

**ОБЩ УСТРОЙСТВЕН
ПЛАН НА ОБЩИНА
ШУМЕН**

ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

Име на проекта:	ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА ШУМЕН – ПРЕДВАРИТЕЛЕН ПРОЕКТ
Възложител:	ОБЩИНА ШУМЕН
Вид доклад:	ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН
Ръководители екип:	д-р г. н. Екатерина Гюлеметова м.г.н. Пламен Станев Тел: +359 2 9867167
Дата на издаване на доклада:	Януари, 2018 година
Издание:	Първо

Съгласно ЗАПСП, настоящият доклад е обект на авторско право, поради което както самият доклад, така и отделни части от него могат да бъдат използвани от други лица само след писмено съгласие от страна на притежателите на правата.

При самоволно ползване отговорността, предвидена в закона ще бъде търсена в пълен размер.

Съдържание

ВЪВЕДЕНИЕ	7
1. ОПИСАНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПЛАНА, ВРЪЗКИ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ, МЯСТО НА ПЛАНА В СИСТЕМАТА НА ПЛАНИРАНЕ.....	9
1.1 ГЛАВНА ЦЕЛ И ЦЕЛИ НА ОУПО	9
1.2. ВРЪЗКИ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ.....	13
2. ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО ЗНАЧЕНИЕ.....	36
3. КОНСУЛТАЦИИ С КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ И ЗАИНТЕРЕСОВАНИ ЛИЦА	36
4. АСПЕКТИ НА ТЕКУЩОТО СЪСТОЯНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАНА	36
4.1. ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ, МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ, ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА	36
4.2 КЛИМАТИЧНИ ФАКТОРИ, КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ	41
4.3 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ	46
4.4 ЗЕМИ И ПОЧВИ.....	67
4.5 ЗЕМНИ НЕДРА, ПОДЗЕМНИ ВОДИ	72
4.6 ЛАНДШАФТ.....	87
4.7 БИОРАЗНООБРАЗИЕ, ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗОНИ	89
4.8 ОТПАДЪЦИ И ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА	96
4.9 ВРЕДНИ ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ	99
4.10 НЕДВИЖИМО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО. ТУРИЗЪМ	102
4.11 НАСЕЛЕНИЕ И ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ.....	105
4.12 МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	111
5. СИНТЕЗИРАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ АНАЛИЗА НА СЪЩЕСТВУВАЩОТО СЪСТОЯНИЕ.....	112
5.1 РАЗВИТИЕ НА АСПЕКТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАНА.....	112
5.2 ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА ТЕРИТОРИИ, КОИТО ВЕРОЯТНО ЩЕ БЪДАТ ЗНАЧИТЕЛНО ЗАСЕГНАТИ. ВЗАИМОВРЪЗКИ МЕЖДУ АСПЕКТИТЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА. СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, УСТАНОВЕНИ НА РАЗЛИЧНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА. РАЙОНИ С ОСОБЕНО ЕКОЛОГИЧНО ЗНАЧЕНИЕ	113
5.3 СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, УСТАНОВЕНИ НА РАЗЛИЧНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА. РАЙОНИ С ОСОБЕНО ЕКОЛОГИЧНО ЗНАЧЕНИЕ	115
6. ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА И НАЧИНА ПО КОЙТО ТЕЗИ ЦЕЛИ И ВСИЧКИ ЕКОЛОГИЧНИ СЪОБРАЖЕНИЯ СА ВЗЕТИ ПОД ВНИМАНИЕ ПРИ ИЗГОТВЯНЕТО НА ПЛАНА	118
6.1 ПРЕДВИЖДАНЯ НА ОУПО С ПОСТИГАНЕ НА НАЦИОНАЛНИ ЦЕЛИ	118
6.2 ПРЕДВИЖДАНЯ НА ОУПО С ПОСТИГАНЕ НА МЕЖДУНАРОДНИ ЦЕЛИ.....	122
7. ПРОГНОЗНА ОЦЕНКА ЗА ВЪЗМОЖНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ВРЪЗКИТЕ МЕЖДУ ТЯХ	124
7.1. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПРЕДВАРИТЕЛНИЯ ПРОЕКТ НА ОБЩИЯ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА ШУМЕН – ПРОЕКТНИ ПРЕДВИЖДАНЯ	124
7.2 КЛИМАТ И АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ	129
7.3 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ	136
7.4 ЗЕМИ И ЗЕМЕПОЛЗВАНЕ	146
7.5 ЗЕМНИ НЕДРА, ПОДЗЕМНИ ВОДИ	151
7.6 ЛАНДШАФТ.....	153
7.7 БИОРАЗНООБРАЗИЕ	156
7.8 ОТПАДЪЦИ И ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА. ХИМИКАЛИ	160
7.9 ВРЕДНИ ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ	163
7.10 КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО	166
7.11 НАСЕЛЕНИЕ И ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ.....	168
7.12 МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	174

8. СИНТЕЗИРАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ АНАЛИЗА НА ВЪЗМОЖНИТЕ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ ПРЕДВИЖДАНИЯТА НА ПЛАНА.....	177
8.1 РАЗВИТИЕ НА АСПЕКТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА С ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА.....	177
8.2 ВЗАИМОВРЪЗКИ МЕЖДУ АСПЕКТИТЕ С ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА.....	179
8.3 НЕРЕШЕНИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ ИЛИ ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ ПРЕДВИЖДАНИЯТА НА ОУПО	181
9. АЛТЕРНАТИВИ, В Т.Ч. НУЛЕВА АЛТЕРНАТИВА	181
10. МОТИВИ ЗА ИЗБОР НА РАЗГЛЕЖДАНИТЕ АЛТЕРНАТИВИ И ОПИСАНИЕ НА МЕТОДИТЕ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА, ВКЛ. ТРУДНОСТИТЕ ПРИ СЪБИРАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ...	182
11. МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО ОТСТРАНЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОТ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПЛАНА	183
12. МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО ОТСТРАНЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОТ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПЛАНА, ПРОИЗЛИЗАЩИ ОТ ДОКЛАДА ЗА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ПРЕДМЕТА И ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ В ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ.....	185
13. ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ МЕРКИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА	187
ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	188
П Р И Л О Ж Е Н И Я	191
ИЗПОЛЗВАНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ	192

ТАБЛИЦИ

Таблица 1 Авторски колектив на ЕО на ОУП на община Шумен.....	8
Таблица 2 Баланс на територията (без землището на град Шумен).....	38
Таблица 3 Територии с особена териториално-устройствена защита.....	39
Таблица 4 Категоризация, площ на селата, население и брутната площ на жилищната територия на жител.....	40
Таблица 5 Емисии във въздуха, формирани от различните видове производства.....	42
Таблица 6 Баланс на територията (без землището на град Шумен).....	67
Таблица 7 Територии с особена териториално-устройствена защита.....	68
Таблица 8 Пещери и пропасти на територията на община Шумен.....	74
Таблица 9 Информация за свлачищата на територията на община Шумен.....	75
Таблица 10 Концесии за добив на подземни богатства в община Шумен.....	77
Таблица 11 Информация за подземните водни тела и актуалното им количествено и химично състояние, части от които попадат на територията на община Шумен.....	80
Таблица 12 Цели за опазване на околната среда на подземните водни тела.....	81
Таблица 13 Информация за водоземните системи и съоръжения от подземни води за питейно-битово водоснабдяване /ПБВ/ на селищата в община Шумен.....	84
Таблица 14 Устойчивост на ландшафтите.....	88
Таблица 15 Гранични стойности на нивата на шум за различните територии.....	101
Таблица 16 Средства за подслон и места за настаняване.....	104
Таблица 17 Заведения за хранене в община Шумен.....	105
Таблица 18 Разпределение на населението на община Шумен.....	106
Таблица 19 Разпределение на населението на Република България.....	106
Таблица 20 Демографски показатели за община Шумен, област Шумен и цялата страна.....	106
Таблица 21 Умрели по причини за смъртта (класове болести), област Шумен и страната (на 100 000 души от населението).....	108
Таблица 22 Болестност сред населението в област Шумен.....	108
Таблица 23 Заведения Регистрирани заболявания от злокачествени новообразувания (на 100 000 души от населението).....	109
Таблица 24 Лечебни заведения за първична медицинска и дентална извънболнична помощ по общини в община Шумен през 2015 г.....	110
Таблица 25 Оценка на развитието на компонентите и факторите на околната среда без прилагането на плана.....	112
Таблица 26 Приоритет 3. Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал.....	119
Таблица 27 Приоритети и мерки на ОУПО, които съдействат за постигане на националните стратегически цели за опазване на ОС.....	120
Таблица 28 Баланс на територията (без землището на град Шумен).....	146
Таблица 29 Основни видове ландшафти по относителни дялове.....	154
Таблица 30 Прогноза за броя на населението на община Белоградчик за периода 2020-2037 г. (по варианти).....	160
Таблица 31 Очаквано развитие на аспектите на околната среда и възможни въздействия върху тях.....	177
Таблица 32 Мерки за намаляване, предотвратяване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици.....	183
Таблица 33 Мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици от реализацията на плана, произлизащи от доклада за оценка на въздействието върху предмета и целите на опазване в защитени зони.....	185
Таблица 34 Описание на необходимите мерки за наблюдение и контрол по време на прилагане на плана.....	187

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

БД	Басейнова дирекция
БДС	Български държавни стандарти
БПК	Биологична потребност от кислород
ГМО	Генно-модифицирани организми
ДВ	Държавен вестник
ДВГ	Двигател с вътрешно горене
ДЛ	Държавно лесничейство
ДОСВ	Доклад за оценка за степента на въздействие (върху защитени зони от Натура 2000)
ДР	Допълнителни разпоредби
ЕС	Европейски съюз
ЕО	Екологична оценка
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗ	Защитена зона
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗВ	Закон за водите
ИП	Инвестиционно предложение
ИШ	Източник на шум
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КИН	Културно-историческо наследство
НВ	Неразтворени вещества
МПС	Моторни превозни средства
МЗ	Министерство на здравеопазването
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МЕ	Министерство на енергетиката
НДЕ	Норма за допустими емисии
НЕМ	Национална екологична мрежа
ОбС	Общински съвет
ОУПО	Общ устройствен план на община
ПМС	Постановление на Министерския съвет
ПО	Промишлени отпадъци
ПДК	Пределно допустими концентрации
ПУП	Подробен устройствен план
ПВТ	Подземни водни тела
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПРЗ	План за регулация и застрояване
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
РЗИ	Регионална здравна инспекция
СКОС	Стандарт за качество на околната среда
ТБО	Твърди битови отпадъци
ФПЧ	Фини прахови частици
УЗ	Устройствена зона

ВЪВЕДЕНИЕ

Разработването на настоящата Екологична оценка се извършва на основание чл.81, ал.1, т.1 от Закона за опазване на околната среда /ЗООС/ и писмо на РИОСВ-Шумен, изх. № 527/08.02.2016г., съгласно което ОУП на община Шумен подлежи на задължителна екологичната оценка /ЕО/ по реда на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.

Общият устройствен план на община Шумен, предмет на екологична оценка, наричан по-нататък за краткост ОУПО, се изготвя на основание на чл.105 на ЗУТ и §123, ал.1 от преходните разпоредби към ЗИД на Закона за устройство на територията от 2012 г. и по възлагане от Община Шумен.

Перспективният срок на действие на ОУПО е до 2035 г. без обособени етапи на реализация.

Изработването на ОУПО се финансира от бюджета на община Шумен с финансовата подкрепа на МРРБ.

ОУПО на община Шумен е разработен от „ОУПО Шумен“ ДЗЗД, от екип с ръководител арх. Димитър Костов. Планът се разработва двуфазно – предварителен и окончателен проект. Целите и задачите на ОУПО са определени с Планово задание за неговото разработване, одобрено от Общинския съвет и процедирано от РИОСВ-Шумен.

ОУПО обхваща цялата територия на общината, без тази на гр. Шумен и неговото землище, за които през 2011 г. е одобрен Общ устройствен план. В проекта на ОУПО са отразени и съобразени придвижданията на този ОУП.

Съгласно чл.127, ал.1 на ЗУТ, планът подлежи на обществено обсъждане преди приемането му от общинския експертен съвет по устройство на територията, респ. преди одобряването му от Общинския съвет на община Шумен.

Органът, отговорен за прилагането на ОУПО е ръководството на Община Шумен – Общински съвет и Кмет.

Компетентен орган по процедурата по ЕО е Директорът на РИОСВ-Шумен на основание чл. 4, т. 2 от Наредбата за ЕО.

Съгласно чл.103, ал.2 от Закона за устройство на територията (ЗУТ), **“Общите устройствени планове определят преобладаващото предназначение и начин на устройство на отделните структурни части на териториите, обхванати от плана”**. Съгласно чл.106 от ЗУТ с **Общия устройствен план на община** се определят:

1. **Общата структура на територията**, преобладаващото предназначение на съставните и структурните части - местоположението и границите на териториите за населени места и

селищни образувания; земеделските територии; горските територии; териториите за природозащита; териториите за културно-историческа защита; нарушените територии за възстановяване и териториите със специално, с друго или със смесено предназначение.

2. **Общият режим на устройство** на всяка от териториите по т. 1 със съответните правила и нормативи.

3. **Разположението на мрежите и съоръженията** на техническата инфраструктура на територията на общината и връзките им с териториите на съседните общини и с инфраструктурни мрежи, съоръжения и обекти от национално значение.

4. **Териториите с публична държавна и с публична общинска собственост** и режимът на тяхното устройство.

5. Териториите с **вероятно разпространение на предвидими природни бедствия** и необходимите превантивни мерки и начин на устройство и защита.

6. Териториите за **активно прилагане на ландшафтно-устройствени мероприятия** и естетическо оформяне.

Съгласно изискванията на ЗООС, **задачите на Екологичната оценка (ЕО)** са:

- да опише и определи екологичното състояние на територията, предмет на ОУПО;
- да формулира съществуващите екологични проблеми, районите с особено екологично значение, рисковите зони, потенциалните въздействия в зоната на влияние;
- да определи бъдещото състояние на околната среда без прилагането на плана;
- да определи обвързаността на целите на плана с националната стратегия за околна среда;
- да анализира и оцени предложените алтернативи за развитието на територията в перспектива;
- да анализира силните и слаби страни на определени функции и тенденции на развитие;
- да формулира и предложи мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици от реализацията на плана.

Съгласно изискванията на чл.86, ал.2 от ЗООС екологичната оценка включва информация, съответстваща на степента на подробност на плана.

Колективът, разработил екологичната оценка, е съставен от експерти и консултанти, показани в следващата таблица:

Таблица 1 Авторски колектив на ЕО на ОУП на община Шумен

ИМЕ, ФАМИЛИЯ	РАЗДЕЛ ОТ ЕО
д-р г. н. Екатерина Гюлеметова	Ръководител, Климат и КАВ, Ландшафт, Биоразнообразие, КИН, Материални активи, Синтезни раздели
инж. Цветанка Димитрова	Повърхностни води
инж. Трендафил Христов	Земни недра, геоложка основа
инж. Румяна Николова	Подземни води
м.г. н. Пламен Станев	Зам. Ръководител; Земи и почви, Отпадъци и опасни вещества, Вредни физични фактори
д-р Момчил Сиджимов	Здравно-хигиенни аспекти на средата, рискове за човешкото здраве

Списък на експертите и консултантите, в който с полагане на подпис е удостоверено разработването на съответните раздели на оценката и декларации, съгласно изискванията на чл.16, ал.1 от Наредбата за ЕО, са дадени в приложение към настоящата ЕО.

За връзка с ръководителя на колектива – тел/факс 029867167, e-mail: office@planeco-bg.com

За постигане на целите на екологичната оценка, посочени по-горе, авторският колектив на ЕО анализира и оценява ОУП на община Шумен на база методически подход, според който:

- **по характер** ОУП представлява дългосрочен проектен устройствен документ;
- **по статус** – документ, регламентиращ устройствените действия в административните граници на общината;
- **по значение** – програмен документ, определящ стратегиите за развитие на планираната територия в перспектива;
- **по период на прилагане** – далеко перспективен.

При разработване на екологичната оценка са използвани методите, посочени в Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България, София, 2002 (аналитичен и диагностичен методи, матрица на въздействията, анализи, интервюта, обсъждания, консултации и др.), указания и методиките за стратегическа екологична оценка, публикувани на интернет-страницата на Европейската комисия, както и указанията и методиките на Директива 2001/42/ЕС за оценка на въздействието на някои планове и програми върху околната среда.

Източници на информация за разработване на ЕО са Общинска програма за опазване на околната среда 2014-2020, както и предоставените от екипа, разработващ ОУП материали:

- Планово задание за проектиране на Общ устройствен план на община Шумен;
- Опорен план на община Шумен в мащаб 1:25 000;
- Общ устройствен план на общината в мащаб 1:25 000, 2 части;
- Схеми транспорт и комуникации, Водоснабдяване и канализация, енергийни системи, зелена система М 1:25 000;
- Схема за опазване на обектите на недвижимото културно наследство, М 1:25 000;.
- План-схема на собствеността и категорията на земеделските земи, М 1:45 000;
- Обяснителна записка към проекта на Общ устройствен план на общината.

1. ОПИСАНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПЛАНА, ВРЪЗКИ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ, МЯСТО НА ПЛАНА В СИСТЕМАТА НА ПЛАНИРАНЕ

1.1 ГЛАВНА ЦЕЛ И ЦЕЛИ НА ОУПО

Главната цел на общия устройствен план на общината, наричан по-нататък за краткост ОУПО, съгласно Плановото задание и обяснителната записка, “осигуряване на защита и баланс на интересите на всички участници в устройствения процес, както на юридически лица – държавата, общината, фирми, организации, така и на всеки отделен гражданин”. Като паралелно задължително изискване е изведено „създаването на оптимална пространствена и

функционална структура за развитие, изграждане и комплексно устройство на града и съставните селища в хармонично единство на урбанизираните структури със съществуващите природни и антропогенни елементи и специфични социално-икономически условия при отчитане и на регионалните компоненти“.

Основните задачи на ОУПО, са посочени в Плановото задание. В него са упоменати нормативно определените присъщи и основни задачи. Формулирани са и допълнителни задачи, както и изисквания към проектните предвиждания за развитието и устройството на функционално-пространствените системи със съответни пояснения. В обобщение следва да се изведат следните задачи и изисквания към плана:

- да осигури възможно най-добър баланс между частните и обществените интереси. Планът трябва да защитава и гарантира частната собственост, но в същото време следва да дава възможност за реализация на доказани обществени интереси. Важен елемент от тази задача е и балансът между отделните и различни частни интереси;

- да равнопостави различните видове собственост. В определяне на функционалните зони и предвижданията за функционално използване на терените, планът трябва да равнопостави всички видове собственост. Когато определени мероприятия от обществен интерес имат търговска привлекателност, то за реализацията на тези мероприятия следва да се дава възможност на всички собственици и инвеститори, включително и частни;

- да определи точно режимите на прилежащите към регулационната граница на града извънселищни територии при съобразяване с плана за земеразделянето;

- да осигури възможности за по-оперативно действие на общинската администрация. Общият устройствен план трябва да бъде оперативен инструмент в ръцете на общинската администрация за ефективно управление на селищната територия. За тази цел той следва да е едновременно достатъчно ясен и точен и да е с възможности за бързо привеждане в съответствие с новите условия и изискванията на конюнктурата. Тази задача е изключително важна, тъй като в настоящия момент процесите в икономиката и пространственото изграждане на средата са с висока степен на непредвидимост (дори и в по-близко бъдеще). Много бързо изменящите се условия могат да направят и най-добрият план неприложим, ако той не съдържа в себе си възможности за развитие и промяна;

- да бъде изработен в обем и съдържание, съгласно нормативните изисквания.

Състояние на общинската територия

Територията на община Шумен, предмет на планиране, притежава следните основни характеристики:

- **местоположение** – Централна част на Североизточна България, Североизточен район на планиране, област Шумен, Източна Дунавска равнина, Провадийско-Долнокамчийско понижение;

- **гранични общини** – от север – община Хитрино; от североизток – община Каспичан и община Нови Пазар, от югоизток – община Провадия, от юг – община Смядово и община Велики Преслав и от запад – община Търговище;

- **площ** – 653 кв. км.;
- **релеф** – предимно равнинно-хълмист и платовиден, слабо пресечен; незначителна денивелация; източната част на общината е заета от Провадийското плато, а западната – от Шуменско плато; средишно разположение заема Шуменското поле, широко отворено на североизток и юг; най-ниска кота – 60.1 м., средна надморска височина – 400 м., най-високата точка е вр. Търнов дял, Шуменско плато – 501.9 м.н.в.;
- **население** – 93 649 д. през 2011г., 89 092 д. през 2016г.; около 80% от населението е концентрирано в общинския център-гр. Шумен;
- **демографско развитие** – нарушена възрастова структура, влошена образователна структура, отрицателен естествен прираст и тенденция към намаление на населението; налице е тенденция на обезлюдяване на населените места;
- **селищна мрежа** – представена е 27 населени места, в т.ч. 1 град – Шумен и 26 села; селищната мрежа се характеризира със сравнително равномерно пространствено разпределение;
- **климат** – общината спада към северния климатичен район на Дунавската хълмиста равнина, климатът е умереноконтинентален със студена зима и горещо лято, късни пролетни и ранни есенни мразове; сравнително добър ветроенергиен потенциал; преобладаващи са ветровете от североизток, запад и северозапад; общината разполага със значителен соларен потенциал;
- **повърхностни води** – хидроложкия потенциал е значителен; основна отводнителна артерия е р. Голяма Камчия с два големи притока – Поройна и Стара река; западната част на общината се отводнява от р. Пакуша;
- **язовири и езера** – изградени са 12 микроязовира, предназначени за хидромелиорация и риболов; годни за ползване са 9 от тях, 2 са в задоволително състояние и 1 – неизползваем; няма естествени езера;
- **напителна система** – почти изцяло амортизирана;
- **почви** – разнообразни, обусловено от морфографските, климатични и други почво-образуващи условия; представени са от карбонатен и типичен чернозем, развит върху лъос, ливадни и алувиални почви и сиви горски почви;
- **полезни изкопаеми** – представени от основно нерудни видове – каолинови глинни, варовици, мергели, и незначително количество гипс, както и пясък и чакъл;
- **флора, фауна** – богатото флористично и фаунистично разнообразие, обусловено от физико - географското положение и умерено - континенталния климат; ясно се откроява богатството на крайречни растителни видове и орнитофауната; биологичните ресурси на общината имат важно стопанско значение за развитието на лов и риболов, билкарство, горско стопанство, туризъм;
- **гори** – заемат около 16% от територията на общината; стопанисват се ДЛ „Шумен“; около 70% от горите принадлежат към групата „дървопроизводителни и средообразуващи“; около 30% са защитни и рекреационни гори и земи;
- **икономически профил** – преработвателната индустрия е водещ структуроопределящ сектор за икономическото развитие на общината; основен определящ отрасъл е леката

промишленост, представена от текстилна, шивашка, хранително-вкусова промишленост, както и производство на изделия от алуминий, на лекарствени средства, битови електроуреди, бира и др.; производствените обекти са разположени предимно в специализирани производствени зони – Източна, Западна и Индустриален парк Шумен; на територията на общината се намират единствените в България научни институти, занимаващи се с проблемите на свиневъдството, коневъдството, биволовъдството и захарното цвекло;

- **топлоснабдяване** – в гр. Шумен е изградена мрежа за централно топлоснабдяване; топло-снабдителната инфраструктура и морално и физически износена;

- **транспортно-комуникационна мрежа** – пътната мрежа е представена от 11 пътя от републиканската пътна мрежа с обща дължина 138.6 км.; през територията на общината преминават части от 3 ж. п. линии, с обща дължина 53 км. – София-Варна, Русе-Каспичан и Шумен-Комунари; ж. п. линиите извършват комбинирани превози – пътнически и товарни; обслужват се от 2 ж. п. гари и 4 ж. п. спирки;

- **акустична и радиационна обстановка** – в нормите;

- **водоснабдяване** – основните източници за питейно-битово водоснабдяване на гр. Шумен и няколко села е яз. Тича; общата дължина на магистралните водопроводи от яз. Тича е 22 240 м., изградена е от стоманени тръби с изтекъл експлоатационен срок; няма ПСПВ; останалите населени места се водоснабдяват от местни водоизточници; в 5 от населените места питейната вода е с влошени качества; водопроводната мрежа е намалена надеждност, с чести аварии и много висока загуба на вода;

- **канализация** – изцяло е канализиран само гр. Шумен, останалите населени места в общината не са канализирани; масово се обслужват от септични кладенци и попивни ями; в гр. Шумен е изградена ПСОВ, разположена североизточно от града; приемник на отпадните води от ГПСОВ е р. Поройна;

- **газоснабдяване** – извършва се от преминаващия през общината северен клон на националната газопреносна мрежа; обхванати са промишлени потребители, общински училища и детски градини, много комунални обекти, кварталите „Гривица“ и „Тракия“;

- **защитени зони** – в границата на общината попадат шест броя защитени зони от екологичната мрежа Natura 2000, а именно една ЗЗ по директивата за опазване на дивите птици - BG0002038 „Провадийско-Роякско плато“ и 5 защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна - BG0000104 „Провадийско-Роякско плато“, BG0000382 „Шуменско плато“, BG0000501 „Голяма Камчия“, BG0000138 „Каменица“ и BG0000602 „Кабиюк“;

- **защитени територии** – в границите на община Шумен попадат части или изцяло 6 защитени територии – 1 природен парк, 1 резерват и 4 защитени местности;

- **туризъм** – богат потенциал за разнообразни форми на туризъм; ниска степен на изграденост на туристическата инфраструктура; символично значение за икономиката на общината;

- **КИН** – значително културно нематериално, материално, недвижимо и движимо културно наследство, предпоставка за развитие на различни форми на отдых и туризъм; през територията на общината преминават Европейски Дунавски културен маршрут, Източния

трансбалкански културен маршрут, културен коридор Виа Понтика и Европейските пътища на Еврейското наследство.

1.2. ВРЪЗКИ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

Главна задача на този раздел е да анализира и оцени връзките и взаимозависимостите, които общият устройствен план на общината има с планове и стратегически документи от по-висок ранг, каквито са националните, областните и общински планове, програми и стратегии, както и със секторните такива с цел осигуряване на приемственост и взаимовръзки на общия план с предвижданията и изискванията на по-високите нива на планиране.

1.2.1 Връзки с Националната програма за развитие на Република България - България 2020

С общо целенасочващо значение за ОУПО са визията и целите на Националната програма, а именно:

Визия - Към 2020 год. България е държава с конкурентоспособна икономика, осигуряваща условия за пълноценна социална, творческа и професионална реализация на личността чрез интелигентен, устойчив, приобщаващ и териториално балансиран икономически растеж.

Цели:

1. Повишаване на жизнения стандарт чрез конкурентоспособно образование и обучение, създаване на условия за качествена заетост и социално включване и гарантиране на достъпно и качествено здравеопазване.

2. Изграждане на инфраструктурни мрежи, осигуряващи оптимални условия за развитие на икономиката и качествена и здравословна околна среда за населението.

3. Повишаване конкурентоспособността на икономиката чрез осигуряване благоприятна бизнес среда, прилагане на иновативни решения и повишаване на ресурсната ефективност.

От осемте **приоритета** на Националната програма, за устройственото планиране на община Шумен от съществено значение са пет. Те са:

- **Приоритет 3:** Постигане на устойчиво регионално развитие и използване на местния потенциал. Приоритетът е насочен към развитие на потенциала на българските райони и превръщането им в привлекателно място за живеене и бизнес със съхранена природа и уникални културни паметници и традиции. Той включва като подприоритет 3.4 *Подкрепата за ефективно и устойчиво усвояване на туристическия потенциал на регионите и развитие на културните и креативни индустрии в регионите*, който предвижда:

- Развитие на инфраструктурата за специализирани форми на туризъм;
- Маркетинг на туристическите региони и формиране на регионални туристически продукти;
- Създаване на условия за развитие на културни и творчески индустрии в регионите;

Негов 5-ти подприоритет е *Създаването на условия за опазване и подобряване на околната среда в регионите, адаптиране към настъпващите климатични промени и постигане на устойчиво и ефективно използване на природните ресурси*, включващ:

- Подобряване качеството и ефективността на водоснабдителните услуги за бизнеса и населението в регионите;
- Устойчиво управление на водните ресурси в регионите чрез изграждане и модернизиране на канализационни системи и пречистване на отпадъчни води;
- Превенция на риска от наводнения, бедствия и аварии на територията на регионите;
- Опазване, поддържане и възстановяване на биологичното разнообразие като част от природния потенциал за устойчиво развитие на регионите;
- Повишаване качеството на атмосферния въздух на територията на страната;
- Приоритет 4: Развитие на земеделието за осигуряване на хранителна сигурност и за производство на продукти с висока добавена стойност при устойчиво управление на природните ресурси със следните подприоритети:
 - 4.1. Балансирано секторно и структурно развитие на аграрния отрасъл, респ. мерките:
 - Насърчаване процеса на консолидиране на земеделските земи (комасация) по собственост;
 - Възстановяване и модернизиране на хидромелиоративната инфраструктура;
 - 4.2. Модернизиране и технологично обновяване на стопанствата и инфраструктурата в отрасъла, респ. мярката: Насърчаване на инвестиции в материални и нематериални активи;
 - 4.4. Превръщане на земеделското производство в привлекателен бизнес, осигуряващ стабилни и справедливи доходи на заетите в него, респ. мярката: Насърчаване развитието на биологичното земеделие;
- Приоритет 5: Подкрепа на иновационните и инвестиционни дейности за повишаване на конкурентоспособността на икономиката и в частност:
 - Подприоритет 5.4. Подкрепа на сектор Туризъм, респ. мерките:
 - Подобряване на качеството на туристическите услуги;
 - Национален туристически маркетинг;
- Приоритет 7: Изграждане на адекватна енергийна инфраструктура, подкрепа за повишаване на ресурсната ефективност и намаляване на енергийната зависимост и в частност:
 - Подприоритет 7.2. Повишаване на енергийната ефективност, респ. мерките:
 - Повишаване на ефективността на потреблението на енергия в обществения сектор;
 - Повишаване на енергийната ефективност на сградите;
 - Подприоритет 7.3. Достигане на 16% на енергията от възобновяеми източници в брутно крайно потребление на енергия до 2020 г. респ. мерките:
 - Стимулиране на децентрализирано производство на енергия за отопление и охлаждане от ВИ;
 - Стимулиране на инвестициите в производството и потреблението на енергия от ВИ в домакинствата;
- Приоритет 8: Подобряване на транспортната свързаност и достъпа до пазари и по-специално неговия подприоритет 8.6. *Подобряване свързаността и интеграцията на българските*

региони в национален и международен план и свързаността с големите градски центрове в съседните страни, респ. мерките:

- Подобряване на пътната инфраструктура;
- Подобряване на мрежата от републикански и общински пътища.

1.2.2. Връзки с Националната стратегия за регионално развитие на Република България (НСРР) за периода 2012-2022 г.

Връзките на ОУПО с НСРР са по линията на съдържащите се в нея:

- концепция за териториално-урбанистично развитие на българските райони;
- визия, стратегия, цели и приоритети за регионално развитие.

Според концепцията гр. Шумен като среден по големина град се ситуира на трето ниво в Йе-рархичната система от градове-центрове: средни градове с регионално значение – в територията на областта, по отношение на която изпълнява функциите на двигател на развитието ѝ. По географското си положение общината е разположена в зоната на важния кръстопът, формиран от сливане на двата клона на втората основна паралелна ос на урбанистично развитие в Северна България София – Плевен – Русе, респ. отклонението Плевен – Велико Търново – Шумен – Варна и второстепенната меридионална ос Румъния /Силистра – Шумен – Ямбол – Лесово/Турция. От гледна точка на видовете територии общината се отнася към категорията „Централни силно урбанизирани територии”. Това са териториите, чиито градове центрове с агломерационните им ядра имат все по-значима роля в реализирането на мерките на политиката на регионално развитие.

Главната стратегическа цел на НСРР е: „Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие, базирано на използване на местния потенциал и сближаване на районите в икономически, социален и териториален аспект”.

Към четирите стратегически цели, които произтичат от главната цел са определени **приоритети и специфични цели**, част от които имат целеполагащо и инструментално значение за ОУПО, въпреки че са адресирани на ниво райони за планиране.

Към 1-вата стратегическа цел, която визира икономическото сближаване, чрез развитие на собствения потенциал на районите и опазване на околната среда такива приоритети са:

- Развитие на устойчиви форми на туризъм и на културни и творчески индустрии;
- Развитие на инфраструктурата за опазване на околната среда.

Към 2-рата стратегическа цел, посветена на социалното сближаване, от значение са приоритетите, отнасящи се до:

- Подобряване достъпа до образователни, здравни и културни услуги и развитие на спортната инфраструктура;
- Подкрепа на трудовата географска мобилност в районите, в т.ч. стимулиране мобилността на работната сила за ограничаване миграционните процеси в тях;
- Развитие на капацитета за стратегическо планиране и по-специално осигуряване на устойчиво и хармонично развитие на територията чрез качествено устройствено и интегрирано планиране и създаване на добри условия за инвестиционния процес.

Към 3-тата стратегическа цел, отнасяща се до териториално сближаване важна е специфична цел 3.2.1 – Разширяване на междурегионалното сътрудничество.

Към 4-тата стратегическа цел, третираща балансирано териториално развитие, от важно значение са специфичните цели, ориентирани към:

- Развитие на връзките град – район и подобряване достъпа до културно-исторически обекти, логистични центрове, местата за рекреация и туризъм, производствените и бизнес зоните в района;
- Насърчаване изграждането на местната инфраструктура, обновяване на селата, предлагането на местни основни услуги и опазването на културното и природно наследство като важен фактор за подобряване качеството на живот в селските райони.

1.2.3. Връзки с Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013 – 2025 г.

Връзките на ОУПО с Националната концепция за пространствено развитие (НКПР) са по линията на заложените в нея цели, приоритети и стратегия за развитие на националното пространство, с които той задължително се съобразява.

Цели и приоритети

Към Стратегическа цел 1 – Интегриране в европейското пространство - това е приоритет 1.4. „Развитие на националната транспортна инфраструктура като част от Трансевропейската транспортна мрежа (TEN-T), осигуряваща интегриране в европейското пространство и връзки с основните урбанизационни центрове на съседните страни. За община Шумен такава ще е ролята на автомагистрала „Хемус”.

Към Стратегическа цел 2 – Полицентрично териториално развитие – това е приоритет 2.3. „Поддържане на широка мрежа от градове от 3-то йерархично ниво и подкрепа на тяхното интегрирано развитие чрез приложение на ИПГВР и синхронизиране на секторните политики”. ИПГВР на град Шумен е вече изготвен и ОУПО ще съдейства за неговата реализация.

Към Стратегическа цел 3 – Пространствена свързаност и достъп до услуги – това е приоритет 3.2. „Развитие на електронната съобщителна инфраструктура и осигуряване на условия за ширококолов достъп до Интернет на домакинствата и предприятията, като една от най-важните предпоставки за развитие и широкото използване на електронни услуги от администрацията, бизнеса и гражданите”.

Към Стратегическа цел 4 – Съхранено природно и културно наследство – това е приоритет 4.1. „Опазване на идентичността на природното и културно наследство чрез ефективна защита и интелигентно използване на икономическия потенциал на защитените природни и културни ценности”.

Към Стратегическа цел 5 – Стимулирано развитие на специфични територии – става дума за приоритет 5.6. „Възстановяване на нарушените територии, екологичното равновесие и биологичното разнообразие, адаптиране към измененията на климата и намаляване на риска от природни бедствия.”

Към Стратегическа цел 6 – Конкурентоспособност чрез зони за растеж и иновации – става дума за приоритет 6.2. „Изграждане на индустриални паркове и обновяване на зони с обикновени производства в градове-центрове от 3-то йерархично ниво”.

Стратегия

По отношение на стратегията за полицентрично урбанистично развитие на гр. Шумен, заедно с останалите градове от 3-то йерархично ниво, е възложена мисията да балансират големите градове и да намаляват ефекта от моноцентрично развитие на територията на областите и районите. Установено е, че около гр. Шумен се формира агломерационен ареал в обхвата на ядрото в територията на собствената община.

Според стратегията за развитие на социалната инфраструктура Шумен запазва досегашните си нива на обслужване в сферите на образованието, здравеопазването и културата, като се изисква доизграждане и реконструкция на транспортната инфраструктура за скъсяване на времето за достъп до съответните услуги.

Що се отнася до стратегията за развитие на техническата инфраструктура за ОУПО е отбелязаното значение на развитието на енергия от възобновяеми източници.

От стратегията за пространствените измерения на икономическото развитие съществени за ОУПО са насоките за:

- подпомагане на развитието на селското стопанство чрез изграждане/възстановяване на хидромелиорациите и на инфраструктурата за предпазване на земеделските земи от вредното въздействие на водите;

- съобразяване на реализирането на стопанските функции на горите със средообразуващата им роля, значението им на биологично и ландшафтно богатство, рекреационния им потенциал, добива на негорски продукти и ловно-стопанската дейност;

- в областта на туризма противодействие срещу наложилите се сезонност и еднообразие на туристическия продукт, качеството на средата и трансформацията на рекреационните ландшафти в силно урбанизирани като за целта:

- към плановете за развитие на туризма на локално равнище се прилагат изисквания за диверсифициране на туристическото предлагане с нови „алтернативни” форми според ресурсите в районите и общините.
- се създадат условия за реализиране на потенциала на минерални води и специфичния микроклимат за развитие СПА и лечебен туризъм.

Стратегията на НКПР по отношение на природните и културни ценности за постигане на екологичните ѝ цели е насочена към опазване на идентичността на природното наследство и изключителното биологично разнообразие.

1.2.4. Връзки с Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г.

Не са налице връзки на ОУПО с Програмата за развитие на селските райони, тъй като населението на община Шумен надвишава регламентираната горна граница от 30 хиляди жители.

1.2.5. Връзки с Оперативната програма „Региони в растеж” 2014-2020 г.

През периода 2014-2020 целевата ориентация на Оперативна програма „Региони в растеж” (ОПРР) е градското развитие и то развитието на градовете от 1-во до 3-то йерархично ниво и по изключение някои градове от 4-то йерархично ниво (предвидени от НКПР за преминаване към по-високото 3-то ниво). Дейностите по различните приоритетни оси, инвестиционните им приоритети и специфичните цели към тях, които подлежат на финансово подпомагане и имат отношение към ОУПО са посочени по-долу.

Дейности към Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие:

Към Инвестиционен приоритет 2: Действия за подобряване на градската околна среда, обновяване на градовете, възстановяване и почистване на терените за вторично застрояване (включително зони за конверсия), и намаляване замърсяването на въздуха и насърчаване мерки за намаляване на шума:

- *Специфична цел 1:* Повишаване качеството на живот, социално включване, и подобряване на екологичната среда, чрез благоустрояване на физическата среда в градовете:

- изграждане и възстановяване на зони за обществен отдых, като паркове, детски площадки
- изграждане, реконструкция и рехабилитация на физически елементи на градската среда, като напр. пешеходни алеи и тротоари, велосипедни пътеки и алеи, пешеходни зони;
- изграждане, реконструкция и рехабилитация на улични мрежи и паркинги;

- *Специфична цел 2:* Подобряване на икономическата активност в градовете, чрез възстановяване на зони с потенциал за икономическа активност:

- подобряване или реконструкция на съществуваща или строителство/развитие на нова техническа инфраструктура, свързана с бизнеса, като например комуникационна свързаност, електроснабдяване, публично осветление...;
- въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на електрическа енергия от ВИ;

Към Инвестиционен приоритет 5: насърчаване на нисковъглеродни стратегии за всички типове територии и особено градските райони, включително насърчаване устойчива мултимодална градска мобилност и смекчаване на съответните адаптационни мерки:

- *Специфична цел 1:* Подобряване качеството на въздуха в градовете, чрез подобрена градска мобилност и повишаване дела на електротранспорта:

- разработване на планове за управление на трафика и въвеждане на АСУ и к/л;
- подобряване достъпността на градските автобусни спирки и на довеждащата до тях инфраструктура (подлези)...;
- подобряване връзките между интегрирания градски транспорт и междуградския автобусен и ж. п. транспорт като част от реализиране на мултимодален транспорт.

Дейности към Приоритетна ос 5: Регионален туризъм:

Към Инвестиционен приоритет 1: Консервация, опазване, популяризиране и развитие на природното и културното наследство

- *Специфична цел 1:* Насърчаване на регионалния туризъм, чрез опазване, популяризиране и развитие на културното и природното наследство и

- *Специфична цел 2:* Насърчаване на местния икономически потенциал и нови форми на заетост в регионите:

- развитие на природни, културни и исторически атракции от национално и световно значение;
- развитие на туристическа инфраструктура, необходима за нуждите на атракциите....;
- развитие на допълнителна дребномащабна инфраструктура в района на атракциите

Дейности към Приоритетна ос 6: Регионална пътна инфраструктура:

Към Инвестиционен приоритет 1: Подобряване мобилността на регионално равнище посредством свързването на второстепенни и третостепенни възли с инфраструктурата на транс-европейската транспортна мрежа, включително мултимодални възли:

- *Специфична цел 1:* Подобряване свързаността и достъпността на мрежата от градове и обектите на природното и културно наследство с TEN-T мрежата:

- строителство, реконструкция и рехабилитация на първокласни и второкласни пътища (извън Трансевропейската транспортна мрежа) и третокласни пътища, които обслужват вътрешнорегионални връзки между градовете и осигуряват възможност за развитие на техния специфичен икономически потенциал, връзки и достъп до TEN-T мрежата – връзка/и с автомагистрала „Хемус“;
- строителство, реконструкция и рехабилитация на първокласни и второкласни пътища (извън Трансевропейската транспортна мрежа) и третокласни пътища, осигуряващи достъп до райони с потенциал за развитие на туризъм и достъп до TEN-T мрежата.

Дейности към Приоритетна ос 7: Превенция на риска:

Към Инвестиционен приоритет 1: Насърчаване на инвестициите за справяне със специфични рискове, осигуряване устойчивост на бедствия и развитие на системи за управление на бедствията:

- *Специфична цел 1:* Превенция на риска от свлачища:

- инфраструктурни мерки за укрепване, ограничаване и предотвратяване на свлачищни, ерозионни, абразионни и други неблагоприятни геодинамични процеси;
- проектирането и изпълнението на геозащитни строежи и мероприятия, което може да включва повърхностна обработка на свлачищата, планиране, водозащита, дрениране, подпиране на свлачища;

1.2.6. Връзки с Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.” (ОПОС)

В ОПОС 2014–2020г. са предвидени приоритетни оси, като към всяка от тях са идентифицирани специфични цели и дейности за изпълнение на целите на оперативната програма, като пет от тези приоритетни оси са пряко или косвено свързани с Плана и това са:

Приоритетна ос 1 „Води“

По тази приоритетна ос инвестициите са насочени основно към:

- Изграждане на ВиК инфраструктура – средствата ще бъдат насочени към агломерации с над 10 000 екв. ж.;
- Доизграждане и/или оптимизиране на мрежите за мониторинг на водите;

Приоритетна ос 2 „Отпадъци“

Ще се финансират проекти, целящи подобряване управлението на битовите отпадъци в съответствие с Националния план за управление на отпадъците.

Приоритетна ос 3 „Натура 2000 и биоразнообразие“

Инвестициите са насочени към мерки и дейности съгласно Националната приоритетна рамка за действие за мрежата Натура 2000.

Приоритетна ос 4 „Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища“

Предвидено е да се инвестират средства за:

- Създаване на Национална система за управление на водите в реално време;
- Мерки за въвеждане на решения за превенция и управление на риска от наводнения, в т.ч. екосистемно базирани решения;
- Установяване на 6 центъра за повишаване готовността на населението за адекватна реакция при наводнения;
- Изпълнение на проучвания и оценки във връзка с втори Планове за управление на риска от наводнения (ПУРН) за периода 2021-2027 г.;
- Мерки за превенция и управление на риска от свлачища;
- Изпълнение на демонстрационни/пилотни проекти и информационни кампании, свързани с превенция и управление на риска от наводнения и свлачища.

Приоритетна ос 5 „Подобряване качеството на атмосферния въздух“

За изпълнение на националното законодателство относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа, както и с оглед принос към постигане целите на Гьотеборгския протокол към Конвенцията за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния, ще се инвестират средства за:

- Преглед и анализ на общинските програми за КАВ;
- Подпомагане на компетентните органи при изготвянето/преработването, изпълнението и контрола на общинските програми и развитие и оптимизиране на системите за мониторинг на КАВ;
- Мерки за намаляване на количествата ФПЧ₁₀ и азотни оксиди от основните източници на замърсяване.

1.2.7. Връзки с Националната стратегия за развитие и управление на водния сектор, 2012г.

Дългосрочната стратегическа цел на страната в областта на водния сектор е устойчиво ползване на водните ресурси, осигуряващо в оптимална степен сегашните и бъдещи нужди на населението и икономиката на страната, както и на водните екосистеми.

Цел 1: Гарантирано осигуряване на вода за населението и бизнеса в условията на промени на климата, водещи до засушаване чрез:

1.1 Осигуряване на непрекъснато водоползване чрез рехабилитация на съществуващите и изграждане на нови язовири и резервоари, рехабилитация на водопроводната мрежа и водоизточниците.

1.2 Намаляване на общото количество използвана вода чрез инвестиции във водостопанската инфраструктура и мерки за подобряване ефективността при използване на водните ресурси.

Цел 2: Запазване и подобряване състоянието на повърхностните и подземните води

2.1 Премахване заустването на необработени отпадъчни води в изкуствени и естествени водоприемници чрез изграждане, реконструкция и модернизация на системи за отвеждане и пречистване на отпадъчните води.

2.2 Укрепване на институционалната система за мониторинг и контрол, която да гарантира доброто състояние на повърхностните и подземни води

2.3 Превръщането на плановете за управление на речните басейни в основен планов документ при интегрираното управление на водите.

Цел 3: Подобряване на ефективността при интегрираното управление на водата като стопански ресурс

3.1 Създаване на институционална рамка, която да гарантира прехвърляне на отговорността за вземане на решения във връзка с развитието на водния сектор на национално, регионално и местно равнище от стопанските субекти към публичните власти – държава, общини.

3.2 Средствата от населението и бизнеса, средствата от ЕС и изискваното национално съфинансиране да осигуряват самофинансиране на водния сектор при спазване принципа „замърсителят и ползвателят плащат“.

3.3 Повишаване капацитета на всички участници в управлението на водния сектор.

Цел 4: Намаляване на риска от щети при наводнения

4.1 Идентифициране на рисковите зони

4.2 Осъществяване на мерките от плановете за защита от наводнения.

1.2.8. Връзки с Националния план за действие за енергията от възобновяеми източници до 2020 г. (НПДЕВИ)

Връзката на ОУПО с Националния план за действие за енергията от възобновяеми източници до 2020 г., наричан по-нататък за краткост НПДЕВИ, е по линията на ограниченията за използване на местните възобновяеми източници за производство на електроенергия.

Тези ограничения се съдържат в Становището № 1-2/2012 г. на МОСВ по Екологична оценка на НПДЕВИ, обхващат целия период на действието му и се отнасят до използването на потенциалите на водните течения, слънчевата и вятърната енергии. Същността на ограниченията е следната:

- **по отношение на водноелектрическите централи** се забранява провеждането на нови съгласувателни процедури по реда на ЗООС и ЗБР за руслови и деривационни ВЕЦ и МВЕЦ в границите на защитените зони, опазващи водозависимите видове и местообитания: 3260, 6420, 6430, 91EO, 91FO, 92AO, 92CO, 92DO, видра, распер, черна мряна, маришка мряна, белопера кротушка, балкански кротушки, сабица, щипок, виюн, балкански щипок, високотел бибан, ивичест бибан, малка и голяма вретенарка, главоч, ручеен рак и бисерна мида;

- **по отношение на фотоволтаиците** се забранява провеждането на нови съгласувателни процедури по реда на ЗООС и ЗБР за изграждането им в земеделския и горския фонд, в границите на всички защитени зони от мрежата Натура 2000, с изключение на такива за самостоятелно захранване на обекти или в нарушени терени;

- **по отношение на вятърните генератори** се забранява провеждането на нови съгласувателни процедури по реда на ЗООС и ЗБР за изграждането им на територията на земеделския и горския фонд в границите на всички защитени зони от мрежата Натура 2000, с изключение на такива за самостоятелно захранване на обекти или в нарушени терени.

1.2.9. Връзки с Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура”

Общата цел на Програмата е идентична с тази от миналия програмен период, а именно: Развитие на устойчива транспортна система“.

Идентифицирани са две специфични цели за постигане на общата цел на Оперативната програма:

- Интегрирано развитие на транспортната мрежа на страната, като част от Трансевропейската транспортна мрежа;
- Повишаване на ефективността на използването на транспорта и транспортната инфраструктура.

Допустимите за финансово подпомагане интервенции са структурирани в пет приоритетни оси:

Приоритетна ос 1. Развитие на железопътната инфраструктура по „основната” и „разширената” Трансевропейска транспортна мрежа;

Приоритетна ос 2. Развитие на пътната инфраструктура по „основната” Трансевропейска транспортна мрежа;

Приоритетна ос 3. Подобряване на интермодалността при превоза на пътници и товари и развитие на устойчив градски транспорт;

Приоритетна ос 4. Иновации в управлението и услугите - внедряване на модернизирана инфраструктура за управление на трафика, подобряване на безопасността и сигурността на транспорта”;

Приоритетна ос 5. Техническа помощ.

От предвидените във всички приоритетни оси инвестиционни приоритети със съответни допустими дейности с отношение към ОУПО Шумен е доизграждането на АМ „Хемус”, която се „разглежда като стратегически проект, който ще допринесе за икономическото и социално сближаване на регионално ниво.“

1.2.10. Връзки с Регионалния план за развитие на Североизточния район за периода 2014-2020 г. (РПРСИР)

Аналитичната част на плана третира единно цялата територия на района като териториалният разрез е на ниво област и в този смисъл не съдържа аналитична информация конкретно за община Шумен.

Целенасочваща роля за ОУПО има **стратегическата част на РПРСИР** – визията, стратегическите цели, приоритетите, специфичните цели и мерки/дейности, независимо, че в повечето случаи са формулирани твърде общо.

В РПРСИР е заложена следната **визия** – Североизточният район на България – отворена към Черно море и света българска територия, съхранила богата история и материална култура, плодородна земя, човешки капитал, развита инфраструктура, туристически имидж и насочила своя специфичен потенциал за постигане на общ икономически напредък и подобро качество на живота. С нея се свързват **три стратегически цели** и редица приоритети към всяка от целите. От тях с пряко или индиректно отношение към ОУПО са:

От стратегическа цел 1: „Повишаване конкурентоспособността на района чрез активиране на специфичния му потенциал, съчетано с опазване на околната среда”:

Специфична цел 1.1.1. Насърчаване на научноизследователската и иновационна дейност за технологичното развитие в района;

- Специфична цел 1.1.2. Изграждане на инфраструктура в индустриални зони и бизнес паркове и поддържане на активна и привлекателна бизнес среда;

- Приоритет 1.4. Разнообразяване на регионалния туристически продукт и активно включване на природното и културно богатство на хинтерланда: Създаване на интегриран туристически продукт за Североизточен район - Варна, Добрич, **Шумен**, Търговище;

- Специфична цел 1.5.2. Превантивни мерки за справяне с климатични промени и природни бедствия:

- Подкрепа на проекти за увеличаване дела на производството на електрическа енергия от ВЕИ в района;
- Подкрепа на проекти за изграждане на нови паркинги и велосипедни алеи;

- Реализиране на проекти за повишаване енергийната ефективност и саниране на общински сграден фонд;

От стратегическа цел 2: „Повишаване на социалния капитал на района чрез подобряване стандарта на живот и качеството на жизнената среда“:

- Специфична цел 2.2.2. Подобряване качеството на публичните услуги в образователни, здравни, социални и културни заведения - Модернизиране на спортната инфраструктура за професионален и любителски спорт в района;
- Специфична цел 2.3.1. Изготвяне и прилагане на ИПГВР в градовете и подобряване благоустройството на селищната среда;
- Специфична цел 2.3.2. Подобряване на водоснабдителните услуги и внедряване на съвременни технологии за екологизация на жизнената среда:
 - Изграждане на нови и реконструкция на съществуващи индустриални зони;
 - Обновяване на зони за обществен одих в градска и крайградска среда;
 - Изграждане/рехабилитация на пешеходни площи, алеи и тротоари, велоалеи и др.;
 - Модернизация на водопроводната мрежа - намаляване замърсяването на водите, намаляване на загубите и ефективно използване на водните ресурси;
 - Изграждане и реконструкция на канализационни мрежи и на съоръжения за пречистване на отпадъчни води;

От Стратегическа цел 3: “Балансирано териториално развитие и сътрудничество чрез подобряване на свързаността и функционалната интегрираност на система от урбанизационни центрове”:

Приоритет 3.2. Подкрепа за развитие на йерархизирана система от градове–центрове и малки градове в селските периферии на района:

Специфична цел 3.2.1. Създаване на условия за категоризиране на Варна като втори център за страната от европейско МЕГА ниво и издигане ролята на градовете Добрич, **Шумен** и Търговище като регионални центрове – балансори на Варна. Постигането на тази специфична цел се свързва с:

- Прилагане на активна общинска политика за съживяване на традиционни и привличане на нови производства, за ефективно реструктуриране и обновяване на производствените зони и пестеливо изразходване на земя за нови производствени дейности;
- Прилагане на мерките и проектите на интегрирания план за градско възстановяване и развитие на **Шумен**, Търговище и Добрич в периода 2014-2020.

1.2.11. Връзки с Областната стратегия за развитие на област с административен център Шумен за периода 2014-2020 год.

Областната стратегия формулира насоки и задачи за развитието, много от които без да са всякога директно адресирани към община Шумен, поради принципния си характер би следвало да повлияят на решенията на ОУП на общината, респ. да получат с плана устройствени условия за реализация.

В Стратегията е заложена следната визия: „Област Шумен – със стабилна и устойчива социално-икономическа жизненост, достойно подкрепяща развитието на Североизточния район и България“. Реализирането на визията се свързва с постигането до 2020 г. на следните стратегически цели:

Стратегическа цел 1. Устойчиво повишаване икономическата жизненост на област Шумен, чрез активизиране на местния потенциал и подобряване на екологичните условия.

Стратегическа цел 2. Ограничаване на социалната изолация и подобряване условията за развитие на човешкия капитал.

Стратегическа цел 3. Балансирано и устойчиво териториално развитие.

Всяка от стратегическите цели има своите приоритети за действие, насочени към постигането на специфични цели в различните сфери на развитие на областта. От тях с отношение към ОУПО са следните предвиждания на стратегията:

Към стратегическа цел 1:

Приоритет 1.1. Повишаване инвестиционната атрактивност на областта чрез създаване на добра бизнес среда и подкрепа за иновации и технологично обновление:

Специфична цел 3: Привличане на местни и чуждестранни инвестиции в преработващата промишленост и други ефективни стопански дейности, респ. мярка: Осигуряване подходящи места за развитие на нов бизнес, изграждане на индустриални зони и логистични центрове;

Приоритет 1.2. Активизиране на специфичния потенциал на областната икономика:

Специфична цел 1: Включване на богатото природно и културно богатство на областта като „допълващ тил“ към традиционния морски туризъм на Североизточния район, респ. мерки:

- Опазване, развитие и популяризиран на културното и природно наследство за интегрирането му с традиционния морски туризъм;
- Развитие на природни, културни и исторически атракции и развитие на различни видове туризъм;
- Изграждане на подходяща транспортна инфраструктура до туристическите обекти;

Специфична цел 2: Повишаване ефективността на селскостопанското производство чрез осъвременяване на условията за труд и разнообразяване на селската икономика, респ. мерки:

- Възстановяване, изграждане и модернизиране на хидромелоративната инфраструктура;
- Възстановяване и реконструкция на съоръженията за предпазване от вредното въздействие на водата (речни корекции, диги, дренажи);

Приоритет 1.3. Подобряване екологичните условия чрез щадящо използване на териториалните ресурси и опазване на околната среда:

Специфична цел 1: Ефективно използване на териториалните ресурси, респ. мерки:

- Насърчаване инвестиции в съвременни съоръжения за оползотворяване на отпадъците;
- Насърчаване инвестиции в технологии за производство и потребление на енергия от ВЕИ;
- Диверсификация на инвестициите във ВЕИ;
- Внедряване интелигентно управление на уличното осветление;

Специфична цел 2: Опазване на околната среда и биоразнообразието, респ. мерки:

- Технически и технологически мерки за изграждане на нови и реконструкция на водоснабдителни системи и изграждане на ПСПВ, вкл. рехабилитация на магистралния довеждащ водопровод от язовир „Тича“;
- Технически и технологически мерки за изграждане на канализация и ПСОВ в населените места с население над 2000 ч.;
- Оптимизиране събирането на отпадъците, вкл. разделно събиране, компостиране на биоразградимите отпадъци и рециклиране;
- Подобряване качеството на атмосферния въздух чрез увеличаване на дървесната растителност в терените за озеленяване;

Специфична цел 3: Превенция на природните рискове и климатична сигурност, респ. мерки:

- Инфраструктурни мерки за предотвратяване на наводнения;
- Преобразуване на нискокачествени изоставени земи в гори;

Към стратегическа цел 3:

Приоритет 3.1. Интегрирано градско развитие с хармонична жизнена среда:

Специфична цел 1: Създаване условия за устойчиво и интегрирано градско развитие, респ. мярката: Подобряван физическата среда и развитие на градския център чрез прилагане на ИПГВР Шумен;

Специфична цел 2: Подобряване на свързаността и достъпа между градовете-центрове и разширяван зоната им на влияние, респ. мерки:

- Изграждане на високоскоростен път Русе-Шумен;
- Подобряване състоянието на общинската пътна мрежа;
- Изграждане на велоалея „Групова археологическа НКЦ „Шуменска крепост“ – АЗ „Ранно средновековно селище „Кабиюк“ – ИАР „Мадара“ – ИАР „Велики Преслав“;

Приоритет 3.2. Подобряване качеството на живот в селските райони:

Специфична цел 2: Подобряване стандарта на обитаване в селата, респ. мерки:

- Подобряване мрежата от общински пътища в селските райони;
- Развитие на широколентова инфраструктура;
- Обновяване и развитие на селата, благоустройство;
- Подобряване и развитие на инфраструктура, свързана с развитието на земеделието и горското стопанство.

1.2.12 Връзки с Плана за управление на речните басейни в Черноморски басейнов район, 2016-2021г.

Целите на ПУРБ в Черноморски район за басейново управление допринасят за постигане на националните стратегически цели по околна среда, дефинирани в Национална стратегия за околна среда.

Актуализацията на целите за опазване на околната среда на повърхностните води е извършена на база на оценки на екологично и химично състояние на актуализираните водните тела, вкл. определяне на показатели с отклонения от СКОС; отчитане изпълнението на планираните в първия ПУРБ цели и изключения от постигането им; отчитане на извършените промени при актуализация на границите на повърхностните водни тела. Планираните цели за опазване на околната среда за повърхностните водни тела са определени по отделно за водните тела в добро екологично състояние/добър екологичен потенциал и добро химично състояние и тези в по-ниско от добро екологично състояние/по-нисък от добър екологичен потенциал и по-ниско от добро химично състояние. Определени са изключения от постигане на целите за опазване на околната среда на повърхностни водни тела. Всички приложени изключения са подкрепени с мотивировка.

Главната цел за подземните води е постигане на добро състояние за всички ПВТ. За всяко подземно водно тяло са предложени изисквания, които са свързани с опазване, предотвратяване или ограничаване въвеждането на замърсители, осигуряване на баланс между черпенето и възстановяването на подземните води и др. По отношение на количественото състояние на ПВТ целите са следните:

- Нивото на подземните води в ПВТ да бъде такова, че разполагаемите ресурси няма да бъдат превишени от общото средно многогодишно черпене, включващо черпенето на базата на издадени разрешителни за водоземане и черпенето от кладенците за задоволяване на собствените потребности на гражданите;
- Промените в нивото на подземните води, в резултат от черпенето, няма да предизвикват временна или постоянна промяна в посоката на потока, включително на ограничени територии.

По отношение на химичното състояние на ПВТ целта е ненадвишаване на:

- Стандартите за качество на подземните води определени в Приложение 1 към Наредба №1/10.10.2007 г. и Наредба № 9/16.03.2001 г. и стандартите за качество на замърсителите, установени в Приложение I на Директивата за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване;
- Праговете стойности (ПС) определени за всички замърсители и показатели на замърсяване, които характеризират ПВТ определени в риск да не постигнат добро химично състояние.

За постигане на горепосочените цели Плана за управление предлага програма от мерки.

1.2.13. Връзки с План за управление на риска от наводнения

В изпълнение на изискванията на чл. 5 от Директивата и чл. 146г, ал. 1 от Закона за водите, Директора на БД определя райони, за които се счита че съществува значителен потенциален риск от наводнения или вероятност за значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН). Определянето на РЗПРН се извършва на база на резултатите от предварителната оценка на риска от наводнения (ПОРН) по „Критерии и методи за определяне и класифициране на риска и определяне на РЗПРН”, утвърдени от Министъра на Околната среда и водите съгласно чл. 187 ал.2 т.6 от Закона за водите.

За територията на община Шумен с висока степен на риск от речни наводнения е определен **район с код BG2_APSFR_KA_04 – Камчия-Шумен**. Районът обхваща част от землищата на гр. Шумен и селата Радко Димитриево, Дибич, Ивански, Мараши и Салманово.

В част от територията на общината е определен и един район с нисък риск: **BG2_APSFR_PR_05 – Мадара-Мадара** за участък от р. Мадара в землището на с. Мадара. Моделирането на потенциалната заплаха от наводнение в този РЗПРН показва уязвимост на населеното място – с. Мадара като се отчита и наличието на потенциално опасния яз. Кюлевча при отсъствие на адекватна експлоатация и мониторинг. За двата РЗПРН, разположени на територията на община Шумен са изработени карти на районите под заплаха и карти на районите с риск от наводнения

1.2.14 Връзки със Стратегически план за биологично разнообразие, 2011-2020г.

Целта на Стратегическия план за биологичното разнообразие 2011—2020 е да подпомогне ефективното прилагане на Конвенцията чрез стратегически подход, съдържащ комбинация от мисия и стратегически цели и резултати, които да предизвикат широкомащабни действия във всички Страни и заинтересовани лица.

Концепцията на Стратегически план за биологичното разнообразие е един свят, в който „До 2050 г. да се цени значението на биоразнообразието, да се опазва, възстановява и използва рационално, поддържащо за екосистемните услуги, здрава планета и предоставяйки жизненоважни за всички хора ползи.“

Мисията на Стратегическия план е “да се предприемат ефективни и спешни мерки, за спиране на загубата на биологично разнообразие, за да се гарантира до 2020 г. устойчивостта на екосистемите, които да продължат да предоставят жизненоважни услуги, осигурявайки по този начин разнообразието на живота на планетата и допринасяйки за благосъстоянието на човечеството и премахването на бедността.

Стратегическият план включва постигането на 20 водещи цели до 2015 или 2020 г., както следва:

Стратегическа цел А – Справяне с основните причини за намаляване на биоразнообразието, чрез интегриране на биоразнообразието в работата на правителството и обществото.

Цел 1: До 2020 г., но не по-късно, хората да са информирани относно ценностите на биоразнообразието и стъпките, които могат да предприемат за неговото опазване и устойчиво използване.

Цел 2: До 2020 г., но не по-късно, ценностите на биоразнообразието да са интегрирани в стратегии и процеси на планиране за национално и местно развитие и за намаляване на бедността, и да са включени в националната отчетност, когато е необходимо, и системите за докладване.

Цел 3: До 2020 г., но не по-късно, стимулите, включително вредните за биоразнообразието субсидии да са елиминирани, поетапно отменени или изменени, с цел да се минимизира или избегне тяхното негативно въздействие и да бъдат създадени и приложени положителни стимули за опазването и устойчивото използване на биоразнообразието, съгласно и в съответствие с Конвенцията и други съответстващи международни задължения, като се вземат пред вид националните социално-икономически условия.

Цел 4: До 2020 г., но не по-късно, правителствата, бизнесът и всички заинтересовани страни на всички нива, да са предприели стъпки за постигането, или вече да са приложили планове за устойчиво производство и потребление и да са запазили нивата на вредното въздействие от използването на природни ресурси в рамките на безопасните екологични ограничения.

Стратегическа цел В – Да се намали прекият натиск върху биоразнообразието и да се насърчава устойчивото ползване.

Цел 5: До 2020 г., темпото на загубата на естествените местообитания, включително горите, да се намали най-малко наполовина и където е възможно, да бъде сведено до нула, а унищожаването и фрагментацията значително да се намалят.

Цел 6: До 2020 г., запасите от риба, безгръбначни животни и водни растения да се управляват и събират устойчиво, законосъобразно и да се прилагат екосистемни подходи, така че прекомерният риболов да бъде избягван, да се въведат планове и мерки за възстановяване на изчезващите видове, риболовът да няма значителен неблагоприятен ефект върху застрашените видове и уязвимите екосистеми, а въздействието на риболова върху запасите, видовете и екосистемите да е в безопасни екологични граници.

Цел 7: До 2020 г. селскостопанските райони, водните стопанства и горите да се управляват устойчиво, като се гарантира запазването на биоразнообразието.

Цели 8: До 2020 замърсяването, включително от излишни хранителни вещества, да се сведе до ниво, безопасно за функционирането на екосистемите и биоразнообразието.

Цел 9: До 2020 г. да се идентифицират и да се поставят като приоритет инвазивните видове и популации, приоритизираните видове да бъдат контролирани или унищожени и да се предприемат мерки за управление на популациите, с цел предотвратяване на тяхната поява и установяване.

Цел 10: До 2015 г. да бъде сведено до минимум множественото антропогенно въздействие върху кораловите рифове и други уязвими екосистеми, засегнати от изменението на климата или окисляването на океаните, за да се запази тяхната цялост и функциониране.

Стратегическа цел С – Да се подобри състоянието на биоразнообразието, чрез опазване на екосистемите, видовете и генетичното разнообразие.

Цел 11: До 2020 г. да бъдат съхранени поне 17% от сухоземните и вътрешните водни площи, както и 10% от крайбрежните и морски райони, особено тези, с особена важност за биоразнообразието и предоставянето на екосистемни услуги, чрез ефективно и справедливо управление, екологично представителни и добре свързани помежду си системи от защитени територии, и приемане на други ефективни природоохранителни мерки на районен принцип, които да бъдат интегрирани в по-широки ландшафти и морски райони.

Цел 12: До 2020 г. да бъде предотвратено изчезването на познатите застрашени видове, а състоянието на тяхното опазване, особено на тези пред изчезване, да се подобри и поддържа.

Цел 13: До 2020 г. да се запази генетичното разнообразие на култивираните растения, селскостопанските и домашни животни и на техните диви родственици, включително и на ценните от социално-икономическа и културна гледна точка видове, като се разработят и приложат стратегии за свеждане до минимум на генетичната ерозия, и опазване на тяхното генетично разнообразие.

Стратегическа цел D – Да се увеличат ползите от биоразнообразието и екосистемните услуги за всички.

Цел 14: До 2020 г. да бъдат възстановени и опазвани екосистемите, които предоставят жизненоважни услуги, включително такива, свързани с вода, които допринасят за здравето, прехраната и благосъстоянието, като се вземат предвид нуждите на жените, коренните и местни общности, бедните и уязвимите слоеве от населението.

Цел 15: До 2020 г. да бъдат повишени устойчивостта на екосистемите и приносът на биоразнообразието към натрупването на въглеродни запаси, чрез запазване и възстановяване, включително възстановяването на поне 15% от деградиралите екосистеми, допринасяйки по този начин за смекчаване на вредното въздействие от изменението на климата, адаптацията и борбата с опустиняването.

Цел 16: До 2015 г. да влезе в сила Протоколът от Нагоя за Достъп до генетичните ресурси и честното и справедливо разпределяне на ползите от тяхното използване, в съответствие с националните законодателства.

Стратегическа цел E – Подобряване на прилагането чрез обществено планиране, управление на знанията и укрепване на капацитета.

Цел 17: До 2015 г. всяка Страна да разработи, приеме, като политически инструмент и започне прилагането на ефективна, обществена и осъвременена национална стратегия за биоразнообразието и план за действие.

Цел 18: До 2020 г. традиционните знания, нововъведения и практики на коренните и местните общности, отнасящи се до опазването и устойчивото използване на биоразнообразието, както и обичайното използване на биологичните ресурси, да се почитат, да са предмет на националното

законодателство и съответни международни ангажименти, и напълно да се интегрират и отразят при прилагането на Конвенцията, с пълното и ефективно участие на коренните и местните общности, на всички съответни нива.

Цел 19: До 2020 г. да се подобрят, споделят широко и да се предадат и приложат, познанията, научната база и технологиите, по отношение на биоразнообразието, неговите ценности, функционирането, състоянието и тенденциите, и последиците от неговата загуба.

Цел 20: До 2020 г., но не по-късно, значително да се увеличи спрямо текущите нива, мобилизирането на финансови ресурси, за ефективното прилагане на Стратегическия план за биоразнообразието 2011-2020 от всички източници, в съответствие с одобрения и съгласуван процес в Стратегията за мобилизиране на ресурсите. Тази цел ще е предмет на промени, в зависимост от оценката на необходимите ресурси, която трябва да бъде направена и докладвана от страните.

1.2.15 Връзки с Националния план за управление на отпадъците 2014-2020г.

Оперативните цели на Националния план са както следва:

- Намаляване количеството отпадъци;
- Намаляване вредното въздействие на отпадъците;
- Намаляване съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите.

Мерките, които Националния план предвижда за предотвратяване образуването на отпадъците са общо 16, като в пряка или косвена връзка с ОУПО са следните:

Мярка 4.1. Използване на мерки за планиране или други икономически инструменти за насърчаване на ефикасното използване на ресурсите

Същност на мярката – съдържа две групи дейности - разработване на планове и програми от държавни и общински органи и прилагане на икономически мерки /въвеждане на допълнителни плащания за ползване на ресурси и условия за предоставяне на субсидии/.

Мярка 4.3. Разработване на ефективни и целесъобразни индикатори за вредното влияние върху околната среда от образуването на отпадъци, чиято цел е да допринесе за предотвратяване образуването на отпадъци на всички равнища.

Същност на мярката - задължение на държавите-членки е да разработят качествени и количествени показатели за измерване на успеха на мерките за ПО.

Мярка 4.7. Включване на мерки за предотвратяване образуването на отпадъци в инсталациите, които не попадат в обхвата на приложение 4 на ЗООС.

Същност на мярката - предвижда да се включат мерки за ПО и в категориите промишлени дейности, които не попадат в обхвата на Приложение 4 към чл. 117, ал. 1 на ЗООС.

Мярка 4.15. В контекста на обществените и корпоративните поръчки - включване на критерии за защита на околната среда и предотвратяване образуването на отпадъци в обявите за търгове и

в договорите, съгласно Наръчника за екологичните обществени поръчки, публикуван от Комисията на 29 октомври 2004

Същност на мярката - в своето съобщение „Обществени поръчки, за по-добра околна среда” (СОМ (2008) 400) Европейската комисия определя зелените обществени поръчки като процедура, чрез която публичните органи се стремят да получат продукти, услуги и строителни работи с намалено въздействие върху околната среда.

В по-голямата си част мерките, съдържащи се в този национален план имат отношение към т.н. секторни програми, в частност към Програмите за управление на отпадъците на общините и последващи действия от техните предвиждания.

1.2.16. Връзки с Общинския план за развитие на община Шумен, 2014-2020 г.

Много от постановките на стратегическата част на ОПР имат стойност на целеви ориентири за ОУПО, а от някои произтичат и конкретни задачи за решаване. ОУПО е изцяло съобразен с тях. Той е разработен в съответствие с **визията на ОПР** – „Община Шумен 2020 г. – модерна и сигурна, с привлекателен административен и образователен общински център, с висока степен на достъпност и благоприятна екологична жизнена среда, съхраняваща хилядолетната си история и устремена към бъдещето“. Постигането на визията се обуславя от последователното провеждане на четири приоритета със съответни специфични цели, мерки и проекти.

Приоритетите са:

- Приоритет 1: Развитие на местната икономика и постигане на икономически растеж, основан на знанието и иновации чрез ефективно използване на ресурсите и привличане на инвестиции.
- Приоритет 2: Подобряване качеството на жизнената среда, изграждане и възстановяване на техническата инфраструктура и околна среда на територията на община Шумен.
- Приоритет 3: Развитие на човешките ресурси, чрез инвестиции в образованието, културата, здравеопазването и социалните дейности.
- Приоритет 4: Укрепване на институционалната среда в услуга на гражданите и бизнеса.

Основните приоритети, специфични цели, мерки и проекти с отношение към ОУПО са:

Към първи приоритет Развитие на местната икономика и постигане на икономически растеж, основан на знанието и иновации чрез ефективно използване на ресурсите и привличане на инвестиции:

Специфична цел 2: Развитие на устойчив интегриран туризъм:

- Мярка 2.1. Усвояване на туристическия потенциал, респ. проектите:

- Консервационни и реставрационни работи на обектите паметници на културата;
- Насърчаване развитието на природни, културни и исторически атракции

Специфична цел 3: Привличане на местни и чуждестранни инвестиции в местната икономика в производства с висока добавена стойност:

Мярка 3.1. Развитие на инфраструктурата на Промислена зона Запад и Индустриален парк Шумен, респ. проекти:

- Инвестиции в електроснабдителната мрежа;

- Инвестиции във водоснабдителната мрежа;
- Инвестиции в канализационната мрежа;
- Инвестиции в газоснабдителната мрежа;
- Инвестиции в съобщителната мрежа;
- Инвестиции в улично осветление;
- Инвестиции във вътрешна пътна мрежа;
- Изграждане на паркинги;
- Изграждане на товарна ж. п. гара;
- Изграждане на зелени площи за широк обществен достъп;
- Изграждане на спортни площадки;

Специфична цел 4: Развитие на селското и горско стопанство:

- Мярка 4.1. Развитие на устойчиво и високоефективно селско стопанство, респ. проект: Инвестиции в преработка на селскостопанска продукция и прибавяне на добавена стойност;

Към втори приоритет *Подобряване качеството на жизнената среда, изграждане и възстановяване на техническата инфраструктура и околна среда на територията на община Шумен:*

Специфична цел 2.1: Подобряване състоянието и развитие на инфраструктурата в община Шумен:

- Мярка 2.1.1. Текущ ремонт, рехабилитация и реконструкция на ВиК и пречиствателни станции, респ. проекти:

- Интегриран воден цикъл на гр. Шумен – II-ри етап;
- Рехабилитация и изграждане на водопроводи и канализационни мрежи в селата, съгласно Регионален генерален план за В и К. Изграждане на ПСПВ;

- Мярка 2.1.2. Подобряване мобилността и свързаността с общинския център, респ. проект: Рехабилитация на общинска пътна мрежа;

- Мярка 2.1.3. Подобряване на транспорта и транспортните мрежи в общинския център, респ. проекти: Развитие на система за интегриран градски транспорт;

- Мярка 2.1.4. Реконструкция и рехабилитация на улична мрежа и обществени паркинги, респ. проекти:

- Изграждане на пътна връзка;
- Прокарване на велосипедни алеи и премостване на реката – южно платно на ул. „Марица“...;
- Изграждане на паркинги в централната градска част;

Специфична цел 2.2: Подобряване на околната среда и опазване на природното богатство:

- Мярка 2.2.2. Подобряване управлението на отпадъците, респ. проекти:

- Рекултивация на стари сметища;
- Изграждане на площадка за едрогабаритни отпадъци от домакинството;

Специфична цел 2.3: Подобряване на жизнената среда на гр. Шумен и населените места:

- Мярка 2.3.3. Благоустрояване и обновяване на общинския център, респ. проекти:
 - Обновяване на градската среда – благоустройство и реновация на публични пространства, вкл. достъпна среда;
 - Изграждане на детски площадки;
- Мярка 2.3.4. Подобряване инфраструктурата на общинските административни сгради и публичните пространства в селата, респ. проекти:
 - Облагородяване на обществените места – площи, паркове;
 - Изграждане на детски площадки;

Специфична цел 2.5: Подобряване на плановата осигуреност и проектно обезпечаване на инвестициите:

- Мярка Осигуряване на устройствено планиране, респ. проект: Изработване на нови и изменение на съществуващи ПУП;

Към трети приоритет Развитие на човешките ресурси, чрез инвестиции в образованието, културата, здравеопазването и социалните дейности:

Специфична цел 3.4: Развитие на спорта и младежките дейности:

- Мярка 3.4.1. Осигуряване на възможности и подходящи условия за спорт, респ. проект: Обособяване на спортно-развлекателен комплекс „Тежкия полк“, вкл. спортна площадка в гр. Шумен;

Специфична цел 3.6: Осигуряване на достоен живот и социално включване на хората в неравностойно положение:

- Мярка 3.6.1. Осигуряване на подходяща инфраструктура, подпомагаща социалното включване в общинския център, респ. проекти:
 - Изграждане на нови социални жилища;
 - Изграждане на Центрове за настаняване от семеен тип, Дневни центрове за възрастни с умствена изостаналост и за деца и младежи с увреждания и хосписи;

1.2.17. Връзки с Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Шумен (ИПГВР) - програмен период 2014-2020 г.

Тъй като територията на град Шумен е изключена от обхвата на ОУПО, предвижданията на ИПГВР, които третира само градската територия, нямат отношение към ОУПО.

1.2.18. Връзки с Общия устройствен план на град Шумен (ОУП), одобрен през 2011 г.

Частта от общинската територия, обхваната от землището на град Шумен е изключена от обхвата на ОУПО. Едновременно с това е налице изискване за съобразяване на предвижданията на ОУП с отношение към територията на общината и на останалите населени места.

Основните принципи за формиране на проектното решение на ОУП са:

- Усъвършенстване и доразвиване на съществуващата градска структура;
- Усъвършенстване и допълване на архитектурния облик чрез въвеждане на нови строителни системи, както и възможности за нови идеи за обитаване – малко и средноетажни групи с ограничен достъп, терени за еднофамилни сгради в паркова среда;

- Усъвършенстване на комуникационната мрежа на града при осигуряване на напречни връзки (посока север-юг) и правилно степенуване и подчертаване на главните надлъжни връзки (посока изток-запад), като се осигури лесен и бърз достъп до основните притегателни центрове - главен градски център, зони за приложение на труд, обитаване и отдих, при осигуряване на диференцирани пешеходни връзки между тях, както и приобщаване на квартали, които са комуникационно изолирани (кв. "Тракия");
- Усъвършенстване на центровата система, запазване и обогатяване на основната пешеходна ос на града – гара, център, парк „Кьошкове”, създаване на предпоставки за изграждане на североизточна промишлена зона – Високотехнологичен парк.
- Осигуряване на необходимите рекреационни зони за жителите на града, чрез запазване и доразвиване на съществуващата зелена система, местата за спорт и отдих.

Проектното решение, основано на горните принципи, съдържа предложения за включване в регулация на извънселищни територии, в т.ч. за развитие на жилищните зони (посочени са шест конкретни локализации); производствените зони (четири локализации, вкл. за оформяне на Североизточна производствена зона – *Техно-парк*); зелена система (четири локализации, вкл. за широко обществено ползване, със специфично предназначение – разширение на гробищен парк, за спорт и развлечения; частта „Зелена система“ е разработена по-подробно и в самостоятелен раздел); обслужващи зони (две локализации).

Проектното решение включва още и предвиждания за **първоетапно развитие на основните функционални системи в сегашните регулационни граници** при провеждане на реконструкция и уплътняване на жилищната зона, усвояване на свободните терени в регулация и подготовка на терените, заети от неприсъщи дейности в зоната за обитаване за промяна на техните функции в перспектива (обслужване, отдих и др.).

Като самостоятелен раздел, на основание разпоредбите на Наредба 01/8 на МРРБ, е разработена темата за развитието на **транспортно-комуникационната система**, както по отношение уличната и пътната мрежа, така и по отношение ж. п. инфраструктурата, с оглед удовлетворяване на потребностите, произтичащи от социално-икономическите и устройствените прогнози и актуалната степен на автомобилизация, така и за преодоляване на настоящи дадености, неблагоприятни за града в устройствено и функционално отношение, напр. пресичането на негови територии от ж. п. ареала.

ОУП включва също прогнози за развитието на **другите системи на техническата инфраструктура** в разработвания териториален обхват, в т.ч. водоснабдяване и канализация, електроснабдяване, газоснабдяване.

Като неразделна част са разработени и **Правила и нормативи за прилагане на ОУП - гр. Шумен**. Както е видно от документа и от графичната част на плана, за бъдещото устройство на урбанизираните територии са определени жилищни устройствени зони в пет разновидности;

смесени централни зони в три разновидности; производствени устройствени зони в четири разновидности; смесени устройствени зони от вида Смф в четири разновидности и Соп; зони за устройство на озеленени територии в четири разновидности. В териториите от градското ядро с концентрация на обекти на недвижимото културно наследство са обособени две разновидности на жилищни устройствени зони с наличие на недвижими културни ценности, както и Старинна централна зона. Извън урбанизираните територии са определени такива с допустима промяна на предназначението за различни нови функции, в т.ч. далекоперспективни, общо 13 разновидности; показани са нарушените и защитените територии. Съгласно баланса на територията, според проектните предвиждания селищната територия се увеличава с 271,15 ха; площта на селищните образувания извън нея - общо с 275,28 ха; терените за техническа, в т.ч. транспортна инфраструктура в извънселищната територия – с 33 ха.

2. ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО ЗНАЧЕНИЕ

Целите на опазване на околната среда от национално и международно значение са анализирани в точка 6 от настоящата екологична оценка, където на внимание се поставят съответствията между националните цели и предвижданията на ОУП на община са проектите на Национална програма за развитието на България 2020 и Национална стратегия за околна среда 2009-2018г.

3. КОНСУЛТАЦИИ С КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ И ЗАИНТЕРЕСОВАНИ ЛИЦА

Провеждането на консултации и отразяване и коментар на резултатите от тях е извършено съгласно изискванията на глава IV от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми. Организираните от Възложителя, авторския колектив на ОУПО и експертите по ЕО консултации, са обработени и представени в приложенията към настоящата екологична оценка.

4. АСПЕКТИ НА ТЕКУЩОТО СЪСТОЯНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАНА

4.1. ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ, МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ, ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА

4.1.1. Релеф и геоморфоложка характеристика

Община Шумен е разположена в Североизточна България. **Релефът** на общината е равнинен и платовиден, като територията ѝ попада в пределите на Източната Дунавска равнина. На запад от град Шумен, в пределите на общината е разположено почти цялото Шуменско плато, в което на границата с община Велики Преслав се издига най-високата му точка връх Търнов дял (Търнов табия, 501,9 m), явяващ се и най-високата точка на цялата община. Северозападно от платото, на границата с община Търговище се намира конусовидното възвишение Фисек с едноименния си връх, висок 500,5 m. Районите, разположени северно, източно и югоизточно от Шуменското плато са заети от обширни равнинни пространства с надморска височина от 70 до 200 m, като в пределите на община Шумен попадат части от четири полета: южната част на

историко-географската област Овче поле – на север от платото; Плисковско поле – заема североизточната част на общината; Шуменско поле – разположено на изток и югоизток от Шуменското плато; Смядовско поле – северната му част, заемаща най-южния район на общината. В него, на границата с община Смядово, в коритото на река Голяма Камчия се намира най-ниската точка на община Шумен – 59 m н.в. Източно от Шуменското и Смядовското поле на територията на община Шумен попадат крайните западни части на Провадийското плато – връх Сакартепе 388,6 m (разположен на 2 km северозападно от село Костена река, на границата с община Каспичан) и крайните западни части на Роякското плато – връх Дикеолу 410 m (разположен на 4 km югоизточно от село Ивански, на границата с община Смядово).

В южната част на общината от северозапад на югоизток, на протежение от 16 – 17 km протича част от средното течение на река Голяма Камчия. На територията на община Шумен в река Голяма Камчия се вливат два по-големи притока – реките Поройна и Стара река.

В западната част на общината протича почти цялото течение на река Пакуша (Лакоша, 33 km). Река Пакуша води началото си от извор-чешма на 384 m н.в. в центъра на село Звегор, община Хитрино.

На север през землището на село Велино преминава участък от около 4 km от горното течение на Провадийска река. Тя води началото си под името Бяла вода от Шуменското плато, на 432 m н.в., на 1,6 km североизточно от село Средня. Протича в източна посока в широка долина, като преди село Мадара напуска пределите на община Шумен.

Шуменското плато е най-високото и най-типичното между остатъчните плата в Североизточна България. Най-високата точка на Шуменско плато е вр. "Търнов табия" (501,9 m), разположен в западната част на парка, а средната надморска височина е 427 m. Релефът е типично платовиден. Той включва обширно леко хълмисто билно равнище (60,0 % от площта на парка) и стръмни, на места със скални венци склонове на платото.

Шуменско плато е модел за регионална карстова геосистема, състояща се от атрактивни повърхностни и подземни карстови форми (пещери). Повърхностните карстови форми - понори, въртопи, ували, живописни долинни врязвания, наподобяващи малки каньони и непристъпни скални венци са част от уникалните природните дадености в парка. Пещерите са повече от 30. Част от тях са изследвани и проучени. Пещерите "Бисерна" и "Тайните понори" са сред 25-те най-големи пещери в страната.

Шуменското плато е изградено от мезозойски скали, формирани в морски условия преди около 100 млн. години. С най-голямо значение са варовиците. Те изграждат хълмистото било. Варовиковият скален комплекс лежи върху пласт от пясъчници, богат на морска фосилна фауна (вкаменелости). Основата на платото е изградена от дебела мергелна плоча.

Почвената покривка в общината е разнообразна. Включва почви от 4 типа (плитки, лесивирани, делувиални и антропогеннизиранни), 13 подтипа и родове с най-различни разновидности. Хидроклиматичните условия са умерено-континентални. По платото липсват повърхностно течащи води. Преобладават подземните води, които дават начало на много карстови извори в подножието на платото.

4.1.2. Структура на територията

Основните структурни елементи на територията на общината са видни на долната таблица, отразяваща баланса на територията по начин на трайно ползване.

Таблица 2 Баланс на територията (без землището на град Шумен)

Вид територия по основно предназначение	Съществуващо положение	
	Площ (ха)	Дял (%)
1. Урбанизирани територии	2498,4	4,81
2. Земеделски територии:	36568,48	70,31
3. Горски територии	9572,03	18,40
4. Водни площи и течения	548,78	1,06
5. Територии за транспорт и комуникации	1997,16	3,84
6. Територии за природозащита по ЗЗТ	465,6	0,9
7. Територии за възстановяване и рекултивация, вкл. закрити сметища	69,9	0,13
8. Територии с друго и без определено стопанско предназначение (в т.ч. скали, пясъци, дерета, сипеи, оврази и др.) Вкл. ПИ на КИН по ККР	288,15	0,55
ОБЩО	52008,5	100

От посочените в таблицата данни могат да бъдат направени следните констатации относно съществуващата структура на територията на община Шумен /без землището на гр. Шумен/:

- **селскостопанските територии** заемат най-голям дял от планираната територия – 70.31%, от които обработваемите земи съставляват 82%. Земеделски земи по §4 от ПЗР на ЗСПЗЗ съставляват 14.3% от селскостопанските земи в планираната територия;
- **горските територии** заемат само 18.4% от територията, предмет на планиране. От тях с най-висок относителен дял са специалните горски територии, които съставляват 61.4% от всички горски земи в общината;
- **урбанизираните територии** покриват едва 4.1 % от площта на общината, като тук се отнасят всички видове урбанизирани територии – жилищни, обществено-обслужващи, производствено-складови дейности, техническа и инженерна инфраструктура, спорт и рекреация;
- **водните течения и площи** заемат незначителен дял от планираната територия 1.06 %;
- **защитени територии и зони** - площите на частите от общинската територия по ККР, попадащи под режими на защита, определени по реда на ЗЗТ и ЗКН. За удобство са включени и данни за площта на частите от защитени зони по Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), попадащи в границите на разработваната територия. Поради припокриването на части от

защитените зони е дадена общата площ, респ. дял от общинската територия, поставен под природозащитен режим по този закон.

Таблица 3 Територии с особена териториално-устройствена защита

Територии с особена териториално-устройствена защита	Площ (ха)	Дял (%)
Природен парк „Шуменско плато“	336,7*	0,65
Защитена местност „Дъбовете“	1,3**	0,002
Защитена местност „Мадарски скални венци“	53,85**	0,1
Защитена местност „Марашка кория“	26,88**	0,05
Защитена местност „Могилата“	46,87**	0,09
За опазване на културното наследство	48,63***	0,09
Защитени зони по ЗБР („Натура 2000“)	13656,3****	26,25
<p>* Площ в землището на с. Лозево ** Площ по предоставен от РИОСВ Шумен цифров модел *** По ККР. Според границите, определени със съответните актове на МК, площта на частите от двата археологически резервата, попадащи в общината, е 689,4 ха, в т.ч. 126,2 ха Мадара и 563,2 ха Кабиюк **** Обща площ на общинската територия (без землището на гр. Шумен), попадаща в защитени зони (ЗЗ) по ЗБР</p>		

4.1.3. Селищна мрежа и населени места

Селищната мрежа на община Шумен е формирана от 27 селища - 1 град (общинският център Шумен, който заедно със землището си не е предмет на този ОУП) и 26 села. Гъстотата на селищната мрежа е 5 селища/100 кв. км. Тя е близка до средната за страната (4,8 селища /100 кв. км). Степента на урбанизация в общината е сравнително висока - около 86,4%. Тя е най висока сред тези в общините от областта и по-висока от средната за страната (73,3%).

Разстоянията между селата и общинския център варират между 5,6 км. (Лозево-Шумен) и 24,1 км. (Друмево-Шумен). Населението на Белокопитово, Панайот Волово, Царев брод, Дибич имат достъп до града в диапазона 0-15 мин.; на други 18 села – в диапазона 15-30 мин., а на селата Велино, Костена река, Кладенец, Друмево – над 30 мин

4.1.4. Състоянието на селищната среда в населените места

Населените места, разположени в частта от общината, предмет на ОУП се разпределят по категории, както следва:

- средни села – 3 бр. - Ивански, Мадара и Царев брод;
- малки села – 15 бр.;
- много малки села - 8 броя.

В следващата таблица са представени данни за категоризацията, площта на селата, населението им и брунтната площ на жилищната територия на жител (съществуващо положение).

Таблица 4 Категоризация, площ на селата, население и брутната площ на жилищната територия на жител

Населено място / Категория*	Бруто жил. територия (кв. м.)	Брой жители (2016 г.)	Жил. терит. (бруто) в кв. м./жит.	Забележка
с. Белокопитово [●]	331 555	134	2 474	
с. Благово [●]	263 731	88	2 997	
с. Васил Друмев [●]	634 285	224	2 831	
с. Велино [●●]	1 196 696	263	4 550	
с. Ветрище [●]	373 948	198	1 889	
с. Вехтово [●●]	821 086	593	1 385	
с. Градище [●●]	920 248	578	1 592	Наличните ПИ с променено предназначение за жил. застрояване извън регулация не са включени
с. Дибич [●●]	1 199 145	956	1 254	
с. Друмево [●●]	1 546 103	906	1 706	
с. Ивански [●●●]	1 368 931	1 519	901	Наличните ПИ с променено предназначение за жил. застрояване извън регулация не са включени
с. Илия Блъсково [●●]	933 841	348	2 683	
с. Кладенец [●]	433 246	97	4 466	
с. Костена река [●]	210 135	37	5 679	
с. Коньовец (общо) [●●]	125 889	315	400	Само в обхвата на кварталите по одобрения ЗРП
с. Лозево [●●]	606 195	310	1 955	
с. Мадара [●●●]	1 370 330	1 039	1 319	
с. Мараш [●●]	873 566	440	1 985	
с. Новосел [●●]	1 022 372	491	2 082	
с. Овчарово [●]	867 565	125	6 940	
с. Панайот Волово [●●]	745 462	255	2 923	
с. Радко Димитриево [●]	568 729	229	2 484	
с. Салманово [●●]	973 134	710	1 371	Наличните ПИ с променено предназначение за жил. застрояване извън регулация не са включени
с. Средня [●●]	724 521	369	1 963	
с. Струйно [●●]	607 093	348	1 744	
с. Царев брод [●●●]	879 842	1 202	732	
с. Черенча [●●]	549 486	351	1 565	
ОБЩО	2 0147 134	12 125		

*По § 1, ал.2 от ДР на Наредба № 7/2003 на МРРБ:
 ●●● - средни села – от 1000 до 2000 жит.
 ●● – малки села – от 250 до 1000 жит.
 ● – много малки села – до 250 жит.

Горните данни показват, че в границите на всички населени места е налице значителен свободен териториален капацитет. Най-висок е той в селата Овчарово, Костена река, Велино, Кладенец и др.

4.2 КЛИМАТИЧНИ ФАКТОРИ, КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

4.2.1 Климатични фактори

Основен фактор, оказващ влияние върху екологичната обстановка на дадена територия са климатичните и метеорологични условия и фактори за анализ и оценка на които ще бъдат използвани данни от Климатичен справочник на България.

Температурният режим в района на общината е в тясна зависимост от надморската височина и долинно-планинския характер на релефа, които се явяват основните азонални фактори при формиране на климата по тези места. Съгласно данните от МС Шумен, средногодишната температура в района на общината е 11⁰С. Юлските температури са 22⁰С, януарските – 1.1⁰С, априлските – 10.7⁰С и октомврийските – 12⁰С. Денонощните температурни амплитуди през зимата най-често попадат в градацията „умерени” - от 6 до 9⁰С, а през лятото нарастват и се преместват към градацията „значителни” – от 10 до 12⁰С. Периодът с трайно задържане на температурите над 5⁰С е с начало 20.03 и край – 26.11. Началото на трайно задържане на температурите над 10⁰С е 12.04, а края – около 30.10.

Средногодишното количество на **валежите** в района е около 600 мм. Най-малко валежи падат през есента /21.6% от всички валежи/, а най-много през лятото /30.0%/, като с най-много валежи е месец юни, когато валежите са по около 80 мм средно месечно. Средния брой на дни с валеж е средно 10-12 месечно, като най-малко дни с валеж са характерни за м. м. август и септември – максимум по 7 дни с валеж. Средногодишния максимален денонощен валеж възлиза на около 45 мм за денонощие.

С най-голяма честота са **ветровете** от запад, които се проявяват през 18.6% от случаите с вятър, следвани от тези от север – 19.8% и от северозапад – 13.8%. Случаите с тихо време са около 31.0%. Тези данни показват наличие на висок потенциал на самоочистваща сила на природата в района на община Шумен, базирано на данните от МС Шумен. По средна скорост с най-високи стойности са ветровете от запад /6.0 м/сек/, следвани от тези от северозапад, югозапад и север /по 4.4-4.7 м/сек/. Ветровете от останалите сектори са със средна скорост около 3.0-4.0 м/сек, като с най-ниска скорост са ветровете от изток и югоизток – по около 2.9 м/сек.

Средногодишната **влажност** на въздуха е сравнително висока – около 74%, като най-висока е тя през месеците ноември, декември, януари и февруари /по 80-85%/, а най-ниска – през юли и август – по 65%.

Средногодишният брой на **дни с мъгли** е 25.4, като в периода октомври-март се случват 77.25% от тях.

Броят на дните със **снежна покривка** е 95 средно годишно, като датата на образуване на устойчива снежна покривка е към 30.XI, а датата на разрушаването ѝ – 14.III.

Относителната средногодишна продължителност на **слънчево греене** е 50%, като най-висока е тя през август – 70% и юли /68%/. Измерена в часове, средногодишната продължителност на слънчево греене за станция Шумен е 2200ч.

Обобщено, в климатичната картина на община Шумен не се наблюдават нетипични за умерено-континенталната климатична картина стойности на климатичните елементи. Касае за класически умерено-континентален климат с горещо лято и студена зима, сравнително разнообразен ветрови пренос и нисък относителен дял на тихо време и мъгли, което е с положителен ефект по отношение качествата на атмосферния въздух.

4.2.2 Качество на атмосферния въздух

Под Качество на атмосферния въздух /КАВ/ се разбира състоянието на въздуха на открито в тропосферата, с изключение на въздуха на работните места, определено от състава и състоянието естествените ѝ съставки и добавените вещества от естествен или антропогенен произход.

Основните причинители за замърсяване на въздуха като правило са производствените обекти, топлоснабдяването, газоснабдяването, транспортния трафик.

Таблица 5 Емисии във въздуха, формирани от различните видове производства

№	Сектор от промишлеността	Производство	Емисии на вредни вещества
1	Хранително-вкусова промишленост	Преработване, консервиране на плодове и зеленчуци, безалкохолни и високоалкохолни напитки, хлебопроизводство, производство на захарни и шоколадови изделия, сладкарски изделия, месопреработване, производство на олио и др.	Прах, парникови газове
2	Лека промишленост	Текстил, конфекция и други шивашки изделия, обувки, галантерия, пластмасови изделия и др.	Прах, парникови газове, ЛОС
1) Към парниковите газове следва да бъдат причислени – SO ₂ , NO _x , CO, CO ₂			

На територията на община Шумен са разположени:

➤ **производствени дейности** – структурата на икономиката се доминира почти равностойно от индустриалния сектор и услугите, при условията на нарастващата тенденция на участие на отрасъл „селско стопанство“ в икономическия продукт. Структуроопределящ сектор е преработващата индустрия с водещата роля на леката промишленост /текстилна, шивашка, хранително-вкусова/.

По-големи представители на отрасъл промишленост в община Шумен са:

– Група "Херти" - холдингът се състои от "Херти", "Райфен" и "Тим Шел"; основното производство е алуминиеви винтови капачки; лакиране и литография върху метални листи; термосвиваеми капсули за винени бутилки; производство на алуминиеви контейнери за храна. Продукцията е предназначена основно за износ.

– "Лавена" АД - Дружеството отглежда около 200 дка насаждения от дългогодишни култури на собствена земя, като намеренията са те да станат около 500 дка. Друго направление в дейността на дружеството е производството на лекарствени средства. Дружеството разполага с лицензирана фармацевтична лаборатория. Добри перспективи за развитие съществуват и в областта на ароматерапията.

– "Алкомет" АД е една от големите фирми в страната и единствената специализирана в производството на алуминиев прокат и изделия от алуминий и алуминиеви сплави. Близо две трети от производството е насочено за износ.

– Група "ФИКОСОТА" е група от нововъзникнали фирми, в която е включен и един приватизиран завод. Основна дейност на групата е производство и търговия с битови електроуреди и перилни и миещи препарати.

– "Шуменско пиво" - Дружеството е специализирано в производството на бира.

– "Сердика" АД - преработка на мляко и производство на млечни продукти. Преориентира стратегията си към външни пазари.

– "Домейн Бояр" – специализирана в производство на вина и спиртни напитки. Осъществява износ за международните пазари на базата на сключени договори за износ на вино в Русия, Англия, Скандинавските страни.

– "Тропик" АД – преработка на плодове и зеленчуци и производство на консерви "Ризов" ООД. Фирмата разполага с мелница и база за почистване на семена за технически култури. Предприятието е свързано с развитието на селското стопанство и възможностите за осъществяване на износ на зърно за международните пазари.

– „Меггле България” ЕООД – Шумен – производство на млечни продукти;

– "Тони М" - фирмата работи в шивашката промишленост под собствена марка. Цикълът на производство е почти непрекъснат. Фирмата е експортно ориентирана.

– "Мадара" АД - приватизирано през 1999 г, дружеството е преминало през процеси на силно редуциране на персонала и реструктуриране на изделията.

– "Хан Омуртаг" АД - произвежда фаянсови и теракотни плочки и стенни пана.

– „Хъс“ ООД – ново предприятие за производство на поцинкована тел;

– „Теси” ООД – Шумен – произвежда домакински електроуреди;

– „Макет“ ООД – производство на радиатори за отопление;

– „Брамас-96“ АД-Шумен – екарисаж; производство на биогаз от животински мазнини;

– Топлофикация ТЕЦ ООД-Шумен – производство на топлоенергия и топла вода;

– „Хибриден център по свиневодство“ АД-Шумен – свинекомплекс с около 12 хил бр. свине.

Териториално, промишлените обекти са разположени основно в град Шумен, като тенденциите са да се локализира в новото селищно образование „Индуриален парк Шумен”, разположен в покрайнините на гр. Шумен, около местностите Беш Тепе и Ак Чорек. Освен индустриалния парк, в град Шумен има още две производствени зони – „Изток“, Югоизток“. Близостта на зоната до възлови международни и междуградски пътища, както и до най-големите пристанища

и летища в страната, я правят изключително удобна за всякакъв вид търговска и логистична дейност.

В селата на общината преработващата промишленост е слабо представена. Нейната специализация е основно в хранителната промишленост (малки мандри в селата Коньовец, Мараш, Царев брод; месопреработване – с. Царев брод), винопроизводство – винарна с. Царев брод, производство на ПВЦ и алуминиева дограма и др. изделия – с. Дибич, дърводобив и дървопреработване.

↳ **топłosнабдяване** – в границите на общината, извън гр. Шумен, топлозахранването се осигурява от малки локални мощности, захранващи промишлени обекти и обществени сгради; в частния сектор в по-голямата си част отоплението е индивидуално, основно на твърдо гориво; някои обекти са осигурени със слънчеви колектори.

↳ **газоснабдяване** – град Шумен се газифицира от преминаващия през територията на област Шумен северен клон на националната газопреносна система. Областта попада в обособения регион „Добруджа”, за който „Черноморска технологична компания“ АД има издадени лицензии за разпределение и снабдяване с природен газ. Газоснабдяването на град Шумен започва през 2004 година основно за промишлените потребители. На следващите етапи се осъществява газификацията на основната част от общинските училища и детски градини, по-голямата част от промишлените предприятия, както и много обслужващи обекти. В последните години се изграждат газопроводи и в кв. „Гривица”, стартира газификацията и на кв. „Тракия”, като на този етап са газифицирани професионалните гимназии по облекло, хранене и химични технологии и тази по селско стопанство. През 2012 г. са изградени и захранващ газопровод от ГРС – Шумен към „Индустиален парк Шумен” АД, както и разпределителна газопроводна мрежа в Подзона „А” на индустриалния парк, разположен североизточно от града. Бъдещото развитие е свързано с доизграждане и оптимизиране на газоснабдителната мрежа и присъединяване на нови обществени и битови потребители;

↳ **емисии от земеделските земи** – за района се проявяват суховеи, чиято честота и степен на въздействие се обуславя от съвпадението на условия, водещи до интензивно отделяне на прах от повърхността на земеделските площи във времето, през което повърхността им не е затревена и е в период на засушаване. По-съществени емисии на прах са възможни при извършване на есенна оран, преди настъпването на дъждовния период. В този случай замърсяването с прах обикновено е локално и се ограничава в зоната на разораване.

↳ **емисии от открити градски терени** – проявяват се при условие, че не се извършва почистване и миене на уличната мрежа в населените места.

↳ **транспортен трафик** – транспортът е с най-голямо въздействие върху качествата на атмосферния въздух на общината и на населените места в нея. Структурата на републиканската и общинската пътна мрежа е радиална и покрива добре територията на общината. Община Шумен се обслужва от няколко първокласни пътя с обща дължина 145.59 км. Дължината на общинските пътища е 142.52 км. С най-голямо натоварване са АМ „Хемус“ /с около 2500 ед/ср. денонощно, следвана от път II-73 /Шумен-Карнобат/ и I-2 /Русе-Варна/ - по около 1000 ед/ср. денон. С по-ниско натоварване е път I-7 – по около 300 ед/ср. денон.

Съгласно Регионален доклад за състоянието на околната среда – 2016 на РИОСВ-Шумен, за контрол на показателите, характеризиращи качеството на атмосферния въздух в гр. Шумен, като част от националната система за мониторинг, работи автоматична измервателна станция (АИС). Пунктът за мониторинг в гр. Шумен е разположен в двора на училище СОУ "Йоан Екзарх" в близост до натоварена пътна артерия (бул. "Мадара" и ул. "Ришки проход"), водещи към индустриалната зона на града, към ж. п. гарата и автогарата. Съгласно класификацията на пунктовете за мониторинг, АИС Шумен е градски фонов пункт с обхват 100 м. – 2 км. АИС регистрира концентрациите на ФПЧ_{10} (фини прахови частици), SO_2 (серен диоксид), NO_2 (азотен диоксид) и O_3 (озон). Станцията работи при непрекъснат режим – 24 часа в денонощието, като регистрира средночасови стойности за набор от замърсители и стандартен набор от метеорологични параметри.

През 2016 г. АИС - Шумен регистрира 57 превишения на средноденонощната норма ($\text{СДН} - 50\text{g/m}^3$) по показател ФПЧ_{10} , като 33% от тях са се случили през м. януари, 17.5% - през ноември и 21.0% - през декември. Въпреки отчетеното понижение на общия брой регистрирани превишения в средноденонощните концентрации по показателя ФПЧ_{10} в сравнение с предходната година /66 броя през 2015г./, те все още превишават допустимият максимален брой превишения от 35 бр. за една година.

Измерените средноденонощни концентрации на SO_2 за отделните месеци показват, че измерените концентрации са много по-ниски от средноденонощната норма за SO_2 , която е 125g/m^3 .

През 2016 г. не са регистрирани превишения на средночасовите норми (СЧН) за показател серен диоксид и азотен диоксид. Не е регистрирана и концентрация на O_3 (озон), превишаваща краткосрочната целева норма (максимална 8 часова стойност в рамките на денонощието – 120мкг/м^3), съответно и прага за информиране на населението (средночасова стойност) – 180g/m^3 . Нормативно няма регламентирана средночасова норма за ФПЧ_{10} .

Като цяло, както и при предходните години, прахообразните и газообразните замърсители на атмосферния въздух за Шумен са с по-високи стойности през есенно–зимния (отоплителен) сезон, което се дължи основно на факта, че през отоплителния период в битовия сектор се използват предимно твърди горива. Високото пепелно съдържание във формираните отпадъчни газове при изгарянето им оказва влияние върху замърсяването на атмосферния въздух. За регистрираните наднормени стойности през зимният сезон на фини прахови частици „допринасят“ и запрашените улични платна, автомобилният транспорт и метеорологичните условия. През годините се наблюдава непрекъснато нарастване броя на автомобилите, движещи се по пътните артерии. За студеното полугодие, вследствие на понижените температури, е необходимо завишаването на необходимото време за достигане на устойчив режим на работа на ДВГ на автомобилите,. При работа на ДВГ до достигане на оптимален температурен режим, емисиите (СxHx ; CO ; сажди) в изгорелите газове нарастват и в резултат на непълно изгаряне на постъпилата в цилиндрите гориво-въздушна смес.

През летния сезон се наблюдават устойчиво по-ниски стойности на замърсителите, като се регистрират единични завишени стойности, формирането на които се дължи на възникнали локални източници и ограниченото разсейване вследствие на климатичните и метеорологичните фактори.

Съгласно изискванията на чл. 27 от ЗЧАВ, община Шумен има разработена "Програма за намаляване на нивата на замърсителите и достигане на установените норми за нивата на фини прахови частици /ФПЧ₁₀/ в атмосферния въздух за периода 2011-2014 г.". С Решение № 1102 по Протокол № 53 от 24.09.2015 г. на заседание на Общински съвет Шумен е удължен срокът на действие на горесцитираната Програма до края на 2015 г. Към момента община Шумен е в процес на изготвяне на нова "Програма за намаляване на нивата на замърсителите и достигане на установените норми за фини прахови частици /ФПЧ₁₀/ в атмосферния въздух на територията на община Шумен с период на действие 2017 г. - 2020 г."

Обобщено, върху територия на община Шумен /гр. Шумен/ организирани източници са предимно от производствен характер. Основен принос в епизодичното замърсяване на атмосферния въздух на територията на общината имат горивните инсталации на производствените обекти, битовото отопление, транспортните потоци по пътната мрежа, дейности върху открити площи с насипни материали. Същественото е, че въздействието е с локален характер, предимно сезонно обусловено. Постигане качеството на атмосферния въздух в съгласие с нормите налага промяна на енергоносителите и технологиите за изгаряне на горивата, както и модернизация на хигиенизирането, съобразно сезонния характер на замърсяването и съответните метеорологични условия.

4.3 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ

4.3.1 Обща хидроложка характеристика на района

Община Шумен е разположена в централната част на Североизточна България на площ от 630 кв.км. (средната българска община е с територия около 436 кв.км.). Община Шумен се намира в Североизточния район за планиране. Общината е в средата на област Шумен – на юг граничи с общини Велики Преслав и Смядово, а на север – с общини Каспичан и Хитрино. На изток община Шумен граничи с община Провадия от област Варна, а на запад – с община Лозница от област Разград и община Търговище от област Търговище.

4.3.1.1. Хидрографска мрежа

Хидрографската мрежа в общината и нейното пространствено разположение се обуславя от съчетанието на редица фактори като климат, скален състав, релеф, почви и растителност. Хидрографската мрежа на община Шумен включва голям брой течащи и стоящи водни тела – реки, дерета, отводнителни и напоителни канали и язовири.

Основните реки, преминаващи през територията на общината, които формират повърхностния отток на водите са Голяма Камчия, Поройна, Стара река, Мадара (Мътнишка), Пакоша и Каменица (Провадийска). Характерният релеф определя различните посоки на теченията, както

и принадлежността им към водосборите на две реки – Камчия и Провадийска, чиито басейни попадат в Екорегия № 12 „Понтийска Провинция“ в Черноморския район за басейново управление на водите. Северната част от територията се отводнява от р. Провадийска. За останалата територия, главната събирателна и отводнителна артерия е р. Голяма Камчия.

Река Голяма Камчия е лявата съставяща и приета за „главна“ на р. Камчия. Води началото си от широк напречен рид на Източния Предбалкан – Лиса планина. Тече в посока североизток-изток. На територията на община Шумен навлиза от запад в землището на гр. Шумен. В посока изток преминава южно от с. Мараш и северно от с. Салманово, след което променя посоката си на югоизток-юг. На границата на землищата на селата Радко Димитриево, Салманово и Ивански приема отляво р. Поройна, а след с. Ивански приема отляво и Стара река. Тече в южна посока и напуска общинската територия. Долината на р. Голяма Камчия на територията на община Шумен е с трапецовиден профил, с ниски слабо залесени склонове и сравнително тясно корито.

Река Врана е вторият по големина (след р. Луда Камчия) приток на р. Камчия. Малък участък от поречието ѝ е обща граница с община Търговище. Преди вливането си в р. Камчия при с. Хан Крум, община Велики Преслав, приема последния си голям ляв приток р. Пакоша.

Река Пакоша води началото си от извор в село Звегор, община Хитрино. На територията на община Шумен реката навлиза от север в землището на с. Струйно. Преминава от западната страна на селището, тече на югоизток, след което завива наляво и тангирайки РП I-4, заобикаля от север възвишението Фисека и напуска общинската територия. След изтичането си от яз. Фисека, р. Пакоша навлиза отново в община Шумен. Преминавайки южно от селата Черенча, Средня и Новосел, приема множество къси притоци от западните склонове на Шуменското плато и напуска територията.

Река Пройна (Боклуджа дере) води началото си от извор в централната част на Шуменското плато, м. Висока поляна. Тече на изток в дълбока залесена долина, преминава през общинския център – гр. Шумен, където приема отляво р. Енчова. Навлизайки в землището с. Дибич, тече в южна посока, преминава през населеното място, продължава на юг, преминава източно от с. Радко Димитриево и южно от него се влива в р. Камчия.

Стара река (Текедере) води началото си от извор северно от гр. Шумен. Тече на югоизток като заобикаля от североизток града и с. Васил Друмев. Завива на юг и преминава между селата Илия Блъсково и Благово, Ветрище и Вехтово. Запазва посоката си и протича покрай с. Ивански от изток. Приема къси притоци от западните склонове на Провадийското и Роякското плато. В южния край на селото се влива отляво в р. Голяма Камчия.

Река Провадийска (Каменица) води началото си от землището на с. Добри Войниково, община Хитрино. До вливането си в Белославското езеро тече в югоизточна посока. Къс участък от поречието ѝ преминава през най-северната част от общинската територия – землището на с. Велино. Приема няколко дерета, между които Пунардереси, Сюютлидере и др.

Река Мадара (Мътница, Мътнишка река) извира от северозападната част на Шуменското плато, североизточно от с. Средня под името Бяла вода. Тече в източна посока в широка долина, приемайки няколко леви и десни къси притока. Северно от кв. Макак приема ляв приток, изтичащ от яз. Белокопитово и променя посоката на течение – на югоизток. Южно от с. Мадара, завива наляво, преминава през населеното място и в посока североизток, в подножието на стръмните склонове на Мадарското плато, напуска общинската територия.

Значителни участъци от основните течащи повърхностни водни тела са с коригирани речни корита в границите на населените места, а извън тях с прагове и диги. В равнината част са изградени отводнителни и хидромелиоративни канали.

На територията на община Шумен са изградени 18 микроязовира с напоителни, риборазвъдни и рекреационни функции.

4.3.1.2 Данни за водните обекти с повърхностни води преминаващи през общината и екологичното и химично състояние на водните тела в тях

Понастоящем е в сила втория План за управление на речния басейн за Черноморския речен басейн у нас /ПУРБ 2016-2021/, изготвен от компетентния орган за управление на водите БДЧР-Варна. Актуализацията на границите на водните тела, за всяка от категориите повърхностни води е извършена на база на актуализацията на границите на типовете и на анализа на антропогенния натиск и въздействие и в съответствие с изискванията на Закона за водите, Наредба № Н-4 от 14.09.2012 г. и Ръководство № 2 „Идентифициране на водните тела“, разработено в рамките на Общата стратегия за прилагане на РДВ. Направена е риск оценка /ЕО/ на водните тела на територията на общината, определено е екологичното /ЕС/ състояние, химичното състояние/ХС/, хидроморфологичното състояние /ХМ/ и са поставени екологичните цели /ЕЦ/ за всяко едно от тях за постигане през плановия период.

Оценката на екологичното състояние на повърхностните водни тела категория „река“ е направена от компетентния орган за управление на водите БДЧР съгласно класификационните системи, описани в Наредба Н-4 от 14.09.2012 г. за характеризирание на повърхностните води и Наредба за стандартите на качество на околната среда за химични елементи и специфични замърсители.

Екологичното състояние на повърхностните водни тела се оценява в пет класа - много добро, добро, умерено, лошо и много лошо, които се изобразяват с показаните в таблицата цветове.

Екологично състояние				
Отлично	Добро	Умерено	Лошо	Много лошо

За оценка на екологичното състояние/потенциал се разглеждат биологични и физико-химични елементи, като водещи за определяне състоянието са биологичните елементи. При оценката на екологичното състояние/потенциал на водните тела се използват класификационна система, включваща биологични и физико-химични елементи за качество и стандарти за качество на околната среда за химични елементи и специфични замърсители, включени в Наредба № Н-4 от 14.09.2012г. за характеризирание на повърхностните води.

✓ Химично състояние

Химичното състояние на повърхностните водни тела се оценява в два класа – добро и лошо, които се изобразяват съответно със син и червен цвят. Тези водни тела, които отговарят на химичните стандарти за качество на околната среда (СКОС) са в добро състояние, а за водните тела, в които се констатира превишаване на СКОС е определено лошо състояние. Във водните тела, в които не се извършва мониторинг на приоритетни вещества поради липсата на идентифициран натиск, химичното състояние е определено като «неизвестно».

Химично състояние	
Добро	Лошо

Съгласно актуализирания ПУРБ-2016-2021г. и Писмо №08-00-217/2 от 02.10.2017г. на БДЧР-Варна, на територията на община Шумен са определени повърхностни водни тела от две категории - река и езеро.

➤ Повърхностни водни тела категория „РЕКА“:

В.т. с код BG2KA700R017 –река Камчия- р. Златарска от извор до вливане в р. Камчия-река-Полупланински реки в екорегия 12 тип R4-ЕО- вероятно в риск-ЕС умерено –ХС добро-ХМ естествено водно тяло;

Е.Ц 2021:

1. Предотвратяване влошаването на екологичното състояние;
2. Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добро екологично състояние;
 - постигане и запазване на добро екологично състояние по биологични елементи - МЗБ;
 - запазване на добро екологично състояние по физикохимични елементи
3. Запазване на добро химично състояние.

В.т. с код BG2PR800R016-река Провадийска-р. Мадара от кв. Макак, гр. Шумен до вливане в р. Провадийска-река -Малки и средни ЧМ реки тип R11–ЕО-в риск-ЕС умерено-ХС- добро-ХМ-естествено водно тяло;

Е.Ц.2021:

1. Предотвратяване влошаването на екологичното състояние;

2. Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добро екологично състояние;

- постигане и запазване на добро екологично състояние по биологични елементи - МЗБ;
- постигане и запазване на добро екологично състояние по физикохимични елементи - БПК, N-NO₂, N-NO₃, N-total, P-total;

3. Запазване на добро химично състояние.

В.т. с код BG2KA800R026-река Камчия- р. Чираджи (Пакоша) от яз. "Фисек" до вливане в р. Врана –река- Полупланински реки в екорегиян 12 тип R4-ЕО- в риск-ЕС умерено-ХС- добро-ХМ- естествено водно тяло.

Е.Ц 2021:

1. Предотвратяване влошаването на екологичното състояние;

2. Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добро екологично състояние;

- запазване на добро екологично състояние по биологични елементи
- постигане и запазване на добро екологично състояние по физикохимични елементи -БПК, N-NO₂, N-NO₃, N-total;

3. Запазване на добро химично състояние

В.т. с код BG2KA578R1203-река Камчия:

- **I участък:** р. Камчия – от вливане на р. Поройна /Боклуджадере до вливане на река Токадере (Лопушна) при с. Арковна;

-**II участък** :Аркотински пролом, р. Камчия – от вливане на река Токадере (Лопушна) при с. Арковна до възен мост от с. Камен дял за Гара Партизани-река- Полупланински реки в екорегиян 12 тип R4-ЕО- в риск-ЕС- лошо-ХС- непостигащо добро-ХМ- СМВТ. Код от ПУРБ2010-2015- **BG2KA578R003**.

Е.Ц.2021:

1. Предотвратяване влошаването на екологичния потенциал;

2. Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на умерен екологичен потенциал;

- постигане на възможно най- добър екологичен потенциал по биологични елементи - МЗБ, МФ, ФБ и Риби;

- постигане на възможно най-добър екологичен потенциал по физикохимични елементи - БПК, N-NH₄, N-NO₂, N-total, P-PO₄;

3. Предотвратяване на замърсяването и постигане на добро състояние по химични елементи - живак;

4. Предотвратяване, прогресивно намаляване и прекратяване на веднъж или на етапи на замърсяването от емисии, зауствания и изпускания на приоритетни и приоритетно опасни вещества.

Е.Ц.2027:

1. Предотвратяване влошаването на екологичния потенциал;

2. Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добър екологичен потенциал:

- постигане и запазване на добър екологичен потенциал по биологични елементи - МЗБ, МФ, ФБ и Риби;
- постигане и запазване надобър екологичен потенциал по физикохимични елементи - БПК, N-NH₄, N-NO₂, N-total, P-PO₄;

3. Постигане и запазване на добро химично състояние.

Водното тяло е в изключение по чл. 156в, т.1 „в“ от ЗВ (4.4.iii от РДВ)

В.т. с код BG2KA700R016-река Камчия- р. Стара река (Текедере) от извор до вливане в р. Камчия-река Полупланински реки в екорегиян 12 тип R4-ЕО- вероятно в риск-ЕС мн. лошо-ХС-добро-ХМ- естествено водно тяло;

Е.Ц-2021-2027г:

1. Предотвратяване влошаването на екологичното състояние;

2. Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на умерено добро(2027г.) екологично състояние:

- постигане и запазване на възможно най- добро екологично състояние по биологични елементи - МЗБ;
- постигане и запазване на възможно най- добро екологично състояние по физикохимични елементи -БПК, N-NH₄, N-NO₂, N-NO₃, N-total, P-PO₄, P-total;

3. Запазване на добро химично състояние.

Водното тяло е в изключение съгласно чл. 156в, т.1 „в“ от ЗВ (4.4.iii от РДВ).

В.т. с код BG2KA900R1019- река Камчия- р. Камчия от преди гр. В. Преслав (Омуртагов мост) до вливане на р. Врана-река- Полупланински реки в екорегиян 12 тип R4-ЕО- не в риск-ЕС- лошо-ХС- добро-ХМ- СМВТ. Част от в.т. от ПУРБ 2010-2015- **BG2KA900R019, BG2KA900R020;**

Е.Ц.2021:

1. Предотвратяване влошаването на екологичния потенциал;

2. Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на умерен екологичен потенциал:

- постигане на възможно най-добър екологичен потенциал по биологични елементи - МЗБ, МФ и Риби;
- постигане на възможно най-добър екологичен потенциал по физикохимични елементи - БПК, N-NH₄, N-NO₂, N-NO₃, N-total, P-PO₄, P-total;

3. Запазване на добро химично състояние

Е.Ц.2027:

1. Предотвратяване влошаването на екологичния потенциал;

2. Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добър екологичен потенциал:

- постигане и запазване на добър екологичен потенциал по биологични елементи - МЗБ, МФ и Риби;

- постигане и запазване на добър екологичен потенциал по физикохимични елементи-БПК, N-NH₄, N-NO₂, N-NO₃, N-total, P-PO₄, P-total;

3. Запазване на добро химично състояние

Водното тяло е в изключение по чл. 156в, т.1 „в“ от ЗВ (4.4.iii от РДВ).

В.т. с код BG2PR900R015-река Провадийска-р. Провадийска от преди с. Каменяк до гр. Каспичан-река- Малки и средни ЧМ реки тип R11-ЕО -в риск-ЕС- лошо-ХС- добро-ХМ-естествено водно тяло;

Е.Ц.2021 до 20277

1. Предотвратяване влошаването на екологичното състояние;

2. Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на умерено екологично състояние;

- постигане и запазване на възможно най-добро състояние по биологични елементи - МФ;

- постигане и запазване на възможно най-добро състояние по физикохимични елементи - БПК, N-NO₃, N-total;

3. Запазване на добро химично състояние

Водното тяло е в изключение по чл. 156в, т.1 „в“ от ЗВ (4.4.iii от РДВ).

В.т. с код BG2PR345R1007- река Провадийска- р. Главница от извора до вливане на р. Аннадере-река- Малки и средни ЧМ реки тип R11-ЕО- в риск-ЕС- добро-ХС- няма данни-ХМ естествено водно тяло. Код на в.т от ПУРБ2010-2015-**BG2PR345R007**;

Е.Ц.2021: 1. Запазване на добро екологично състояние;

2. Постигане и запазване на добро химично състояние

В.т. с код BG2PR800R018-река Провадийска-р. Мадара от извора до кв. Макак, гр. Шумен-река- Малки и средни ЧМ реки тип R11- ЕО- в риск- ЕС- умерено-ХС- няма данни- ХМ естествено водно тяло;

Е.Ц.2021:

1. Предотвратяване влошаването на екологичното състояние;

2. Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добро екологично състояние;

- постигане и запазване на добро екологично състояние по биологични елементи - МЗБ.

- постигане и запазване на добро екологично състояние по физикохимични елементи - БПК, N-NO₂, N-NO₃, N-total, P-total;

3. Постигане и запазване на добро химично състояние.

В.т. BG2KA800R025- река Камчия- р. Чираджи (Пакоша) от извор до яз. Фисек-река- Полупланински реки в екорегиян 12 тип R4-ЕО- в риск-ЕС- умерено-ХС- добро-ХМ естествено водно тяло;

Е.Ц.2021:

1. Предотвратяване влошаването на екологичното състояние;
2. Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добро екологично състояние;
 - запазване на добро екологично състояние по биологични елементи
 - постигане и запазване на добро екологично състояние по физикохимични елементи - Електропроводимост, N-NO₂, N-total, P-PO₄;
3. Запазване на добро химично състояние.

BG2KA578R1103 - река Камчия - р. Поройна от извор до вливане в р. Камчия-река-полупланински реки в екорегиян 12-R4-EO-в риск-ЕС мн. лошо-ХС- добро-ХМ- естествено водно тяло. Код на в.т. от ПУРБ 2010-2015- **BG2KA578R003**;

Е.Ц.2021:

1. Предотвратяване влошаването на екологичното състояние;
2. Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добро екологично състояние;
 - запазване на добро екологично състояние по биологични елементи
 - постигане и запазване на добро екологично състояние по физикохимични елементи - Електропроводимост, N-NO₂, N-total, P-PO₄;
3. Запазване на добро химично състояние.

В.т. с код BG2KA578R1003 -река Камчия

- **I участък:** р. Камчия от вливане на река Врана до вливане на р. Поройна/Боклуджадере
- **II участък:** р. Врана от вливане на р. Керизбунар до вливане в р. Камчия-река-Полупланински реки в екорегиян 12 тип R4-EO -в риск-ЕС- лошо-ХС- непостигащо добро- ХМ-СМВТ. Код от ПУРБ 2010-2015- **BG2KA578R003**;

Е.Ц.2021:

1. Предотвратяване влошаването на екологичния потенциал;
2. Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на умерен екологичен потенциал;
 - постигане на възможно най- добър екологичен потенциал по биологични елементи - МЗБ, МФ и Риби;
 - постигане на възможно най-добър екологичен потенциал по физикохимични елементи - БПК, N-NH₄, N-NO₂, N-NO₃, N-total, P-PO₄, P-total;
3. Предотвратяване на замърсяването и постигане на добро състояние по химични елементи - живак;
4. Предотвратяване, прогресивно намаляване и прекратяване на веднъж или на етапи на замърсяването от емисии, зауствания и изпускания на приоритетни и приоритетно опасни вещества

Е.Ц.2027:

1. Предотвратяване влошаването на екологичния потенциал;

2. Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добър екологичен потенциал:

- постигане и запазване на добър екологичен потенциал по биологични елементи - МЗБ, МФ и Риби;

- постигане и запазване на добър екологичен потенциал по физикохимични елементи - БПК, N-NH₄, N-NO₂, N-NO₃, N-total, P-PO₄, P-total;

3. Постигане и запазване на добро химично състояние

Водното тяло е в изключение по чл. 156в, т.1 „в“ от ЗВ (4.4.iii от РДВ).

➤ **Повърхностни водни тела категория „ЕЗЕРО“**

В.т. с код BG2KA800L027-река Камчия -яз. "Фисек"- река- Средни и малки полупланински язовири - тип L12-ЕО в риск ЕС мн.лошо ХС няма данни - ХМ – СМВТ.

Е.Ц-2021:

1. Предотвратяване влошаването на екологичния потенциал;

2. Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на умерен екологичен потенциал и постигане на възможно най-добър екологичен потенциал по биологични елементи-ФП;

- постигане на възможно най- добър екологичен потенциал по физикохимични елементи - БПК, N-NH₄, N-NO₂, N-NO₃, N-total, P-total;

3. Постигане и запазване на добро химично състояние.

Силно модифицирани водни тела /СМВТ/ са силно изменените спрямо естественото им състояние водни обекти или части от тях в резултат на човешка дейност с цел защита от наводнения, водоползване или други икономически или социално значими дейности, чието възстановяване в естествено състояние е необосновано, защото е скъпо или би повлияло на икономическите дейности и околната среда. Поставената екологична цел за СМВТ и за изкуствените водни тела /ИВТ/ е постигане на добър екологичен потенциал, а не постигане на добро екологично състояние. Съгласно разпоредбите на чл. 4 (4) и чл.4 (5) от РДВ и на основание чл.156в от ЗВ при определени обстоятелства е възможно задаването на по-малко строги цели за водните тела и увеличаване на времето за постигане на целите.

Територията на общината е разположена на две „чувствителни зони“. Понятието "чувствителни зони" е термин, характеризиращ водоприемника, който се намира или има риск да достигне състояние на еутрофикация - обогатяване с биогенните елементи азот и фосфор. Определянето на чувствителни зони е регламентирано в изискванията на Наредба № 6 от 9 ноември 2000г. за емисионни норми за допустимо съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти. Министърът на ОСВ със Заповед определя списък на чувствителните зони в съответствие с критериите, посочени в Приложение 4 към чл. 12, ал. 1 от същата наредба.

В Република България чувствителните зони са определени със Заповед № РД- 970/28.07.2003г. на Министъра на околната среда и водите. В границите на общината тези две зони са: **зона BGCSARI05 - река Камчия и зона BGCSARI09-река Провадийска и Девненска.**

В тези зони за населените места с над 10 000е.ж.¹, които заустват канализационните си системи във водоприемници, определени като чувствителни зони се изисква освен биологично пречистване на отпадъчните води и допълнително третиране за отстраняване на биогенните елементи-азот и фосфор с цел предотвратяване на еутрофикация на водните тела и подобряване на екологичното им състояние, а тези от 2 000-10 000 е.ж. следва да имат биологично третиране на отпадъчните води при изградена канализационна система за тяхното събиране и отвеждане до пречиствателната станция.

За населени места под 2 000 е.ж./малки населени места/, каквито са тези в община Шумен /без гр. Шумен/, нормативната база НЯМА задължителното изискване за изграждане на канализационна система с ПСОВ. Тези населени места следва да използват индивидуални водоплътни съоръжения за битово-фекалните отпадъчни води /чл.87 от ЗУТ/. В случаите обаче, когато в такова населено място има съществуваща канализационна мрежа /с. Мадара/, е задължително доизграждането на системата и третиране с подходящо пречиствателно съоръжение.

Съгласно Наредба № 2 за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници (ДВ, бр.87/ 2000 г.), със Заповед №РД-146/25.02.2015 г. на Министъра на околната среда и водите са определени водите, които са замърсени и водите, които са застрашени от замърсяване (съдържание на нитрати с концентрация, по-голяма от 50 милиграма на литър), отчитайки физико-химичните и природните характеристики на водите и почвите.

Определени са т.н. „**уязвими зони**“ - тези райони в страната, в които чрез просмукване или оттичане, водите се замърсяват или могат да бъдат замърсени с нитрати от земеделски източници, и които допринасят за замърсяването. Територията на общината попада в зона 0 BG 1- Северна зона.

➤ **Мониторинг на повърхностните води**

Програмите за мониторинг на повърхностните и подземните води, разработени в актуализирания ПУРБ, са изготвени въз основа на оценката на риска, състоянието на водните тела в актуализирани граници, както и оценката на ефекта от изпълнението на мерките за периода на първия ПУРБ.

Мониторингът е дейност, тясно свързана с оценката на риска за непостигане на добро състояние на водите, планирането на мерките за постигане на екологичните цели и с оценката на ефективността на приложените мерки в процеса на басейново управление. Мониторингът се

¹ 1 е.ж.–означава органичен биоразградим товар за денонощие, който има биохимична потребност от кислород за 5 денонощия (БПК5) 60 г кислород

е осъществявал от РЛ към ИАОС и РИОСВ-Шумен, като е обхващал програми за контролен и оперативен мониторинг. Целта на мониторинговите програми е да осигурят необходимата информация за оценка на състоянието на водите в рамките на речния басейн или подбасейн. Екологичното и химичното състояние на повърхностните води се определя на базата на получените данни от програмите за мониторинг. Количественият мониторинг е извършван от НИХМ при БАН.

Мониторинговите програми през 2016 г. са изпълнявани съгласно Заповед №РД-182/26.02.2013 г. №РД-182/26.02.2013 г. (до 31.03.2016 г.) и Заповед №РД-167/31.03.2016 г. на Министъра на околната среда и водите (от 01.04.2016 г. – пунктовете са актуализирани съобразно ПУРБ 2016 – 2021). Показателите, които се наблюдават по Заповедта са разделени в три основни групи – основни физико-химични, приоритетни вещества и специфични замърсители, като честотата им на мониторинг е от 4 до 12 пъти в годината.

Съгласно изискванията на Приложение V на РДВ и чл. 169а на ЗВ за повърхностните води се планират програми за контролен, оперативен, а при необходимост и проучвателен мониторинг, които се подготвят и изпълняват в рамките на всеки период на ПУРБ. За разлика от контролния и оперативния, проучвателния мониторинг в повечето случаи не се планира дългосрочно, а се назначава и изпълнява след инцидентно замърсяване от неизвестен произход или проучване причини подпомагащи анализа на състоянието.

Програмите за мониторинг на повърхностните води в частта приоритетни вещества за периода 2016-2021 година са съобразени с изискванията на Директива 2013/39/ЕС, транспонирана в Наредба за стандарти за качество на околната среда (СКОС) за приоритетни вещества /ПВ/ и някои други замърсители (изм. и доп., бр. 97 от 11.12.2015 г., в сила от 11.12.2015 г.) т.н. Наредба за СКОС. Във всички пунктове за контролен мониторинг е планиран мониторинг на ПВ с преразгледани СКОС. В програмата за мониторинг за периода 2016-2021г. са включени всички Приоритетни Вещества, включително и ново-идентифицираните вещества, които след 22.12.2018 год., ще бъдат включени в конкретните програми за мониторинг на повърхностни води за съответната година.

На територията на Шуменска община попадат 36 пункта от Националната система за мониторинг на околната среда

✓ **Оперативен и контролен хидробиологичен мониторинг** се извършва на следните 25 бр. пункта на територията на община Шумен:

- пунктове на в.т. BG2PR800R016 - BG2PR02833MS284; BG2PR02831MS285; BG2PR00281MS286; BG2PR81MS019;
- пунктове на в.т. BG2PR800R018 - BG2PR02891MS283; BG2KA47766MS450;
- пунктове на в.т. BG2PR900R015 - BG2PR02971MS273; BG2PR02953MS274; BG2PR00911MS008;
- пункт на в.т. BG2KA578R1003 - BG2KA47522MS452;

- пункт на в.т. BG2KA578R1203 - BG2KA04761MS453;
- пунктове на в.т. BG2KA800R025 - BG2KA48493MS325; BG2KA48493MS326; BG2KA48491MS327; BG2KA08473MS222;
- пункт на в.т. BG2KA800L027: BG2KA08471MS261;
- пунктове на в.т. BG2KA800R026 - BG2KA48471MS328; BG2KA08411MS223
- пунктове на в.т. BG2KA700R016- BG2KA47491MS439; BG2KA0474MS022; BG2KA04747MS440;
- пункт на в.т. BG2KA700R017: BG2KA07211MS224;
- пунктове на в.т. BG2KA578R1103: BG2KA04763MS477; BG2KA863MS039; BG2KA863MS040.

✓ **Контролен физико-химичен мониторинг-10** бр. пункта на територията на община Шумен се извършва в следните пунктове:

- пункт на в.т. BG2PR900R015: BG2PR00911MS008;
- пункт на в.т. BG2PR800R018: BG2KA47766MS450;
- пункт на в.т. BG2PR800R018: BG2KA47766MS450;
- пункт на в.т. BG2PR800R016: BG2PR81MS019;
- пункт на в.т. BG2KA800R025: BG2KA08473MS222;
- пункт на в.т. BG2KA800L027: BG2KA08471MS261;
- пункт на в.т. BG2KA800R026: BG2KA08411MS223;
- пунктове на в.т. BG2KA578R1103: BG2KA863MS039 и BG2KA863MS040;
- пункт на в.т. BG2KA700R017: BG2KA07211MS224.

✓ **Мониторинг на приоритетни вещества в седименти и биота - 1 пункт на територията на община Шумен на в.т. BG2KA578R1103: BG2KA863MS040**

Мониторингът на повърхностните води се осъществява от акредитирана Регионална лаборатория Шумен към ИАОС след възлагане от Басейнова дирекция „Черноморски район“. Контролът, извършван от РИОСВ–Шумен на обектите, формиращи отпадъчни води, включително пречиствателни станции на населени места е в пряка зависимост от качеството на водоприемниците². За периода през 2016г. не се констатира влошаване и промяна на качеството на водните обекти в района на РИОСВ-Шумен. Биологичното и трето стъпало на ГПСОВ Шумен е изградено и е започнало да функционира, като се очаква че състоянието и качеството на водата във водоприемника р. Поройна, поречие Камчия да се подобри. Във връзка със замърсяванията на водните обекти от производствените емитери на отпадъчни води се установява, че те са намалели, което най-вече се дължи на по ефективното стопанисване на пречиствателните съоръжения. Не е допуснато въвеждане в експлоатация на предприятия без изградени ЛПСОВ. От извършените проверки през 2016г. се констатира, че наличните локални пречиствателни съоръжения са в експлоатация и не се извършва заустване на непречистени отпадъчни води във воден обект или канализационна мрежа /ГПСОВ на населено място.

² Регионален доклад за състоянието на околната среда на РИОСВ-Шумен за 2016г.

Съгласно предоставената информация³ /към момента на изготвяне на ЕО/ от БДЧР за обекти от територията на община Шумен са издадени следните разрешителни за заустване на отпадъчни води в повърхностни водни обекти:

-ДП Кабиюк - канализационна система с. Коньовец общ. Шумен – в.т. BG2PR900R015 дере, приток на Сутлю дере, приток на р. Каменица-поречие на р. Провадийска;

- Община Шумен – изграждане на канализационна система на с. Мараш и с. Салманово– в.т. BG2KA578R003 - р. Камчия;

- Община Шумен – канализационна с-ма на гр. Шумен - в.т. BG2KA578R003 р. Поройна от поречието на р. Камчия;

-Хъс ООД - канализационна с-ма за цех за производство на поцинкована тел - с. Васил Друмев –в.т. BG2PR800R016 р. Теке дере –поречие на р. Провадийска;

- Млечни продукти ООД- канализационна с-ма на цех за преработка на мляко с. Каменяк-в.т.BG2PR900R015 - Дере приток на Сутлю дере, приток на р. Каменица от поречието на р. Провадийска;

-Хъс ООД - канализационна с-ма на цех за производство на поцинкована тел със складове с. Васил Друмев- в.т. BG2PR800R016- р. Мадара от поречието на р. Провадийска.

4.3.1.3 Съществуващи В и К мрежи и съоръжения

В рамките на общината влизат град Шумен и 26 села – Белокопитово, Благово, Васил Друмев, Велино, Ветрище, Вехтово, Градище, Дибич, Друмево, Ивански, Илия Блъсково, Кладенец, Коньовец, Костена река, Лозево, Мадара, Мараш, Новосел, Овчарово, Панайот Волово, Радко Димитриево, Салманово, Средня, Струйно, Царев брод, Черенча.

Населението в община Шумен е 93 649 души. В град Шумен живеят 80 855 души, а общото население на 26-те села възлиза на 12 794 души. Три населени места - с. Дибич, с. Ивански, с. Мадара и с. Царев брод са с население над 1 000 ж. Останалите села са от типа много малки.

В ОУПО е направена пълна характеристика и анализ на съществуващите ВиК системи и е представена подробна графична информация.

➤ Водоснабдителна мрежа

Осигуряването на питейна вода за населените места е организирано според наличните водни ресурси, техническата възможност за групиране на населените места, изградени водоеми, помпени станции и други съоръжения по трасетата на външните водопроводи. На територията на община Шумен са изградени 19 бр. водоснабдителни системи. В ОУПО е предоставена подробна информация за тези системи. Водоснабдителните системи могат да функционират самостоятелно, както и да бъдат групирани на териториален принцип по общини или технически райони.

³ Писмо №08-00-217/2 на БДЧР-Варна

В зависимост от начина, по който се транспортира водата до населените места се обособяват два типа водоснабдителни системи – помпажни и гравитачни. В обособената територия водата се подава до консуматорите предимно помпажно.

Основният водоизточник за водоснабдяването с питейна вода в община Шумен е язовир „Тича”, от който се захранват с питейна вода град Шумен, кв. Макак, кв. Дивдядово, с. Дибич, с. Панайот Волов и с. Белокопитово.

Поради липса на пречиствателна станция за питейна вода (ПСПВ) подаваната вода от язовир „Тича” не се пречиства. При дъждове и снеготопене в язовира, независимо от големия му обем (24900000 куб. м.) се получават отклонения в качествата на питейната вода – завишение на стойностите на показателите мътност и окисляемост. За подобряване на качествените показатели на питейната вода се предвижда изработване на ПУП за ПСПВ.

Останалите населени места от общината се водоснабдяват от местни водоизточници, но суровата вода от някои от тях (най-често каптажи и шахтови кладенци) не отговаря на изискванията по показател “нитрати”. Основна причина е ползването на торове и препарати несъобразено с ограниченията и забраните при обработка на земеделските земи в санитарно-охранителните зони. Наблюдават се трайни отклонения от някои водоснабдителни зони, каквито са населените места Кладенец, Маращ, Костена река, Овчарово и Струйно.

В ОУПО е изведена препоръка, че тези населени места се нуждаят от мерки за проучване на нови водоизточници, с качества на водата, отговарящи на изискванията на Наредба № 9 от 16.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели. Следва да се има предвид, че територията на общината попада в уязвима зона по Директивата за нитрати и в ОУПО е необходимо да се акцентира основно за прилагане и спазване на изискванията за добра земеделска практика от земеделските стопани.

Село Струйно е с режим на водопотреблението. Проблем с водоподаването през летните месеци има и в с. Друмево.

Около всички водоизточници е учреден пояс 1. Предстои учредяване и изграждане на останалите два пояса към водоизточниците.

На територията на общината са изградени 42 бр. напорни резервоара и 19 бр. хлораторни. Обемът на резервоарите почти навсякъде е достатъчен, но съоръженията са стари и амортизирани. Необходима е тяхната рехабилитация. Съществуват и 27 бр. помпени станции /ПС/, които захранват отделните водоснабдителни групи.

Довеждащите водопроводи, както и вътрешната водопроводна разпределителна мрежа в населените места е в лошо състояние. В община Шумен делът на азбесто-циментовите тръби е 65%, като в последните години малка част е подменена с ПЕТ тръби. Останалата част от

водоснабдителната мрежа е от чугунени, поцинковани или манесманови тръби. Експлоатационната възраст на вътрешната водопроводна мрежа е от 40-84 години, което определя и големите загуби, намалената проводимост, честите аварии и от там влошено качество на подаваната вода. Средното водопотребление възлиза на 82 л/ж/ден, като загубите възлизат на 48,72 %, но в отделните населени места те се движат от 30 до 80%.

Подмяната на остарялата и амортизирана водопроводна мрежа е една основна и необходима мярка изведена в ОУПО, която ще доведе до подобряване на качеството на питейната вода подавана към населението, ще намали загубите по мрежата, ще намали електроенергията за нейното доставяне и основно, ще се осигури едно по-добро ползване на ресурса от сурова вода. Заедно с това, в ОУПО са изведени основните проблеми, направени са изводи и са предложени необходимите мерки за подобряване на състоянието на водоснабдителната система в общината, които включват рехабилитация/ консервация на водоизточници, които в момента не се използват с оглед бъдещото им ползване; рехабилитация на БПС; подмяна на помпени агрегати (за БПС и ПС) с по-малка енергийна консумация; възстановяване на загражденията и обозначенията на СОЗ; рехабилитация /подмяна на старите износени тръбопроводи по довеждащите трасета до населените места (магистралните водопроводи и за населени места); въвеждане по възможност на автоматично следене съдържанието на остатъчния хлор във водата и количеството на нитратите в питейните води ; рехабилитация на резервоарите; прецизно регулиране на налягането в мрежите; реконструкция и доизграждане на вътрешната водопроводна мрежа в населените места. Тези предложения са в синхрон с предвижданията в краткосрочен и дългосрочен план на Регионалния генерален план за обособената територия на ВиК-Шумен ООД. Предвидените нови магистрални водопроводи от ПС-Каменяк до ПС-Велино и от яз. Тича са отразени в графичната част на ОУПО.

В ОУПО е коментирана и необходимата вода за новите устройствени зони-предимно производствени или смесени с конкретни разчети в последващите ПУП. За с. Друмево, при загуби във водопроводната мрежа от 73,61% се предлага подмяна на водопроводната довеждаща и разпределителна мрежа.

✓ **Канализационна мрежа и отпадъчни води**

Населените места в община Шумен, с изключение на гр. Шумен и частично на с. Мадара, са без изградена канализация. Пречиствателна станция за отпадъчни води /ПСОВ/ е изградена само в гр. Шумен. Канализацията, изградена в с. Мадара е с недостатъчни диаметри, няма изградена ПСОВ и се зауства без пречистване.

В останалите села няма изградена канализация и пречиствателни съоръжения. Масово в населените места се използват септични кладенци и попивни ями, което води до влошаване на качествата на питейните води.

В град Шумен изградената Пречиствателна станция за отпадъчни води (ПСОВ) за пречистване на отпадъчните води на гр. Шумен преди вливането им в р. Камчия е с механично стъпало, а през 2016г. е пусната в пробна експлоатация и вторичното-биологично стъпало и стъпалото за допречистване по азот и фосфор.

Град Шумен е с 131 794 е.ж. съгласно РГП на обособената територия, а останалите населени места са с под 2 000 е.ж., както следва: с. Белокопитово 145 ЕЖ, с. Благово - 99 ЕЖ, с. Васил Друмев - 270 ЕЖ, с. Велино - 356 ЕЖ, с. Ветрище - 203 ЕЖ, с. Вехтово - 563 ЕЖ, с. Градище - 634 ЕЖ, с. Дибич - 1 109 ЕЖ, с. Друмево - 948 ЕЖ, с. Ивански - 1 584 ЕЖ, с. Илия Блъсково - 382 ЕЖ, с. Кладенец - 111 ЕЖ, с. Коньовец - 353 ЕЖ, с. Костена река - 49 ЕЖ, с. Лозево - 348 ЕЖ, с. Мадара - 1 183 ЕЖ, с. Мараш - 500 ЕЖ, с. Новосел - 533 ЕЖ, с. Овчарово - 157 ЕЖ, с. Панайот Волово - 290 ЕЖ, с. Радко Димитриево - 318 ЕЖ, с. Салманово - 766 ЕЖ, с. Средня - 330 ЕЖ, с. Струйно - 336 ЕЖ, с. Царев брод - 1 386 ЕЖ, с. Черенча - 338 ЕЖ.

4.3.1.4 Общински язовири, напояване, риборазвъждане и аквакултури

На територията на общината освен естествените водни обекти /реки, дерета/ има изградени и хидротехнически съоръжения свързани с използването на водите- изкуствени водни площи- язовири и микроязовири, канали и съоръженията към тях, които са с различен статут като собственост, управление и нормативни изисквания за защита. Районът е предимно земеделски с налична инфраструктура за напояване, за която следва да се осигурява устройствена защита. Тя е отразена графично в Плана и най-общо предвидена защита /сервитути/ свързана със съответната нормативна уредба в Правилника за неговото прилагане.

В ОУПО е приложен списък с язовирите на територията на общината и те са отразени в графичната част. Съоръженията са основно общинска собственост и съгласно Закона за водите и подзаконовата нормативна база, общината е отговорна за тяхното техническо състояние и безопасна експлоатация включително и по отношение на защита от вредното въздействие на водите.

На територията на общината има установени от БДЧР две зони с висока степен на риск, като се оценяват и три потенциално опасни язовира в района – яз. Салманово, яз. Шумен и яз. Дибич с различна собственост. Оценката на заплахата от наводнение в зона с код **BG2_APSFR_KA_04 – Камчия-Шумен** показва, че гр. Шумен и селата Салманово, Радко Димитриево, Дибич и Ивански са **особено уязвими**.

На територията на общината има язовир, който съгласно предоставената информация е заличен (!) и отразен като „река“, но Плана предлага той да се възстанови. Това е яз. Вехтово 1, без да е обосновано предложението за възстановяването му, без да се отрази в графичната част и да се разпише конкретно устройството на територията му съгласно изискванията на националното законодателство.

В обхвата на територията, предмет на ОУПО, напоителни системи са изградени в равнинната североизточна част - в землищата на селата Коньовец и Царев брод и в южната – в землищата на селата Мараш, Салманово и Ивански. Като цяло, хидромелиоративните системи са в незадоволително техническо състояние. Откритите канали са в лошо състояние, част от съоръженията към тях не са в експлоатация. Тази инфраструктура се стопанисва от „Напоителни системи“ ЕАД.

Проектът на ОУПО правилно предвижда режим на превантивна защита по чл.10, ал.3 от ЗУТ за земите около хидромелиоративната инфраструктура, а с цел опазване на терените на изградените съоръжения на напоителната система и недопускане на промяна на предназначението им, те са определени като терени със собствен устройствен режим - за техническа инфраструктура и комунално стопанство.

В ОУПО е дадена информация за територии от водни площи, за които дейността риборазвъждане може да бъде перспективна, съчетана с кътове за любителски и спортен риболов и отдых предвид добрите дадености на територията и наличието на подходящи микроязовири. По поречието на р. Камчия се практикува спортен риболов, както и в язовирите - Белокопитово, Лозево, Дибич, Костена река, Овчарово и др.

Подлежат на запазване на всички водни обекти на територията на общината, в т.ч. тези с разрешение за риборазвъждане, стопански и спортен риболов, в съответствие със Закона за водите и Закона за рибарството и аквакултурите.

Предварителният проект за ОУПО предлага в рамките на урбанизираните територии да се повиши процентът на обществените озеленени пространства и да се подобри тяхното качество чрез подмяна на растителността, където това е необходимо, обзавеждане на пространствата и озеленяване на поречието на реките. Принципно изискване е опазване на крайречното озеленяване в границите на населените места в обхват, с който не се ограничава естественият отток на водните течения, включително изпълнение на паркоустройствени работи, съобразени с необходимите корекции на коритата (например в с. Овчарово, с. Кладенец, с. Новосел, с. Друмево и др.).

Планът **запазва** всички естествени обраствания - зелени структури в обхвата на принадлежащите земи на водните обекти по смисъла на Закона за водите и предвижда тяхното опазване, без да се възпрепятства естествения отток на водните обекти.

Планът установява за специалните и защитните горски територии, **режим на превантивна устройствена защита** по чл. 10, ал. 3 от ЗУТ. С този режим се запазва фактическото им ползване, без да се влошават техните качества.

4.3.1.5 Бентове, прагове и корекции на реки. Добив на баластра

В ОУПО липсва информация за наличие на добив на баластра от водните обекти на територията на общината. Дейността е със силно ограничителен режим в Закона за водите и ЗООС, като дейност пряко въздействаща върху хидроморфологичното състояние на водните тела. Добивът на наносни отложения в речните легла пряко влияе и върху речния ландшафт.

В ОУПО има информация за изградените в коритата на реките съоръжения-корекции, прагове и/или бентове. Те изпълняват различни функции-защитни и/или укрепителни, но в същото време се явяват бариера по пътя на миграцията на водните видове. Тяхното изграждане следва да се осъществява само след санкция на компетентния орган по управление на водите и при ясни функции и отговорност за стопанисване. Тези дейности са предмет на пряка санкция в разрешителния режим от компетентните органи - БДЧР и РИОСВ.

4.3.1.6 Риск и защита от наводнения

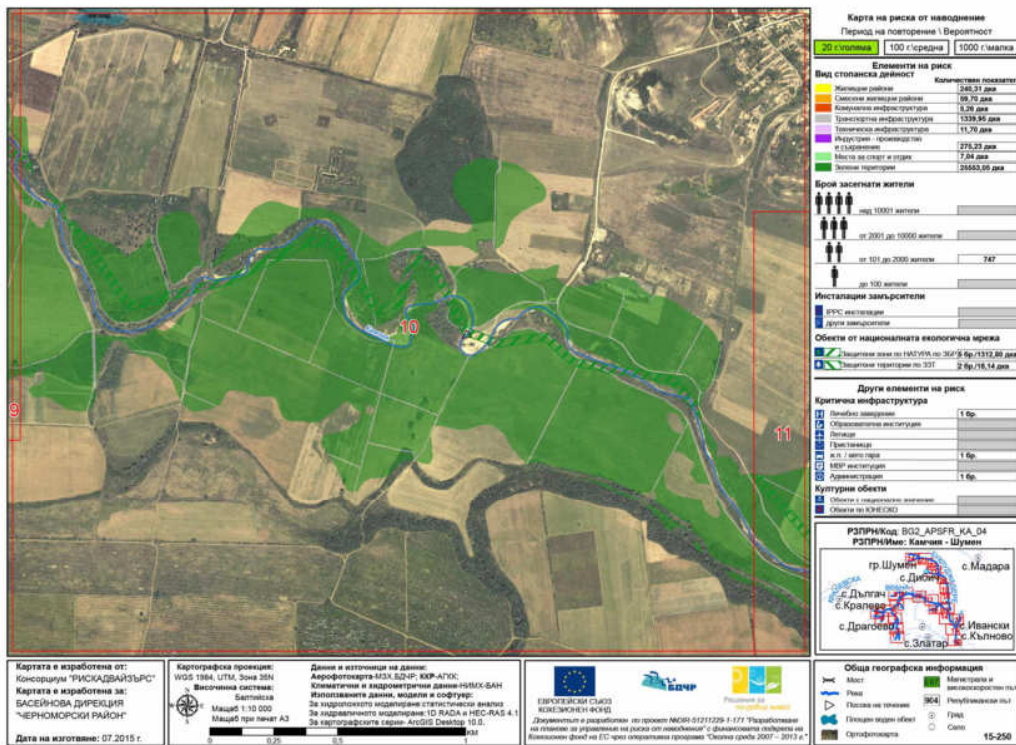
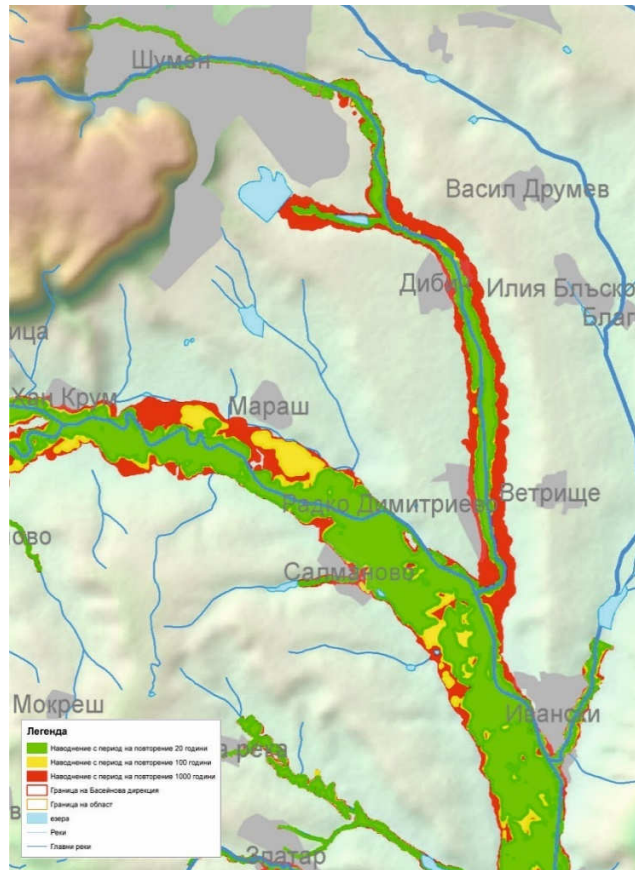
Оценката и управлението на риска от наводнения е предмет на Директива 2007/60 на ЕС, /Европейска Директива за наводненията/, която е в сила от 26.11.2007г. и е транспонирана в националното законодателство с изменението на Закона за водите през м. август 2010г. В БДЧР е разработен План за управление на риска от наводнение /ПУРН/. Определени са окончателните райони със значителен потенциален риск за Черноморския район. Планът е приет с Решение на МС№1103/29.12.2016г.

Според картата с утвърдените райони със значителен риск от наводнения в района за басейново управление в община Шумен **има два участъка с висока степен на риск от наводнения - РЗПРН с код BG2_APSFR_KA_04 – Камчия-Шумен и РЗПРН с код BG2_APSFR_PR_05 – Мадара-Мадара.** Изискването на компетентния орган БДЧР към ОУПО е предвижданията на Плана да са съобразени с анализирания и моделиран обхват при сценарии на вероятност на 20-годишна висока вълна. Районите със значителен риск от наводнения са както следва:

1. Район с код BG2_APSFR_KA_04 – Камчия-Шумен. Районът обхваща част от землищата на гр. Шумен и селата Радко Димитриево, Дибич, Ивански, Мараш и Салманово. Сценариите за моделиране и картиране на заплахата от наводнения в РЗПРН са с период на повторение 20, 100 и 1000 години.

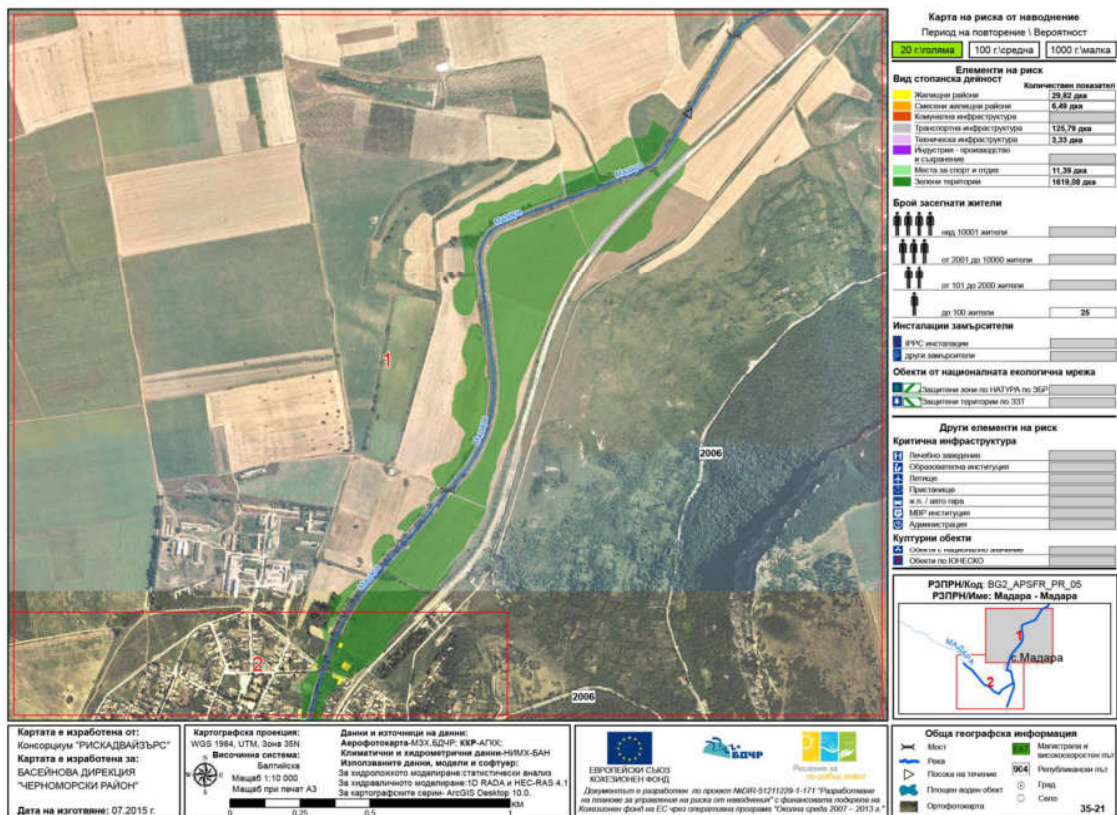
Освен провежданите водни количества в р. Камчия и притоците ѝ се оценяват и три потенциално опасни язовира в района – яз. Салманово, яз. Шумен и яз. Дибич. Оценката на заплахата от наводнение в този РЗПРН показва, че гр. Шумен и селата Салманово, Радко Димитриево, Дибич и Ивански са особено уязвими.

В границите на община Шумен р. Камчия е с коригирано корито със земен, необлицован двойно трапецовиден профил. Бреговете са обрасли с храсти и дървета. Основните ѝ притоци на територията – реките Поройна и Стара река са коригирани в границите на населените места, а извън тях са с естествени силно обрасли с дървета и храсти русла.

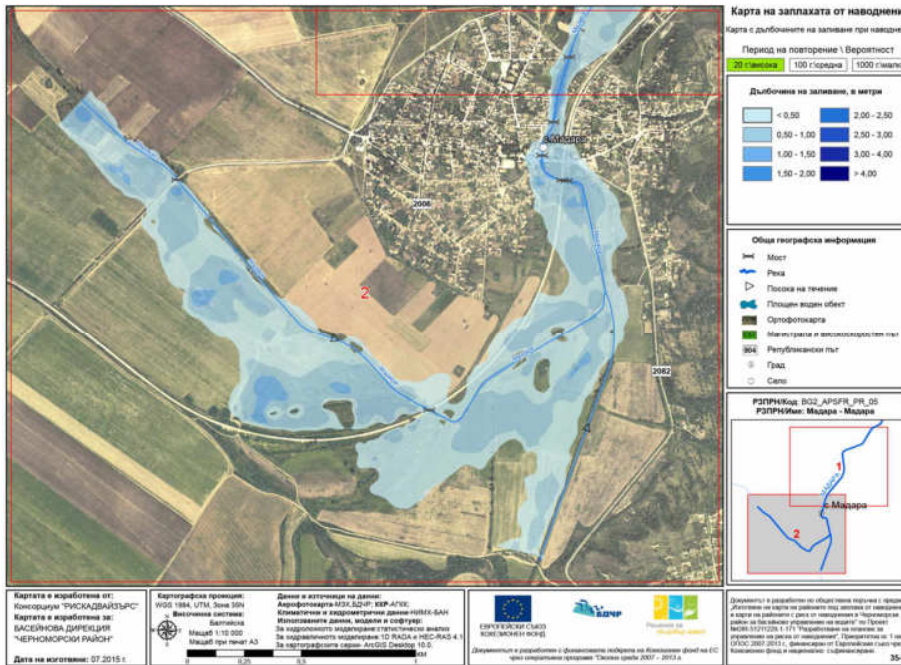
Източник: БДЧР-ПУРП- код BG2_APSFR_KA_04 – Камчия-Шумен. Карта на заливане - 20год.

В част от територията на общината е определен и друг район с висок риск: **BG2_APSFR_PR_05 – Мадара-Мадара** за участък от р. Мадара в землището на с. Мадара. Водно тяло с код **BG2PR800R016**.

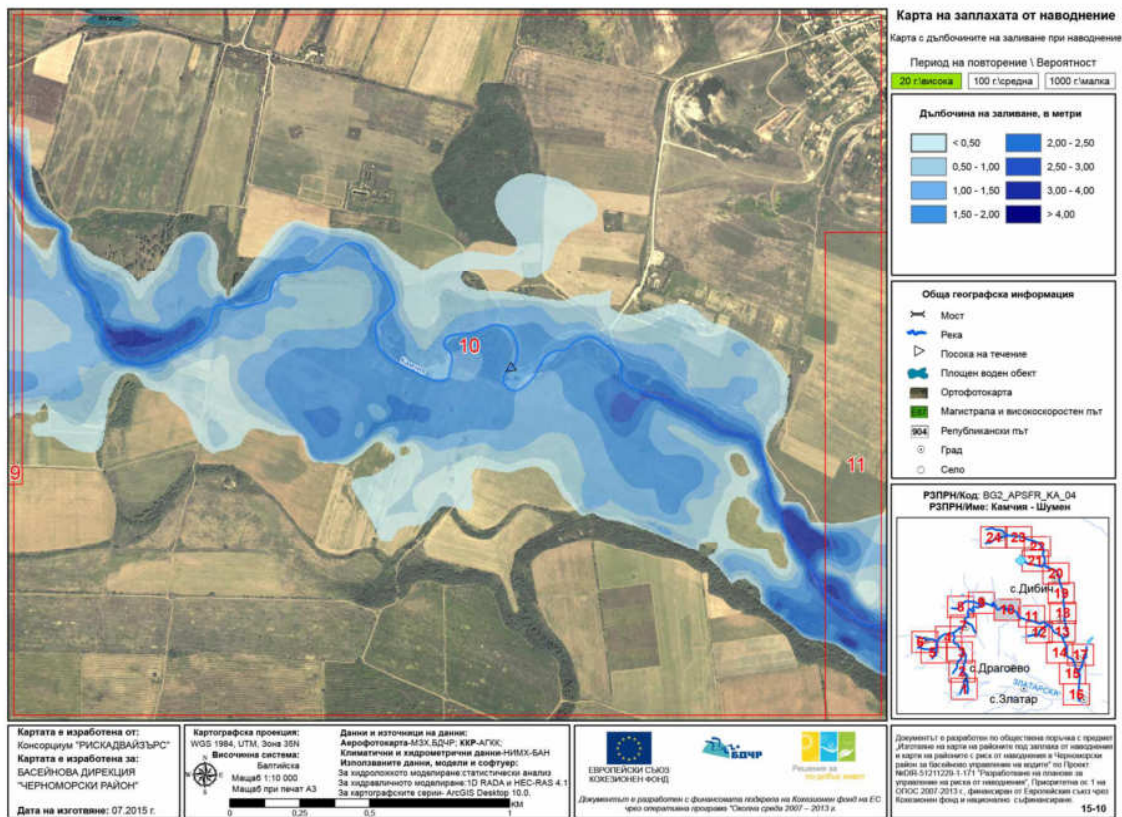

Източник БДЧР-ПУРН- BG2_APSFR_PR_05 – Мадара-Мадара. Карта на заливане-20год.

Моделирането на потенциалната заплаха от наводнение в този РЗПРН показва уязвимост на населеното място – с. Мадара като се отчита и наличието на потенциално опасния яз. Кюлевча.

Източник БДЧР-ПУРН- BG2_APSFR_PR_05 - Карта с дълбочината на заливане от наводнение за с. Мадара-висок риск (20год)

Източник БДЧР-ПУРН- BG2_APSFR_KA_04 - Карта с дълбочината на заливане от наводнение за Шумен-Мараши-висок риск (20год).

В ПУРН са публикувани основните, необходимите и допълнителните мерки за защита от наводнение в определените райони със значителен риск, които са основни за всички райони под заплаха, като са предвидени и необходимите мерки.

4.4 ЗЕМИ И ПОЧВИ

Съгласно Заданието за обхват и съдържание на екологичната оценка, предмет на анализ в този раздел са както съществуващата структура на територията и характера на ползването ѝ, така и основните типове почви и тяхното ползване и състояние.

4.4.1 Структура на територията

Балансът на територията на общината има следното разпределение:

Таблица 6 Баланс на територията (без землището на град Шумен)

Вид територия по основно предназначение	Съществуващо положение	
	Площ (ха)	Дял (%)
1. Урбанизирани територии, в т.ч.	2498,4	4,81
- жилищни територии (брuto)*	1526,57	
- територии за обществено-обслужващи дейности	57,57	
- територии за производствено-складови дейности и за инфраструктура, обслужваща селското стопанство	733,2	
- територии за рекреационни дейности	1,9	
- територии за озеленени площи за широко обществено ползване и със специфично предназначение	86,96	
- територии за спорт	24,25	
- територии за техническа инфраструктура и комунално стопанство	41,0	
- специални	26,95	
2. Земеделски територии, в т.ч.:	36568,48	70,31
- обработваеми земи – ниви	29974,74	
- обработваеми земи - трайни насаждения	1368,29	
- други****	5225,45	
3. Горски територии*****, в т.ч.:	9572,03	18,40
- специални горски територии по чл.5, ал.3 от ЗГ	5873,4	
- защитни горски територии по чл.5, ал.2 от ЗГ	337,2	
- други горски територии	3361,43	
4. Водни площи и течения	548,78	1,06
5. Територии за транспорт и комуникации	1997,16	3,84
6. Територии за природозащита по ЗЗТ*****	465,6	0,9
7. Територии за възстановяване и рекултивация*****	69,9	0,13
8. Територии с друго и без определено стопанско предназначение (в т.ч. скали, пясъци, дерета, сипеи, оврази и др.) *****	288,15	0,55
ОБЩО	52008,5	100

* Съгласно чл. 14, ал. 2 от Наредба № 7/2003 на МРРБ

** В т.ч. УЗ Соп

*** В т.ч. УЗ Ос и Од по смисъла на чл. 27, ал. 1 от Наредба № 7/2003 на МРРБ

**** Вкл. земеделски земи по §4 от ПЗР на ЗСПЗЗ

*****Данните са по ККР. В горния баланс части от териториите (с обща площ ок. 1411 ха), обхванати в горскостопанския план, според НТП по ККР са включени в рубриците „Земеделски територии“, „Територии за транспорт и комуникации“, „Водни площи и течения“, „Територии с друго и без определено стопанско предназначение“ (дерета)

***** Вкл. ПИ с НТП за рекреационни дейности в ПП „Шуменско плато“ с площ по ККР 5,6 ха

***** Вкл. закрити сметища и кариери (за рекултивация след приключване на експлоатацията им)

***** Вкл. ПИ на КИН по ККР

Посочените по-горе данни дават основание за следните констатации:

- **урбанизираните земи** заемат едва 4.81% от планираната територия; от тях с най-голям относителен дял са жилищните територии /61%/, следвани от производствено-складови дейности за инфраструктурни обекти за селското стопанство, които съставляват 29.3% от урбанизираните земи; характерно за планираната територия е, че всички останали елементи на урбанизираните земи заемат по-малко от 10% от тях;
- **земеделските територии** са с най-голям относителен дял в обхвата на планираната територия, като заема 70.3% от нея; от всички земеделски земи, обработваемите заемат 82%, а тези с трайни насаждения – 3.7%; останалите са в категорията „други“, вкл. тези по пар.4 от ПРЗ на ЗСПЗЗ;
- **горските територии** заемат 18.4% от планираната територия, като тези със специално предназначение съставляват 61.4% от горските територии, а защитните – 3.5%;
- **заетите от транспорт и комуникации земи** съставляват 3.84% от планираната територия – сравнително висок относителен дял, който говори за наличие на добра транспортно-комуникационна мрежа в общината;
- **водните площи** заемат незначителен дял от планираната територия – едва 1.06%;

В обхвата на общинската територия с особена териториална защита са следните територии:

Таблица 7 Територии с особена териториално-устройствена защита

Територии с особена Териториално-устройствена защита	Площ (ха)	Дял (%) под защита на ЗЗТ, ЗБР и ЗКН
Природен парк „Шуменско плато“	336,7*	0,65
Защитена местност „Дъбовете“	1,3**	0,002
Защитена местност „Мадарски скални венци“	53,85**	0,1
Защитена местност „Марашка кория“	26,88**	0,05
Защитена местност „Могилата“	46,87**	0,09
За опазване на културното наследство	48,63***	0,09
Защитени зони по ЗБР („Натура 2000“)	13656,3****	26,25

* Площ в землището на с. Лозево

** Площ по предоставен от РИОСВ Шумен цифров модел

*** По ККР. Според границите, определени със съответните актове на МК, площта на частите от двата археологически резервата, попадащи в общината, е 689,4 ха, в т.ч. 126,2 ха Мадара и 563,2 ха Кабиюк

**** Обща площ на общинската територия (без землището на гр. Шумен), попадаща в защитени зони (ЗЗ) по ЗБР

Тъй като защитените територии по ЗЗТ, ЗБР и ЗВ не представляват начини на трайно ползване и обхватите им се припокриват с територии с други трайни предназначения, те не са структурен елемент на баланса на територията. Елемент на баланса на територията са само защитените територии по Закона за културното наследство.

4.4.2. Ползване на земите

4.4.2.1 Ползване на земеделските земи

Съгласно баланса на територията, земеделските земи в община Шумен възлизат на 36568.48 ха, което съставлява 70.31% от общинската територия. Най-големи площи земеделски територии има в землището на град Шумен, вкл. кварталите (Дивдядово, Макак, Мътница). Най-малки са земеделските площи в Белокопитово, а най-големи – в Ивански. Преобладаващо земеделските земи са частна собственост.

По данни на ОС по земеделие, стопанисваната земя по начин на трайно ползване на ССФ се разпределя както следва:

- ниви – 34 4460.777 дка;
- овощни градини – 5 843.528 дка;
- лозя – 7 569.439 дка;
- индустриални култури – 6 668.690 дка;
- други трайни насаждения – 4 040.827 дка;
- ливади – 5 635.454 дка;
- пасища, мери – 43 095.677 дка.

От посочените данни е видно, че основна част от стопанисваната земя на общината е представена от ниви (над 80%), засети предимно с пшеница. Другите селскостопански култури заемат общо около 10% от стопанисваната земя. Пасищата и мерите също заемат около 10% от стопанисваната земя.

На територията на община Шумен функционират единствените в България научни институти, занимаващи се с проблемите на свиневъдството, коневъдството, биволовъдството и захарното цвекло. В Държавно предприятие "Кабиюк" в с. Коньовец се развиват коневъдство, овцевъдство, говедовъдство, свиневъдство, полевъдство.

4.4.3. Ползване на горите и земите от горския фонд

Горските територии в обхвата на общината възлизат на 14 255.1 ха, от които 13 813.1 ха се управляват от ТП „ДГС-Шумен“, а останалите 442.0 ха – от ТП „ДГС-Нови Пазар“. От общата

площ, горските територии държавна собственост заемат 11 389.0 ха, горските територии, общинска собственост заемат 1 688.5 ха, горите на физически лица възлизат на 126.0 ха, тези на юридически лица - 13.2 ха и други - 596.4 ха.

Основните дървесни видове, които дават облика на естествената горска растителност на горските територии в ТП „ДГС Шумен” са цер и габър, разпространени повсеместно, като образуват предимно чисти или смесени насаждения с клен, благун, зимен дъб, бук или сребролистна липа с добра производителност. Иглолистните култури са представени основно от черен бор, по-малко бял бор и обикновен смърч. Създадените култури от широколистни дървесни видове са акация, червен дъб, сребролистна липа, ясен. бреза, явор, гледичия, тополи, култури от орех и други.

По данни на ДГС Шумен, разпределението на горско-дървесните видове върху залесената площ на стопанството е следната: черен бор (7.8%), бук (9.7%), зимен дъб (4.6%), благун (2.7%), цер (19.4%), габър (18.8%), бяла акация (6.4%), келяв габър (8.1%) и още тридесет и пет вида с по-малко или единично участие. Залесените площи за периода 2011-2016 г. са общо 433 дка, а през 2017г. – 24 дка.

Ловните територии в обхвата на дейност на „ДГС Шумен” имат следните площи:

- предоставените ловно стопански райони на ловните дружини – 60 572.90 ха;
- дивечовъден участък „Ивански” – 1 515.20 ха.

4.4.4 Почви

Община Шумен заема източната част от Дунавската хълмиста равнина. Източната част от територията е заета от Провадийското плато. Между двете плата се намира Шуменското поле, широко отворено на североизток и юг. По отношение на релефа, в разглеждана територия се очертават два района:

- платовиден, който обхваща източната и западна част на общинската територия;
- равнинен, който обхваща централната част.

Геоморфоложки, експозиционни, растителни, климатични и други почвообразуващи условия са обусловили формирането на сравнително еднообразна почвена покривка. За общината е характерно подчертано разнообразие от карбонатни, типични и излужени черноземни почви, като по речните долини са налични на места и алувиално-ливадни почви и ливадни черноземи. Основните характеристики на преобладаващите почвени типове са както следва:

- *карбонатни и типични /обикновени/ черноземи* – в зависимост от материнската скала, върху която са развити, тези почви показват известни различия в механичния си състав; с най-голямо участие са фракциите от едър прах, като количеството на физическата глина се колебае от 26 до 44%; характеризират се със значително съдържание на карбонати във всички хоризонти; тези почви съдържат значително количество хумус, което е характерно за всички черноземни почви; важно е да се подчертае, че при тези почви хумусът постепенно намалява по хоризонти, при което почвения пласт от 0-20 см. на средномощните видове съдържа около 25-35% от

общото количество хумус в еднометровия пласт; структурата на карбонатните черноземи е агрономически ценна не само поради голямата водоустойчивост, но и поради добрата агрегатна порьозност;

- *излужени черноземи* – характеризират се с напълно оформен почвен профил, притежаващ подчертана еднородност по цялата дълбочина; излужването е обхванало карбонатите до 40-60см дълбочина; тези почви са развити върху льос и льосовидни песъчливи глини; реакцията на почвата е слабо- до средно-кисела; характеризират се със сравнително добра водозадържаща способност, колебание в хидрологичните показатели не се наблюдава; характерна особеност за тези почви е настъпването на засушаване през втората половина на вегетационния период /юли-септември/, което се отразява неблагоприятно върху развитието на пролетните култури;

- *хумусно-карбонатни почви* – характеризират се с хумусно-аккумулятивен хоризонт, развити са върху варовици; по механичен състав са предимно песъчливо-глинести и средна до силно алкална реакция; характеризират се с висока степен на водопропускливост;

- *алувиални почви* - притежават благоприятни физични, физикомеханични и водни свойства и високо плодородие, рохкаво сложение, зърнесто-троховидна структура; в тези зони почвите са с протичащ процес на черноземен тип почвообразуване.

- *антропогенни почви* - представени са от деградирани антросоли. Те са условно наречени почви и представляват терени с унищожени почвени характеристики, вследствие на човешката дейност. В тази разновидност попадат терените с иззети почвени и подпочвени слоеве с цел разполагане на промишлени и комуникационни обекти; терени със съществено променена вертикална планировка-насипи, изкопи, корекция на дерета; терени с натрупани върху почвите изкуствени насипи от глини материали за оформяне протежението на основните транспортни артерии-ж.п., пътища и др.

От *деградационните процеси*, засягащи почвите в общината, най-съществен за екологичното състояние на общинската територия са *ерозионните процеси*. Ерозията се причинява от преобладаващите североизточни ветрове, проливните дъждове и продължителни засушавания през топлото полугодие и се проявява по склоновете участъци.

Съгласно Годишен доклад за състоянието на околната среда на РИОСВ-Шумен, 2016г., на територията на общината са разположени следните складове /Б-Б кубове/ за съхранение на излезли от употреба препарати за растителна защита /ПРЗ/:

- склад за ПРЗ, с. Градище – селскостопанско летище, където се съхраняват 27 000 кг. и 5 300 л. залежали ПРЗ;
- склад за ПРЗ, с. Царев брод, ППК „Зора“ – съхраняват се 9 100 кг. твърди и 5 000 л. течни вещества с неизяснен произход;
- склад за ПРЗ, с. Царев брод, ДП „ЕБ към ЗП“ – 9 370 кг. твърди вещества;
- склад за ПРЗ, гр. Шумен – „Зики 07“ ЕООД – 2 500 кг. твърди и 3 000 л. течни вещества с неизяснен произход;
- склад за ПРЗ-с. Мараш – „Пестицид“ ЕООД – 18 500 кг. твърди и 6 500 л. течни вещества;
- склад с. Градище – бивш стопански двор – около 300 кг. ПРЗ.

На територията на общината няма данни за вкислени и засолени почви. Не са констатирани замърсени и заблатени почви.

4.5 ЗЕМНИ НЕДРА, ПОДЗЕМНИ ВОДИ

4.5.1 Земни недра

• Геоложки строеж

Геоложкият строеж в обхвата на община Шумен е обусловен от стратиграфските последователности и тектонските структури, характерни за югоизточната част на Хитринско-Каспичанския блок в състава на Мизийската платформа. Приповърхностната зона на терена е изградена от кватернерни образувания палеогенски седименти, горнокредни и долнокредни скали, под които с дълбоки сондажи са разкрити юрско-кредни варовици, глинести варовици и доломити, юрски варовици, глини, мергели, пясъчници и алевролити /вж. фигурата по-долу/.

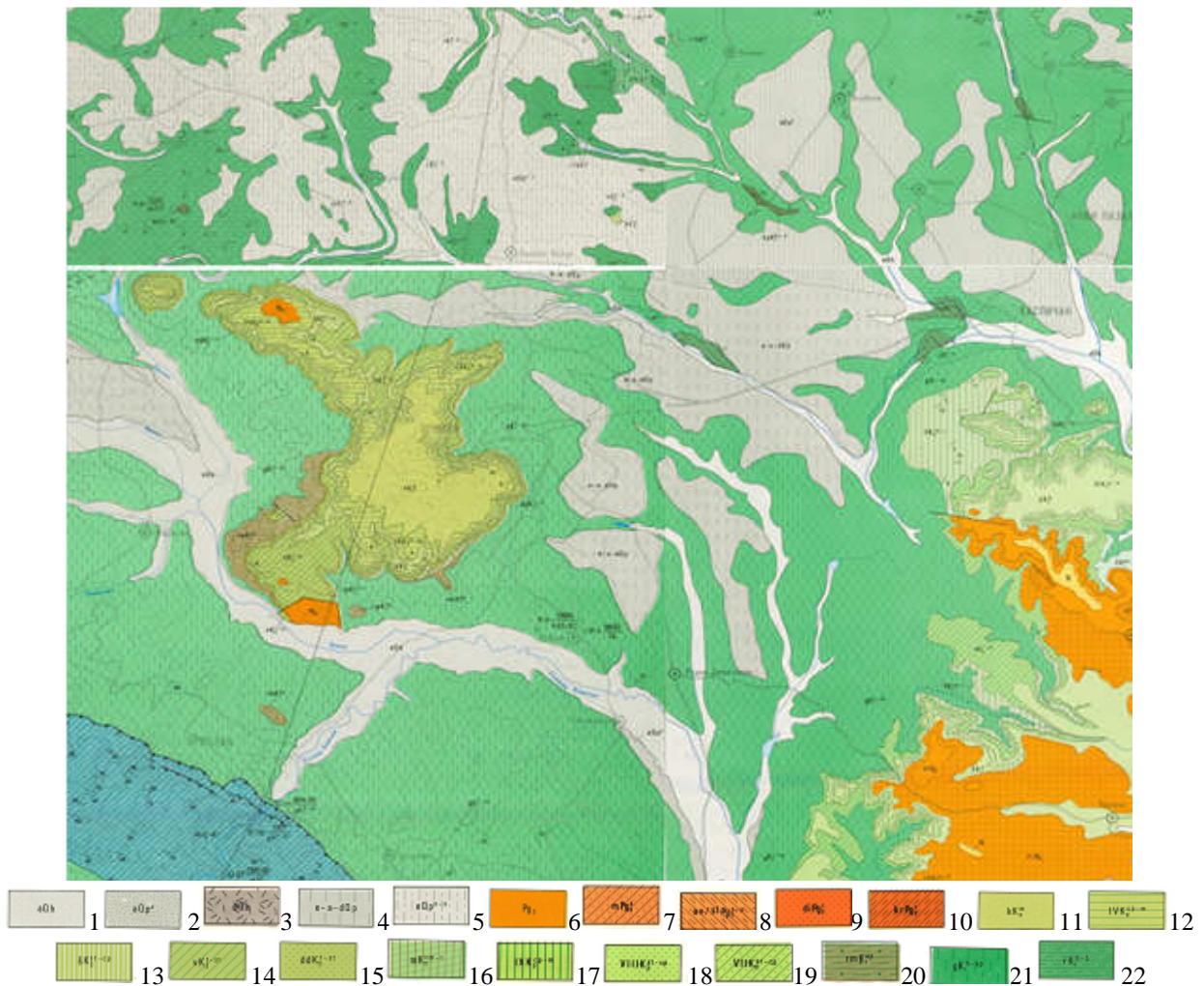
Долната креда е представена от пясъчници с прослойки от мергели на Романската свита, мергели, глинести мергели, пясъчници и глинести варовици на Горнооряховската свита и глинести варовици и мергели на Разградската свита.

Горната креда включва Кайлъшка свита (зърнести и органични варовици), Новаченска свита (тебеширени варовици, мергели), Никополска свита (органични варовици), Мездренска свита (тебеширени варовици с кремъчни конкреции), Шуменска свита (варовито-детритусни пясъчници), Венчанска свита (тебеширени варовици с кремъчни конкреции), Добридолска свита (варовити и глинести пясъчници с глауконит), Мадарска свита (варовити пясъчници, пясъчливи варовици с глауконит и Муренска свита (микрозърнести варовици).

Палеогенът е представен от Дикилиташка свита (кварцови пясъци и пясъчници), Кривненска свита (мергели), Белославска свита (глинести пясъци с тънки прослойки от варовити пясъчници, пясъчливи глини и мергели) и Варовикова задруга (пясъчливи и алевроитови варовици).

Кватернерът е представен от:

- алувиални образувания-руслови и на заливните и надзаливните тераси (чакъли, пясъци, глини);
- алувиални образувания-I и II надзаливни тераси (чакъли, пясъци, глини);
- еолични образувания (глинест льос);
- еолично-алувиално-делувиални образувания (лъосовидни глини);
- делувиални образувания със спорадично разпространение върху денудираната повърхност на долно и горнокредните и палеогенските скали (скални късове с пясъчливо-глинест пълнеж).

Кватернер:1-Алувиални образувания-руслови и на заливните тераси (чакъли, пясъци, глини);2-Алувиални образувания-I и II надзаливни тераси (чакъли, пясъци, глини); 3-Делувиални образувания (несортиран глинест пясък и необработени скални късове);4-Еолично-алувиално-делувиални образувания (лъсовидни глини);5-Еолични образувания (глинест льос);**Палеоген:**6-Неразчленени палеогенски седименти (песъчливи мергели, глинести пясъци, нумулитни варовици);7-Моминска свита (детритусни пясъчници);8-Славейковски член на Авренска свита (пясъци);9-Дикилиташка свита (кварцови пясъци с неиздържани прослойки от пясъци);10-Кривенска свита (мергели);**Горна креда:**11-Кайлъшка свита (зърнести и органогенни варовици);12-Новаченска свита (тебеширени варовици, мергели), Никополска свита (органогенни варовици) и Мездренска свита (тебеширени варовици с кремъчни конкреции);13-Шуменска свита (варовито-детритусни пясъчници);14-Венчанска свита (тебеширени варовици с кремъчни конкреции);15-Добридолска свита (варовити и глинести пясъчници с глауконит);16-Мадарска свита (варовити пясъчници, песъчливи варовици с глауконит);17-Мездренска свита ((тебеширени варовици с кремъчни конкреции) и Добринска свита (варовити пясъчници и песъчливи варовици);18-Шуменска свита ((варовити пясъчници и песъчливи варовици), Новаченска свита (мергели, глинести и тебеширени варовици) и Никополска свита (органогенни варовици);19-Муренска свита (микрозърнести варовици) и Никополска свита (органогенни варовици);**Долна креда:**20-Романска свита (пясъчници с прослойки от мергели); 21-Горнооряховска свита (мергели, глинести мергели, пясъчници и глинести варовици);22-Разградска свита (глинести варовици и мергели)

Фиг. 1. Фрагмент от геоложка карта на България, М 1:100 000. Картни листове Разград (Филипов Л. и др., 1992), Шумен (Недялкова Л. и др., 1992), Нови пазар и Провадия (Миланова В. и др., 1989)

● Физико-геоложки процеси и явления

От физико-геоложки процеси и явления съществено развитие на територията на община Шумен имат изветрянето на скалите, ерозионно-аккумуляционните, карстовите и еоловите процеси и явления.

Изветрителните процеси са засегнали всички скали. Техен продукт са неориентираната напуканост в приповърхностната хипергенна зона и пясъчливо-глинестия и чакълест пълнеж в тектонските структури.

Ерозионно-аккумуляционните процеси, обусловени от повърхностно течащите води, в това число и от геоморфоложките особености на дъното, хидроложките и хидравличните характеристики на реките, са способствували развитието както на площна и линейна ерозия, така и на пренасяне и акумулация на отмития материал.

Най-значими продукти на изветрителните и ерозионно-аккумуляционните процеси и явления са формираната речно-овражна мрежа в района и кватернерните чакълесто-пясъчливи и глинести образувания в речните тераси и по повърхността на коренните скали.

Карстовите процеси и явления са развити в карбонатни горнокредни и долнокредни седименти. В техните разкрития са установени различни карстови форми. От 54 документирани пещери на територията на община Шумен 10 пещери са дължина над 100 m. /вж. следващата таблица/.

Таблица 8 Пещери и пропасти на територията на община Шумен

№ по ред	Название на пещера или пропаст	Местоположение	Дължина m	Денивелация m
1	Находка	Шумен	470	20
2	Зандана	Шумен	2716	29
3	Тайните понори	Шумен	1916	110
4	Младост	Шумен	122	11
5	Цар Крумови порти	Шумен	356	7
6	Лозевската пещера	Лозево	147	6
7	Дивдядовски зандан	Шумен	144	5
8	Рудниците на Иван Шишман	Шумен	888	24
9	Рудниците на Кера Тамара	Шумен	222	4
10	Дипсис Кою	Лозево	131	5
11	Тиклица	Мадара	108	16

Продукт на *еоловите процеси и явления* са еолично-алувиално-делувиални образувания. Според „Карта на инженерно-геоложките типове масиви от лъсовата формация в Северна България” на територията на община Шумен те се отнасят към лъсови масиви без пропадъчна зона (Стоилов Кр., 1982).

Гравитационните процеси и явления включват сипеи и срутища.

Срутищата и сипеите се проявяват в ограничени стръмни склонови участъци, изградени от силно напукани скали.

Според „Карта на свлачищата“, изготвената от „Геозащита Плевен“, Приложение № 2 към „Национална програма за превенция и ограничаване на свлачищата на територията на Република България, ерозията и абразията по Дунавското и Черноморското крайбрежие 2015-2020 г.“ и „Допълнение към Национална програма за превенция и ограничаване на свлачищата на територията на Република България, ерозията и абразията по Дунавското и Черноморското крайбрежие 2015-2020 г. с нововъзникналите до 15.04.2015 г. свлачища“ на територията на община Шумен са регистрирани свлачищата, наличната информация за които е отразена в следващата таблица.

Таблица 9 Информация за свлачищата на територията на община Шумен

№ по ред	Местоположение	Национален идентификатор	Година на регистрацията	Структура, механизъм и състояние на свлачището	Засегнатата площ dka
1	Дивдядово, кв. 3 и кв. 4	SHU 30.83510.07	2005	Съвременно, стабилизирано	22,00
2	Дивдядово, водопровод „Мараш“	SHU 30.83510.06	2002	Съвременно, потенциално	15,00
3	Дивдядово, водопровод Ø 300 АЦ хранителен	SHU 30.83510.08	2012	Съвременно, потенциално	5,00
4	Път Шумен - Велики Преслав	SHU 30.83510.06	1665	Съвременно, потенциално	19,60
5	Ивански, пън IV 73011	SHU 30.83510.04	1996	Съвременно, потенциално	1,50
6	Шумен, сметище за ТБО	SHU 30.83510.05	2001	Съвременно, потенциално	30,00
7	Шумен, ул. „Отец Паисий“	SHU 30.83510.01	1968	Съвременно, потенциално	2,40
8	Шумен, бул. „Велики Преслав“	SHU 30.83510.03	1996	Съвременно, потенциално активно - 5 dka	14,00
9	Шумен, ул. „Шуменска крепост“ №№ 30, 30а и 36	SHU 30.83510.09	2015	Съвременно, активно	0,90
10	Шумен, ул. „Димитър Благоев“ № 43	SHU 30.51132.01	2015	Съвременно, активно	1,00
11	Шумен, ул. „Димитър Благоев“ № 43	SHU 30.51132.02	2015	Съвременно, активно	0,75

Общо засегнатите от свлачища площи възлизат на 112.15 дка, от които 49.05 дка /43.7%/ са в гр. Шумен.

● Сеизмичност

Съгласно „Наредба № РД-02-20-2 от 27 януари 2012 г за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони“ и картата на сътресяемостта за периоди 1000 год., територията на община Шумен попада в сеизмичен район от VII сеизмична степен. Проектирането на сгради, съоръжения комуникации и други обекти следва да се осъществява със сеизмичен коефициент $K_s = 0,10$.

Според БДС EN 1998-1:2005/NA:2012, Приложение NA.D2 територията на общината попада в сеизмичен район с референтното максимално ускорение 0,15 g за период на повторемост от 475 години.

● Инженерно-геоложки условия

Територията на община Шумен се характеризира с разнообразни инженерно-геоложки условия, обусловени от геолого-тектонският строеж, наличието на подземни води и различните физико-механични, филтрационни и миграционни свойства на множество литостратиграфски единици, изграждащи приповърхностната геоложката среда. По отношение на условията за изпълнение на строителна дейност се диференцират различни литоложки разновидности /строителни почви/, които се класифицират като земни и скални почви, както следва:

- *строителни почви с кватернерна възраст*: алувиални, делувиални, еолични и еолично-алувиално-делувиални образувания. Категория на изкопните работи – земна. По табл. 1 към чл. 7 на „Наредба № РД-02-20-2/14.02.2012 г за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони” и Еврокод 8 (БДС EN-1998-1/NA) тези литоложките разновидности според почвеният профил се отнасят към земна основа тип D (брой на ударите за проникване на стандартен динамичен пенетрометър на дълбочина 30 cm $N_{spt30} < 15$), тип C ($N_{spt30} -15 \div 50$) и тип E - почвени профили, изградени от пластове C или D и с мощност 5 m до 20 m, лежащи върху корава основа с $V_{s30} > 800$ m/s. Особено място между кватернерните строителни почви заемат структурно-неустойчивите еолични образувания, които на територията на общината се отнасят към лъсови масиви без пропадачна зона;

- *строителни почви с палеогенска възраст*: глини, мергели, варовици, пясъчници, глинести пясъчници, пясъци и др. Категория на изкопните работи – земна и скална. По табл. 1 към чл. 7 на „Наредба № РД-02-20-2/14.02.2012 г за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони” и Еврокод 8 (БДС EN-1998-1/NA) тези литоложките разновидности според почвеният профил се отнасят към земна основа тип B (брой на ударите за проникване на стандартен динамичен пенетрометър на дълбочина 30 cm $N_{spt30} > 50$) и тип A - скала или други скални образувания с $V_{s30} > 800$ m/s.

- *строителни почви с горнокредна и долнокредна възраст*: варовици, мергели, глинести варовици, пясъчници и др. Категория на изкопни работи – скална. По табл. 1 към чл. 7 на „Наредба № РД-02-20-2/14.02.2012 г за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони“ и Еврокод 8 (БДС EN-1998-1/NA) тези литоложките разновидности според почвеният профил се отнасят към земна основа тип A - скала или други скални образувания с $V_{s30} > 800$ m/s.

● Подземни богатства

На територията на община Шумен са предоставени концесии за добив на подземни богатства, описани в следващата таблица.

Таблица 10 Концесии за добив на подземни богатства в община Шумен

№ По ред	Находище на подземни богатства	Суровина	Местоположение	Концесионер
1	„Мътница 2“ - партида D-00638	Строителни материали - варовици	Мътница	„Пътища“ АД-Шумен
2	Арчар-партида D-00576	Индустриални материали-фелдшпат, кварцови пясъци	Лозево	„Кай Майнинг“ ЕООД-Исперих
3	Ветрище-партида D-00286	Строителни материали-мергели	Ветрище	„Керамат“ АД-Каспичан
4	Средня-партида D-00083	Индустриални материали-фелдшпат, кварцови пясъци	Средня	„Ескана“ АД-Варна

Част от територията на община Шумен попада в обсега на „Блок Провадия“, разположен в областите Варна, Шумен, Търговище и Разград, за търсене и проучване на нефт и газ, осъществявано от „Овергаз инк“ АД въз основа на Решение на МС № 85/17.02.2014 г.

4.5.2. Подземни води

• Хидрогеоложки условия

Хидрогеоложките условия в обхвата на община Шумен, според информацията в „План за управление на речните басейни в Черноморски район 2016-2021 г“, се обуславят основно от карстови и порови подземни води, съставляващи ограничени части от подземни водни тела „Карстови води в малм-валанж“ с код BG2G000J3K1041, „Карстови води в малм-валанж“ с код BG2G000J3K1040, „Пукнатинни води във валанж-хотрив-апт Шумен-Търговище“ с код BG2G000K1hb037, „Пукнатинни води в хотрив-барем-апт Каспичан-Тервел-Крушари“ с код BG2G000K1hb036, „Карстови води в горна креда турон-мастрихт Провадийска синклинала“ с код BG2G00000K2032, „Карстови води в горна креда турон-мастрихт Каспичан“ с код BG2G00000K2031, „Карстови води в горна креда-мастрихт Шуменско плато“ с код BG2G00000K2030, „Порови води в палеоген-еоцен, олигоцен Провадия“ с код BG2G00000Pg027, „Порови води в кватернера на р. Врана“ с код BG2G000000Q004 и „Порови води в кватернера на р. Провадийска“ с код BG2G000000Q003.

Подземни водни тела „Карстови води в малм-валанж“ с код BG2G000J3K1041 и с код BG2G000J3K1040 са привързани към горноюрско-долнокредни карбонатни седименти. Те са съставна част на малм-валанжския водоносен хоризонт е повсеместно разпространен в северната част от Черноморски район за басейново управление (северно от линията Преслав, Смядово, Дългопол, Бяла). Водоносните колектори са представени от доломити, доломитизирани варовици и варовици, неравномерно напукани и окарстени. Горната и долната част на малм-валанжския карбонатен комплекс са с ниска проводимост, докато средната част е високо проницаема зона. Директното подхранване на хоризонта се осъществява в района на Севернобългарското сводово издигане, а индиректно по крупни тектонски нарушения или в

пряк контакт (при липса на водоупор) с отгоре залягащите водоносни хоризонти на долно и горнокредните, палеогенските и неогенските отложения. Дренирането му във вид на извори се извършва по Южномизиския разлом и Венелин-Аксаковската дислокация (Девненски и Златински извори). Предполага се, че известна част от него се разтоварва по дизюнктивни нарушения в района на Черноморския шелф.

Подземни водни тела „Пукнатинни води във валанж-хотрив-апт Шумен-Търговище“ с код BG2G000K1hb037 и „Пукнатинни води в хотрив-барем-апт Каспичан-Тервел-Крушари“ с код BG2G000K1hb036, са формирани в повърхностните отложения на стратиграфските комплекси валанж, хотрив, барем, апт и алб. Пъстрият литоложки състав, представен от мергели, глинести варовици и пясъчници представлява неиздържан колектор на локалните води в тях. Подхранването е основно от валежи. Дренирането е от речно-овражната система и чрез водовземни съоръжения.

Подземни водни тела „Карстови води в горна креда турон-мастрихт-Провадийска синклинала“ с код BG2G00000K2032, „Карстови води в горна креда турон-мастрихт Каспичан“ с код BG2G00000K2031 и „Карстови води в горна креда-мастрихт Шуменско плато“ с код BG2G00000K2030 са съставни части на горнокредните водоносни хоризонти, формирани в повърхностните отложения (афлоримента на геолого-литоложките формации). Водоносните колектори са представени от теригенно-карбонатни седименти (ПВТ BG2G00000K2032), мергели, пясъчливи варовици и пясъчници (ПВТ BG2G00000K2031) и варовици (ПВТ BG2G00000K2030). Подхранването е основно от валежите и взаимодействието с отгоре лежащи водоносни хоризонти. Дренира се от речно-овражната система и чрез водовземни съоръжения.

Подземно водно тяло „Порови води в палеоген-еоцен, олигоцен Провадия“ с код BG2G00000Pg027 е обособено в палеогенски пясъци, пясъчници, мергели, варовици, конгломерати и глинени. Подхранването се осъществява основно от валежи в афлориментните зони и в дълбочина от взаимодействието с другите хоризонти.

Подземни водни тела „Порови води в кватернера на р. Врана“ с код BG2G00000Q004 и „Порови води в кватернера на р. Провадийска“ с код BG2G00000Q003 са формирани в алувиалните образувания на посочените реки и техните притоци. Водоносните колектори са от разнозърнести пясъци и чакъли с пясъчно-глинест запълнител, неравномерно разслоени от глинени. Подхранването им се осъществява от инфилтрация на атмосферни валежи и от реките и дерета. Дренирането е в реките, с които подземните води са в пряка хидравлична връзка и чрез изградени водовземни съоръжения (шахтови кладенци, дренажи).

Наличната информация за подземните водни тела и хидрогеоложките им параметри, взаимствани от „План за управление на речните басейни в Черноморски район 2016-2021 г“, както и за актуалното им химично и количествено състояние, е отразена в таблицата по-долу „Информация за подземните водни тела.“, от която е видно, че:

- химичното състояние на подземни тела BG2G000K1hb037, BG2G000K1hb036,

BG2G00000K2032, BG2G000000Q004 и BG2G000000Q003 е лошо и добро на другите четири подземни водни тела;

- експлоатационният индекс на подземни водни тела BG2G0000J3K1041, BG2G000K1hb037 и BG2G000000Q004 надвишава 40 %, поради което натискът от водовземане се оценява като значим, а за другите подземни водни тела натискът от водовземане не е значим.

На територията на община Шумен се намират находищата на минерални води „Мараш“ и Район "Североизточна България" - подземни води от малмоваланжския водоносен хоризонт с температура, по-висока от 20⁰C - област Варна, област Добрич, област Шумен с характеристики, както следва:

- находище „Мараш“ е изключителна държавна собственост, заведено под № 41 в Приложение № 2 към Закона за водите. Представява водонапорна система от пукнатинно-карстов тип в девонския комплекс в Маришката структура в южната част на Мизийската платформа. Включва сондаж № Р-2 с дълбочина 2800 m. Съгласно Заповед № РД-1195/01.12.2005 г на Министъра по околната среда и водите са утвърдени регионални експлоатационни ресурси 7,20 l/s с температура на водата 67⁰C. Санитарно-охранителната му зона е учредена със Заповед МОСВ № РД-869/07.11.2006 г.;
- район "Североизточна България" включва множество сондажи, от които на територията на община Шумен се намира само сондаж № ТК-1 „Лида“ Шумен с дълбочина 650 m. Технически възможният дебит на сондажа е 14l/s, а температурата на водата е 23⁰C. Ползва се от ТПК „Лида“-Шумен. Санитарно-охранителната му зона е учредена със Заповед № РД-329/24.04.2000 г.

Целите за опазване на околната среда на описаните подземни водни тела на територията на община Шумен са посочени в таблица по-долу.

Таблица 11 Информация за подземните водни тела и актуалното им количествено и химично състояние, части от които попадат на територията на община Шумен

Наименование на подземното водно тяло /ПВТ/ Код на ПВТ	Основни характеристики на водното тяло					Разполагаеми ресурси l/s	Разрешени водни количества l/s	Експлоатационен индекс	Химично състояние
	Тип на ПВТ	Площ на ПВТ km ²	Средна дебелина m	Средна проводимост m ² /d	Среден коеф. на филтрация m/d				
Карстови води в малм-валанж / BG2G000J3K1041	напорен	2622,05	600	110-4000	0,03-4,65 до 160	6547	2757,23	42	добро
Карстови води в малм-валанж / BG2G000J3K1040	напорен	3090,70	810	100-2000	-	2470	316,00	13	добро
Пукнатинни води във валанж-хотрив-апт Шумен-Търговище/ BG2G000K1hb037	безнапорен	1038,60	300-380	600-850	-	54	24,33	45	лошо
Пукнатинни води в хотрив-барем-апт Каспичан-Тервел-Крушари/ BG2G000K1hb036	безнапорен	1228,46	0-80	0,51-1,0	0,02-1,0	369	25,69	7	лошо
Карстови води в Горна креда турон-мастрихт-Провадийска синклинала / BG2G00000K2032	безнапорен	959,9	100	40-50	3,2-8,2	201	45,82	23	лошо
Карстови води в горна креда турон-мастрихт Каспичан/ BG2G00000K2031	безнапорен	38,16	5-80	-	3,82-8,20	66	0,15	0,2	добро
Карстови води в горна креда-мастрихт Шуменско плато/ BG2G00000K2030	безнапорен	53,40	30-80	-	-	128	18,42	15	добро
Порови води в палеоген-еоцен, олигоцен Провадия/ BG2G00000Pg027	безнапорен	898,3	50-75	20-30	0,5-1,3	659	18,38	3	лошо
Порови води в кватернера на р. Врана/BG2G000000Q004	безнапорен	165,31	4,3-9,6	200-400	40-80	228	127,32	55	лошо
Порови води в кватернера на р. Провадийска/ BG2G000000Q003	безнапорен	156,88	6-10	200-500	5-80	239	125,95	53	лошо

Таблица 12 Цели за опазване на околната среда на подземните водни тела

№ по ред	Код на подземното водно тяло	Цел 2015 г.	Цел 2021 г.	Цел 2027 г.
1	BG2G0000J3K1041	Запазване на добро количествено и химично състояние	Запазване на добро количествено и химично състояние	Запазване на добро количествено и химично състояние
2	BG2G0000J3K1040	Запазване на добро количествено и химично състояние	Запазване на добро количествено и химично състояние	Запазване на добро количествено и химично състояние
3	BG2G000K1hb037	Недопускане по-нататъшно влошаване на химичното състояние на ПВТ по показателя NO ₃ , NH ₄ , Mn. Запазване на добро количествено състояние	Предотвратяване влошаването на химичното състояние по показателя NO ₃ , NH ₄ , Mn, намаляване под ПС, обръщане на посоката на възходящата тенденция. Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добро химично състояние. Запазване на добро количествено състояние. Опазване на добро състояние в зоните за защита на водите около водоизточници за питейно-битово водоснабдяване чрез спазване на ограниченията в Наредба № 3/16.10.2000 г.	Предотвратяване влошаването на химичното състояние по показателя NO ₃ , NH ₄ , Mn, намаляване под ПС, обръщане на посоката на възходящата тенденция. Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добро химично състояние. Запазване на добро количествено състояние. Опазване на добро състояние в зоните за защита на водите около водоизточници за питейно-битово водоснабдяване чрез спазване на ограниченията в Наредба № 3/16.10.2000 г.
4	BG2G000K1hb036	Недопускане по-нататъшно влошаване на химичното състояние на ПВТ по показателя NO ₃ . Запазване на добро количествено състояние.	Предотвратяване влошаването на химичното състояние по показателя NO ₃ и намаляване под ПС. Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добро химично състояние. Запазване на добро количествено състояние. Опазване на добро състояние в зоните за защита на водите около водоизточници за питейно-битово водоснабдяване чрез спазване на ограниченията в Наредба №3/16.10.2000 г.	Предотвратяване влошаването на химичното състояние по показателя NO ₃ и намаляване под ПС. Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добро химично състояние. Запазване на добро количествено състояние. Опазване на добро състояние в зоните за защита на водите около водоизточници за питейно-битово водоснабдяване чрез спазване на ограниченията в Наредба №3/16.10.2000 г.
5	BG2G00000K2032	Недопускане по-нататъшно влошаване на химичното състояние на ПВТ по	Предотвратяване влошаването на химичното състояние по показателя NH ₄ и намаляване под ПС.	Предотвратяване влошаването на химичното състояние по показателя NH ₄ и намаляване под ПС.

		показателя NH ₄ . Запазване на добро количествено състояние.	Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добро химично състояние. Запазване на добро количествено състояние. Опазване на добро състояние в зоните за защита на водите около водоизточници за питейно-битово водоснабдяване чрез спазване на ограниченията в Наредба № 3/16.10.2000 г.	Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добро химично състояние. Запазване на добро количествено състояние. Опазване на добро състояние в зоните за защита на водите около водоизточници за питейно-битово водоснабдяване чрез спазване на ограниченията в Наредба № 3/16.10.2000 г.
6	BG2G00000K2031	Запазване на добро количествено и химично състояние	Запазване на добро количествено и химично състояние	Запазване на добро количествено и химично състояние
7	BG2G00000K2030	Запазване на добро количествено и химично състояние	Запазване на добро количествено и химично състояние	Запазване на добро количествено и химично състояние
8	BG2G00000Pg027	Недопускане по-нататъшно влошаване на химичното състояние на ПВТ по показателя NO ₃ . Запазване на добро количествено състояние.	Предотвратяване влошаването на химичното състояние по показателя NO ₃ и намаляване под ПС. Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добро химично състояние. Запазване на добро количествено състояние. Опазване на добро състояние в зоните за защита на водите около водоизточници за питейно-битово водоснабдяване чрез спазване на ограниченията в Наредба №3/16.10.2000 г.	Предотвратяване влошаването на химичното състояние по показателя NO ₃ и намаляване под ПС. Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добро химично състояние. Запазване на добро количествено състояние. Опазване на добро състояние в зоните за защита на водите около водоизточници за питейно-битово водоснабдяване чрез спазване на ограниченията в Наредба № 3/16.10.2000 г.
9	BG2G00000Q004	Недопускане по-нататъшно влошаване на химичното състояние на ПВТ по показателя NO ₃ . Постигане на добро количествено състояние с намаляване на водовземането в системи със значим натиск на водовземане.	Предотвратяване влошаването на химичното състояние по показателя NO ₃ и намаляване под ПС. Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добро химично състояние. Предотвратяване на въздействието от нерегламентирано сметище върху химичното състояние на подземните води чрез ограничаване отвеждането на замърсители в подземните води.	Предотвратяване влошаването на химичното състояние по показателя NO ₃ и намаляване под ПС. Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добро химично състояние. Предотвратяване на въздействието от нерегламентирано сметище върху химичното състояние на подземните води чрез ограничаване отвеждането на замърсители в подземните води. Постигане на добро количествено състояние

				<p>с намаляване на водовземането в системи със значим натиск на водовземане.</p> <p>В установени участъци на взаимодействие с р. Врана-предотвратяване, прогресивно намаляване и прекратяване на замърсяването от емисии, зауствания и спускания на замърсители.</p> <p>Зони за извличане на вода за човешка консумация-недопускане постъпването на замърсители във водоизточниците.</p>
10	BG2G000000Q003	<p>Недопускане по-нататъшно влошаване на химичното състояние на ПВТ по показателя NO₃.</p> <p>Постигане на добро количествено състояние с намаляване на водовземането в системи със значим натиск на водовземане.</p>	<p>Предотвратяване влошаването на химичното състояние по показателя NO₃ и намаляване под ПС.</p> <p>Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добро химично състояние.</p> <p>Предотвратяване на въздействието от нерегламентирано сметище върху химичното състояние на подземните води чрез ограничаване отвеждането на замърсители в подземните води.</p>	<p>Предотвратяване влошаването на химичното състояние по показателя NO₃ и намаляване под ПС.</p> <p>Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добро химично състояние.</p> <p>Предотвратяване на въздействието от нерегламентирано сметище върху химичното състояние на подземните води чрез ограничаване отвеждането на замърсители в подземните води.</p> <p>Постигане на добро количествено състояние с намаляване на водовземането в системи със значим натиск на водовземане.</p>

●Водовземни съоръжения от подземни води. Санитарно-охранителни зони

За питейно-битово водоснабдяване на селищата в община Шумен, за промишлени и други цели се ползват водовземните съоръжения от подземни води, наличната информация за които, както и за учредените санитарно-охранителни зони, е отразена в таблицата по-долу по данни от сайта в интернет на Басейнова дирекция за управление на водите „Черноморски район“.

Таблица 13 Информация за водоземните системи и съоръжения от подземни води за питейно-битово водоснабдяване /ПБВ/ на селищата в община Шумен

№ по ред	Водоземни съоръжения	Титуляр	Код на подземното водно тяло	Номер и дата на разрешителното за водоземане	Заповед за учредяване на СОЗ или цели
1	ШК-1 „Мараш“-Мараш	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G000000Q004	21510265/23.11.2015	Питейно-битови СОЗ № 59/10.11.2011
2	ТК-1 и ТК-2-Велино	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G000J3K1041	21510134/25.02.2010	Питейно-битови СОЗ № 12/07.09.2010
3	Система „Мараш“ ШК-1-ШК-10)-Мараш	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G000000Q004	21510148/10.06.2010	Питейно-битови СОЗ № 21/20.12.2010
4	ДС-2 „Царев брод“-Коньовец	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G000J3K1041	21510267/07.08.2014	Питейно-битови СОЗ № 2/03.01.2012
5	ШК-1 „Средня“-Средня	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G000000Q004	21510241/19.01.2015	Питейно-битови СОЗ № 61/14.11.2011
6	ДС „Средня“-Средня	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G00000K2030	21510242/16.09.2011	Питейно-битови СОЗ № 65/18.11.2011
7	ШК-10-Ивански	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G000000Q004	21510256/27.01.2016	Питейно-битови СОЗ № 15/17.01.2012
8	ШК-2 „Ивански“-Ивански	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G000000Q004	21510264/07.08.2014	Питейно-битови СОЗ № 14/17.01.2012
9	ШК-2 „Друмево“-Ивански“-Ивански	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G000000Q004	21510275/15.09.2015	Питейно-битови СОЗ № 10/03.12.2015
10	ДС „В. Друмево“-Васил Друмево	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G000J3K1041	21510283/07.08.2014	Питейно-битови СОЗ № 16/19.01.2012
11	ДС „Мадара“-Мадара	Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G000J3K1041	21510309/16.07.2012	Питейно-битови СОЗ № 59/16.08.2012
12	Р-1, Р-1а, Р-2, Р-4, Р-5, Р-7, Р-8 „Шумен“-Мадара, Кюлевча	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G000J3K1041	21510165/17.09.2010	Питейно-битови СОЗ № 15/23.12.2010
13	КИ-1 „Чатал бунар“-Лозево	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G00000K2030	21510304/04.05.2012	BG2G00000K2030 СОЗ № 57/03.07.2012
14	КИ-2 „Синоза“-Лозево	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G00000K2030	21510305/04.05.2012	BG2G00000K2030 СОЗ № 53/14.06.2012
	КИ „Папаз бунар“, КИ „Зандана“-Шумен	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G00000K2030	21510158/12.10.2015	Питейно-битови СОЗ № 15/29.12.2010
15	ШК „Саламаново“-Саламаново	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G000000Q004	21510266/13.02.2015	Питейно-битови
16	Р-Шумен-Дивидядово	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G000J3K1041	няма	Питейно-битови
17	ШК „Благово“-Благово	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G000000Q004	няма	Питейно-битови

18	ШК-2 „Радко Димитриево“-Радко Димитриево	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G000000Q004	няма	Питейно-битови
19	Р-Черенча-Черенча	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G000J3K1041	няма	Питейно-битови
20	КИ-1 „Черенча“-Черенча	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G000K1hb037	няма	Питейно-битови
21	КИ-1 „Боаза“, КИ-2 „Боаза“, КИ „Кусча“, КИ „Дрянова горичка, КИ „харамията“-Костенска река	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G00000K2032	няма	Питейно-битови
22	КИ „Пунарджик“-Радко Димитриево	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G000K1hb037	няма	Питейно-битови
23	КИ „Чучура-Градище	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G000K1hb037	няма	Питейно-битови
24	КИ „Извора“-Салманово	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G000K1hb037	няма	Питейно-битови
25	КИ-1 „Бялата вода“, КИ-2 „Бялата вода“, Дренаж „Отула“-Лозево	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G000K1hb036	няма	Питейно-битови
26	КИ „Царски мостове“-Овчарово	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G000K1hb037	няма	Питейно-битови
	КИ „Балкана“-Средня	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G00000K2030	няма	Питейно-битови
27	КИ-1 „Селище“-Новосел	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G00000K2030 /мониторингов пункт/	няма	Питейно-битови
28	КИ-1 „Кешерлик“, КИ-1 „струйно“, КИ-2 „Струйно“-Струйно	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G000K1hb036	няма	Питейно-битови
29	Дренаж „Тополите“-Кладенец	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G000000Q003	няма	Питейно-битови
30	КИ 9 броя (Бялата вода, Бузлуджа, Чатал чешма, Дивидядово 1, Дивидядово 2, Голям грънчар, Малък грънчар, Гюле къшк, Ябоулу)-Шумен	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G00000K2030	няма	Питейно-битови
31	КИ „Патишу су“, КИ „Стража“, КИ „Текето“-	„Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен	BG2G00000K2030	няма	Питейно-битови

	Шумен				
32	ТК 1 „Хибриден център“- Панайот Волово	„Др. Спийд“ АД-София	BG2G000J3K1041	21510353/01.09.2014	Питейно-битови, други цели СОЗ № 37/20.09.2007
33	ШК „Камчия“-Панайот Волово	„Камчия“ АД-Шумен	BG2G000K1hb036	21520154/08.07.2013	Питейно-битови, промишлени Животновъдство СОЗ № 13/07.09.2010
34	ЕТК-1 „Камчия“-Панайот Волово	„Камчия“ АД-Шумен	BG2G000J3K1041	21530062/07.04.2015	Животновъдство СОЗ № 1/02.06.2003
35	ЕТК „Кабиюк“-Коньовец	ДП „Кабиюк“-Шумен	BG2G000K1hb037	21510363/05.12.2014	Питейно-битови СОЗ № 20/11.10.2005
36	ТК 1 и ТК 2 „Мадара“- Мадара	„Протеин 98“ АД-Шумен	BG2G000K1hb036	646/27.11.2001	Промислени
37	ШК „Фаворит“ - Царев брод	„Фаворит-97“ ЕООД-Царев брод	BG2G000000Q003	21520348/25.11.2015	Животновъдство
38	ШК „Керамат“-Ветрище	„Керамат“ АД - Каспичан	BG2G000000Q003	21530066/09.10.2009 /Прекратено/	промишлени, охлаждане
39	ШК ППЗК- Мадара	ППЗК „Мадарски конник“ - Мадара	BG2G000000Q003	21520368/05.04.2016	Животновъдство
40	КИ 6 броя „Зем. и-т“-Царев брод	„Експериментална база ДПИЗ-Шумен“-ДП	BG2G000000Q004	21520192/02.12.2014	Животновъдство
41	Дренаж „Байрактаря“- Велино	Окръжен кооперативен съюз-Шумен	BG2G000K1hb037	1229/16.10.2002 /прекратен/	Животновъдство
42	ТК-1, ТК-2, ТК-2а, ШК-4, ШК-5-Радко Димитриево	„Хибриден център-Инвест“ ООД-Шумен	BG2G000000Q004	21590061/22.07.2013	Животновъдство, противопожарни
43	Дренаж „Балкан комерс“- Градище	„Балкан комерс 95“ ООД- Шумен	BG2G000000Q004	21520019/17.09.2007 /отнето/	животновъдство
44	ТК-1 и ТК-2 „Хан Омуртаг“-Мътница	„Хан Омуртаг“ АД-Шумен	BG2G000J3K1041	21530072/15.01.2010	Питейно-битови, промишлени, охлаждане СОЗ № 01/25.01.2005
45	ШК „Пролет“- Дивидядово	„Пролет“ ЕООД-Шумен	BG2G000K1hb037	няма	Промислени

Наложително е, на базата на информацията от Басейнова дирекция „Черноморски район“ и/или от „Водоснабдяване и канализация“ ООД-Шумен, на опорния план на общината да бъдат отразени всички водоземни съоръжения (с или без разрешителни за водоземане) и техните санитарно-охранителни зони, учредени по Наредба № 3/16.10.2000 г и по преди действала нормативна уредба.

4.6 ЛАНДШАФТ

4.6.1 Структура и устойчивост на ландшафта

Съгласно Европейската конвенция на ландшафта-2005г., “ландшафтът е територия, специфичният облик и елементите на която са възникнали в резултат от действията и взаимодействията между природните и/или човешки фактори”.

Съгласно приетите в България определения, “ландшафтът е териториална система, съставена от взаимодействащи си природни и антропогенни компоненти и комплекси”.

Състоянието на ландшафтите се измерва чрез категорията “устойчивост на ландшафтите”. Това е категория, която отразява тяхното постоянство във времето. Тя се разглежда като неподатливост спрямо характера и величината на въздействието, влияещо върху структурата на ландшафта, както и като способността му към продължително еднопосочно развитие при спазване на естествените му или придобити свойства за определен прогностичен период.

Като правило, устойчивостта на ландшафтите е:

- **потенциална**, определена още като естествена или генетична, характерна за ландшафти, при които антропогенен натиск липсва или е много нисък; към тази категория се отнасят озеленените и незастроени пространства, речните долини, земеделските земи и горски територии, териториите, намиращи се под защита на специални закони и други;
- **конкретна**, определена и като относителна, която е в пряка зависимост от степента на антропогенното въздействие и колкото по-хетерогенна е ландшафтната структура, толкова по-податливи на промени и нарушения са ландшафтите; към тази категория се отнасят територии, които се намират под антропогенен натиск, като в зависимост от характера на натоварване могат да бъдат изведени различни степени на устойчивост на ландшафтите.

Ландшафтът на община Шумен се изгражда от 3 основни групи ландшафти според степента им на устойчивост, както следва:

- ландшафти с **висока естествена устойчивост** – към тази категория принадлежат горски територии, водни площи, територии за отдих, естествени природни комплекси /скални, пясъчни и други типове ландшафти/ и други подобни, носители на характеристики и притежаващи структура, най-близки до естествените;
- ландшафти с **естествена устойчивост** – тук се отнасят селскостопанските ландшафти, някои от които в по-голямата си част, основно поради обстоятелството, че не се обработват, притежават и по-висока естествена устойчивост, както и други, с подобни характеристики;

▪ ландшафти с **относителна устойчивост** – към тази категория се отнасят урбанизираните територии с различна, но категорична степен на промяна в сравнение с естествените им характеристики, вкл. обработваеми земи и в частност тези, подложени на продължителна обработка със средства за растителна защита.

Разпределението на ландшафтите по степен на устойчивост е показано в следващата таблица:

Таблица 14 Устойчивост на ландшафтите

Типове ландшафти	Площ - ха	Относителен дял -%
1. С висока естествена устойчивост	10874.56	20.91
2. С естествена устойчивост	36568.48	70.31
3. С относителна устойчивост	4565.46	8.78
Общо	52008.5	100

В границите на общината, относителният дял на ландшафтите с висока естествена устойчивост възлизат на около 21% от територията ѝ. Ландшафтите с генетична устойчивост съставляват 70% от територията на общината, като към тази категория се отнасят ландшафтите, при които антропогенната намеса не е предизвикала устойчиви и непоправими изменения в структурата им. Посоченото говори за наличие на значителен естествен екологичен потенциал на територията на общината, предмет на плана.

Териториите с относителна устойчивост – антропогенно променените земи, носители на инженерна и транспортна инфраструктура и населени места заемат около 9% от общата площ на общината при това без землището на гр. Шумен, което е предмет на отделен общ план. Посоченото говори за наличие на значително антропогенно присъствие на ниво община, като в този обхват са съсредоточени установените на различно ниво екологични проблеми, за чието решаване планът предлага съответните устройствени мерки и изисквания или те се управляват чрез планове на по-ниско ниво със съответните процедури по ЗООС.

Като цяло, съществуващият ландшафт на община Шумен е носител на собствена специфика, формирана от елементи, комбинацията от които дава основание за следната класификация на ландшафта по принадлежност:

- **по основен тип социално-икономическа функция** – комбинация от ландшафти с различна принадлежност – земеделски, урбанистични, транспортни, горски, защитени;
- **по степен на континенталност на климата** – подчертано умерено-континентален;
- **по макрорелефни форми** – равнинен и хълмисто-платовиден;
- **по водещ ландшафтообразуващ фактор** – комбиниран, с предимство на аграрния;
- **по стадии на формиране и развитие** – хомеостаз;
- **по генезис на антропогенните въздействия** – смесен;
- **по интензивност на антропогенните въздействия** – средни;
- **по мащаб на антропогенни въздействия** – пространствено ограничени; локални;
- **по продължителност на антропогенни въздействия** – постоянно;

- **по устойчивост на антропогенно въздействие** – устойчив до средно устойчив;
- **по степен на антропогенно изменение** – средно антропогенно трансформиран;
- **по целенасоченост на антропогенните въздействия** – преки и косвени; директни и индиректни;
- **по възможност за регулиране на антропогенното въздействие** – контролируемо и регулируемо със средствата на планирането и проектирането.

4.6.2 Миграция на замърсителите в ландшафта

Като правило, миграцията на замърсителите в ландшафта се осъществява по пътя на следните основни компонента на околната среда – атмосферен въздух, води /повърхностни и подземни/ и почви. Анализът на възможните миграции на замърсители в ландшафта дава основание за следната оценка:

- **по пътя на атмосферният въздух** – като правило, подчертаната динамичност на този компонент определя значително разнообразие в разпространението на вредности по въздушен път в пространствен аспект; предпоставките за разпространение на замърсители във въздуха на общината са налични, налични са и източници на вредни емисии – подвижни и стационарни, локални, което налага контрол и санкции за съответните емитери; обектите, свързани с неприятни емисии във въздуха са предмет на контрол от РИОСВ и се управляват на база изискванията и мерките, съдържащи се в докладите за ОВОС за всеки от тях;

- **по пътя на повърхностните води** – като правило миграцията на замърсители по пътя на повърхностните води се стимулира по индиректен път – от подпочвените води и по директен – чрез вливането на непречистени отпадъчни води в нерегламентирани приемници; веригата е сравнително лабилна и в първия случай зависи от състоянието на подземните води, а във втория – от техническата обезпеченост за пречистване на отпадъчните води; от двете възможности, по-неблагоприятната за общината е свързана със степента на пречистване на отпадъчните води;

- **по пътя на подземните води** – по отношение на подземните води, миграция на вредни вещества е възможна т. к. подхранването на водоносния комплекс е резултат от инфилтрацията на атмосферни валежи, повърхностни води, вкл. недостатъчно пречистени отпадъчни и подземни води;

- **чрез почвите** – пренос на замърсители по пътя на почвите е възможна, мотивирано от наличието както на нерегламентирано депониране на отпадъци, така и на нерегламентирано ползване или неправилно съхранение на препарати за растителна защита вкл. с изтекъл срок на годност, наличие на отпадъци от животновъдни ферми и птицеферми и др.

Основните съставляващи ландшафта елементи се намират в непосредствена връзка по отношение миграцията на замърсители и влошаването състоянието на който и да е от тях може да се отрази неблагоприятно върху състоянието на всички останали.

4.7 БИОРАЗНООБРАЗИЕ, ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗОНИ

Съгласно определението на Конвенцията по биологично разнообразие, под „биологично разнообразие” се разбира както многообразието от живи организми от всякакъв вид, включително сухоземните, морски и други водни екосистеми и екологичните комплекси, към

които те принадлежат, така и генетичните различия в рамките на съответния вид. Основните характеристики на основните елементи на биоразнообразието са представени по-долу.

4.7.1 Флора

Според геоботаническото райониране на страната /Ив. Бондев/ България е обхваната от три растителни области – Европейска широколистна горска област, Евроазиатска степна и лесостепна област и Средиземноморска склерофилна горска област. Към тези три области се отнасят разпространените пет растително-географски провинции – Евксинска, Илирийска, Македоно-Тракийска, Долнодунавска и Източносредиземноморска. Територията на страната се разделя на 28 окръга и 80 геоботанически района.

Община Шумен се отнася към Европейската широколистна горска област, Илирийска (Балканска) провинция, Новопазарски окръг.

• Новопазарски окръг

Този окръг заема сравнително тясна ивица от Варна, почти до Шумен. Тук в миналото е имало ксеротермна горска растителност, която сега е запазена само на отделни места. Преобладават остатъчни гори от космат и виргилиев дъб, на някои места – церово-благунови гори и вторични гори от келяв габър, примесени с мъждрян. От флорните елементи най-голям е броят на степните – 17 вида. На второ място са македоно-тракийските видове – 15 вида. Степните видове са: добруджанско коило (*Stipa lessingiana*), волжки горицвет (*Adonis vologensis*), източна превара (*Scutellaria orientalis*), висока превара (*Scutellaria altissima*), драка (*Paliurus spina-christi*), бодлива руница (*Phlomis herba-ventisssp. pungens*), пясъчна метличина (*Centaurea arenaria*), мека медуница (*Pulmonaria mollis*), пясъчна самодивска трева (*Peucedanum arenarium*) и др. Македоно-тракийските балкански ендемити са: кинжаловидно сграбиче (*Astragalus gladius*), тъполистна калугерка (*Nonea obtusifolia*), лопен яйцевиднолистен (*Verbascum ovalifolium*), нежен лопен (*Verbascum humile*) и др., както и българските ендемити – нежна метличина (*Centaurea gracilentia*), хилядолистен воден морач (*Oenanthe millefolia*), влакнеста самодивска трева (*Peucedanum vittijugum*), тракийско омразниче (*Onosma thracica*) и др. От евксинските флорни елементи са представени два вида – коленчато диво жито (*Aegilops geniculata*) и низинен дъб (*Quercus longipes*), а от средиземноморските - само един вид медовичната оризовка (*Piptatherum holciforme*).

○ Франгенски район

Районът обхваща Франгенското (Шуменското) плато. Определящи в него са смесените ксеротермни гори от цер, космат и виргилиев дъб, мъждрян, келяв габър и др. Освен флорните елементи за окръга може да бъдат посочени шипката от групата на илирийските български ендемити, както и цар-фердинандов миск (*Jurinea tzar ferdinandii*) от групата на македоно-тракийските български ендемити.

○ Каспичанско-Шуменски район

Този район заема останалата част от окръга, без Франгенското плато. Характерно за него е наличието на остатъци от бивши гори от цер и благуни, рядко и с космат дъб. Голяма част от него е заета от тревни ксеротермни екосистеми, с основни доминанти садина, белизма, луковична ливадина и др. Тук са разпространени и македоно-тракийски балкански ендемити: източна свърбига (*Bunias orientalis*), нарязанолистен тъжник (*Spiraea crenata*), храстовидна карагана (*Caragana frutex*), гризенбахова кутявка (*Moehringia grisebachii*), спрунерово клинавче (*Astragalus spruneri*) и др.

4.7.2 Фауна

Територията на България е разположена в две зоогеографски подобласти – Евросибирска и Средиземноморска. Разнообразния релеф и климат са причина за формиране на богата и многообразна фауна, която има характерни особености. Според Георгиев (1982) в България се разграничават седем зоогеографски района, четири от които се отнасят към Средиземноморската подобласт и три към Евросибирската подобласт. Фауната в разглеждания район попада в Дунавски район.

Обхваща територията на Дунавската равнина, Лудогорието и южната част от Добруджанското плато (без крайбрежието му). Повечето видове във фауната тук са евросибирски и европейски елементи. Сред останалите преобладават видове с холарктично и палеарктично разпространение. Пример в това отношение са паяците, сред които почти липсват средиземноморски видове. Континенталният климат е причина за по-голямото разнообразие на животински групи като земноводните, докато влечугите са доста по-бедно представени. Ендемити сред надземната фауна почти липсват, докато при подземната са установени 2 балкански и 4 български ендемита. Добруджанската фауна може да бъде отнесена главно към степния фаунистичен комплекс, който тук се характеризира с цяла серия от типични степни елементи (многоножки, скакалци, бозайници). Гнездящите птици имат най-голямо сходство с тези от Черноморското крайбрежие - 85,6%. Тук средиземноморските птици са най-слабо представени в сравнение с другите зоогеографски райони, като видовете със северен тип на разпространение са над 4 пъти повече от видовете с южен тип на разпространение.

От видовете с конзервационна значимост, включени в Приложение II към Директива 92/43/ЕЕС, могат да се отбележат: Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), Голям нощник (*Myotis myotis*), Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*), Дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersi*), Дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*), Дългоух нощник (*Myotis bechsteini*), Лалугер (*Spermophilus citellus*), Остроух нощник (*Myotis blythii*), Подковонос на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*), Пъстър пор (*Vormela peregusna*), Средиземноморски подковонос (*Rhinolophus blasii*), Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*), Южен подковонос (*Rhinolophus euryale*), Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*), Ивичест смок (*Elaphe quatuorlineata*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), *Callimorpha quadripunctaria*, Лицена (*Lycaena dispar*), *Bolbelasmus unicornis*, Обикновен сечко

(*Cerambyx cerdo*), Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*), Буков сечко (*Morimus funereus*), Алпийска розалия (*Rosalia alpina*) и др.

Птици

На територията на Р. България се срещат 48 вида хищни птици (37 вида дневни и 10 вида нощни). Всички видове хищни птици в България са включени в Приложение 3 на чл. 37 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), с което са обявени за защитени на територията на цялата страна.

Семейство Ястребови (Accipitridae) - Осояд (*Pernis apivorus*), Голям ястреб (*Accipiter gentilis*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Белоопашатмишелов (*Buteo rufinus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Малък орел (*Hieraetus pennatus*),

Семейство Соколови (Falconidae) - Малък сокол (*Falco columbarius*), Сокол орко (*Falco subbuteo*), Сокол скитник (*Falco peregrinus*),

Семейство (Strigidae) - Бухал (*Bubo bubo*), Домашна кукумявка (*Athenenoctua*), Пернатонога кукумявка (*Aegolius funereus*), Горска улулица (*Strix aluco*), Горска ушата сова (*Asio otus*)

4.7.3 Защитени територии

4.7.3.1 Резервати

“Букака” - Обявен със Заповед № 79/05.02.1980 г. на КОПС. Заема обособена зона в територията на Природен парк “Шуменско плато“ с площ от 63,04 ха в горския фонд на СИДП ТП „ДГС Шумен” - гр. Шумен с надморска височина 450 м. Резерват “Букака” е горски масив, обявен за опазване на съществуващата коренна над стогодишна елитна букова гора от вида мизийски бук /*Fagus sylvatica* ssp. *moesiaca*/. Освен мизийския бук като доминиращия вид, северната му част е смесено съобщество широколистни гори от видовете зимен дъб, габър, благун, клен, цер и др.; подлесът е богато изграден от леска, глог, шипка, къпина, мъждрян и др. Разнообразието на тревната покривка е представено от синчец, лютиковидна съсънка, кукувиче грозде, жълтурче, снежно кокиче, минзухар, пролетно ботурче момкова сълза, момина сълза петров кръст, копитник, змиарник, и др., а от представителите на животинския свят могат да се срещнат лисица, заек, язовец, сърна, дива свиня, сив хомяк, няколко вида змии, рядко благороден елен.

На територията на резервата са забранени всякакви дейности, с изключение на преминаването на хора по маркирани екопътеки, утвърдени със Заповед на министъра околната среда и водите.

4.7.3.2 Природен парк

“Шуменско плато” - обявен със Заповед № 563 / 08.05.2003 г. на МОСВ. Защитената територия е обявена като Народен парк със Заповед № 79/05.02./1980г. на КОПС и прекатегоризиран в Природен парк със Заповед на МОСВ №563/08.05.2003 г. С площта си от 3929,9 ха, от които 3703,9 ха са в ДГФ на СИДП ТП „ДГС Шумен” и „ДГС Преслав” и 226 ха - общински фонд на

община Шумен, е най-голямата защитена територия в района на РИОСВ-Шумен. Разположен е югозападно от гр. Шумен и обхваща по-голямата част от площта на Шуменското плато – най-големия дял на Шуменските височини, разположени в източната част на Дунавската хълмиста равнина. Географското положение, особеностите на релефа и почвено-климатичните условия предопределят голямото видово разнообразие на флората - повече от 550 вида висши растения, от които над 120 вида лечебни растения. Обликът на растителността като цяло в парка се определя от екосистемите, заемани от представителя на коренната дървесна растителност - мизийския бук и смесените съобщества широколистни гори, в които бука съжителства с обикновен и келяв габър, цер, благуна, клен, ясен, сребролистна липа, космат дъб и др. Многообразието на тревната покривка е представено и от защитени, застрашени и редки растителни видове, някои от които включени в “Червената книга” на България, като горска съсънка, давидов мразовец, пролетно ботурче /циклама/, седефче, снежно кокиче, българско еньовче, източен миск, кавказка копривка, ленолистен целolist, степен пащърнак, червен хедизарум, щитовидна фибигия. Проучени и описани на територията на ПП са 11 рода и 20 вида - представители на сем. Орхидеи, от които 1 вид е от включените 12 вида в “Червената книга” на България, а 5 от срещаните се видове са в Приложение №3 на Закона за биологичното разнообразие. ПП “Шуменско плато” с местоположението си, умерения климат и разнообразните биотопи е привлекателно местообитание за много представители на животинския свят. Висшата фауна, от средно-европейски с понтийски елементи, е представена от 109 вида гръбначни животни, от които 28 вида бозайници, 61 вида птици, 14 вида влечуги и 6 вида земноводни. От видово най-многочислената орнитофауна 45 са гнездящи, а останалите преминаващи или зимуващи. Разнообразието във видовото животинско представителство се изразява с присъствието на видовете смък мишкар, голям и малък ястреб, бухал, черен кълвач, черен щъркел, включени в “Червената книга” на България. Територията на Природния парк “Шуменско плато”, с разнородния скален състав на релефа и подземните реки, определящи карстовия ландшафт, е осеяна с около 60 пещери - сухи и водни, въртопи, скални образувания; скални манастири и църкви – археологически останки на крепости и селища, датиращи от различни исторически епохи.

За ПП „Шуменско плато” е разработен План за управление с десет годишен времеви хоризонт, приет с Решение № 464 от 23.06.2011 год. на Министерски съвет (ДВ, бр.61/2011 г).

На територията на природния парк са забранени извеждане на голи сечи във високостеблени гори, изкл. на топови, а в издънкови гори на площ по-голяма от 3 ха; внасяне на неприсъщи растителни и животински видове; паша, освен на определените с Плана за управление места; събиране на вкаменелости и минерали; на редки, ендемитни, реликтни и защитени видове, освен за научна цел; увреждане на скални образувания; замърсяване на водите и терените с битови, промишлени и други отпадъци; добив на полезни изкопаеми по открит способ и първичната им преработка; строителство и дейности, неразрешени в Заповедта за обявяване и Плана за управление.

4.7.3.3 Защитени местности

– **“Могилата”** - обявена със Заповед № 960/25.07.2003г. на МОСВ. Защитената територия е обявена като Природна забележителност със Заповед №4051 от 29.12.1973г. и прекатегоризирана в Защитена местност със Заповед № РД-960/25.07.2003г. на МОСВ. Представлява земно възвишение, намиращо се в поземления фонд на ДП “Кабюк”, държавна публична собственост, стопанисвана от ДП “Кабюк”, землище с. Коньовец, община Шумен. Обхваща площ от 47,5 ха и е обявена за опазване разнообразната степна растителност, различна за всеки скат /изложение/ на могилата. Проведени научни проучвания са установили, че “Могилата” е най-добре запазеното находище на степна растителност у нас. Растителността е изключително богата като общия брой е около 200 вида тревни и храстовидни видове, включително степната растителност. По – характерни видове са коило, руска самодивска трева, див бадем, планинско котенце, горска съсънка, храстовидна карагана, пролетен горицвет, син и сребрист конски босилек, повет-нисък, дребна перуника, жълт равнец и др. Режимът на дейности забранява сеченето, кастренето и повреждането на дърветата, както и да се късат или изкореняват всякакви растения; пашата на какъвто и да е добитък през всяко време; преследването на дивите животни, птиците и техните малки и да се развалят на гнездата и леговищата им; да се разкриват на кариери за всякакви инертни и други материали, повреждането или изменянето на естествения облик на местността, включително и на водните течения; чупенето, драскането и повреждането по какъвто и да е начин на скалните и земни образувания, на сталактитите и други формации в пещерите; воденето на голи и интензивни главни сечи, с изключение на санитарна сеч.

– **“Марашка кория”** - обявена със Заповед № 958/25.07.2003г. на МОСВ. Обявена е като Природна забележителност със Заповед №416//12.06.1979г. и със Заповед №РД-958/25.07.2003г. на МОСВ е прекатегоризирана в **защитена местност**. Целта за обявяването ѝ е да се съхрани запазилата се част от съществуващата в миналото дъбова кория от вида „летен дъб”. Защитената местност се намира в поземления фонд на землище с. Мараш, община Шумен с площ 26,87 ха, в която са разположени внушителни по своите размери вековни дъбови дървета на възраст над 350 год. Стопанисва се от община Шумен, под контрола на РИОСВ- Шумен. Режимът на дейности забранява всякакви действия, които биха довели до повреждането на вековните дървета, разрушаването на гнездата на птиците и вземане на яйцата и малките им, всякакво строителство или разширяване на съществуващите сгради, както и изкопните работи, влизането, преминаването и паркирането на моторни превозни средства и извеждането на сечи, освен санитарни.

– **“Дъбовете”** - обявена със Заповед № 956/25.07.2003г. на МОСВ; обявена с цел опазване на вековна гора от летен дъб на възраст около 200 години с площ 1,29 ха в землището на село Илия Блъсково; забраняват се действия, като нараняване на стъблото, кастрене, чупене на клони и др., които биха довели до повреждане или унищожаване на вековните дървета;

– **“Мадарски скални венци”** - Обявена със Заповед №РД-535/12.07.2007г. на МОСВ. Защитената местност е обявена със Заповед № РД-535/12.07.2007г. на МОСВ за опазване на карстови скални венци, местообитания на петрофилни и защитени животински видове /лешников и горски сънливец, белогръд таралеж, подковоноси и гладконоси прилепи, гарван, белоопашат мишелов, скален орел; защитени животински видове: малък лешояд, бухал, черен и

белогръд бързолет, скална лястовица, ливаден дърдавец, шипоопашата и шипобедрена костенурка, стенен гушер, дъждовник и др./; находища на редки и защитени растителни видове /гризебахова кутявка, румелийско подрумиче, източен равнец, ленолистен целolist, източен микс, кавказка копривка, туфест игловръх и др./. Намира се на територията на две общини, в землищата на с. Мадара, община Шумен и община Каспичан, област Шумен с обща площ 3191,336 ха в ДГФ на СИДП ТП „ДГС Нови пазар”- гр. Нови пазар. Защитената местност е част от територията на Националния историко-археологичен резерват “Мадара”. Стопанисва се и се охранява от ТП „ДГС Нови пазар”, под контрола на РИОСВ-Шумен. На територията на община Шумен площта ѝ е 53,85 ха.

Режимът на дейности забранява практикуване на парапланеризъм и делтапланеризъм; скално катерене, с изключение на обозначените за това места; спелеологични и друг тип прониквания на местата с прилепни колонии; провеждане на състезания от типа „Off Road“ с високо проходими моторни превозни средства; палене на огън и бивакуване, с изключение на регламентираните, обозначените и обезопасените за това места; паша на домашни животни и ловуване; добив на полезни изкопаеми и инертни материали; извършване на профилактични дейности на скалния масив през месеците април, май и юни, с изключение на дейности, предизвикани от непредвидени аварийни ситуации, дължащи се на лабилното състояние на скалния венец; увреждане и унищожаване, както и друго третиране на скалните венци, както и строителство и поставяне на преместваеми обекти и съоръжения с изключение провеждане на дейности, предвидени по реда на Закона за паметниците на културата и музеите, отнасящи се за НИАР „Мадара“; провеждането на масови мероприятия от всякакъв характер, включително концерти и събори.

4.7.4 Защитени зони по Натура 2000

На територията на община Шумен попадат изцяло или части от 6 защитени зони, от които една за опазване на дивите птици и 5 – за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, както следва:

– **ЗЗ „Провадийско-Роякско плато“ BG0002038** за опазване на дивите птици – обявена със Заповед №РД-134/10.02.2012г. на Министъра на околната среда и водите, ДВ, бр.26/30.03.2012г., допълнена и изменена със заповед №РД73/28.01.2013г. на МОСВ, ДВ, бр.10/05.02.2013г. с площ 84031,50 ха. от тях 12755,98 ха. са в община Шумен. Попада в землищата на селата Вехтово, Друмево, Иванско, Илия Блъсково, Кладенец, Костена река, Овчарово и Мадара. Със Заповед № РД-73/28.01.2013 год., (ДВ, бр.10/2013 год.) се въвеждат нови забрани в режима на дейностите в зоната. Цел на опазване са 46 вида птици, включени в Приложение 2 на ЗБР и 13 вида редовно срещащи се мигриращи видове, извън посоченото Приложение и техните местообитания. Зоната припокрива защитена зона BG0000104 „Провадийско-Роякско плато” за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.

– **ЗЗ „Провадийско-Роякско плато“ BG0000104** за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, включена в списъка от ЗЗ, приет с Решение на МС №661/16.10.2007г., ДВ, бр.85/23.10.2007г. с площ 50158,58 ха., от тях 7935,26 ха. са в община

Шумен. Разположена е в землищата на гр. Шумен и селата Вехтово, Друмево, Ивански, Костена река, Овчарово и Мадара. Предмет на опазване са 13 природни местообитания, 2 растителни вида, 4 вида безгръбначни, 6 вида земноводни и влечуги, 3 вида риби, 5 вида бозайници и 10 вида прилепи. Зоната се припокрива от защитена зона BG0002038 „Провадийско-Роякско плато” за опазване на дивите птици.

– **ЗЗ „Шуменско плато“ BG0000382** за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна – приета с РМС №122/02.03.2007г., ДВ, бр.21/09.03.2007г. площ 4490,62 ха, от които 3397,23 ха са в община Шумен. Разположена е в землищата на гр. Шумен и селата Лозево и Новосел. Предмет на опазване са 12 природни местообитания, 2 растителни вида, 7 вида безгръбначни, 6 вида земноводни и влечуги, 3 вида бозайници и 11 вида прилепи

– **ЗЗ „Голяма Камчия“ BG0000501** за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна – приета с РМС №122/02.03.2007г., ДВ, бр.21/09.03.2007г.; площта на зоната е 216,69 ха., а на територията на община Шумен, в землищата на гр. Шумен и селата Мараш, Салманово, Радко Димитриево и Ивански е 57,05 ха; предмет на опазване са 1 природно местообитание, 1 растителен вид, 8 вида безгръбначни, 4 вида риби, 4 вида земноводни и влечуги, 4 вида бозайници и 10 вида прилепи;

– **ЗЗ „Каменица“ BG0000138** за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна – приета с РМС №122/02.03.2007г., ДВ, бр.21/09.03.2007г. с площ 1455,71 ха, от тях 242,69 ха са в община Шумен. Разположена е в землищата на селата Велино, Коньовец и Царев брод; предмет на опазване са 9 природни местообитания, 1 растителен вид, 4 вида безгръбначни, 7 вида земноводни и влечуги, 1 вид риби, 4 вида бозайници и 6 вида прилепи;

– **ЗЗ „Кабияк“ BG0000602** за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна – включена в списъка, приет с РМС №122/02.03.2007г., ДВ, бр.21/09.03.2007г.; площта на зоната е 286,87 ха, а на територията на община Шумен - в землището на село Коньовец е 263,85 ха; предмет на опазване са 6 природни местообитания, 1 растителен вид, 4 вида безгръбначни, 4 вида земноводни и влечуги, 2 вида бозайници и 6 вида прилепи.

4.7.5 Вековни дървета

На територията на община Шумен няма вековни дървета, включени в Регистъра, обявен по Закона за биологичното разнообразие (2002 год.).

4.8 ОТПАДЪЦИ И ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА

На територията на община Шумен се генерират различни по вид и количества отпадъци – битови, производствени, опасни, строителни отпадъци, отпадъци с растителен произход и др.

Анализът на съществуващото състояние на този компонент се базира на данни от Общинска програма за управление на дейностите по отпадъците 2015-2020 г. (ПУО) както и на база Доклад за състоянието на околната среда през 2016г., изготвен от РИОСВ-Шумен.

4.8.1 Отпадъци

Битови отпадъци

Съгласно информация, публикувана в доклада на РИОСВ-Шумен за състоянието на околната среда за 2016г. количеството генерирани, респективно депонирани отпадъци на регионалното депо възлиза на 19 731,069 тона. През 2015 г. са депонирани 27 436,45 т. като значителното намаление на количествата депонирани отпадъци се обосновава с въведената в експлоатация през 2016г. инсталация за сепариране на ТБО на гр. Шумен.

При население на общината през 2015 г. от 102 025 души (по настоящ адрес⁴) нормата на натрупване възлиза на 270 кг/човек годишно. Заложената в ПУО норма е 330 кг/човек/годишно, която ще приемем като база за анализите в настоящия раздел.

Съгласно Доклад за състоянието на околната среда през 2016г., изготвен от РИОСВ-Шумен, сметосъбирането и сметоизвозването към 2016г. покрива 100% от населението на общината. Системата е добре организирана, в съответствие със специализирани планови и проектни разработки, отразяващи характера на застрояване, местоположението на съдовете за смет, състоянието на уличната мрежа, маршрутни графици на сметовозните коли и др.

Депонирането на битовите отпадъци от населените места от общината се извършва на Регионално депо за неопасни отпадъци Шумен. На регионалното депо е изградена трета клетка, която е окончателно завършена към края на 2012 г. Депото има входящ контрол с електронна везна. Приема отпадъците от общините Шумен, Каспичан, Нови пазар, Велики Преслав, Смядово, Хитрино, Венец и Каолиново. Общата площ заета с отпадъци в клетка 1 е 27 дка, в клетка 2.1 – 18,5 дка.

Разделно събиране

През 2008г. в община Шумен е въведена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки. По данни от Годишен доклад за състоянието на околната среда на РИОСВ-Шумен, през 2016 год. процентът на обхванатото от системата население е 95%. Разделно събраните отпадъци от опаковки през 2014г. са 1062,3 тона.⁵

В Програма за управление на отпадъците на община Шумен е предвидено въвеждане на система за разделно събиране на хранителни биоотпадъци от домакинствата и обектите за обществено хранене, създаване на система за домашно компостиране и проектиране и изграждане на площадка за компостиране на биоразградими растителни отпадъци.

Строителни отпадъци

В Програмата за управление на отпадъците на общината е посочено, че за 2014г. са генерирани 1 292 тона строителни отпадъци при 2 800 тона средно годишно за периода 2008-2014г. Наблюдава се непрекъсната тенденция на намаляване на генерираните строителни отпадъци. В ПУО е упоменато, че до 2014г. строителните отпадъци са били оползотворявани за рекултивация на кариера „Мътница“ и на Регионалното депо за неопасни отпадъци – предимно

⁴ По данни на ГРАО

⁵ По данни от ПУО

изкопни земни маси, които се оползотворяват като се използват за запръстяване на депонираните в клетките отпадъци. Към 2015г. генерираните на територията на общината строителни отпадъци се извозват на територията на кариера „Златна нива“. Община Шумен е сключила договор с „Голдън Фийлд“ ООД Шумен, за извършване на дейности по третиране на строителни отпадъци. Дружеството разполага със собствена площадка и техника за натрошаване и сортиране на строителните материали.

Производствени отпадъци

Към тази категория се отнасят отпадъците, генерирани от различни производствени дейности на територията на общината, основно свързани с преработвателната и хранително -вкусовата промишленост: производството на алуминиев прокат и изделия от алуминиеви сплави; производство на хранителни продукти (мляко и млечни продукти, месо и месни продукти, преработка и консервиране на плодове и зеленчуци, мелничарски продукти, хлебни и тестени изделия и др. хранителни продукти); производство на напитки (бира, вина и спиртни напитки, безалкохолни напитки); производство на тютюневи изделия; производство на облекло и текстилни изделия; обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм; производство на мебели и др.

Производствените предприятия на територията на общината образуват производствени неопасни отпадъци, отпадъци с характер на битови, специфични масово разпространени и рециклируеми отпадъци. Количеството генерирани производствени отпадъци е относително малко и с променливи характеристики през различните години. Същото се отнася и за състава им.

Към категорията „Производствени отпадъци“ спадат и **утайките**, генерирани в ГПСОВ-Шумен. По данни от общинската Програма за управление на отпадъците през 2014 г. са генерирани 463,97 тона. Генерираните утайки се съхраняват на площадката на ПСОВ за завършване на процесите на минерализация на органичното вещество. Предвидени са варианти за използването им в земеделието, при рекултивация на нарушени терени и използването им за запръстяване на регионалното депо.

Опасни отпадъци

Съгласно информация в ПУО, в изпълнение на задълженията си по чл. 19. ал. 3, т. 9, Община Шумен съвместно с „Балбок Инженеринг“ АД организира мобилни пунктове за разделно събиране, транспортирането и последващо третиране на опасните битови отпадъци. За 2014 г. са организирани три събирателни пункта, в резултат на което са събрани 252.37 кг опасни отпадъци. Организира система за разделно събиране, предаване и приемане за третиране на излезли от употреба луминесцентни и живак съдържащи лампи.

Събирането и третирането на опасните отпадъци, генерирани от промишлените предприятия се извършва от лицензирани фирми, с които предприятията са сключили договори.

Болничните отпадъци, формирани от лечебно заведение за болнична помощ - МБАЛ Шумен и заведенията за извънболнична помощ на територията на общината са предмет на договори за

предаване/третиране и обезвреждане и не представляват сериозен проблем. Дейностите по управление на болничните отпадъци са контролирани стриктно и от РИОСВ-Шумен.

По данни от Годишен доклад на РИОСВ за състоянието на околната среда на територията на общината в складове се съхраняват следните количества негодни за употреба препарати за растителна защита:

- с. Царев брод – ППк „Зора“ – 9 100 кг. твърди и 5 000 л. течни;
- с. Царев брод – ДП ЕБ към ЗИ“ - 9 370 кг. твърди;
- с. Коньовец – ДП „Кабюк“ – 6 200 кг. твърди и 10 300 л. течни;
- гр. Шумен – „ЗИКИ 07“ ЕООД – 2 500 кг. твърди и 3 000 л. течни;
- с. Мараш – „Пестицид“ ЕООД – 18 500 кг. твърди и 6 500 л. течни;
- с. Ивански – „Косер“ АД – 11 800 кг. твърди;
- с. Градище – бивш стопански двор – 300 кг. твърди

В 15 бр. Б-Б кубове в с. Градище се съхраняват 27 000кг. / 5 300 л. препарати.

4.8.2 Опасни вещества. Химикали

Съгласно Публичен регистър за издадените разрешителни по Чл.104, ал.1 и на отказите по чл. 112б, ал.1 и ал.2 от ЗООС и Наредбата за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и за ограничаване на последствията от тях (ДВ, бр. 39/12.05.2006 г., изм. и доп.), на територията на община Шумен няма предприятия включени в регистъра.

На територията на общината няма наличие на предприятия/съоръжения с висок рисков потенциал и на предприятия/съоръжения с нисък рисков потенциал, попадащи в обхвата на глава седма, раздел първи на Закона за опазване на околната среда.

Горната информация е потвърдена и с писмо на РИОСВ-Шумен с изх.№4871/10.10.2017г. съгласно което на територията на община Шумен към настоящия момент няма предприятия, попадащи в обхвата на Раздел I към глава седма на ЗООС (предприятия/съоръжения с нисък и висок рисков потенциал).

Във връзка с горното, не е необходимо местоположението на такива предприятия да се съобрази в ОУПО от гледна точка осигуряване на съответните отстояния.

4.9 ВРЕДНИ ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ

4.9.1 Шум

Основните източници на шум на територията на общината са типичните източници, характерни за съвременните населени места – транспортните потоци на различните видове транспорт - шосеен, ж. п., въздушен и локалните източници на шум - производствени, комунално–битови, спортни и други обекти.

Основно влияние върху шума на територията на общината има транспортната инфраструктура, която е представена от пътища на републиканската и общинска пътна мрежа и ж. п. инфраструктура.

4.9.1.1 Пътна инфраструктура

Пътни артерии от РПМ (републиканска пътна мрежа), чрез които общината осъществява външните връзки, са с дължина 145,587 км. и са както следва:

- път I-2, /Е-70/ (Русе-Шумен- Варна), осъществяващ връзката между пристанищата Русе и Варна, като в участъка Шумен-Варна е изградена автомагистрала „Хемус“;
- път I-4, /Е-772/ (София/Ябланица-В. Търново-Търговище - Шумен), свързващ община Шумен със София и
- път I-7 (Силистра-Шумен-Ямбол-Елхово-Лесово/Турция), провеждащ международните потоци Румъния-България-Турция и обратно.

Обслужването на общината се допълва от второкласния път II-73 Шумен-Смядово-Карнобат, осигуряващ връзка с Южна България.

В общината е изградена значима **общинска мрежа**, която осигурява удобен достъп до всички населени места. На територията в община Шумен има 16 общински пътя с обща дължина 142,524 км. Гъстотата на пътищата с общинско значение е 0,211 км/км².

Пространствената организация на пътната мрежа в община Шумен осигурява бързи комуникации на общинския и областен център Шумен и с останалата част от страната.

4.9.1.2 Железопътен транспорт

През общината преминава северната 2-ра ж. п. линия София – Г. Оряховица – Шумен-Варна, отсечката от линия 26- Шумен-Комунари-Карнобат с връзка с южна България и линия 9 – Русе – Каспичан. Общата дължина на ж. п. линиите, преминаващи през територията на общината е 30,16 км., като всички са електрифицирани. Удвоените ж. п. линии са 12,31 км. Общината се обслужва от 2 гари и 4 спирки. По линията се движат 12 бързи, 6 пътнически и 6 товарни влака.

4.9.1.3 Въздушен транспорт

На територията на община Шумен има три селскостопански летища. През 2016 г. с решение на МС летището край с. Градище е предоставено на клуба по въздушни спортове „Скай Шумен“ за безвъзмездно ползване за срок от 10 години. Предоставената инфраструктура е разположена на площ 120 декара, вкл. половин километрова асфалтова полоса.

4.9.1.3 Масов пътнически обществен транспорт

Транспортното обслужване на населението в общината се осъществява предимно чрез транспортни схеми, заминаващи и пристигащи в гр. Шумен.

4.9.1.4 Нива на шум

По експертна оценка, в аспекта на шумовото натоварване, общинската територия принадлежи към тези, чието население не е застрашено от наднормени шумови нива. Конфигурацията на пътната мрежа предполага в определени участъци и в определени периоди наднормено акустично натоварване.

Шумовите характеристики на потока на разстояние 7,5 m. от оста на близката лента за движение, в зависимост от класа на пътя са :

- II клас – в граници 65÷70 dBA при разрешена скорост 80 km/h;
- III клас – в граници 60÷65 dBA при разрешена скорост 60 km/h;
- IV и V клас – до 60 dBA в зависимост от конкретното натоварване и скорост на движение.

Граничните стойности на нивото на шума за различните територии и зони са регламентирани в Наредба №6 за показателите за шум в околната среда (МЗ, МОСВ, ДВ. бр.58/2006 г.) и са дадени в следващата таблица.

Таблица 15 Гранични стойности на нивата на шум за различните територии

№	Територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях	Еквивалентно ниво на шум, dBA		
		ден	вечер	нощ
1.	Жилищни зони и територии	55	50	45
2.	Централни градски части	60	55	50
3.	Територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик	60	55	50
4.	Територии, подложени на въздействието на железопътен и трамваен транспорт	65	60	55
5.	Територии, подложени на въздействието на авиационен шум	65	65	65
6.	Производствено-складови територии и зони	70	70	70
7.	Зони за обществен и индивидуален отдих	45	40	35
8.	Зони за лечебни заведения и санаториуми	45	35	35
9.	Зони за научно-изследователска и учебна дейност	45	40	35
10.	Тихи зони извън агломерациите	40	35	35

Извършеното през 2016г. преброяване на преминаващи МПС от преброителни пунктове на АПИ, показва, че средноденонощното натоварване по основните пътни артерии в общината е най-високо за АМ Хемус – по около 2 500 ед./ср. денон, път I-2 /Русе-Варна/ – по 930-1 000 ед./ср. денон и път II-73 /Шумен-Карбонат/ – по около 1 020 ед./ср. денон. Това са натоварвания, които формират шумови нива в порядък 87 dBA за магистралата и 81.84 dBA за останалите две направления.

4.9.2 Други вредни физични фактори

Към категорията „други вредни физични фактори“ се отнасят електромагнитното и топлинно замърсявания, радиоактивни въздействия, вибрации. Като правило, източници на електромагнитни полета са радиопредавателите на къси, средни и дълги вълни, частните радиостанции на УКВ, телевизионни предаватели и ретранслатори, подстанции за високо напрежение – открити и закрити, електропроводи, трафопостове, захранващи жилищни квартали, късовълнови и УКВ системи за мобилни комуникации на транспорта, полицията, бърза помощ и др., радарни системи на КАТ, авиотранспорта, за ТВ и други сателитни връзки,

лични системи за комуникации (радиоловобителски предаватели). На територията на общината телекомуникационната мрежа се обслужва от „БТК“ ЕАД, която ползва 5 отделни обекта за базови станции, „Мобилтел“ ЕАД с 27 базови станции и „Теленор“ ЕАД – с 30 бр. базови станции. За посочените предаватели няма експертни оценки, не е определяна хигиенно-защитна зона спрямо жилищната и работната среда. Не съществува информация доколко интензитета на РЧ полетата е в границите или над нивата на пределно допустимото ниво (ПДН) – 3 V/m за жилищни квартали и 60 V/m за работна среда (БДС 14525 и Наредба № 9 от 1991 г. на МЗ). По данни на годишния доклад за състоянието на околната среда, няма наднормено въздействие на други вредни физични фактори върху околната среда на общината.

4.10 НЕДВИЖИМО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО. ТУРИЗЪМ

4.10.1 Недвижими културни ценности

Недвижимите културни ценности, регистрирани на територията на община Шумен са общо 179, от които 22 в границите на населени места, 157 – извън тях. По вид, 153 от недвижимите културни ценности са археологически, 18-исторически, 6 – архитектурни и 1-художествен. По отношение на статута, обектите с национално значение са 34, тези със световно значение – 1, а обектите с местно значение – 24. В землищата на селата Благово, Вехтово, Друмево, Кладенец и Струйно няма регистрирани недвижими културни ценности.

На територията на общината се намират 4 групови недвижими културни ценности - Национален историко-археологически резерват /НИАР/ Мадара със скален релеф Мадарски конник, Национален археологически резерват „ранно средновековно селище Кабиюк“, Национален архитектурен резерват „Шуменска крепост“, групов археологическа ценност „Три надгробни могили“, местн. Миткова могила, землище на с. Ивански.

Териториалното разпределение на обектите на културното наследство е неравномерно. С най-голяма концентрация са те в селата Мадара /25 бр./, Градище /20 бр./, Ивански /19 бр./.

Освен посочените обекти, на територията на община Шумен се намират множество могили и некрополи, селища и укрепления, църкви, светилища, каменоделни и каменоломни, религиозни сгради, исторически обекти, свързани с участието на България във войните и други. Нематериалното културно наследство е представено от разнообразни тематични фестивали и събори. Всички обекти са описани подробно в обяснителната записка към ОУПО.

4.10.2. Туризъм

Община Шумен разполага с богат природен и антропогенен ресурсен потенциал за развитие на различни видове туризъм (културно-познавателен, екологичен, балнеоложки, спа и уелнес, селски, ловен, винен (еноложки), спортен и др.). Наличието на значителна материално-техническа база и редица други фактори благоприятстват развитието на туризма в общината.

В непосредствено до гр. Шумен се намира по-голямата част от природен парк „Шуменско плато”, както и резерват „Букака”. На територията на парка се намират мемориален комплекс „Създатели на Българската държава” и археологически обекти. В парка има условия за практикуване на разнообразни видове отдих и туризъм-познавателен, пешеходен и велотуризм, туристическо ориентиране, скално катерене, спелеотуризм, парапланеризъм, конен спорт и др. Има изградени кътове за краткотраен отдих и „горско училище” за най-малките посетители на парка. Интересни природни форми са скалните килии и множество пещери (с карстови образувания – сталактити, сталагмити, сталактони; водни площи; пещерна фауна - прилепи).

С важна туристическа значимост са културно-историческите ресурси – обекти на недвижимото културно наследство, музеи, религиозни и мемориални обекти, както и природни ресурси, между които:

- Национален историко-археологически резерват „Мадара”. Мадарският конник е единственият средновековен скален релеф в Европа, който от 1979 г. е в списъка на ЮНЕСКО като културна ценност със световно значение;

- археологически недвижими културни ценности, като Шуменска крепост и др., разположени на територията на Природен парк „Шуменско плато”;

- Мемориален комплекс „Създатели на българската държава”, намиращ се на 1 км от град Шумен, на хълма „Илчов баир” на територията на Природен парк „Шуменско плато”;

- Тракийски гробищен комплекс - с. Ивански;

- културно-исторически обекти в населените места - „Безистена” (от късното Средновековие); Старата шуменска часовникова кула; Куршун чешма (построена през 1774 г.); Възрожденско училище в кв. Дивдядово; Андрейково училище (първото класно девическо училище в България); Къщи на известни възрожденци; джамията „Шериф Халил паша” (Томбул джамия), построена през 1744⁶;

- религиозни паметници - *манастири* (на източно-православното и католическото вероизповедание); *църкви* („Св. Възнесение Господне и вмчк. Георги” - построена в гр. Шумен преди шест века, „Св. Три Светители” - изградена в гр. Шумен през 1857 г., „Св. пророк Илия” в кв. Дивдядово - трикорабна базилика, изградена през 1846 г., арменска апостолическа църква „Св. Богородица” - построена през 1834 г. от бежанци арменци, „Свети Николай – летний“ в с. Велино, строена 1830-1864); *джамии* (джамия „Шериф Халил паша”, по-известна като Томбул Джамия) и др.

- скален манастир – землище с. Средня;

- Регионален исторически музей - Шумен съхранява във фондовете си над 150 000 музейни единици (от V хил. пр. Хр.-XXI в.). Музеят разполага и с най-голямата в България колекция от средновековни български и византийски оловни печати, най-голямата нумизматична колекция, богат златен накит за конска юзда от гробницата при с. Ивански (IV в. пр. Хр.), златни накити от Плиска и Шуменската крепост и др. ;

⁶ Храмът е най-големият в страната по площ и архитектурна значимост и на второ място на Балканския полуостров след джамията Султан Селим, намираща се в град Одрин, Турция.

- Музей на Шуменския гарнизон;
- Музей на коня в ДП „Кабюк“; резиденцията на Александър Батенберг; Иконописна зала; археологически находки – землище с. Коньовец;
- природо-географски ресурси: минералната вода – с. Мараш; екстремни спортове (парашутизъм, парапланетизъм и др.) – с. Градище, с. Лозево, с. Коньовец; туристически маршрути (Шумен - Мадара; Шумен - с. Царев брод - Плиска, Шумен - с. Кочово - Велики Преслав; Шумен - с. Мараш - с. Салманово – манастира „Св. Св. Петър и Павел“), веломаршрути (Шумен - Паметник 1300 г. - Шуменска крепост - Пивоварната и др.); спортен риболов – яз. Белокопитово, яз. Лозево, яз. Дибич и др.; ловен, винен (в общината и съседните общини) и др. видове туризъм;
- конни спортове – с. Коньовец.

На територията на общината има разнообразна по вид и капацитет леглова база, която предоставя възможности за баланс в търсенето на туристически ресурси. Същата е концентрирана почти изцяло в общинския център. През последните години в община Шумен се наблюдава нарастване на местата за настаняване. В таблицата по-долу е представена динамиката на местата за настаняване (с над 10 легла, функционирали през съответната година).

Таблица 16 Средства за подслон и места за настаняване

Показатели	Мерна единица	2011 ⁷ г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.
Места за настаняване	Бр.	25	23	25	27	26	29
Легла	Бр.	1049	896	929	1121	1110	1124
Легладенонощия	Бр.	321094	296553	322415	330772	380389	3913978
Стаи	Бр.	536	512	530	563	517	526
Реализирани нощувки	Бр.	49283	56259	60802	62858	64015	58336
Пренощували лица	Бр.	30850	34632	36788	36401	38402	38147
Хотели	Бр.	22	20	22	22	21	
Легла	Бр.	1016	813	834	1004	989	
Легладенонощия	Бр.	312999	278822	289600	301445	340732	
Стаи	Бр.	519	480	495	517	473	
Реализирани нощувки	Бр.	47791	52036	52161	55409	56185	
Пренощували лица	Бр.	29645	32304	33001	32128	34126	

По данни на Консолидирания Национален туристически регистър за община Шумен са посочени 434 различни заведения за хранене. Преобладаващата част от тях са в град Шумен, 15 - в с. Мадара, 7 в с. Царев брод; 5 в с. Дибич; 4 в с. Ивански; 3 в с. Друмево; по 2 в с. Мараш и с. Салманово; по едно в с. Градище, с. Панайот Волон, с. Ивански, с. Вехтово, с. Велино, с. Струино.

⁷ *Източник: НСИ*

Таблица 17 Заведения за хранене в община Шумен

Вид заведение	Брой	Брой места ⁸
Ресторанти	40	3145
Баничарници	3	90
Бар-клуб, коктейл бар	10	1100
Бирарии	34	1246
Бюфети	26	569
Кафенета	60	1880
Кафе аперитив; Кафе клуб	160	6454
Кафе сладкарници	5	230
Пицарии	2	80
Механи	4	350
Сладкарници	6	218
Гостилници	10	545
Заведения за бързо хранене, закувални, Фаст фууд	14	680
Винарни	2	200
Бистра	45	2110
Снек бар	6	530
Други	7	

Като цяло, състоянието на туристическата инфраструктура е незадоволително. Системата на визуална информация (указателни и информационни табели) е недоразвита, липсват интерактивни форми за представяне на туристическите атракции, най-често представянето е само на български език. Липсват устроени паркинги, санитарни възли, а на някои места - дори ток и вода. Общината няма достатъчно изграден международен имидж на туристическа дестинация, тя е по-скоро предпочитана дестинация за български туристи.

4.11 НАСЕЛЕНИЕ И ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ

В общественно-икономическото развитие на общините, човешкият потенциал заема водещо място. Проследяването на демографските процеси и здравето състояние на населението е едно от важните изисквания за определяне съдържанието и приложимостта на ОУП в настоящия случай на община Шумен. Съществува зависимост между структурните и качествени характеристики на населението от една страна, и икономическото и социалното развитие от друга. Здравето, което се определя от факторите на семейно-битовата, професионално-трудова, общественно-битовата среда и системата на здравеопазване, се влияе силно от обкръжаващата го социално-икономическа среда, включително на общинско ниво.

Проучването на здравето състояние на населението на община Шумен се извърши чрез демографски показатели и сравнителна характеристика на здравните данни с показателите за цялата област Шумен и страната. Проучени са основните демографски показатели отделно за населението на община град Шумен и общо за цялото население на страната.

⁸ <http://tourism.egov.bg/registers/Register.aspx?AspxAutoDetectCookieSupport=1>

Възрастовата структура на населението (данни от преброяване 2011 г.) и разпределението по пол за община Шумен е “стационарен тип” при най-широко представителство на населението в активна трудоспособна възраст и възраст до 19 години /вж. долните таблици/. Разпределението на населението по възрастови групи за община Шумен е по-благоприятно от средното за страната.

Таблица 18 Разпределение на населението на община Шумен

Обект и признаци	Брой
Население на община Шумен към 01.02.2011г.	93 649
от тях	
мъже	45 085 (48,1%)
жени	48 564 (51,9%)
до 19 години	17 127 (18,3%)
20-64 години	60 621 (64,7%)
над 65 години	15 901 (17,0%)

Таблица 19 Разпределение на населението на Република България

Обект и признаци	Брой
Население на Република България към 01.02.2011г.	7 364 570
от тях	
мъже	3 586 571 (48,7%)
жени	3 777 999 (51,3%)
до 19 години	1 352 857 (14,4%)
20-64 години	4 650 316 (63,1%)
над 65 години	1 361 397 (22,5%)

Обобщени са показателите детска смъртност, обща смъртност, раждаемост и естествен прираст за община Шумен, област Шумен и за цялата страна.

Показателите за раждаемостта и общата смъртност не се различават значимо между населението на община Шумен и това на цялата страна, като по-ниска е общата смъртност за населението на община Шумен. Раждаемостта е с различни показатели, като тя е незначимо по-ниска за общината при влошаваща се тенденция.

Естественият прираст като резултативен показател между двата основни демографски индикатора - раждаемост и обща смъртност, за 2014, 2015 и 2016г. е по-благоприятен и с по-малки отрицателни стойности за населението на община Шумен /вж. долната таблица/.

Таблица 20 Демографски показатели за община Шумен, област Шумен и цялата страна

Година	Показатели на 1000 жители	Община Шумен	Област Шумен	Република България
2014г.	Раждаемост	9,1	9,2	9,4
	Смъртност	14,5	15,4	15,1
	Естествен прираст	-5,4	-6,2	-5,7

	Детска смъртност до 1г. (на 1000 живородени деца)	9,6	11,7	7,6
2015г.	Раждаемост	9,2	9,1	9,2
	Смъртност	14,3	15,7	15,4
	Естествен прираст	-5,1	-6,6	-6,2
	Детска смъртност до 1г. (на 1000 живородени деца)	8,5	8,1	6,6
2016г.	Раждаемост	8,9	9,0	9,2
	Смъртност	13,7	14,6	15,1
	Естествен прираст	-4,8	-5,6	-5,9
	Детска смъртност до 1г. (на 1000 живородени деца)	2,5	6,4	6,5

Може да се обобщи, че демографската характеристика на общината е неблагоприятна, но по-добра от средната за страната. Поради повишаване интензитета на различни демографски процеси – естествено и механично движение на населението, понастоящем е налице отрицателна динамика на населението за община град Шумен. Тенденцията към понижаване на естествения прираст влияе неблагоприятно на демографския облик.

Информативни в демографско и здравно отношение са данните за **смъртността по причини** от някои класове болести според МКБ-10 – един от косвените индикатори за здравния статус на населението. Информацията е налична общо за област Шумен, в която се намира и община Шумен, с население повече от половината от това на областта.

Информативни в демографско и здравно отношение са данните за смъртността по причини от някои класове болести според МКБ-10 – един от косвените индикатори за здравния статус на населението, като данните са налични общо за област Шумен, в която се намира и община Шумен /вж. таблицата по-долу/.

Класовете болести, които в най-голяма степен са свързани и с факторите на околната среда са:

II клас: новообразувания;

IV клас: болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата;

IX клас: болести на органите на кръвообращението;

X клас: болести на дихателната система;

XI клас: болести на храносмилателната система;

XII клас: болести на кожата и подкожната тъкан;

XIV клас: болести на пикочо-половата система;

XVII клас: вродени аномалии.

Таблица 21 Умрели по причини за смъртта (класове болести), област Шумен и страната (на 100 000 души от населението)

Клас болести по МКБ-10	2014г.		2015г.		2016г.	
	Област Шумен	България	Област Шумен	България	Област Шумен	България
<i>Обща смъртност</i>	1539,8	1508,2	1561,9	1534,1	1455,2	1509,3
II	251,3	250,7	234,8	251,0	257,0	242,6
IV	46,8	21,3	32,9	25,3	25,1	22,9
IX	925,7	993,4	965,3	1003,5	853,8	988,5
X	83,9	54,5	77,7	56,4	80,5	62,1
XI	42,8	53,3	44,8	53,7	43,4	55,2
XII	-	0,7	-	0,7	-	0,8
XIV	29,3	18,7	31,8	19,9	22,8	20,7
XVII	1,7	1,7	2,8	2,1	1,7	1,7

Основна причина за умираанията през 2016г. в област Шумен са болестите на органите на кръвообращението, с честота 853,8 на 100 000 или 58,7 % относителен дял. Същите показатели за страната за 2016г. са съответно 988,5 на 100 000 или 65,5 %. На второ място по причини за умираания в област Шумен са новообразуванията с показател 257,0 на 100 000 или 17,7 %, следвани от болести на дихателната система – 5,5 % и болести на храносмилателната система – 3,0 %. На тези 4 класа болести се дължат 84,9 % от всички смъртни случаи в област Шумен.

Болестност и заболяемост сред населението в област Шумен

Общата заболяемост /болестност/, измерена чрез регистрираните случаи на заболяванията по обращаемостта на населението за здравна помощ към звената за извънболнична помощ, дава представа за честотата и структурата на заболяванията по повод на които населението търси здравна помощ.

Регистрирани заболявания, болестност – през 2015г. регистрираните заболявания за област Шумен са 316 914, които представляват 1780,3 на хиляда.

Новооткрити заболявания, заболяемост – през 2015г. новооткритите заболявания са 121 581, които са 689,5 на хиляда.

Показателите за болестността по класове болести с най-голям относителен дял за 2014г. и 2015г. са представени в следващата таблица.

Таблица 22 Болестност сред населението в област Шумен

№ на класа	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	2014г.		2015г.	
		На 1000 души от населението	Относителен дял - %	На 1000 души от населението	Относителен дял - %
	ОБЩО I – XIX клас	1785,8	100	1780,3	100
IV	Болести на ендокринната система,	119,8	6,7	107,8	6,1

	разстройства на храненето и на обмяната на веществата				
IX	Болести на органите на кръвообращението	530,1	29,7	486,5	27,3
X	Болести на дихателната система	280,4	15,7	279,5	15,7
XIV	Болести на пикочо-половата система	143,6	8,0	133,7	7,5
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	88,5	5,0	88,3	5,0

Водещи между регистрираните заболявания по класове болести в лечебните заведения на Област Шумен през 2015 г. са болести на органите на кръвообращението, болестите на дихателната система, болести на пикочо-половата система, болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата, болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан, травмите, отравянията и някои други последици от въздействието на външни причини.

Анализът на основните причини за умираанията, заболяемостта и болестността показва водещата роля на хроничните неинфекциозни болести - най-вече на болестите на органите на кръвообращението, болестите на дихателната система, както и онкологичните заболявания.

Регистрирана заболяемост (болестност) от злокачествени новообразувания.

За област Шумен, болестността от злокачествени новообразувания през периода 2014-2016г. е по-висока от средната за страната, като тази разлика се дължи предимно на болестността от злокачествени новообразувания на дихателната система, устната кухина и фаринкса, храносмилателните органи.

В представената по-долу таблица е показана регистрираната заболяемост от 6 класа онкологични заболявания според локализация, които са социално значими и са частично зависими от факторите на жизнената среда. По данни на НСИ, в структурата на онкологичната болестност за област Шумен водещо място през 2016г. заемат болестите на млечната жлеза при жените (1186,7 на 100 000, значимо по-ниско от средното за страната - 1420,6) и на храносмилателната система (615,7 на 100 000). Общата злокачествена регистрирана заболяемост се запазва и плавно увеличава за представения тригодишен период, както за област Шумен, така и за цялата страна.

Таблица 23 Заведения Регистрирани заболявания от злокачествени новообразувания (на 100 000 души от населението)

Наименование и локализация на новообразуванието	2014г.		2015г.		2016г.	
	Обл. Шумен	България	Обл. Шумен	България	Обл. Шумен	България
<i>Общо</i>	<i>4102,1</i>	<i>3867,7</i>	<i>4129,9</i>	<i>3961,5</i>	<i>4181,1</i>	<i>4036,0</i>
1. Устни, устна кухина и фаринкс	129,6	100,4	118,5	98,3	122,8	97,4
2. Храносмилателни органи и перитонеум	614,1	573,1	607,4	581,2	615,7	586,3
3. Дихателна система и гръдни органи	273,3	214,6	271,7	211,1	286,1	206,2
4. Млечна жлеза при жените	1156,2	1344,1	1191,7	1385,6	1186,7	1420,6
5. Пикочна система	217,5	260,2	228,0	271,7	241,6	284,2
6. Лимфни и кръвотворни органи	165,1	153,8	157,7	160,2	157,6	157,5

По отношение на **общинската инфраструктура на лечебната помощ**, долната таблица представя данни за регистрираните лечебни заведения за извънболнична медицинска и дентална помощ на територията на община Шумен през 2015г. Към 01.01.2018г., в селата от община Шумен (извън гр. Шумен) са функциониращи четири практики - по една ИПМП в с. Ивански, с. Вехтово, с. Дибич и с. Градище.

Болничната помощ се осъществява от "Многопрофилна болница за активно лечение - Шумен" АД, "Специализирана болница за активно лечение по кардиология Мадара" ЕАД и "Комплексен онкологичен център - Шумен" ЕООД.

На територията на общината функционира Център за спешна медицинска помощ.

Като цяло, наличната в общината мрежа от лечебни заведения е в състояние да задоволи потребностите на населението от извънболнична и болнична медицинска помощ.

Таблица 24 Лечебни заведения за първична медицинска и дентална извънболнична помощ по общини в община Шумен през 2015 г.

Община Шумен	Брой регистрирани в РЗИ (физ. лица)			
	В инд. практики		В групови практики	
	лекари	дентални	лекари	дентални
гр. Шумен	44	88	25	18
селата в общината	6	0	0	0

Обобщената оценка на заболяемостта и смъртността показва, че основните проблеми на здравето на населението в община Шумен и в цялата област Шумен произтичат предимно от заболявания, свързани със застаряване на населението и със широкото разпространение на рисковите фактори, породени от стила на живот на населението.

Към момента на територията на област Шумен не са провеждани специални епидемиологични проучвания за идентифициране на рисковите фактори, влияещи върху здравето на цялото население. Провеждани са предимно проучвания за идентифициране на поведенчески рискови фактори при децата и учениците (свързани с тютюнопушене, употреба на наркотици и алкохол, предпазване от СПИН, полово предавани инфекции и нежелана бременност, хранене и др.). На територията на областта няма големи промишлени замърсители.

Въпреки липсата на специални проучвания, като важни детерминанти, влияещи върху здравето на населението могат да се посочат: поведенческите рискови фактори (тютюнопушене, употреба на алкохол, нерационално хранене, намалена двигателна активност) и бедността особено сред някои групи от населението (свързана с ниски доходи, безработица, ниско образование и липса на квалификация), която води до влошаване на здравето и намалени възможности за лечение.

4.12 МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Материалните активи на общината обхващат съществуващите обекти на жилищния сектор, социалната инфраструктура, туристическа инфраструктура, транспортната инфраструктура, друга техническата инфраструктура, инфраструктурата за предпазване от предвидими природни бедствия.

4.12.1. Материални активи на жилищния сектор

Материалните активи на жилищния сектор се представят от общо 46 583 бр. жилища /2016г./, от които 81.3% са в гр. Шумен.

4.12.2. Материални активи на социалната инфраструктура

4.12.2.1 Образование и обучение – МА са представени от:

- целодневни детски градини – 15 – в гр. Шумен и 12-в други населени места;
- детски ясли – общо 11;
- училища – 17, в т. ч. 10 в гр. Шумен;
- професионално образование – 2 профилирани гимназии, 1 професионална гимназия, 3 държавни училища, център за специална образователна подкрепа, регионален център за подкрепа приобщаващото образование, средно духовно училище;
- висше образование – Шуменски университет, Висше военно училище, 2 частни колежа по туризъм;

4.12.2.2 Здравеопазване – МА са представени от:

- първична медицинска помощ, представена от 40 амбулатории за индивидуална практика, 7 амбулатории за групова практика, 3 амбулатории за съвместна медицинска и дентална практика;
- първична дентална помощ – 75 амбулатории за индивидуална практика, 10 амбулатории за групова практика, 2 амбулатории за дентална помощ;
- първична медицинска практика – 102 амбулатории;
- доболнична лечебна помощ – 33 лечебни заведения за извънболнична помощ, 1 диагностичен консултативен център, 12 медицински центъра, 4 самостоятелни медико-диагностични лаборатории, 1 дентален център,;
- лечебни и здравни заведения – 4 болнични заведения, 2 други лечебни здравни заведения.

4.12.2.3 Култура – МА са представени от 43 обекта на културната инфраструктура, 16 от тях – в гр. Шумен; 35 читалища, в т.ч. 9 в гр. Шумен;

4.12.2.4 Спорт – МА са представени от 2 стадиона, 3 спортни зали, 3 открити и 2 закрити плувни басейна, 2 тенис корта и игрища в междублоковите пространства.

4.12.3. Материални активи на транспортната инфраструктура

4.12.3.1. Материални активи на пътната инфраструктура

Представени са от 145.59 км. пътища от РПМ и 16 общински пътя с обща дължина 142.524 км.

4.12.3.2. Материални активи на железопътната инфраструктура

Представени са от 2 ж.п. участъка с обща дължина 30.16 км., 2 гари и 4 спирки; всички ж.п. линии са електрифицирани.

4.12.4. Материални активи на техническата инфраструктура

4.12.4.1. Водоснабдяване

МА на водоснабдителните системи обхващат 19бр. водоснабдителни системи, 42 бр. напорни резервоари, 19 хлораторни и 29 помпени станции.

4.12.4.2. Канализация

С изключение на гр. Шумен и частично в с. Маращ, останалите населени места нямат изградени канализационни мрежи.

5. СИНТЕЗИРАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ АНАЛИЗА НА СЪЩЕСТВУВАЩОТО СЪСТОЯНИЕ

5.1 РАЗВИТИЕ НА АСПЕКТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАНА

По-нататъшното развитие на територията на община Шумен без Общински общ устройствен план, освен че би представлявало нарушение на Закона за устройство на територията, би било сериозна пречка за модернизацията на техническата ѝ инфраструктура – реконструкция и доизграждане на водопроводните системи и изграждане на канализация. Не биха били създадени устройствени условия, чрез определяне на подходящи локализации за инвестиции в преработваща промишленост и логистиката за стимулиране икономическото развитие на общината, за формиране на рекреационни и спортни зони като инфраструктура за развитие на различни форми на устойчив туризъм. Културното и природното ѝ наследство би останало неоползотворено. Липсата на одобрен и действащ Общ устройствен план би лишило общината от възможността да ползва финансови средства от фондовете на Европейския съюз.

Таблица 25 Оценка на развитието на компонентите и факторите на околната среда без прилагането на плана

Аспекти	Очаквано развитие на компонентите без прилагане на плана
Климат, КАВ	При липса на конкретна устройствена мотивация е възможно влошаване на общото ниво на замърсяване на въздуха с ФПЧ основно от транспортната дейност и от развитие на производствени функции на случаен принцип, вкл. нетипични за региона
Повърхностни води	Загубата на значителни количества вода за питейно-битови нужди ще продължи, поради наличната амортизирана водопроводна мрежа
	Ще се влоши качеството на водоснабдяване, поради лошо състояние на част от водопроводната мрежа или неизградени СОЗ
	Липсата на канализационна мрежа ще продължи да причинява замърсяване на подпочвените води
	Точковите и дифузни източници на замърсяване ще се запазят или увеличат, което ще доведе до влошаване на качествата на повърхностните и подземните води;
	Наводненията ще продължат да нанасят материални щети на населените места,

	индустриалните зони, обектите на отдиха и др.;
Земни недра. Подземни води	Инфилтриране на замърсени отпадъчни води от съществуващи изгребни и попивни ями, нерегламентирани сметища и замърсяване с битови и други отпадъци ще продължи Загубата на значителни количества вода за питейно-битови нужди ще продължи, поради наличната амортизирана в значителна степен водопроводна мрежа
Почви	Замърсяване с различни видове отпадъци, химични вещества, странични продукти от животински ферми, ерозионни процеси и др. ще продължим
Ландшафт	Възможно намаляване относителния дял на ландшафтите с висока естествена устойчивост
Отпадъци, опасни в-ва	Без промяна по отношение управлението на отпадъците
Шум	Транспортната инфраструктура и свързаните с нея въздействия, при липсата на конкретни устройствени решения, ще продължи да въздейства неблагоприятно върху качеството на атмосферния въздух и акустиката на средата
Други вредни физични фактори	Не са регистрирани отклонения от обичайно измерваните стойности за радиационното състояние спрямо предходни години Нейонизиращите лъчения имат локално въздействие и са свързани с развитието на предавателната мрежа на мобилните оператори, кабелните телевизии с техните ретранслатори и частично от някои радиостанции; не са установени вредни въздействия върху хората
Културно наследство	Потенциала на културно-историческото наследство като обект на познавателния и културен туризъм се нуждае от по-нататъшно развитие вкл. със средствата на устройственото планиране
Човешко здраве	Състоянието на водопроводната мрежа и липсата на канализационна система ще влияят неблагоприятно върху качествата на питейните водоизточници, респ. увеличават рискът за човешкото здраве

5.2 ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА ТЕРИТОРИИ, КОИТО ВЕРОЯТНО ЩЕ БЪДАТ ЗНАЧИТЕЛНО ЗАСЕГНАТИ. ВЗАИМОВРЪЗКИ МЕЖДУ АСПЕКТИТЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА. СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, УСТАНОВЕНИ НА РАЗЛИЧНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА. РАЙОНИ С ОСОБЕНО ЕКОЛОГИЧНО ЗНАЧЕНИЕ

5.2.1 Характеристики на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати

Не се очаква да се формират територии, които да бъдат значително засегнати от предвижданията на плана, т.к. в своите общи и конкретни части ОУПО е много прецизен по отношение устройването на нови функции и режими. Общата концепция на ОУПО го определят като планов документ, насочен като цяло към екологосъобразно устройство на общинската територия. Ориентиран е към ограничаване на неблагоприятните последици от досегашната урбанизация на територията и осигуряване на условия за по-нататъшно социално-икономически мотивирано протичане на урбанизационния процес.

Във връзка с реализиране на дейностите по заложените в ОУП устройствени условия за реконструкция и разширение на съществуващите водопроводни системи, с оглед намаляване до минимум загубата на питейни води, за изграждане и/или доизграждане на канализационни мрежи, за жилищно, промишлено, транспортно и друго строителство, за въвеждането на режим на превантивна устройствена защита по чл. 10, ал. 3 от Закона за устройство на територията и пр., територии и зони, които има вероятност да бъдат засегнати ще са:

Територии, обявени за извличане на вода, предназначена за човешка консумация:

В изпълнение на изискванията от Директива 2000/60/ЕС и Директива 98/83/ЕС за качеството на водите, предназначени за консумация от човека, транспортирани в Закона за водите:

- всички подземни водни тела в обхвата на Басейнова дирекция „Черноморски район“, части от които попадат на територията на община Шумен, описани по-горе, са определени като зони за защита на водите, от които се извлича вода за консумация от човека със средно денонощен дебит над 10 m³ или служат за водоснабдяване на повече от 50 човека, съгласно чл. 7, т. 1 на Директива 2000/60ЕС и чл. 119а, ал. 1, т. 1 от Закона за водите. Целите за опазване на околната среда на зоните за защита на подземните води са посочени по-горе в табличен вид:

- учредените и предстоящи за учредяване санитарно-охранителни зони около водоземните съоръжения от подземни води за питейно-битово водоснабдяване, посочени по-горе в съответния раздел, в които нормативно са въведени ограничения и забрани за опазването им, съгласно чл. 119, ал. 4, т. 2 и ал. 5 от Закона за водите.

Води, които са замърсени или застрашени от замърсяване с нитрати от земеделски източници и уязвими зони

В актуализирания регистър на нитратно уязвимите зони по Заповед № РД-146/25.02.2015 г. на Министъра на околната среда и водите в обхвата на община Шумен като замърсени и застрашени от замърсяване с нитрати от земеделски източници са определени подземните водни тела: „Карстови води в малм-валанж“ с код BG2G0000J3K1041, „Пукнатинни води във валанж-хотрив-апт Шумен-Търговище“ с код BG2G000K1hb037, „Пукнатинни води в хотрив-барем-апт Каспичан-Тервел-Крушари“ с код BG2G000K1hb036, Порови води в палеоген-еоцен, олигоцен Провадия“ с код BG2G0000Pg027 и „Порови води в кватернера на р. Провадийска“ с код BG2G000000Q003, описани по-горе в раздел „Подземни води“.

Цялата територия на община Шумен е **определена като уязвима зона за опазване на водите** от замърсяване с нитрати от земеделски източници.

Всички предвиждани дейности следва да се съобразяват с изискванията в „Програмата от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването на водите с нитрати от земеделски източници“, утвърдена със Заповед № РД-267/04.01.2014 г. на министъра на околната среда и водите и Заповед № РД 09-157/14.03.2014 г. на министъра на земеделието и храните и „Програмата за мониторинг на нитратите в подземните води“, утвърдена със Заповед № РД-635/13.08.2013 г. на министъра на околната среда и водите.

Пунктове за мониторинг на химичното и количественото състояние на подземните води, на територията на община Шумен са:

- за химично състояние:
 - в ПВТ BG2G000K1hb037 - ЕТК „Кабиюк“, с. Коньовец с код BG2G000K1hbMP225, извор в с. Овчарово с код BG2G000K1hbMP104;
 - в ПВТ BG2G000K1hb036 - каптиран извор в с. Панайот Волово с код BG2G000J3K1MP103;

- в ПВТ BG2G00000K2030 - каптиран извор в с. Новосел с код BG2G00000K2MP087; каптиран извор „Чатал бунар“ в с. Лозево с код BG2G00000K2MP086;
- в ПВТ BG2G000000Q004 - ТК в с. Новосел с код BG2G000000QMP014.

● за количествено състояние:

- в ПВТ BG2G0000J3K1041- ТК в с. Белокопитово с код BG2G0000J3K1MP153;
- в ПВТ BG2G0000J3K1040- Сондаж в с. В. Друмево с код BG2G0000J3K1MP115.

5.2.2. Взаимовръзки между аспектите без прилагане на плана

Почти директна и много значима е връзката реки-подземни води, поради което опазването на реките и техните водосбори от замърсяване, осушаване и други негативни антропогенни и морфологични и хидроморфологични въздействия е от особено важно екологично значение. Друга важна връзка за поддържане на повърхностните води в добро количествено състояние е **поддържането на горските земи** във водосборите им.

Опазването на количественото и качествено състояние на повърхностните води е от значение за развитието на всяка територия и особено за водоземанията за различни стопански цели.

За обектите на отдиха следва да има осигурени подходящи водоизточници, а самите те да се осигурени с необходимата инфраструктура за водоснабдяване, канализация и пречистване на отпадъчните води. За отдалечени един от друг обекти или населени места, по-подходящо е пречистването на отпадъчните води да се осъществява посредством пречиствателни модули, тъй като обединяването им в големи пречиствателни станции е свързано с изграждането на канализационни колектори с голяма дължина, което изисква значителни по обем изкопни и строителни работи, значителни финансови разходи, трудна експлоатация и поддържане.

Запазването на ландшафтните характеристики на всички повърхностни водни тела има съществено влияние върху развитието на отдиха и туризма, като не бива да се допуска прекомерно осушаване на речните легла.

5.3 СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, УСТАНОВЕНИ НА РАЗЛИЧНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА. РАЙОНИ С ОСОБЕНО ЕКОЛОГИЧНО ЗНАЧЕНИЕ

Анализът на съществуващите екологични проблеми показва следното:

➤ **По отношение на повърхностните води**, формиращи се на или преминаващи през територията на Шуменска община най-съществен екологичен проблем е замърсяването на водите на повърхностните водни тела оценени като тела в риск/вероятно в риск за непостигане на екологичните цели по БЕК, биогенни елементи и хидроморфология като:

-В.т. с код BG2KA700R017 – река Камчия- р. Златарска от извор до вливане в р. Камчия-ЕО вероятно в риск;

-В.т. с код BG2PR800R016-река Провадийска-р. Мадара от кв. Макак, гр. Шумен до вливане в р. Провадийска- Е.О-в риск;

-В.т. с код BG2KA800R026-река Камчия- р. Чираджи (Пакоша) от яз. "Фисек" до вливане в р. Врана - Е.О-в риск

-В.т. с код BG2KA578R1203-река Камчия

I участък: р. Камчия – от вливане на р. Поройна/Боклуджадере до вливане на река Токатдере (Лопушна) при с. Арковна

II участък: Аркотински пролом, р. Камчия – от вливане на река Токатдере (Лопушна) при с. Арковна до възен мост от с. Камен дял за Гара Партизани- Е.О-в риск;

-В.т. с код– BG2KA700R016-река Камчия- р. Стара река (Текедере) от извор до вливане в р. Камчия -Е.О-в риск;

-В.т. с код BG2KA800L027-река Камчия -яз. "Фисек-Е.О-в риск;

-В.т. с код BG2PR900R015-река Провадийска-р. Провадийска от преди с. Каменяк до гр. Каспичан- ЕО в риск;

-В.т. с код BG2PR345R1007- Стар код BG2PR345R007.река Провадийска- р. Главница от извора до вливане на р. Аннадере - ЕО в риск;

-В.т. с код BG2PR800R018-река Провадийска-р. Мадара от извора до кв. Макак, гр. Шумен-ЕО-в риск;

-В.т. с код BG2KA800R025- река Камчия- р. Чираджи (Пакоша) от извор до яз. Фисек-ЕО в риск;

-В.т. с код BG2KA578R1103. Стар код BG2KA578R003-река Камчия -р. Поройна от извор до вливане в р. Камчия- ЕО в риск;

-В.т. с код BG2KA578R1003 Стар код BG2KA578R003-река Камчия- ЕО в риск

I участък: р. Камчия от вливане на река Врана до вливане на р. Поройна /Боклуджадере;

II участък: р. Врана от вливане на р. Керизбунар до вливане в р. Камчия.

➤ По отношение на водоснабдяването

Всички населени места са водоснабдени; наличната питейна вода е достатъчна за задоволяване на нуждите на населението и бъдещото развитие на територията, но има много големи загуби по водопроводната мрежа. Налице са проблеми – наличие на етернитови водопроводи и загуби на вода, и необходимост от реконструкция на питейните водоизточници, актуализация на СОЗ и титулярите на операторите, които отговарят за експлоатацията на зоните и др.

➤ По отношение на канализацията,

Настоящите екологични проблеми са свързани, използването на септични и попивни съоръжения, които не са водоплътни и позволяват замърсяване на подземните води.

➤ По отношение на пречиствателните станции

Екологичните проблеми се пораждат от липсата на ЛПСОВ за населените места с налична канализационна мрежа.

➤ По отношение на подземните води

Съществуващите екологични проблеми произтичат от обстоятелството, че приповърхностния

слой на безнапорните подземните водни тела не е защитен от антропогенни въздействия, които влияят върху количественото и химичното им състояние. Основни между тях са:

Точкови източници на замърсяване:

- Градска пречиствателна станция за отпадъчни води - ГПСОВ Шумен;
- Оператори с издадени комплексни разрешителни (КР по ЗООС): „Брамас 96“ АД-Шумен, „Макет“ ООД-Шумен, „Топлофикация Шумен“ ЕАД, „Родопа Шумен 1884“ АД;
- Оператори без издадени комплексни разрешителни (КР по ЗООС): „Хан Омуртаг“ АД-Шумен, „Камчия“ АД-Шумен“, Хибриден център по свиневъдство“ АД-Шумен, „Марица-ТР“ ЕООД-Шумен, „Карлсберт България“ АД-Пивоварна Шумен, „Камчия“ ЕАД-Шумен, „Месокомбинат“-Шумен, „Асфалтова база“-Шумен;
- Ферми, складове и други селско-стопански обекти - „Свинеферма“-Шумен;
- Депа за отпадъци, сметища (*заемащи площ до 250000 m²*): Регионално депо за неопасни отпадъци на община Шумен;
- Склад за пестициди (ББ кубове) - складове за пестициди в гр. Шумен и селата Ивански, Маращ, Средня, Царев брод, Градище;
- Мини, кариери - Кариера за строителни материали „Мътница“ на „Пътища“ АД-Шумен, Кариера за строителни материали „Лозево“ на „Стройресурс“.

Дифузни източници на замърсяване:

- селско стопанство (обработваема земя, трайни насаждения, пасища, хетерогенни селски стопанства);
- населените места без изградена канализация.

Най-висок процент от видовете дифузни източници на замърсяване на ПВТ в териториалния обхват на община Шумен е заета от селското стопанство и от населените места без изградена канализация. Подземни водни тела, за които натиска от дифузни източници на замърсяване да е значителен (повлияната площ от дифузни източници на замърсяване превишава 75% от разкритата площ на подземното водно тяло) са BG2G0000J3K1041 (повлияна площ 89,2%), ПВТ BG2G000K1hb037 (повлияна площ 89,62%), ПВТ BG2G000K1hb036 (повлияна площ 91,84%), BG2G000000Q004 (повлияна площ 93,12%) и BG2G000000Q003 (повлияна площ 91,79%).

Натиск от водовземане: значително водовземане с експлоатационен индекс над 40% се осъществява от подземни водни тела BG2G000000Q003, BG2G000000Q004, BG2G000K1hb037 и BG2G0000J3K1041.

➤ По отношение на земните недра

Съществуващите екологични проблеми произтичат от обстоятелството, че земните недра са подложени както на естествени, така и на антропогенни въздействия, включващи механично нарушаване на приповърхностния слой от ерозия, изкопни и насипни работи за жилищна, комунална, транспортна и друга строителна дейност, замърсяване с отпадъчни води от септични ями, с нефтопродукти и други опасни вещества при пътно-транспортни произшествия и пр.

➤ **По отношение на отпадъците**

Населението и администрацията на общината могат да бъдат засегнати от неочаквани обстоятелства, които да препятстват депонирането на отпадъци в регионалното депо, поради което е препоръчително окончателния проект на ОУП да съдържа предложение за евентуално решаване на проблем с отпадъците на общинско ниво, най-малко за едрогабаритните отпадъци и тези от растителен и животински произход.

6. ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА И НАЧИНА ПО КОЙТО ТЕЗИ ЦЕЛИ И ВСИЧКИ ЕКОЛОГИЧНИ СЪОБРАЖЕНИЯ СА ВЗЕТИ ПОД ВНИМАНИЕ ПРИ ИЗГОТВЯНЕТО НА ПЛАНА

6.1 ПРЕДВИЖДАНЯ НА ОУПО С ПОСТИГАНЕ НА НАЦИОНАЛНИ ЦЕЛИ

Предвид обстоятелството, че значителна част от международните документи /споразумения, конвенции, директиви и др./ са ратифицирани от Р България, респ. основните им изисквания са транспонирани в националната законова и нормативна уредба по околна среда, тук ще бъдат анализирани целите на опазване на околната среда в 2 основни документа, които в най-голяма степен отразяват връзките на тези цели с устройственото планиране:

- Национална програма за развитие на България 2020, приета от МС през декември 2012;
- Национална стратегия за околна среда и Национален план за действие 2009-2018 г.

6.1.1 Националната програма за развитие “България 2020” (НПР БГ2020) е интегриран документ за социално-икономическото развитие на България до 2020 година, показващ връзката между приоритетите на ЕС в контекста на Стратегията „Европа: 2020” и националните приоритети на България.

Приоритетите на НПР БГ2020 са формулирани както следва:

1. Подобряване на достъпа и повишаване качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила.
2. Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване.
3. Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал.
4. Развитие на аграрния отрасъл за осигуряване на хранителна сигурност и за производство на продукти с висока добавена стойност при устойчиво управление на природните ресурси.
5. Подкрепа на иновационните и инвестиционни дейности за повишаване на конкурентоспособността на икономиката.
6. Укрепване на институционалната среда за по-висока ефективност на публичните услуги за гражданите и бизнеса.
7. Енергийна сигурност и повишаване на ресурсната ефективност.
8. Подобряване на транспортната свързаност и достъпа до пазари.

От посочените по-горе 8 приоритета на НПР БГ2020, в по-голяма или по-малка степен всички формулирани в програмата приоритети имат отношение към развитието на общината.

Непосредствено отношение към предвижданията на ОУПО имат подприоритети №№3, 4 и приоритет 8, чиито връзки с плана са показани в долните таблици.

Таблица 26 Приоритет 3. Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал

Подприоритети на Приоритет 3	Предвиждания на ОУП за постигане на националните приоритети
3.1 <i>Усъвършенстване и интегриране на националната система за планиране и управление на регионалното развитие и системата за пространствено планиране</i>	Предвижданията на плана представляват продължение/декомпозиране на стратегическото и регионално планиране, особено в частите, касаещи пространственото планиране на общинската територия
3.3 <i>Подкрепа за развитието на изоставащите и подобряване на качеството на живот в селските региони</i>	Практически целият план, който не третира град Шумен, представлява подкрепа за подобряване качеството на живот в селските региони
3.5 <i>Създаване на условия за опазване и подобряване на околната среда в регионите, адаптиране към настъпващите климатични промени и постигане на устойчиво и ефективно използване на природните ресурси</i>	Чрез предложенията на плана по отношение бъдещото ползване на потенциала от природни ресурси се цели опазване и подобряване на околната среда и постигане на устойчиво екологосъобразно развитие на общината

От посочените приоритети, с най-голямо значение е подприоритет 3.5, който включва:

- подобряване качеството и ефективността на водоснабдителните услуги за бизнеса и населението;
- изграждане и модернизирание на канализационни системи и пречистване на отпадъчни води;
- превенция на риска от наводнения, бедствия и аварии;
- опазване, поддържане и възстановяване на биологичното разнообразие като част от природния потенциал за устойчиво развитие;
- повишаване качеството на атмосферния въздух.

Приоритет 4: Развитие на аграрния отрасъл за осигуряване на хранителна сигурност и за производство на продукти с висока добавена стойност при устойчиво управление на природните ресурси

Разработване на приоритета е базирано на разбирането, че „осигуряване на хранителна сигурност” обединява два елемента – продоволствена сигурност и безопасност на храните. В този смисъл, съдържанието на това понятие включва: „развитие и поддържане на капацитет за производство на първични земеделски продукти за осигуряване на достатъчно количество храни за изхранване на населението, както и осигуряване на безопасност на храните по цялата верига на тяхното производство и предлагане.

Подприоритети на Приоритет 4	Предвиждания на ОУП за постигане на националните приоритети
4.1 <i>Балансирано секторно и структурно развитие на аграрния отрасъл</i>	Високият относителен дял на земеделски земи, в т.ч. на обработваеми, както и традициите в развитието на аграрния отрасъл и не на последно място наличната преработваща промишленост мотивира предложенията на плана по посока балансирано секторно развитие на

	отрасъла
4.2 Модернизиране и технологично обновяване на стопанствата и инфраструктурата в отрасъла. Развитие и ускорено въвеждане на иновациите в земеделската практика	Планът предвижда конкретни мерки по отношение технологичното обновяване на отрасъла

Приоритет 8: Подобряване на транспортната свързаност и достъпа до пазари

Приоритетът е свързан с изграждането и реконструкцията на транспортната инфраструктура и създаването на оптимални условия за развитие на икономиката, за подобряване на достъпа до пазари, за ограничаване на замърсяването на околната среда. Стратегическите инвестиции в сектора на транспорта ще допринесат за неговото реструктуриране, за въвеждане на принципите на доброто управление, за ресурсната ефективност и за повишаване на конкурентоспособността на икономиката.

6.1.2 Национална стратегия за околна среда и Национален план за действие 2009 - 2018 г. Съгласно раздел II.3 от стратегията - "Дърво на целите", дългосрочната стратегическа цел на страната в областта на околната среда е "Към по-добро качество на живот и устойчива околна среда".

В таблицата по-долу са показани приоритетите и мерките на ОУП на община Шумен, които съдействат за постигане на националните стратегически цели за опазване на околната среда.

Таблица 27 Приоритети и мерки на ОУПО, които съдействат за постигане на националните стратегически цели за опазване на ОС

Стратегическа цел, специфични цели	Приоритети и мерки на ОУПО, които съдействат за постигане националните цели
1. Намаляване и предотвратяване на последиците от изменението на климата и чиста енергия - със специфични цели: намаляване растежа на емисиите от парникови газове, адаптиране към промените на климата, постигане на устойчиво екологосъобразно развитие на енергетиката в страната	Планът няма отношение към тази цел с изключение на предвиденията за опазване на съществуващите изграждане на нови озеленени площи в качеството им на среда, повлияваща положително микроклиматичните качества на съответния район
2. Осигуряване на достатъчно по количество и с по-добро качество вода със специфични цели: <u>осигуряване на добро състояние на повърхностните води</u> , на добър екологичен потенциал на изкуствените и силно модифицирани водни тела, <u>осигуряване на вода с необходимото количество и качество за населението</u> ; възприемане на водите като елемент от националната сигурност, въвеждане на интегрирано управление на водите	Планът съдейства за постигане на тази цел със следните си проектни предвиждания: <ul style="list-style-type: none"> - за подобряване на питейното водоснабдяване: <ul style="list-style-type: none"> ○ ПСПВ за пречистване на питейните води от яз. Тича; ○ Рехабилитация на водопроводи, резервоари, помпени станции, черпателни резервоари и водоизточници на почти всички населени места в три етапа – краткосрочен, средносрочен и дългосрочен; ○ Поетапна рехабилитация на довеждащи водопроводи на почти всички населени места; - за ликвидиране/ограничаване замърсяването на реките с отпадъчни води от урбанизираните територии;

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Изграждане/рехабилитация на канализационна мрежа и изграждане на ПСОВ за с. Мадара и с. Кюлевча или изграждане на ЛПСОВ; ○ изграждане на канализационни мрежи и ЛПСОВ в селата Мараш, Салманово, Дибич, Царев брод и Ивански; ○ за останалите населени места в по дългосрочен план ще се търсят инвестиции за изграждане на канализационни мрежи и ПСОВ;
<p>3. По-здравословна околна среда за по-добро качество на живот – намаляване на здравния риск от замърсяването на околната среда; достигане на общо-европейските норми за КАВ; прекратяване употребата на вещества, нарушаващи озоновия слой, намаляване рисковете за човешкото здраве и околната среда от химикалите; предотвратяване на големи аварии с опасни вещества, <u>предотвратяване и намаляване на шума в населените места;</u> подобряване на контрола върху източниците на шум в населените места, устойчиво управление на почвите; ; възстановяване на увредени почви</p>	<p>ОУПО съдейства за постигане на тази цел със следните си проектни предвиждания:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ създаване на възможности за ползване предимно на съществуващи полски и горски пътища при проектните предвиждания за рационализиране на междуселищната мрежа и осигуряване на трасета за «меки» форми на транспорт – вело и пешеходни алеи между населени места, селищни образувания, места за отдих, туристическите атракции и пр. ○ интензифициране ползването на териториите, намаляване на диспропорцията в развитието на обществените и стопанските активности, при съхраняване и съвременно развитие на основните средови и функционални характеристики и оптимална реализация на ресурсите, осигуряващи поминъка на населението. <ul style="list-style-type: none"> – планиране на „прекъсната урбанизация“ и запазване характера на селищните ландшафти; – устройване на извънградски озеленени територии за широко обществено ползване; – доизграждане на АМ „Хемус“ в участъка между ПВ „Белокопитово“ и ПВ „Буховци“; – няколко локални пътни трасета, свързващи населените места с археологически и исторически обекти, места за отдих, минерални извори, летище; – -рекултивиране на бивши депа за отпадъци, бивши кариери и други нарушени територии.
<p>4. Насърчаване на устойчивото потребление и производство със специфични цели: разширяване използването на екологосъобразни технологии, устойчиво управление и рационално ползване на земните недра и подземни богатства, ограничаване натоварването върху околната среда от дейностите по търсене/проучване добив, преработка на полезни богатства; интегриране на превантивните инструменти по околна среда с икономическите политики; стимулиране на устойчиви модели на потребление и производство във всички сектори на икономиката; <u>устойчиво управление на отпадъците, устойчиво развитие на транспортната система,</u> на селското стопанство, <u>на горите, намаляване натиска върху околната среда от туристическия сектор и развитие на устойчив туризъм</u></p>	<p>Планът съдейства за постигане на тази цел със следните си проектни предвиждания:</p> <ul style="list-style-type: none"> – предвижданията на плана по отношение на селата и техните землища са насочени към интензифициране на ползването на териториите, намаляване на диспропорциите в развитието на общината и стопанските активности при съхраняване на основните средови и функционални характеристики; – доизграждане на общинската пътна мрежа за подобряване на напречните връзки между селата и подобряване обслужването им с обществен транспорт; – възстановяване на поливното земеделие и диверсифициране на структурата на агро-производството, създаване на нова производствена структура, в която екологичната сигурност ще има водещо значение; – създаване на устройствени условия за развитие на алтернативни форми на устойчив туризъм - култур-

<p>5. Ограничаване и спиране на загубата на биологично разнообразие – със специфични цели: устойчиво управление на биологичното разнообразие, опазване на местообитания и видове с европейско и национално значение от НЕМ и извън нея</p>	<p>но-познавателен, ловен, балнеоложки и селски; Планът съдейства за постигане на тази цел със следните си проектни предвиждания: – въвеждане на режим за превантивна устройствена защита по чл.10, ал. 3 на ЗУТ на земеделските земи, попадащи в защитени зони по ЗБР; – въвеждане на режим за превантивна устройствена защита по чл.10, ал. 3 на ЗУТ на горските територии, попадащи в защитени зони по ЗБР; – регламентиране на целеви мерки за опазване и възстановяване на естествените ландшафти; – изграждане на нови озеленени площи за широко обществено ползване</p>
<p>6. Формиране на нови модели на поведение на обществото, щадящи околната среда и съдействащи за устойчивото развитие, както и осигуряване на по-качествена информация и мониторинг на околната среда</p>	<p>Предвидените обществени обсъждания на плана и ЕО към него са сигурна гаранция за подобряване достъпа до информация и участие на обществеността в процеса на вземане на решения касаещи околната среда</p>

Посочените в таблицата приоритети и мерки на ОУПО имат за цел да илюстрират онези аспекти на плана, които допринасят за постигане на националните цели по околна среда, илюстрират възможностите на територията и изключват детайли, имайки предвид стратегическия характер на документа. Таблицата отразява предвиждания на проекта на плана и няма за цел да препоръчва конкретни мерки или да поставя изисквания към ОУПО.

6.2 ПРЕДВИЖДАНЯ НА ОУПО С ПОСТИГАНЕ НА МЕЖДУНАРОДНИ ЦЕЛИ

Предвижданията на ОУПО спомагат за постигане на международните цели за опазване на природното наследство и околната среда, през призмата на НАТУРА 2000 и изпълнението на различни Директиви /Рамковата директива за управление на водите, Директивата за изграждане на ПСОВ, Дунавската програма и др./.

✓ **Рамковата Директива за водите**, въвежда нов подход в управлението на водите чрез екологични норми и цели за качеството, обезпечаващи структурата и функционирането на водните екосистеми. Съгласно тази директива, основните принципи при опазване на водите са:

- недопускане заустването на непречистени отпадъчни води във водни обекти – изкуствени и естествени водоприемници, което се постига чрез:
 - чрез интегрирано управление на водите в съчетание с останалите компоненти на околната среда;
 - осъществяване на ефективен контрол при управление на отпадъчните води и прекратяване на замърсяванията;
 - недопускане на нови източници на отпадъчни води да се въвеждат в експлоатация и заустват без пречиствателни съоръжения и непречистени;
 - провеждане политика на реконструкция на стари и неефективни пречиствателни съоръжения на предприятията, заустващи отпадъчни води с качества над определените норми;
 - спазване условията в разрешителните.

- усъвършенстване и спазване на институционалната система за мониторинг и контрол, гарантиращо добро състояние на отпадъчните води и повърхностните водни обекти, което се постига чрез подобряване на контролния мониторинг на обектите с отпадъчни води и повишен капацитет на екологичния статус;
- реализиране задълженията на Плановите за управление на речните басейни – ПУРБ, като основен планов документ за интегрирано управление на водите.

Предприетите в ОУПО мерки по отношение канализационната система ще подпомогнат изпълнението на международните документи за опазване на околната среда и посочените по-горе принципи.

✓ Политиката по изменение на **климата** се регулира чрез Закон за ограничаване изменението на климата (ЗОИК) /ДВ, бр.22/11.03.2014г./ като предмет на внимание са обществените отношения, свързани с:

1. провеждане на държавна политика по ограничаване изменението на климата;
2. прилагане на механизмите за изпълнение на задълженията на Република България по Рамковата конвенция на Обединените нации по изменение на климата и Протокола от Киото към Рамковата конвенция на Обединените нации по изменение на климата;
3. функционирането на Националната схема за зелени инвестиции (НСЗИ);
4. функционирането на Националната система за инвентаризация на емисиите на вредни вещества и парникови газове в атмосферата;
5. прилагането на Европейската схема за търговия с емисии (ЕСТЕ);
6. администрирането на Националния регистър за търговия с квоти за емисии на парникови газове (НРТКЕПГ);
7. мерките за намаляване емисиите на парникови газове от използваните течни горива и енергия за транспорта;
8. изпълнението на задълженията, произтичащи от Решение №406/2009/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009г., относно усилията на държавите членки за намаляване на техните емисии на парникови газове, необходими за изпълнение на ангажиментите на Общността за намаляване на емисиите на парникови газове до 2020 г.;
9. функционирането на схемата за доброволно намаление на емисии (СДНЕ).

Създаването на устройствени условия и стимули за по-широко използване на ВЕИ и газифициране ще имат пряко и косвено отношение към прилагането на политиките по изменение на климата.

✓ **Европейска конвенция за ландшафта** – всяка страна следва законово да определи ландшафта като съществен компонент на жизнената среда на хората, да установи и прилага политика за ландшафта, насочена към неговата защита, управление и планиране; да установи процедури за участие на обществеността, местните и регионални власти и други заинтересовани страни в прилагането на политиката по отношение на ландшафта.

✓ **Конвенция за биологичното разнообразие** – изисква да се вземат специални мерки за възстановяване на деградирани екосистеми и осигуряване възстановяването на застрашени видове чрез разработване и прилагане на планове и стратегии за управление.

✓ **Конвенция за опазване на дивата флора и фауна и природните местообитания** /Бернска/ - изисква да се вземат мерки за запазването на природните местообитания на дивите видове от флората и фауната, както и за запазването на застрашените от изчезване природни местообитания.

✓ **Конвенция за съхраняване на мигриращите видове диви животни** /Бонска/ - изисква съхраняване и възстановяване на местообитанията на мигриращи видове.

✓ **Директива 92/43/ЕС** за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна – визира осигуряване разнообразието на видовете чрез запазване на техните природни местообитания, както и възстановяване на благоприятното им състояние.

✓ **Директива 2002/49/ЕС** на Европейския парламент и на Съвета от 25 юни 2002г. относно оценка и управление на “екологичния шум”.

7. ПРОГНОЗНА ОЦЕНКА ЗА ВЪЗМОЖНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ВРЪЗКИТЕ МЕЖДУ ТЯХ

Прогнозата и оценката на възможните значителни въздействия върху околната среда са непосредствено свързани с прогнозата на ОУПО и подхода на планирането към проблемите на околната среда.

7.1. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПРЕДВАРИТЕЛНИЯ ПРОЕКТ НА ОБЩИЯ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА ШУМЕН – ПРОЕКТНИ ПРЕДВИЖДАНЯ

7.1.1. Обща концепция на плана

7.1.1.1. ОУПО е изграден върху следните принципи:

– **устойчивост** – изразява се най-вече в екологосъобразност на устройствената концепция и на конкретните устройствени решения; включва опазване и икономично ползване на природните ресурси при организиране на територията и създаването на устройствени условия за балансирано развитие на многоотраслова структура на стопанската дейност, базирана на модерно земеделие, малки и средни производствени предприятия, конкурентен туризъм, при щапящо ползване на местните ресурси;

– **приемственост** – означава насърчаване на онези устройствени решения, които прибавят нови положителни качества към вече създаденото, базирано на предходните устройствени планове, както и направените инвеститорски „стъпки” в т.ч. променените предназначения и настоящото фактическо ползване на земята като индикатори за инвестиционен интерес и ориентир за настоящите устройствените предвиждания;

– **реализъм** – изисква формулиране на постижими цели, съизмерими с мащаба на ресурсите, които могат реално да бъдат осигурявани общо от публичния и частния сектори както в инвестиционен, така и в организационен план;

– **солидарност** – означава баланс между индивидуалните и групови интереси от една страна и интересите на териториалната общност в цялост от друга страна, както и баланс между интересите на различните социални категории, в т.ч. специална грижа за уязвимите групи;

– **партньорство** – принцип, от изключително значение както за постигане на целесъобразни устройствени решения, така и за увеличаване на ресурсовия потенциал за реализирането им. То означава партниране с представителните структури на бизнеса и с гражданските организации, както и взаимодействие и координиране на усилията с централните ведомства, реализиране на междуобщински инициативи.

7.1.1.2. Заявените приоритети, на които се основава ОУПО са следните:

Методическият подход, приложен при изработването на Плана се основава на следните приоритети:

- формиране на комплекс от устройствени мерки, създаващи условия за преодоляване на диспропорциите в развитието на отделните части на общинската територия и стабилизиране на селищната мрежа, като условие за балансирано и устойчиво развитие на средовите и функционалните системи и повишаване качеството на живот на населението;
- съблюдаване предвижданията на действащите документи по ЗРР, определящи стратегията на регионалното развитие в следващия програмен период, документи по други закони, в т.ч. секторни стратегически и програмни документи, както и решения на Общински съвет Шумен;
- създаване на условия за реализация на инвестиционни инициативи, съответстващи на целите и приоритетите на регионалното развитие;
- отчитане разположението на общината в по-широкия териториален контекст, вкл. ресурсите в прилежащите части на съседните общини, респ. външните връзки като стимулатор за развитие;
- съобразяване с предвижданията и доразвие на положителните идеи и тенденции, заложили в предходни устройствени планове, проекти и проучвания за територията на общината;
- съобразяване на устройството с действащите природозащитни режими по Закона за защитените територии (ЗЗТ) и по Закона за биологичното разнообразие (ЗБР - защитени зони, включени в екологичната мрежа „НАТУРА 2000“), вкл. ограничаване на урбанизацията и строителната интервенция.
- осигуряване на баланс между опазването на природно наследство на територията на общината и реализацията на екологичния, стопански и естетико-емоционален потенциали на природо-географските дадености. Недопускане на непрекъсната урбанизация, с оглед съхраняване на пространствената цялост на естествената среда.
- опазване устойчивостта на системите от природния комплекс чрез определяне на мерки за опазване на водите, за ограничаване замърсяването на атмосферния въздух, за управление на отпадъците; за ограничаване на наднормения шум; за рекултивация на нарушени територии; за опазване на биоразнообразието.
- създаване на условия за опазване на ценния поземлен ресурс. Свеждане до минимум отнемането на ценни земеделски земи и горски територии за нуждите на урбанизацията и друго строително усвояване и въвеждане на ограничения по отношение последваща промяна на предназначението на поземлени имоти в земеделски и горски територии.

- създаване на условия за прилагане режимите за опазване на обектите на недвижимото културно наследство при управлението на устройствените процеси и пълноценната им реализация като елементи на средата и като ресурс на туризма.
- създаване на условия за целесъобразна реализация на общинската и държавната поземлена собственост за развитие на социалната, техническата и зелената инфраструктура и за стимулиране изграждането на структурообразуващи обекти.

7.1.1.3. Ограничителите за устройственото и строително усвояване на територията, с които е съобразен ОУПО са следните:

- режими на природозащита по ЗЗТ и ЗБР, съгласно регламентите на законите, на заповедите за обявяването, на действащите планове за управление, респ. стандартните формуляри.
 - режимите за културно-историческа защита по Закона за културно наследство;
 - санитарно-охранителни зони на находища на минерални води и водовземни съоръжения на питейни води;
 - територии, предназначени за земеделие с висококатегорийна земя, трайни насаждения и/или значителни капиталовложения (иригационни съоръжения, противоерозионни дейности); пасища и ливади.
 - залесени територии – специални и защитни горски територии, полезащитни горски пояси и друго мелиоративно озеленяване, дървопроизводителни масиви.
 - водни течения и площи с прилежащите им територии.
 - локални инженерно-геоложки и хидрогеоложки условия.

Изключения по отношение прилагането на горните ограничители са приети за допустими само в следните случаи:

- за наложително разширение на населени места, при липса на друга възможност;
- за изграждане на озеленени площи за широко обществено ползване, създаващи условия за отдих, спорт и развлечения и на такива със специфично предназначение (изолационно озеленяване, гробищни паркове), за доразвитие на перспективни територии с производствено-складови и/или обслужващи функции, при липса на други възможности;
- при реконструкция и доизграждане на инфраструктурни обекти;
- за изпълнение на дейности, свързани с проучването, опазването и социализацията на недвижимото културно наследство;
- за обекти със специално предназначение.

7.1.1.4. Проектните решения на ОУПО са съобразени със следните групи стимулатори за устройствено и строително усвояване на територията:

✓ По отношение на развитието на **транспортната инфраструктура:**

- кръстопътно разположение, добре развита транспортна (пътна и железопътна) мрежа, вкл. елементи с национално и наднационално значение, част от европейската транспортна мрежа;

○ възможности за ползване предимно на съществуващи полски и горски пътища при проектните предвиждания за рационализиране на междуселищната мрежа и осигуряване на трасета за «меки» форми на транспорт – вело и пешеходни алеи - между населени места, селищни образувания, места за отдих, туристическите атракции и пр.

○ възможности за развитие на въздушен транспорт за нуждите на стопанските дейности, както и за спортно-рекреационни цели.

✓ По отношение на развитието на различните разновидности на **производствени и други бизнес територии** и съпътстващите ги складови и други обслужващи дейности, както и за обслужващи дейности извън населените места:

○ наличие на инфраструктура със сходно предназначение, напр. бивш стопански двор; складова база; преработващо предприятие;

○ удобни връзки с транспортна инфраструктура.

✓ По отношение развитие на **инфраструктурата на отдиха и спорта** и на туристическите атракции:

○ благоприятно съчетание на природо-географски и антропогенни дадености – специални горски територии, атрактивни естествени ландшафти, съществуващи водни тела, в т.ч. минерални води, обекти на природното и културното наследство, подходящо разположение и връзки с общинския център, опорните центрове и другите населени места, както и с пътни артерии с транзитни потоци;

○ установени традиции в развитието на сходни дейности по места, разработени туристически маршрути, изградена инфраструктура.

Във всички случаи, наличието на поземлени имоти – общинска собственост има значението на стимулатор и условие за реализиране на общински политики за социално-икономическото и устройственото развитие.

7.1.1.5. Общи постановки на прогнозата за пространствено развитие на функционалните системи

Основните постановки на прогнозата за пространствено развитие, респ. създаването на устройствените условия за развитие на функционалните системи в населените места и землищата им извън общинския център и неговото землище са както следва:

- **по отношение система „Обитаване”** - жилищните територии в съществуващите граници на населените места притежават значителни териториални резерви по отношение потребностите на постоянното население и демографските прогнози. Във всички села съществуващата плътност и интензивност на застрояване, респ. брутната гъстота на обитаване са много ниски. Освен това, в много от тях, напр. в Дибич, Илия Блъсково, Радко Димитриево, Коньовец (депо) и др., са налице и незастроени жилищно-строителни УПИ. Констатира се наличие на нереализиран потенциал и за развитие на популярната през последните години система „второ

жилище”, за ползване от жители от града, както и от други общини, включително за „висококатегорийно обитаване”.

- **по отношение система „Труд”** – основната част от териториите за производствени, складови и логистични дейности, респ. реализирани мощности, са концентрирани в землището на гр. Шумен, което е извън обхвата на разработката. Планът запазва съществуващите в разработваната част от общината територии и обекти, свързани с полагането на труд, отнасящи се и към трите стопански сектора. За развитие на първичния сектор се въвежда режим на превантивна защита, гарантиращ максимално опазване на основните му ресурси – земеделските и горските територии; запазват се и всички водни обекти, осигуряващи рибовъдството и риболова, както и условията за дивечовъдство и за стимулиране развитието на ловния туризъм. По отношение развитието на третичния сектор: запазват се всички обекти на услугите в населените места, както и нереализираните отреджания за такова, съгласно действащите ПУП.

Изграждане на обекти на общественото обслужване в извънселищните територии може да се осъществява във вече описаните устройствени зони Соп, както и в територии с допустима промяна на предназначението за производствено-складови и обслужващи функции.

- **по отношение системата „Отдых”** – чрез устройственото зонироване е планирано развитието на озеленени територии и на територии за масов спорт и развлечения, в съответствие с разпоредбите на Наредба №7/2003 г. на МРРБ. Те са предвидени за осигуряване на ежедневния и периодичния отдих на местното население, като районите с обекти за туристическо посещение са адресирани и към временно пребиващите. Осигуряват се възможности за създаване/благоустрояване на кътове за отдих, пикник, както и за провеждане на традиционни местни обществени мероприятия извън населените места. Планът създава възможност за изграждане на велоалеи и еко-пътеки, обвързани в мрежа, предимно по автономни трасета.

- **по отношение развитието на „Зелената система”** – освен озеленените територии като елемент на пространствено-функционалната система „Отдых“, в Плана е предвидено развитието на други елементи на зелената система за широко и специфично ползване, в т.ч. горските територии, заети от защитни и специални гори, естествените обраствания на крайбрежията на водните обекти, защитното и изолационно озеленяване, устройството на гробищните паркове и местата за разширението им.

- **по отношение културното наследство:** с Плана се създават условия за опазване на наследството на общината и реализация на потенциала му като фактор на социалното и икономическо развитие на общината.

- **по отношение системата „Техническа инфраструктура”:** Планът създава устройствени условия за усъвършенстване и доизграждане на пътната мрежа и връзките между населените места, селищни образувания и към за отдих и спорт, както и на останалите елементи – водоснабдяване, канализация, електроснабдяване;

- **по отношение на контрола върху устройствената намеса**, Правилата за прилагане на Плана съдържат изисквания за допълване и обновяване на плановата основа на ниво подробни устройствени планове (ПУП), с оглед недопускане стихийно устройствено и строително усвояване на териториите за урбанизация и осигуряване на устойчивост в развитието.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Описаните по-горе характеристики на общата концепция на ОУПО – принципи, ограничители и стимулатори и прогнозни постановки по системи, го определят като планов документ, насочен към постигане на екологосъобразно устройство на общинската територия. Планът е ориентиран към по-нататъшно социално-икономически мотивирано протичане на урбанизационния процес към постигане на баланс между природната и урбанизирана среда. Така формираният методически подход се основава на експертен опит и добри практики. Той поставя проекта за ОУПО в съответствие с изискванията на Възложителя, като отчита актуалните социални и инвестиционни процеси на територията и приоритетите в общинската политика, при съблюдаване на действащите нормативни изисквания, което е и гаранция за прилагане на екологични подходи в устройството на общинската територия.

7.2 КЛИМАТ И АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ

Оценката на тези компоненти на околната среда се извършва на база анализ на предвижданията на плана по отношение устройството и локацията на производствените дейности, организацията на транспортно-комуникационната мрежа, съсредоточията на селскостопанската инфраструктура, зоните за туристическа и рекреативна дейност, обектите за търговско и друг вид обществено обслужване и др. Всички тези дейности, в качеството им на предмет на ОУПО, представляват в по-малка или по-голяма степен интерес по отношение определяне въздействието им върху качествата на климата и атмосферния въздух. **Прогнозната оценка се базира на степента на подробност на плана, който от своя страна определя само структурното предназначение на територията и режимите на устройването ѝ.**

7.2.1. Развитие на селищната мрежа

Проектните предвиждания по отношение селата в община Шумен и техните земи са насочени към интензифициране на ползването на териториите, намаляване на диспропорцията в развитието на обществените и стопанските активности, при съхраняване и съвременно развитие на основните средови и функционални характеристики и оптимална реализация на ресурсите, осигуряващи поминъка на населението. Така ще се осигурят условия за подобряване качеството на живот и задържане на местното население, а също и стимулиране на посещенията и на заселванията.

Поради сравнително големия брой населени места в общината и с оглед поддържане на възможно по-високо ниво на обществения сервиз се очертава необходимостта от утвърждаване на система от опорни центрове на развитие, допълващи функцията на основния обслужващ център – гр. Шумен. За по-обективното определяне на броя и локализацията на вторичните обслужващи центрове или „опорни центрове“ се прилага многофакторният подход, като се

анализира локализацията на определен тип обслужващи функции със съответните обслужващи обекти, а именно:

- административни функции – населеното място да е със статут на кметство;
- обслужване в сферите на образованието и здравеопазването, включително на население на други населени места – наличие на основно училище със статут на „средищно“, на детско заведение, общопрактикуващ лекар и пр.;
- кръстопътно транспортно положение, осигуряващо удобни транспортни връзки със съседни населени места.

Населени места с такива характеристики са селата Царев брод, Градище, Дибич, Ивански, Друмево. Това са населените места с най-голямо население, както и част от селата, представляващи интерес за закупуване/изграждане на "второ жилище“.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Проектните предвиждания на ОУПО се противопоставят на урбанизационния натиск в града /център на общината/ в полза на стабилизиране на селата. Комплексното въздействие върху околната среда от тях би следвало да се очаква да бъде положително.

7.2.2. Развитие и устройство на населените места

7.2.2.1. Териториално развитие

При съществуващото положение е налице значителен теренен резерв в границите на населените места. Това обстоятелство, както и демографските прогнози, са основание да не се предвижда екстензивно развитие на селищните територии, с изключение на:

- разширение на **с. Ивански** в южна посока, в обхвата на поземлени имоти с вече променено предназначение за жилищни нужди и съседни поземлени имоти (4 ха общинска собственост и стопанисвани от общината), като в обхвата на разширението се предвижда и озеленена площ за широко обществено ползване с площ около 1,4 ха;
- разширение на **с. Царев брод** в южна посока, чрез включване в границите на селото на терени (1,5 ха), разположени между настоящите граници и т.нар. околоръстен път (предвиждането отразява конкретно искане на местната управа);
- отразяване като жилищна територия в границите на **с. Велино** на група имоти в северната част на селото, попадащи в обхвата на регулационния план, но включени в ККР като земеделски земи;
- включване в границите на **с. Салманово** на група имоти с вече променено предназначение за жилищни нужди, прилежащи на южната граница на селото.

7.2.2.2 Устройство на жилищните територии на населените места

По отношение развитието на жилищните територии в съществуващите граници се предвижда разширение на жилищната територия в **с. Коньовец** (Център) поради наличие на инвестиционен интерес и за по-пълноценна реализация на благоприятните природо-екологически дадености и наличен туристически потенциал. Като обхват разширението е съобразено с разработения през 1983 г. подробен план.

Предлага се разширение на жилищната територия в границите на **с. Салманово**, в обхвата на поземлени имоти (ПИ) - частна собственост, отредени в подробния план за залесяване (по ККР – „за друг вид озеленяване“), останало нереализирано. Според този план териториите за озеленяване в границите на селото възлизат на 67 410 кв. м. (т.е. по ок. 95 кв. м./жит.), което многократно надвишава норматива по чл. 31 от Наредба № 7/2003 на МРРБ. Освен това, изграждането на допълнителни озеленени площи в селото върху понастоящем пустеещи земи, заедно с налагащото се отчуждаване на имоти, е практически трудно осъществимо.

Като резервна територия за развитие на жилищни територии се определят група ПИ (общо 6,2 ха) с такова предназначение по КРР, но изключени от регулацията на **с. Градище**. Предвид преобладаващо общинската собственост на ПИ и близостта до гр. Шумен, територията е подходяща за реализация на бъдещи общински жилищни политики.

Поради наличието на значителен териториален резерв и ограничена инвестиционна активност се предлага редукция на жилищната територия в **с. Радко Димитриево**, като за незастроените части, разположени западно от РП П-73 се определя смесена устройствена зона за производствено-складови и обслужващи дейности (**Соп**). Основание за това предвиждане е благоприятното разположение на територията за развитие на дейности, осигуряващи социално-икономическото развитие на селото и общината като цяло.

За устройството на жилищните територии във всички села се определят устройствени зони за застрояване с малка височина - **Жм**.

Жилищните устройствени зони се устройват в съответствие с разпоредбите на чл. 17 и 18 от Наредба №7/2003 на МРРБ и се застрояват по нормативите, определени в чл. 19 от същата наредба със следните максимални стойности:

Наименование на зоната	Код	Пзастр. макс. (%)	Кинт макс.	Позел. мин. (%)	Н макс. (етажи)	Други правила и бележки
Жилищна устройствена зона за застрояване с малка височина	Жм	60	1,2	40	10 (3 ет.)	Минимум 1/3 от озел. площ – дървесна растителност.

С подробен устройствен план отделни поземлени имоти в жилищните територии могат да бъдат урегулирани за нежилищни нужди в съответствие с разпоредбите на чл. 17 и на Глава единадесета от Наредба № 7/2003 г. на МРРБ.

По отношение частта от жилищната територия на **с. Мадара**, попадаща в обхвата на охранителната зона на ИАР „Мадара“ Планът предлага да бъде инициирана ревизия на режима, като жилищната територия, съставляваща кв. 28 от плана на с. Мадара бъде изключена от охранителната зона или в нейния обхват се създаде разновидност на охранителната зона, в която се допуска строителство, съгласно действащия подробен устройствен план.

7.2.2.3. Устройство на териториите за производствени и складови дейности на населените места

Устройството на териториите, предвидените за производствено-складови и за смесени производствено-складови и обслужващи дейности, обхващащи части от бивши стопански дворове в границите на населените места се изпълнява при съблюдаване на правилата и нормативите за съответните устройствени зони.

„Предимно производствените зони” и „високотехнологичната производствена зона” се застрояват при спазване на нормативи със следните максимални стойности:

Наименование на устройствената зоната	Код	П застр. макс. (%)	Кинт макс.	П озел мин.	Други правила и бележки
Предимно производствена зона	Пп	80	2,5	20	Пзастр. макс. включва и всички технологични пътища и обслужващи открити площи. Мин. 1/3 от Позел. – дървесна растителност
Високотехнологична производствена зона	Пс	50	1,5	20	Мин. 1/3 от Позел. – дървесна растителност

„Смесените обслужващи и производствено-складови зони” в извънселищните територии се застрояват при спазване на нормативи със следните максимални стойности:

Наименование на устройствената зоната	Код	П застр. макс. (%)	Кинт макс.	Позел. мин. (%)	Н макс.	Други правила и бележки
Смесена обслужваща и производствено-складова зона	Соп	60	1,8	30	12 м.	Пзастр. макс. включва и всички технологични пътища и обслужващи открити площи. Нмакс. Не се отнася за съоръжения

Извън посочените устройствени зони за производствени и складови дейности и селскостопанска инфраструктура, Планът запазва съществуващите единични обекти с такова предназначение, разположени в самостоятелни поземлени имоти, като ги определя като „терени със собствен режим на устройство”. Устройват се съобразно предвижданията на ПУП, при съблюдаване на правилата и нормативите за „предимно производствена устройствена зона”.

7.2.2.4 Устройство на териториите за производствени дейности извън населените места

Територии за производствени и складови дейности

Планът е определил територии извън населените места за устройване на зони за производствени и складови дейности, вкл. за изграждане на инфраструктура, обслужваща дейности от първичния стопанско сектор, като складиране, претоварване, първична обработка на селскостопанската продукция, складове и съоръжения на растителната защита и др., както и обекти на комуналното стопанство. В тях са обхванати вече урбанизирани територии, в т.ч. тези на бившите стопански дворове, както и други с вече променено предназначение за посочените функции. Посочените територии се устройват като „предимно производствена зона” (Пп).

Запазва се обхватът и предназначението на територията, заета от ДП „Експериментална база“ към Институт по земеделие Шумен край с. Царев брод. Предвид спецификата на дейността, за нея се определя „високотехнологична производствена зона“ (Пс). „Високотехнологичната производствена зона“ се устройва съгласно чл. 26 от Наредба №7 на МРРБ.

„Предимно производствените зони” и „високотехнологичната производствена зона” се застрояват при спазване на нормативи със следните максимални стойности:

Наименование на устройствената зона	Код	П застр. макс. (%)	Кинт макс.	П озел мин.	Други правила и бележки
Предимно производствена зона	Пп	80	2,5	20	Пзастр. макс. включва и всички технологични пътища и обслужващи открити площи. Мин. 1/3 от Позел. – дървесна растителност
Високотехнологична производствена зона	Пс	50	1,5	20	Мин. 1/3 от Позел. – дървесна растителност

Територии за обслужващи и производствено-складови дейности

Планът определя „смесена обслужваща и производствено-складова зона” (Соп) в землищата на населени места, разположени на пътни и железопътни артерии, също в обхвата на бивши стопански дворове и ПИ с вече променено предназначение за сходни функции. В зоната се допуска изграждане на малки и средни предприятия за незамърсяващи производства; офис-гради; обекти на деловото и търговското обслужване; пасажерски хотели; тържища; обекти на логистиката и транспорта, в т.ч. обществени паркинг-гаражи. Допуска се и изграждане на жилища на собственика и на охраната.

„Смесените обслужващи и производствено-складови зони” в извънселищните територии се застрояват при спазване на нормативи със следните максимални стойности:

Наименование на устройствената зона	Код	П застр. макс. (%)	Кинт макс.	Позел. мин. (%)	Н макс.	Други правила и бележки
Смесена обслужваща и производствено-складова зона	Соп	60	1,8	30	12 м.	Пзастр. макс. включва и всички технологични пътища и обслужващи открити площи. Нмакс. Не се отнася за съоръжения

Извън посочените устройствени зони за производствени и складови дейности и селскостопанска инфраструктура, Планът запазва съществуващите единични обекти с такова предназначение, разположени в самостоятелни поземлени имоти, като ги определя като „терени със собствен режим на устройство”. Устройват се съобразно предвижданията на ПУП, при съблюдаване на правилата и нормативите за „предимно производствена устройствена зона”.

7.2.2.5 Устройство зони за обществено-обслужващи дейности извън населените места

Планът предвижда устройване на „смесени обществено-обслужващи зони” (Соо) извън населените места. Те са предназначени да осигурят обслужването на посетители (туристи),

както и на постоянно и временно обитаващите, като се допуска изграждане на обекти на периодичното и епизодично обслужване – търговия, обществено хранене, места за настаняване и подслон, както и обекти на информационното, деловото обслужване и др. Допуска се също изграждане на жилище на собственика. Разполагат се в съседство с летището край **с. Градище** (1,4 ха общинска частна и частна собственост), във връзка с ползването му като обект на въздушните спортове, респ. завишената посещаемост, както и до минералния извор край **с. Мараш** (4,4 ха общинска частна и частна собственост), във връзка с възстановяването и развитието на дейностите в сферата на балнеоложки, СПА и уелнес туризма.

„Смесените обществено-обслужващи зони“ се застрояват при спазване на нормативи със следните максимални стойности:

Наименование на устройствената зона	Код	П застр. макс. (%)	Кинт макс.	Позел. мин. (%)	Н макс. (етажи)	Други правила и бележки
Смесена обществено-обслужваща зона	Соо	60	1,8	30	10 м (3ет.)	Минимум 1/3 от озел. площ – дървесна растителност.

Извън посочените устройствени зони за обществено-обслужващи дейности, Планът създава условия за запазване на съществуващите или изграждане на нови единични обекти с такова предназначение, разположени в самостоятелни поземлени имоти, които се определят като „терени със собствен режим на устройство“. Устройват се съобразно предвижданията на ПУП, при съблюдаване на правилата и нормативите за „смесена обществено-обслужваща зона“.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

ОУПО предвижда ограничено нарастване на територията на населените места, продиктувано е от необходимостта за създаване на възможност за ползване на вече отредени имоти предимно за високатегорийно жилищно застрояване и за допълване набора от обществени обекти.

Устройването на жилищните територии чрез устройствени зони Жм е насочено към съхраняване на общия характер на устройство на населените места.

Устройването на териториите за стопански дейности с два вида устройствени зони – предимно производствени „Пп“ и Смесени обслужващи и производствено-складови „Соп“ е в състояние да покрие широк спектър от дейности, което е съществено за перспективното развитие на общинската икономика.

ОУПО осигурява достатъчни по площ и разнообразни по съдържание озеленени площи за широко обществено ползване, както и територии за спорт и рекреации. **Препоръчително е в окончателния проект на плана да се регламентира минималния дял на озеленяване на терените за спорт и развлечения.**

Като цяло, предвиденото устройство на населени места в общината през перспективния период не застрашава качествата на околната среда и ще подобри условията на живот в тях.

7.2.3. Доразвитие на социалната инфраструктура

Гр. Шумен, в който е локализирана социална инфраструктура за удовлетворяване на потребностите на населението от цялата община и от областта е основният обслужващ център в общината.

Предвижданията на Плана по отношение на системата на **образованието** са свързани с конкретни предложения за извършване на ремонти и поддържане на училищни сгради, детски площадки и съоръжения, което не е свързано с необходимост от определяне на допълнителни и/или нови терени, респективно устройствени режими.

По отношение на **здравното обслужване** се предвижда само доизграждане, оборудване, ремонт на отделни дейности, поради което не се налага да бъдат определени допълнителни и/или нови терени, респ. устройствени режими за тези дейности.

По отношение на **инфраструктурата за социално подпомагане** се предвижда разширяване или откриване на нови дейности, които могат да бъдат реализирани в съществуващ сграден фонд и не се налага определяне на нови устройствени зони за тези дейности.

По отношение на **инфраструктурата на културата** се предвижда само саниране и ремонт на съществуващи обекти. Удовлетворяването на тези потребности не е свързано с определянето в ОУПО на допълнителни или нови терени, респ. устройствени режими.

По отношение на **инфраструктурата на спорта** Плана предвижда устройване на велотрасета на територията на общината и за връзка с туристически обекти в съседни общини, както и на екопътеки, с цел улесняване на движението и създаване на условия за „меки“ начини на придвижване в извънселищните територии и за развитие на нови форми на туризъм и спорт.

Заедно с това планът предвижда рехабилитация и поддържане на спортни игрища, изграждане на спортни бази до с. Овчарово и с. Мараш, както и възстановяване и допълване на благоустройствените елементи в населените места.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Предвижданията на плана относно доразвитието на социалната инфраструктура са направени на база внимателен анализ на съществуващото положение и чрез формулиране на конкретни мерки, насочени основно реконструкция, модернизация и поддържане не се налага ангажиране на нови територии и в този смисъл не се очакват никакви неблагоприятни въздействия върху околната среда като цяло и в частност върху КАВ.

7.2.4. Развитие на газоснабдяването на общината

Преносни газопроводи не се предвиждат, а газоразпределителното предприятие има намерение да захрани единични обекти - птицеферма в с. Панайот Волов, екарисаж до гр. Шумен – посока с. В. Друмев, асфалтова база до кв. Мътница, като газопроводите ще са от полиетилен висока плътност с диаметър до Ду300 и работно налягане до 1,0МРа, ще преминават в сервитутите на съществуващи пътища и сервитутът им ще е ивици с ширина по 1 m двустранно на газопровода.

Газоразпределителното дружество няма планове за захранване на всички населени места и селищни образувания, но е възможно захранване на консуматори, отдалечени от мрежите, чрез компресиран природен газ, с цел опазване качеството на атмосферния въздух на територията на общината.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Като цяло, проектните предвиждания за по-нататъшно развитие и доизграждане на мрежите и съоръженията на системите на техническата инфраструктура се очаква да окажат положително въздействие върху околната среда.

Обобщена оценка

Очакваните въздействия (прогнозна оценка) от предвижданията на ОУПО върху качествата на **атмосферния въздух** се оценяват както следва:

- по вид – позитивни;
- по вероятност – възможни;
- по продължителност – променливи;
- по териториален обхват – ограничени;
- по честота – променливи;
- по рискове за човешкото здраве – не се очакват;
- кумулативен ефект – не се очаква;
- превишаване на екологични стандарти – няма;
- последици върху пространства и пейзажи – няма.

7.3 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ

При разработването на Плана са възприети следните устройствени условия по отношение на повърхностните води:

- Опазване и правилно използване на водните течения и другите водни площи, предвид екологическото, стопанското и рекреационното им значение, както и като ценни елементи на ландшафта;
- С правилата за прилагане на плана се изискват от последващите подробни устройствени планове за територии, включващи и/или прилежащи на водни течения и площи, осигуряване на превенция срещу вредното въздействие на водите, достъп до бреговете им за мониторинг и поддържане на водния обект и други, свързани с управлението на водите съгласно ЗВ;
- По отношение на ВиК и пречистване на отпадъчните води – да предвиди нуждата от реконструкция и изграждане на нова инфраструктура; да определи начина на отвеждане на отпадъчните води и местата на пречиствателни съоръжения; да определи правилата за прилагане на плана и изисквания към последващите подробни устройствени планове за реконструкция на разпределителните мрежи;

7.3.1 Устройство режим на водните течения и водните площи и непосредствените им крайбрежия

Планът осигурява устройствени условия за опазване на водните течения, в т.ч. суходолията, водните площи и за съхраняване на средовите характеристики на непосредствените им крайбрежия, като:

- запазва посочените обекти като елемент на физическата структура на общинската територия;

- отразява защитните режими за онези от тях, които са обхванати в екологичната мрежа „НАТУРА 2000“, като не предвижда допълнителна урбанизация на прилежащите им територии, респ. строителната намеса.

Планът запазва всички естествени обраствания - зелени структури в обхвата на принадлежащите земи на водните обекти по смисъла на Закона за водите и предвижда тяхното опазване, доколкото не възпрепятстват естествения отток, както и поддържането на обектите. Предназначението им е осигуряване срещу ерозионни процеси; превръщане на част от надземния отток в подземен (осигурява подхранване на оводнената част в по-продължителен период и с по-ниска скорост на протичане на водите); предпазване (филтриране) на вредности от селскостопанските дейности – разтворени торове и препарати за растителна защита. Едновременно с това, те осигуряват „зелени коридори“ – непрекъснатост на зелените и природните ареали, увеличаващи възможностите за активна аерация, както и естествени връзки за локални миграции на животински видове. Не на последно място, крайречните зелени структури представляват характерен ландшафтен акцент.

Във връзка с горното, не се допуска промяна на предназначението и/или разполагане на строежи в поземлените имоти на описаните обекти, включени в ККР, освен изграждане на водностопански и хидротехнически системи и съоръжения.

При поддържането и доизграждането на структурите да се съблюдават и следните изисквания:

- при подмяната на съществуващото или при ново озеленяване да се ползват растителни видове, идентични с естествените за мястото;
- да не се засаждат дървета в най-ниската разливна крайречна тераса (в зависимост от хидроложки проучвания за високи води с обезпеченост веднъж на 50 години).

Всички устройствени и строителни инициативи, респ. свързаните с тях планове и проекти, засягащи водните обекти, се процедурат при стриктно спазване на законоустановените процедури, отнасящи се до санкцията на компетентните органи (РИОСВ, Басейнова дирекция) и се съобразяват с Плана за управление на речните басейни в Черноморски район.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

От описанието на проектните решения, касаещи водните обекти и крайбрежията им е видно, че те са изцяло ориентирани към максимално съхраняване на естествените им характеристики. В този смисъл въздействието им върху околната среда ще бъде положително.

7.3.2. Водоснабдяване, канализация, пречиствателни станции

Общият устройствен план на община Шумен изцяло респектира предвижданията на Регионалния генерален план на обособена територия на ВиК Шумен ООД, който предвижда инвестиционна програма за развитие на водоснабдителната инфраструктура в краткосрочен и по-дългосрочен план в зависимост от нуждите на населените места, а именно:

В краткосрочен план:

- ПСПВ за пречистване на питейните води от яз. Тича за гр. Шумен, гр. Велики Преслав, с. Белокопитово, с. Панайот Волов, с. Методиево, с. Иваново, с. Сушина, с. Ловец, с.

Конево, Кьолмен, Менгишево, с. Станянци, с. Божурово, с. Чернооково, с. Крайгорци, гр. Върбица, с. Маломир, с. Нова Бяла река, с. Бяла река, с. Тушовица, с. Драгоево, Мокреш, Златар, Суха река, гр. Смядово и населени места с общо около 10000 жители в област Търговище.

- Рехабилитация на водопроводи, резервоари, помпени станции, черпателни резервоари и водоизточници - I етап в гр. Шумен и селата Мараш и Мътница,

- Рехабилитация на довеждащи водопроводи – Мараш, Градище, Овчарово, Мадара, Кюлевча;

- Рехабилитация на помпени станции, довеждащи водопроводи и вътрешни водопроводни мрежи - реконструкция на ПС 1300.

- Рехабилитация ВС язовир Тича;

- с. Мараш, с. Салманово, с. Струйно, с. Дибич, с. Костена река, Новосел, Градище - съоръжения за отстраняване на нитрати и рехабилитация на вътрешна водопроводна мрежа, СВО и съоръжения.

В средносрочен план се предвижда рехабилитация и изграждане на водопроводи, резервоари, помпени станции, черпателни резервоари в с.с. Радко Димитриево, Панайот Волово, Черенча, Ивански, Царев брод.

В дългосрочен план е предвидена рехабилитация на водопроводи в с.с. Илия Блъсково, Панайот Волово, Вехтово.

По отношение на предвидените нови устройствени зони, проектът предвижда за териториите на бившите стопански дворове, определени с ОУПО като Предимно производствени зони или Смесени обществено-обслужващи зони при възникване на необходимост от допълнителни водни количества, те ще бъдат осигурени от водоснабдителната мрежа на съответното населено място.

По отношение на канализационните системи, в Генералния регионален план за развитие на „ВиК Шумен“ ООД са предвидени следните проектни предложения:

– изграждане / рехабилитация на канализационна мрежа и изграждане на ПСОВ за с. Мадара и с. Кюлевча или изграждане на ЛПСОВ;

– с. Мараш – изграждане на канализационна мрежа и пречистване в ПСОВ Салманово или изграждане на ЛПСОВ;

– с. Салманово – изграждане на канализационна мрежа и ПСОВ за с. Салманово и с. Мараш или изграждане на ЛПСОВ;

– с. Дибич – изграждане на канализационна мрежа и пречистване в ПСОВ Шумен или изграждане на ЛПСОВ;

– с. Царев брод – изграждане на канализационна мрежа и изграждане на ЛПСОВ;

– с. Ивански – Изграждане на канализационна мрежа и изграждане на ЛПСОВ.

За останалите населени места в по дългосрочен план ще се търсят инвестиции за изграждане на канализационни мрежи и ПСОВ. До изграждане на канализационната мрежа и пречиствателните съоръжения, отпадъчните води да се заустват в индивидуални съоръжения за

отвеждане и пречистване на водите (водоплътни изгребни ями), които отговарят на техническите и санитарно-хигиенните изисквания.

В Правилата за прилагане на ОУПО е отправено изискване към последващите подробни устройствени планове на населените места и селищните образувания да се предвиди изграждане/доизграждане на канализационната мрежа като разделна, с оглед осигуряване на възможност за събиране и отвеждане на отпадъчните води до локални пречиствателни съоръжения в по-далечна перспектива.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Проектните предвиждания за по-нататъшно развитие и доизграждане на мрежите и съоръженията на **системите водоснабдяване и канализация** се очаква да окажат положително въздействие върху околната среда. Ще се осигури нормално питейно водоснабдяване на селата с установен недостиг и на новоурбанизираните територии. Ще се ограничи вливането в реките на общината на непречистени отпадъчни води.

Въздействието се оценява както следва:

- по вид – положително;
- по вероятност за неблагоприятно въздействие – ниска, при условие, че предвижданията на плана биват реализирани и системите поддържани;
- по продължителност – постоянно, положително;
- по териториален обхват – значителен;
- по честота – постоянно, положително;
- рискове за човешкото здраве – изключени, при подходящо поддържане на системата;
- по кумулативен ефект – не се очакват, освен при непредвидими причини;
- по превишение на екологични стандарти – не се очаква;

7.3.3 Развитие на инфраструктурата за защита от наводнения

В ПУРН са публикувани основните, необходимите и допълнителните мерки за защита от наводнение **в определените райони със значителен риск**, които са основни за всички райони под заплаха, като са предвидени и необходимите мерки.

Предвидени са и мерки, които следва да се предприемат за предотвратяване на потенциално наводнение в териториите, **които са извън РЗПРН**. Тези мерки е **препоръчително** да се включат в текстовата част на ОУПО.

За целия район за басейново управление на водите са предвидени мерки за изпълнение, които са общи за територията на района за басейново управление като:

- почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна;
- почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия;
- реконструкция и поддържане на корекциите;
- възстановяване на компрометирани диги;
- изпълнение на възстановителни работи по пътища, водоснабдяване, канализация, електроснабдителни мрежи и др.

- ежегодно обследване на техническото и експлоатационното състояние на язовирните стени и съоръженията към тях;
- изготвяне на указания за разработването и готовността за изпълнението на плановете за защита при бедствия, включително при наводнения

В Програмата от мерки /ПоМ/ на ПУРН на Черноморския басейн за управление на водите са разписани и **конкретни мерки за установените две РЗПРН**, които следва да се изпълнят през плановия период, а именно:

-за РЗПРН с код BG2_APSFR_KA_04. Тук са засегнати водни тела с код BG2KA578R003 и BG2KA900R019. Засегнати населени места са **гр. Шумен; с. Дибич; с. Салманово; гр. Велики Преслав; с. Драгоево; с. Ивански; с. Драгоево; с. Миланово.**

Мярка-Почистване на речни участъци през населени места:

Цитирани са следните 10 участъка, за които е била осигурена проводимост през 2015г. на територията на двете засегнати общини-Шумен и Велики Преслав.

- 1) Почистване на речен участък от р. Енчова през гр. Шумен.
- 2) Почистване на речен участък от р. Поройна през с. Дибич.
- 3) Почистване на речен участък с дължина 1750 m от р. Салмановска по цялата дължина на с. Салманово до заустването в р. Камчия.
- 4) Почистване на речен участък от р. Поройна през гр. Шумен.
- 5) Почистване на речен участък от р. Дервишка през гр. Велики Преслав.
- 6) Почистване на речен участък от яз. Драгоево - по цялата дължина (2642 m) през с. Драгоево.
- 7) Почистване на участък от р. Теке дере през с. Ивански.
- 8) Почистване на участък от дере през с. Драгоево.
- 9) Почистване на участък р. Камчия от Омуртагов мост до с. Миланово.
- 10) Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна с дължина $L = 14\ 000\ m$ в община Шумен, с. Салманово, с. Кълново, с. Ивански, с. Радко Димитриево, гр. Шумен, с. Дибич на водн: BG2KA578R003, BG2KA700R016, BG2KA700R017, BG2KA900R019 и BG2KA900R020.

Извън обхвата на тази РЗПРН в ПоМ има предвидени осем мерки, които също са от значение за осигуряване на по-добра защита от вредното въздействие на водите, а именно:

Мярка: Разширяване на "тесните места" като мостове и др., които водят до подприщване на речния отток

- 1) Реконструкция на мост в кв. Макак, гр. Шумен за предотвратяване на подприщването на р. Стражка –в.т. BG2KA578R003
- 2) Укрепване брега на р. Енчова по ул. "Марица", гр. Шумен - в.т. BG2KA578R003
- 3) Аварийен ремонт на мост над р. Енчова на ул. "Ген. Скобелев", гр. Шумен и укрепване на оттока.
- 4) Аварийен ремонт на мост над р. Поройна на ул. "Строител", гр. Шумен
- 5) Изграждане на нови корекции с дължина $L=2000\ m$ в гр. Шумен, с. Драгоево, с. Дибич с височина на стените $H=3,5\ m$.

б) Разширяване на "тесните места" като мостове и др., които водят до подприщване на речния отток-9 бр. Засегнати водни тела- BG2KA578R003, BG2KA900R019, BG2KA900R020 в общините Велики Преслав, Шумен и Смядово (гр. Велики Преслав, с. Миланово, с. Мараш, с. Хан Крум, с. Салманово, с. Радко Димитриево, гр. Шумен, с. Дибич).

7) Коригиран участък от р. Камчия при км 29+500, землище с. Радко Димитриево, общ. Шумен, - възстановяване на проектния профил, L= 100 m. Засегнато водно тяло с код BG2KA578R003.

8) Поддържане и подобряване състоянието на яз. "Шумен" (26°57'4"E, 43°14'47"N) над гр. Шумен. Отговорен изпълнител-„НС“ ЕАД

За РЗПРН с код BG2_APSFR_PR_05: Засегнато водно тяло с код BG2PR800R016

Мярка: Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна

1) Почистване от участък от р. Мадарска с дължина 3 000 m от с. Мадара до начало корекция (вливане в р. Провадийска) при установяване на влошена проводимост (осигурена проводимост към есен 2015 г.).

2) Реконструкция и поддържане на корекциите - L = 600 m с. Мадара

Извън обхвата на тази РЗПРН в ПоМ има предвидена мярка, която също е от значение за осигуряване на по-добра защита от вредното въздействие на водите, а именно:

Мярка: Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна

1) Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна с L=600 m с. Мадара, приета средна ширина 3,0 m.

В ОУПО се предлага с цел предотвратяване риска от наводнения необходимост от коригиране на речните течения, преминаващи през селата Средня, Черенча, Новосел, Лозево, Градище, Кладенец, Вехтово и Овчарово.

Правилата за прилагане на ОУПО въвеждат изисквания към последващите подробни устройствени планове и правилата за прилагането им, както следва:

- не се допуска промяна на предназначението на поземлените имоти на водни обекти и строителство в тях, освен на водностопански и хидротехнически системи и съоръжения;

- при урбанизиране на територии около водни обекти, в подробните устройствени планове се включват отреждания за регулация на речните корита и изграждане на необходимите защитни съоръжения;

- до изграждането на защитни съоръжения, в обхвата на крайбрежните заливаеми ивици и в сервитута на хидротехническите съоръжения не се допуска капитално застрояване и дейностите по чл. 134 от Закона за водите, освен изграждане на водностопански и хидротехнически системи и съоръжения. Не се допуска засаждане на дървета в най-ниската разливна крайречна тераса (в зависимост от хидроложки проучвания за високи води с обезпеченост веднъж на 50 години);

- при урбанизиране на територии край реки и дерета, когато се засягат защитени зони по Закона за биологичното разнообразие, границата на застрояване в урегулираните поземлени имоти не може да бъде на разстояние по-малко от 20 м от имотните граници на водния обект или дерето. В полосите между границата на застрояване и имотната граница по предходното изречение се допуска озеленяване с растителни видове, характерни за съответните местообитания, разположени в съседство с тях;

- във всички случаи на урбанизиране на територии край реки и дерета, се осигурява възможност за достъп за почистване, укрепване и поддържане на речното корито, дерето или суходолието;

- изпълнението на корекциите на реките и други укрепителни и геозащитни съоръжения в населени места и селищните образувания да става на основание проекти с архитектурна част, в която да се определя подходящо оформяне, чрез ползване на естествени местни облицовъчни материали и/или озеленяване.

В ОУПО се предвижда всички устройствени и строителни инициативи и свързаните с тях планове и проекти, засягащи водните обекти, да се процедурат при стриктно спазване на законоустановените процедури, отнасящи се до санкцията на компетентните органи (РИОСВ, Басейнова дирекция) и се съобразяват с Плана за управление на речните басейни в Черноморски район.

7.3.4 Програми от мерки /ПоМ/ съгласно ПУРБ

Програмата от мерки е основният инструмент за постигане на целите на Плана за управление на речните басейни съгласно Рамковата директива за водите и Закона за водите. Мерките се планират като отговор на установеното състояние за конкретните повърхностни и подземни водни тела и зоните за защита на водите, както и поставените цели за запазването или подобряването му.

Мерките, разработени за конкретните водни тела на територията на община Шумен са както следва:

В.т.BG2PR345R1007

Мерки: 1. Контрол на изпълнението на програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници.

2. Прилагане на приетите програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в нитратно уязвими зони.

3. Контрол върху прилагането на приетите правила за добра земеделска практика извън нитратно уязвими зони.

4. Контрол върху прилагането на торове и препарати за растителна защита.

В.т.BG2PR800R016

Мерки : 1. Контрол върху прилагането на приетите правила за добра земеделска практика извън нитратно уязвими зони.

2. Прилагане на приетите програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в нитратно уязвими зони.
3. Контрол върху прилагането на торове и препарати за растителна защита.
4. Поставяне на условие в издадените разрешителни за ползване на воден обект и/или за водовземане с цел отглеждане на аквакултури за провеждане на собствен мониторинг във връзка с оценка на натиска от различните форми на сладководно рибовъдство.

В.т. BG2PR800R018

Мерки: 1. Прилагане на приетите програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в нитратно уязвими зони.

2. Контрол върху прилагането на приетите правила за добра земеделска практика извън нитратно уязвими зони.

3. Контрол по изпълнението на условията и при необходимост преразглеждане на издадените разрешителни за заустване на отпадъчни води, по реда на ЗВ.

4. Контрол и при необходимост преразглеждане на разрешителните за водовземане с цел риборазвъждане.

5. Поставяне на условие в издадените разрешителни за ползване на воден обект и/или за водовземане с цел отглеждане на аквакултури за провеждане на собствен мониторинг във връзка с оценка на натиска от различните форми на сладководно рибовъдство.

В.т. BG2PR900R015- Водното тяло е в изключение по чл. 156в, т.1 „в“ от ЗВ (4.4.iii от РДВ)

Мерки: 1. Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници;

2. Проучване за установяване на замърсяване на повърхностни и подземни води;

3. Изпълнение на процедурата по преразглеждане на издадените разрешителни за водовземане от повърхностни води;

4. Изпълнение на програма за собствен мониторинг във връзка с отглеждане на аквакултури;

5. Изпълнение на процедурата по преразглеждане на издадените разрешителни за заустване на отпадъчни води;

В.т. BG2KA578R1203- Водното тяло е в изключение по чл. 156в, т.1 „в“ от ЗВ (4.4.iii от РДВ)

Мерки: 1. Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници. Контрол върху прилагането на торове и препарати за растителна защита;

2. Изпълнение на процедурата по преразглеждане на издадените разрешителни за водовземане от повърхностни води. Контрол и при необходимост преразглеждане на разрешителните за водовземане за селскостопански цели;

3. Проучване за установяване на замърсяване на повърхностни и подземни води.

В.т. BG2KA578R1003- Водното тяло е в изключение по чл. 156в, т.1 „в“ от ЗВ (4.4.iii от РДВ)

Мерки: 1. Прилагане на приетите програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в нитратно уязвими зони. Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници.

2. Изпълнение на процедурата по преразглеждане на издадените разрешителни за заустване на отпадъчни води.

3. Изпълнение на процедурата по преразглеждане на издадените разрешителни за водоземане от повърхностни води.

4. Изпълнение на програма за собствен мониторинг във връзка с отглеждане на аквакултури.

В.т. BG2KA700R017

Мерки: 1. Контрол на изпълнението на програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници

2. Контрол върху прилагането на приетите правила за добра земеделска практика извън нитратно уязвими зони

3. Поставяне на условие в издадените разрешителни за ползване на воден обект и/или за водоземане с цел отглеждане на аквакултури за провеждане на собствен мониторинг във връзка с оценка на натиска от различните форми на сладководно рибовъдство.

В.т. BG2KA800R025

Мерки: 1. Контрол на изпълнението на програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници;

2. Контрол върху прилагането на приетите правила за добра земеделска практика извън нитратно уязвими зони.

В.т. BG2KA800R026

Мерки: 1. Контрол върху прилагането на приетите правила за добра земеделска практика извън нитратно уязвими зони;

2. Контрол върху прилагането на торове и препарати за растителна защита.

В.т. BG2KA900R1019- Водното тяло е в изключение по чл. 156в, т.1 „в“ от ЗВ (4.4.iii от РДВ)

Мерки 1. Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници;

2. Осигуряване на екологичния отток;

3. Проучване за установяване на замърсяване на повърхностни и подземни води;

4. Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места

В.т. BG2KA700R016- Водното тяло е в изключение съгласно чл. 156в, т.1 „в“ от ЗВ (4.4.iii от РДВ)

Мерки: 1. Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници.

2. Изпълнение на процедурата по преразглеждане на издадените разрешителни за водоземане от повърхностни води.

3. Изпълнение на програма за собствен мониторинг във връзка с отглеждане на аквакултури.

В.т. BG2KA578R1103 - Водното тяло е в изключение съгласно чл. 156в, т.1 „в“ от ЗВ (4.4.iii от РДВ)

Мерки: 1. Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места.

2. Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници.

3. Изпълнение на процедурата по преразглеждане на издадените разрешителни за заустване на отпадъчни води.

4. Изпълнение на процедурата по преразглеждане на издадените разрешителни за водоземане от повърхностни води.

5. Изпълнение на програма за собствен мониторинг във връзка с отглеждане на аквакултури.

В.т. BG2KA800L027

Мерки: 1. Поставяне на условие в издадените разрешителни за ползване на воден обект и/или за водоземане с цел отглеждане на аквакултури за провеждане на собствен мониторинг във връзка с оценка на натиска от различните форми на сладководно рибовъдство.

7.3.5 Зони за защита на водите

Зоните за защита на водите (ЗЗВ) са със специална защита съгласно Рамковата директива по водите. Те включват територии, определени по други директиви, както и зони по чл.6, чл. 7 и Приложение IV на РДВ. РДВ определя типовете зони за защита на водите.

Зони за защита на водите, предназначени за питейно битово водоснабдяване

Опазването на водите, предназначени за питейно битово водоснабдяване /ПБВ/ се осъществява чрез определяне на зони за защита на питейните води. Това са териториите, определени за водочерпене за човешка консумация по член 7 на РДВ - Директива за водохващане на повърхностни води (75/440/ЕЕС) и Наредба № 12, ДВ. бр. 63/02г. и Наредба № 9 от 2001 , изм., ДВ бр. 15 от 21.02.2012 г.

Съгласно чл. 119а, ал. 1, т. 1 от ЗВ и по отношение на зоните за защита на водите, определени за водочерпене за човешка консумация са територията на водосбора на повърхностните водни тела и земната повърхност над подземните водни тела. На територията на община Шумен няма такива повърхностни водни тела.

В действащия ПУРБ, в регистъра на зоните за защита на повърхностни води са включени и **Защитени зони, обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване**

-3.3. с код **BG0000393** - Екокоридор Камчия – Емине-Водни тела: BG2KA578R1203, BG2KA700R017, BG2KA900R1019

-3.3. с код **BG0000382** - Шуменско плато-Водни тела: BG2KA578R1003, BG2KA578R1103, BG2KA700R016, BG2KA800R026,

-3.3. с код **BG0000421** - Преславска планина-Водни тела: BG2KA578R1003, BG2KA900R1019,

-3.3. с код **BG0000178**-Тича-Водни тела: BG2KA578R1003, BG2KA900R1019,

-3.3. с код **BG0000104**-Провадийско-Роякско плато-Води тела:BG2KA578R1203, BG2PR345R1007,

-3.3. с код **BG0000501**-Голяма Камчия-Водни тела: BG2KA578R1203, BG2KA900R1019.

-3.3. с код **BG0000602**-Кабиюк-Водно тяло BG2PR800R1016.

-3.3. с код **BG0000138**-Каменица-Водно тяло BG2PR900R1015.

Зоните за защита на природните местообитания и на дивата флора и фауна: BG0000501 „Голяма Камчия“; BG0000602 „Кабиюк“, BG0000138 „Каменица“, BG0000104 „Провадийско-Роякско плато“, BG0000382 „Шуменско плато“.

При актуализацията на ПУРБ (2016 -2021 г.) е определена и зона за защита на птиците по НАТУРА 2000, съгласно Директива 92/43/ЕИО с код **BG0002038** „Провадийско-Роякско плато“ РД-134/10.02.2012 г.- Защитена зона по Директива за местообитанията, която припокрива защитена зона по Директива за птиците.

Защитени територии (по ЗЗТ), обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване: З.М. Дъбовете- с. Илия Блъсково - Опазване на вековна гора от летен дъб на възраст около 200 години.

7.4 ЗЕМИ И ЗЕМЕПОЛЗВАНЕ

7.4.1. Обща структура и баланс на общинската територията

В общият баланс на територията на общината /вж. таблицата по-долу/, в сравнение със съществуващото състояние, се наблюдават изменения в основните елементи на проектния баланс, което води до определени промени в общата структура на общинската територия.

Таблица 28 Баланс на територията (без землището на град Шумен)

Вид територия по основно предназначение	Съществуващо положение		Проект	
	Площ (ха)	Дял (%)	Площ (ха)	Дял (%)
1. Урбанизирани територии, в т.ч.	2498,4	4,81	2569,3	4,94
- жилищни територии (бруто)*	1526,57		1507,05	
- територии за обществено-обслужващи дейности	57,57		63,09	
- територии за производствено-складови дейности и за инфраструктура, обслужваща селското стопанство	733,2		790,61**	
- територии за рекреационни дейности	1,9		7,13***	

- територии за озеленени площи за широко обществено ползване и със специфично предназначение	86,96		102,76	
- територии за спорт	24,25		30,71	
- територии за техническа инфраструктура и комунално стопанство	41,0		41,0	
- специални	26,95		26,95	
2. Земеделски територии, в т.ч.:	36568,48	70,31	36537,98	70,25
- обработваеми земи – ниви	29974,74		29932,01	
- обработваеми земи - трайни насаждения	1368,29		1368,29	
- други****	5225,45		5237,68	
3. Горски територии*****, в т.ч.:	9572,03	18,40	9570,03	18,4
- специални горски територии по чл.5, ал.3 от ЗГ	5873,4		5873,4	
- защитни горски територии по чл.5, ал.2 от ЗГ	337,2		337,3	
- други горски територии	3361,43		3359,43	
4. Водни площи и течения	548,78	1,06	548,78	1,06
5. Територии за транспорт и комуникации	1997,16	3,84	2028,66	3,9
6. Територии за природозащита по ЗЗТ*****	465,6	0,9	465,6	0,9
7. Територии за възстановяване и рекултивация*****	69,9	0,13	0	0
8. Територии с друго и без определено стопанско предназначение (в т.ч. скали, пясъци, дерета, сипей, оврази и др.) *****	288,15	0,55	288,15	0,55
ОБЩО	52008,5	100	52008,5	100

* Съгласно чл. 14, ал. 2 от Наредба № 7/2003 на МРРБ

** В т.ч. УЗ Соп

*** В т.ч. УЗ Ос и Од по смисъла на чл. 27, ал. 1 от Наредба № 7/2003 на МРРБ

**** вкл. земеделски земи по §4 от ПЗР на ЗСПЗЗ

*****Данните са по ККР. В горния баланс части от териториите (с обща площ ок. 1411 ха), обхванати в горскостопанския план, според НТП по ККР са включени в рубриците „Земеделски територии“, „Територии за транспорт и комуникации“, „Водни площи и течения“, „Територии с друго и без определено стопанско предназначение“ (дерета)

***** вкл. ПИ с НТП за рекреационни дейности в ПП „Шуменско плато“ с площ по ККР 5,6 ха

***** вкл. закрити сметища и кариери (за рекултивация след приключване на експлоатацията им)

***** вкл. ПИ на КИН по ККР

Данните от посочената сравнителна таблица показват промените, които настъпват в баланса на територията в резултат от предвижданията на ОУПО.

Увеличението на площта на урбанизираните територии със 70.9 ха е незначително и представлява 0.14 % от общата планирана територия. Участието в него на населените места е ограничено до нарастването на площта на жилищните територии,

По-значително е нарастването на урбанизираните територии извън населените места. В него най-висок е дялът на производствените и складови терени (с 57.41 ха), следвани от терените за извънселищни паркове и специфично озеленяване (15.8 ха), терените за обществено-обслужващи дейности (5.52 ха) и терените за рекреация и спорт (11.69 ха). Необходимостта от таква териториално развитие е мотивирана основно от стратегията за социално-икономическо развитие на общината през следващите планови периоди, но също така и от анализа на степента на задоволеност към настоящия момент.

Земеделските територии намаляват с 30.5 ха, основно за сметка на нивите (42.73 ха). Земите в категорията „други“ показват увеличение с 12.23 ха.

Горските територии намаляват с 2 ха, като не се засягат специалните и защитни горски територии по чл. 5, ал.2 и 3 на Закона за горите, а само други горски територии. Върху тях е предвидено устройването на горски и други извънселищни паркове, като територии за озеленени площи за широко обществено ползване.

Съществено, на фона на останалите промени в баланса на територията е нарастването на териториите за транспорт и комуникации – с 31.5 ха. То произтича от необходимостта да бъде доизградена пътната мрежа и да бъдат усъвършенствани междуселищните връзки

Намалението на площта на депата за отпадъци с 69.9 ха е свързано с предвидената рекултивация на депата с приключено ползване и други земи, подлежащи ва рекултивация.

Площите, заети от територии с особена териториално-устройствена защита не претърпяват промяна.

7.4.2 Земеползване и устройство на териториите със земеделски земи

Земеделските земи са основният ресурс за развитие на селското стопанство – сектор с първостепенно значение в общинската икономика, поради което с ОУПО се определят:

- конкретни земеделски територии, в които се допуска промяна на предназначението на отделни ПИ по реда на Закона за опазване на земеделските земи (ЗОЗЗ) при възникване на инвестиционна инициатива;
- режим на превантивна защита за всички останали земеделски територии.

Определени са две разновидности:

- **земеделски територии с допустима промяна на предназначението за производствено-складови и обслужващи дейности**, определени в зависимост от възможностите за транспортно обслужване, структурата на поземлените имоти, собствеността, както и наличието на имоти с вече променено предназначение и
- **земеделски територии с допустима промяна на предназначението за рекреационни и обслужващи дейности**, определени в зависимост от наличието в съседство на атрактивни рекреационни условия и туристически ресурси/дейности. Тук се включват и земите по § 4 от ПЗР на ЗСПЗЗ и някои други земи, ползвани за „земеделски труд и отдих“.

За всички земеделски земи извън гореописаните територии, в изпълнение на нормативните изисквания и на основание чл. 10, ал. 3 от ЗУТ, с ОУПО се установява режим на превантивна защита, с който се запазва фактическото им ползване, без да се влошават техните качества. Режимът обхваща най-ценния земеделски ресурс – земи с висока бонитетна категория, земеделски земи с трайни насаждения, земеделски земи с изградени системи за изкуствено напояване, земите за зеленчукопроизводство, ливадите, пасищата и мерите, земи, заети от полезащитни горски пояси, както и някои други земеделски земи, които поради разположението

си са неподходящи за промяна на предназначението. **Режимът на превантивна защита обхваща всички земеделски територии, попадащи в обхвата на защитени зони по Закона за биологичното разнообразие.**

За изпълнение на обществено значими мероприятия, промяна на предназначението на земеделски земи, поставени в режима на превантивна защита се допуска по изключение за териториално разширение на населени места и съществуващи селищни образувания, създаване или разширяване на озеленени площи за широко обществено ползване, разширение на гробищни паркове или за нови гробищни паркове, изграждане на обекти на техническата инфраструктура, на нови полезащитни пояси, опазването и експонирането на обекти на недвижимото културно наследство и др. подобни.

Когато имотът е разположен край АМ или край пътища от РПМ първи и втори клас, промяната е без ограничение в площта, а в останалите случаи промяната за един обект може да обхване площ не по-голяма от 3 дка. При изработването на подробните устройствени планове да се съблюдават следните нормативи: **макс. Пзастр. 60%; макс. Кинт 1,2; мин. Позел. 30%; Н макс. (етажи) – 10 м (3 ет.).** Н макс. не се отнася за съоръжения. Във всички случаи нормативно определеният брой места за паркиране се осигурява в границите на съответния имот.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Въвеждането с ОУПО на режим на превантивна защита върху земите с висока бонитетна категория (I-ва до VI-та), трайните насаждения и поливните обработваеми земи, както и на тези попадащи в обхвата на защитени зони по Закона за биологичното разнообразие, респ. на ограничаване само до определени случаи на промяната на предназначението им, способства за смекчаване/ограничаване/недопускане на евентуално негативно въздействие на урбанизацията върху околната среда. В същата посока ще действа и лимитирането до 3 дка на площта на имотите, респ. частите им, чието предназначение може да бъде променяно.

Като относително високи биха могли да се преценят показателите за застрояване на земите с допуснатата промяна на предназначението – плътност до 60 %, Кинт до 1.2 и височина до 3 етажа. С оглед на това се препоръчва при разработването на окончателния проект на ОУПО тези показатели да бъдат ревизирани в посока на намаление.

7.4.3 Земеползване и устройство на горските територии

Горските територии заемат сравнително малък дял от площта на община Шумен. Общата площ на горските територии, стопанисвани и управлявани от стопанството в границите на цялата община е 13813,10 ха, а останалите 442 ха се стопанисват и управляват от ДГС Нови Пазар.

Предвид стопанското (традиционните горкостопански дейности, еко и ловен туризъм), рекреационното, екологичното и естетическото значение на горите в община Шумен, Планът предвижда запазване в максимална степен предназначението на тези територии и ограничаване на възможностите за промяна на предназначението им за други нужди.

Планът отразява горските територии, които съответстват на определението на чл.5, ал.3 за специални горски територии, а именно:

- горските територии, включени в границите на защитените територии по смисъла на ЗЗТ и ЗБР;

- горските територии за семепроизводствени насаждения и градини; горски разсадници; опитни и географски култури от горски дървесни и храстови видове; дендрариуми; научноизследователски и учебно-опитни гори; токовища; до 200 м около туристическите хижи и обекти с религиозно значение; бази за интензивно стопанисване на дивеча;

- горските територии с рекреационно значение, за поддържане на ландшафта и с висока консервационна стойност (ВКС). „Горски територии с ВКС“ са горски територии с критично значение за опазване и поддържане на биологичното разнообразие, екологичните и социалните функции на горите. (§1, т.18 от Допълнителни разпоредби към ЗГ). Те са определени съобразно „Доклад за проведения мониторинг на територията на ДГС Шумен през 2016 г.“, Североизточно държавно предприятие - гр. Шумен, ТП – Държавно горско стопанство Шумен.

7.4.4. Разположение и устройство на територии за рекреационни дейности

За нуждите на туризма се запазват съществуващите обекти (къмпинг, хижи), разположени извън населените места. Планът предвижда две разновидности устройствени зони за регламентиране устройството на нови територии за рекреационни дейности, както следва:

- Устройствена зона „ваканционно селище“ (Ос) се определя за част от поземлен имот (4,2 ха общинска частна собственост) югозападно от **с. Мараш**. Предвидена е за изграждане на инфраструктура, обслужваща балнеоложки, СПА и уелнес туризъм, предвид разположения в близост минерален извор. Във ваканционното селище е допустимо изграждане на обектите по чл. 28 ал. 1 от Наредба №7/2003 г. на МРРБ.

- Устройствена зона за други рекреации – „зона за къмпинг“ (Од) се определя за част от поземлен имот (1 ха общинска собственост) с подходящо разположение югоизточно от **с. Белокопитово**, на РП I-2, в удобна близост до пътен възел „Белокопитово на АМ „Хемус“, РП I-7 и други пътни връзки. В зоната се създават условия за къмпирание чрез разполагане на кемпери, каравани, палатки. Допустимо е поставяне на преместваеми бунгала, както и поставяне или изграждане (строителство) на обекти за хранене, търговия и друго туристическо обслужване, вкл. посетителски център.

Посочените устройствени зони се застрояват при спазване на нормативи със следните максимални стойности:

Наименование на устройствената зона	Код	Макс. Плътност на застр. (%)	Макс. Кинт	Мин. озел. площ (%)	Н макс. (етажи)	Други правила и бележки
Ваканционно селище	Ос	30	0,9	50	10 м. (3ет.)	Минимум ½ от озел. площ – дървесна растителност
Зона за къмпинг	Од	5	0.05	20	6 м. (2 ет.)	Отнасят се за капиталното застрояване; не включват местата за къмпирание и преместваемите обекти. Минимум ½ от озел. площ – дървесна растителност

Ползването и стопанисването на съществуващите рекреационните обекти в границите на НИАР „Мадара“ и на ПП „Шуменско плато“ се съобразяват с режимите на опазване, определени съответно по реда на Закона за културното наследство и Закона за защитените територии.

7.4.5. Други изисквания към устройството на урбанизираните територии извън населените места

Планът препоръчва устройството на урбанизираните територии да става на основание цялостни ПУП, изработени по реда на чл. 16 от ЗУТ. За всички урбанизирани територии извън населените места с последващите ПУП да се предвиди изграждане на разделна канализация за атмосферните и отпадъчните води и отвеждане на последните в градската ПСОВ или в ЛПСОВ. До изграждане на канализационната мрежа, отпадъчните води да се заустват в индивидуални съоръжения за отвеждане и пречистване на водите (водоплътни изгребни ями), които отговарят на техническите и санитарно-хигиенните изисквания.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Планът предвижда запазване в максимална степен предназначението на горските територии и ограничаване на възможностите за промяна на предназначението им за други нужди. За нуждите на туризма се запазват съществуващите обекти (къмпинг, хижи), разположени извън населените места. Предвиждат се две разновидности устройствени зони за регламентиране устройството на нови територии за рекреационни дейности-ваканционни селища и къмпинг, с параметри и изисквания /ниска капиталност и плътност на засторяване/, които не съдържат предпоставки за евентуални неблагоприятни въздействия върху околната среда.

Обобщено, очакваните въздействия (прогнозна оценка) от предвижданията на ОУПО върху качествата на **земите и почвите** се оценяват както следва:

- по вид – преки;
- по вероятност – допустими;
- по продължителност – променливи;
- по териториален обхват – ограничени;
- по честота – променливи;
- по рискове за човешкото здраве – не се очакват;
- кумулативен ефект – допустим;
- превишаване на екологични стандарти – няма;
- последици върху пространства и пейзажи – положителни.

7.5 ЗЕМНИ НЕДРА, ПОДЗЕМНИ ВОДИ

7.5.1 Земни недра

Въздействие върху земните недра по време на евентуално бъдещо строителство ще бъде аналогично на осъщественото в застроената урбанизирана територия на селищата в общината, пътната, канализационната, водоснабдителната мрежа и пр. То ще се изрази главно в изкопни и насипни работи за изграждане на жилища, обслужващи съоръжения, производствена, транспортна, водоснабдителна, канализационна и социална инфраструктура и пр.

Механичното нарушаване на геоложката среда ще бъде отрицателно, пряко, постоянно, дълготрайно и частично обратимо, но обективно неизбежно. По обхват се ограничава в обсега на третираната в ОУП територия. Оценява се като незначително, тъй като ще засяга само малка

част от приповърхностната зона на земните недра, която впоследствие частично се възстановява.

Освен от механично нарушаване, геоложката среда потенциално е застрашена и от качествени изменения, произтичащи от замърсяването ѝ със строителни, битови и други отпадъци, отпадъчни води от попивни ями, с нитрати от земеделска дейност, разливи на нефтени продукти от строителните машини, моторните превозни средства и пр. Ако бъдат допускани, тези изменения обикновено са дълготрайни, тъй като въздействието им продължава и след отстраняване на източниците на замърсяване. Предмет на добра технологична дисциплина е недопускането на подобни нарушения.

Въздействия върху земните недра са възможни и в резултат на:

- природни бедствия – земетресения, пожари в горските и селскостопанските територии и др.;
- аварии в изградената канализационна и водопроводна мрежа;
- разливане на нефтопродукти и други опасни вещества и материали при транспортни и други произшествия.

Тези евентуални въздействия са отрицателни, преки, временни и обратими.

7.5.2. Подземни води

В селищата на община Шумен до настоящия момент е осъществено жилищно, транспортно, комунално-битово и друго строителство. Тази строителна дейност, земеделската дейност, животновъдството, функционирането на съществуващите незаконни сметища, остарялата и амортизирана до голяма степен водопроводна мрежа и пр., са оказали негативно въздействие върху химичния състав на плитко залягащите порови и карстови подземни води поради инфилтрация на замърсени води. Поради това химичното състояние на значителна част от тях, както е посочено по-горе в раздел „подземни води“ е лошо.

При бъдещата строителна дейност по реализиране предвижданията на ОУПО е потенциално възможно аналогично на реализираното въздействие върху подземните води, а именно:

- инфилтриране на замърсени отпадъчни води от съществуващи изгребни и попивни ями, нерегламентирани сметища и замърсяване с битови и други отпадъци, от животновъдни ферми, с нитрати от земеделска дейност и пр. То ще бъде отрицателно, пряко, временно и обратимо с ограничен териториален обхват в обсега на населените места и на изкопите и насипите за ново строителство;
- отнемане на разполагаеми ресурси от подземни водни тела при експлоатацията на съществуващите водоземни съоръжения и системи. Това въздействие ще бъде постоянно, дълготрайно и обратимо при евентуално прекъсване на водовземането. По обхват се ограничава в обсега на създаваната зона на влияние от водоземните съоръжения;
- намаляване на инфилтрацията на замърсени води вследствие на евентуално изграждане и рехабилитация на канализационни и водопроводни мрежи и пречиствателни станции за отпадъчни води, ликвидиране на незаконните сметища, регламентирано съхраняване и

обезвреждане на битови и други отпадъци. Това въздействие ще бъде положително, пряко, постоянно и необратимо, с териториален обхват в обсега на селищата в общината.

Посочените отрицателни въздействия се оценяват като незначителни, поради обстоятелството, че водоземането се осъществява в рамките на разполагаемите ресурси на подземни водни тела и в съответствие с изискванията за опазване на химичното състояние на подземните води.

Въздействия върху подземните води са възможни и в резултат на:

- природни бедствия – земетресения, наводнения, пожари и др.;
- аварии в изградената канализационна и водопроводна мрежа;
- разливане на нефтопродукти и други опасни вещества и материали при транспортни и други произшествия.

Тези евентуални въздействия са отрицателни, преки, временни и обратими.

7.6 ЛАНДШАФТ

Ландшафтът на общинската територия се определя като антропогенно сравнително слабо трансформиран като състояние и хомеостаз като стадии на развитие. Оценката на въздействието върху него ще бъде извършена на база предвижданията на плана по отношение развитието на селищната мрежа, на производствените и логистични дейности, зоните за рекреация и туризъм, предвижданията за прилагане на ландшафтно-устройствени мероприятия и естетическо оформяне.

7.6.1 Обща структура и баланс на общинската територията

В резултат от предвижданията на плана в баланса на общинската територия настъпват промени по направление на основните структури, както следва:

- **нарастването на урбанизираните територии** със 70.9 ха представлява едва 0.14 % от общата планирана територия. Участието в него на населените места е ограничено до нарастването на площта на жилищните територии;

- **нарастването на урбанизираните територии извън населените места** е по-значително; тук най-висок е дялът на производствените и складови терени (с 57.41 ха), следвани от терените за извънселищни паркове и специфично озеленяване (15.8 ха), терените за обществено-обслужващи дейности (5.52 ха) и терените за рекреация и спорт (11.69 ха). Необходимостта от такова териториално развитие е мотивирана основно от стратегията за социално-икономическо развитие на общината през следващите планови периоди, но също така и от анализа на степента на задоволеност към настоящия момент;

- **земеделските територии намаляват** с 30.5 ха, основно за сметка на нивите (42.73 ха). Земите в категорията „други“ показват увеличение с 12.23 ха;

- **горските територии намаляват** с 2 ха, като не се засягат специалните и защитни горски територии по чл. 5, ал.2 и 3 на Закона за горите, а само други горски територии. Върху тях е предвидено устройването на горски и други извънселищни паркове, като територии за озеленени площи за широко обществено ползване;

– съществено, на фона на останалите промени в баланса на територията е нарастването на териториите за транспорт и комуникации – с 31.5 ха. То произтича от необходимостта да бъде доизградена пътната мрежа и да бъдат усъвършенствани междуселищните връзки с цел подобряване на достъпа, осигуряване на по-добри условия за пътуване и ограничаване на вредното въздействие на шума върху хората;

– намалението на площта на депата за отпадъци с 69.9 ха е свързано с предвидената рекултивация на депата с приключено ползване и на други земи, подлежащи на рекултивация.

Съществено по отношение предвижданията на проекта е съотношението между видовете ландшафти, съгласно тяхната устойчивост при съществуващото състояние, и съгласно предвижданията на плана. Категоризацията на ландшафтите по степен на устойчивост в границите на планираната част от общината и техните относителни дялове са показани в следващата таблица:

Таблица 29 Основни видове ландшафти по относителни дялове

Видове ландшафти	Съществуващо положение		Проектно предложение	
	Площ-ха	%	Площ-ха	%
С висока естествена устойчивост	10874.56	20.91	10872.56	20.91
С естествена устойчивост	36568.48	70.31	36537.98	70.25
С относителна устойчивост	4565.46	8.78	4597.96	8.84
ОБЩО	52008.5	100	52008.5	100

От посочените данни е видно, че предвижданията на Плана са изключително пестеливи в пространствен и функционален аспект. Същественото е, че се запазва напълно непроменен относителния дял на ландшафтите с генетична устойчивост, а при тези с естествена устойчивост промяната засяга 0.06% от тях. Незначителното нарастване на ландшафтите с относителна устойчивост не предполага формиране на неблагоприятни въздействия върху околната среда.

7.6.2 Предвиждания на ОУПО за активно прилагане на ландшафтно-устройствени мероприятия и естетическо оформяне

Основна цел на тази част от предвижданията на Плана е запазване на ценните елементи и характеристики на естествените ландшафти и осигуряване на условия за управление и контрол върху процеса на антропогенизиране чрез:

- опазване в максимална степен на горските територии и на първо място – на защитните и специалните гори;
- прилагане на планиране на „прекъсната урбанизация” като водещ устройствен принцип, осигуряващ свързаност на природните ареали и по-хармонично вписване на антропогенните елементи;
- запазването на характера на селищните ландшафти чрез определяне на подходящи режими за бъдещото устройство, респ. изисквания към последващите подробни планове за съхраняване на традиционната за населеното място градоустройствена структура;

• проектите за изграждане на нови пътища и други линейни обекти на техническата инфраструктура следва да осигуряват решения, съхраняващи ценните и характерни елементи на ландшафта – скални масиви, земни форми, съществуващо естествено или изкуствено едроразмерно озеленяване.

7.6.3 Рекултивация и земеползване на нарушените територии

Рекултивацията на нарушени територии обхваща комплекс от инженерни, мелиоративни, селскостопански, горскостопански и други дейности, изпълнението на които води до възстановяване на нарушените терени и до подобряване на ландшафта. С рекултивацията се възстановява годността на земята за земеделско, горскостопанско или друг вид ползване, като се оформя подходящ ландшафт. На техническа и биологическа рекултивация подлежат:

- закритите депа за твърди битови отпадъци.
- строителни площадки на точкови и линейни обекти (след приключване на строителството);
- земи с нарушен почвен профил;
- изоставени бивши кариери или освободени площи от кариери, както и площите на всички кариери след приключване на експлоатацията им.

Видът на рекултивационните мероприятия за отделните обекти се определя с проект за рекултивация, в съответствие с начина на последващото ползване на съответните територии. В случаите, в които с ОУПО не са определени конкретни устройствени зони, последващото ползване се съобразява с това на прилежащите територии – земеделски или горски.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

С предвижданията на ОУП реално се запазва съществуващото функционално ползване на територията на общината. С най-голямо значение за околната среда са предвижданията на плана за рекултивация на нарушени територии, което реално е най-голямата промяна в проектния баланс на територията спрямо съществуващото състояние. Същественото е, че предвижданията са незначителни на фона на общинската територия, от което следва, че неблагоприятни въздействия върху околната среда от мащабна урбанизация не се очакват. Нещо повече, Планът предвижда да се запази селищния ландшафт и характера на застрояване на населените места, да се извърши рекултивация на нарушени терени и да се прилагат конкретни ландшафтно-устройствени мероприятия и естетическо оформяне на ландшафта.

Проектните предвиждания за запазване на ценните естествени характеристики на природния **ландшафт** имат подчертано позитивен характер и се оценяват както следва:

- по вид – въздействията са позитивни;
- по вероятност – постоянни, с висока вероятност;
- по продължителност – постоянни, позитивни;
- по териториален обхват – значителни, позитивни;
- по честота – постоянни;
- по рискове за човешкото здраве – няма;
- кумулативен ефект – няма;

- превишени екологични стандарти – няма;
- последици върху пространства или пейзажи, които имат признат национален, общностен или международен статут на защита – позитивни.

7.7 БИОРАЗНООБРАЗИЕ

7.7.1. Развитие и устройство на озеленените територии в населените места

Независимо от общата оценка за добра задоволеност на населението с озеленени територии в селата, Планът включва конкретни предвиждания за допълване на зелената система в част от тях, с оглед допълване на площите и по-подходящо териториално разпределение, вкл. в територии с променено предназначение за обитаване, които подлежат на включване в границите на населените места. По-конкретно предложенията се отнасят за:

– **с. Черенча** – въпреки наличното улично озеленяване и озеленяването за ограничено ползване, в селото е налице недостиг на озеленени площи; планът предлага устройване като озеленена площ за широко обществено ползване на част от незастроения двор на детското заведение в селото, северно от сградата. Върху площ от 3 дка тук може да се изгради паркова територия, включваща и открита спортна и детски площадки. Това би допринесло и за повишаване атрактивността на населеното място, разположено в територия с природни и културни дадености, представляващи туристически интерес;

– **с. Средня** - в центъра на селото има изградена детска площадка в зелена среда с площ 1 дка. За допълване на зелената система с озеленени площи за широко обществено ползване се предлага отреждане и устройство на терен общинска собственост (1 345 кв. м.), с подходящо разположение в западната част на селото между две улици, което осигурява добра достъпност и удобно ползване, както и на естествено озеленени територии в южната част на селото, от двете страни на реката след корекция на коритото (2 000 кв. м. + 380 кв. м.);

– **с. Царев брод** - предлага се преотреждане и устройване като озеленени площи за широко обществено ползване на два терена с обща площ 1 250 кв. м. и допълнително партерно и високостеблено озеленяване по ул. „Захари Стоянов“. С реализацията на тези предложения ще се постигне увеличаване и по-равномерно разпределение на озеленената територия в населеното място;

– **с. Коньовец (Депо)** - въпреки наличието на постоянно обитаващи, в селото липсват обществени зелени площи. В Плана са отразени такива, съобразно подробния план на селото.

Териториите за бъдещо изграждане на озелени площи за широко обществено ползване получават режим на устройствени зони за озеленяване (**Озп**). За озеленяването им да се предвиждат основно местни видове, без допускане на инвазивни такива.

7.7.2 Развитие на зелената система извън населените места и селищните образувания

Планът предвижда устройването на озеленени територии с широк обществен достъп, предназначени за отдых, спорт и развлечения, като предлага устройването на озеленени територии за широко обществено ползване (устройствена зона **Озп**), озеленени територии за

спорт и развлечения (устройствена зона **Осп**), и кътове за краткотраен отдих край населени места и обекти на туристическо посещение.

- **Озеленени територии за широко обществено ползване** (устройствена зона **Озп**) се предвиждат в землищата на **с. Дибич и с. Илия Блъсково**. Тези територии се устройват с подробни устройствени планове по чл. 50 от Наредба № 8/2001 на МРРБ в съответствие с разпоредбите на чл. 62 от ЗУТ и чл. 32 от Наредба №7/2003 на МРРБ, при съблюдаване на изискванията, насочени към опазването на конкретни компоненти. Източно от границите на **с. Мадара**, в района на приемната зона към обектите за туристическо посещение се предвижда изпълнение на паркоустройствени мероприятия в границите на естествено залесена територия, с оглед създаване за посетителите на условия за краткотраен отдих и изчакване в приятна среда. Предвид действието и на природозащитен режим по ЗБР, определя се разновидност на устройствена зона **Озп1** – озеленена територия за широко обществено ползване в НИАР. Допуска се изпълнение само на паркоустройствени работи и изпълнение на парково обзавеждане.

- **Озеленени територии за спорт и развлечения** (устройствена зона **Осп**), разположени извън населените места се предвиждат за землището на **с. Мараш**, югозападно от селото и **с. Овчарово**, непосредствено до южната граница на селото, на терена на закритото депо за битови отпадъци. При устройването на зоните от разновидността **Осп**, най-малко 20 % от цялата площ се отглежда за озеленяване, съгласно разпоредбата на чл. 33, ал. 2 от Наредба № 7 на МРРБ.

ОУПО предлага изграждане на крайселищни **кътове за краткотраен отдих и традиционни обществени мероприятия** в атрактивна природна среда – край селата Лозево, Новосел, Средня, Велино, Царев брод, Ивански и Друмево, както и в близост до селата Коньовец, Мараш и Радко Димитриево.

7.7.3 Земеползване и устройство на горските територии

Планът отразява горските територии, които съответстват на определението на чл.5, ал.3 за специални горски територии, а именно:

- горските територии включени в границите на защитените територии и зони по смисъла на ЗЗТ и ЗБР;
- горските територии за семепроизводствени насаждения, опитни полета, разсадници;
- горските територии с рекреационно значение, за поддържане на ландшафта и с висока консервационна стойност (ВКС), определени съобразно „Доклад за проведения мониторинг на територията на ДГС Шумен през 2016 г.“, Североизточно държавно предприятие - гр. Шумен.

Планът отразява също така и горските територии, които съответстват на определението на чл. 5, ал. 2 за защитни горски територии, към които се отнасят 200 метровата ивица край язовири, защитни горски пояси, защитни ивици на газопровод, ж.п. линии и пътища.

За специалните и защитните горски територии се **установява режим на превантивна устройствена защита** по чл. 10, ал. 3 от ЗУТ. С този режим се запазва фактическото им ползване, без да се влошават техните качества.

За реализация на рекреационния и туристико-познавателния потенциал на горите, във всички горски територии се допуска очертаване на екомаршрути, респ. провеждане на пешеходни и велоалеи, както и на архитектурни елементи за обслужване на отдиха и туризма.

7.7.4 Гробищни паркове

Гробищните паркове представляват озеленени площи със специфично предназначение, допълващи зелената система. Всяко населено място, с изключение на с. Коньовец (и двете му части), разполага с един или повече гробищни паркове, като в общия случай са обособени парковете за погребения с различаващи се религиозни изисквания и ритуали. В Плана са насочени териториално бъдещите разширение на гробищата на селата, за които не са налице достатъчни теренни резерви. Гробищните паркове се разполагат и устройват в съответствие с Наредбата за здравните изисквания към гробищните паркове (гробища) и погребването и пренасянето на покойници (. ДВ. бр.36/10 май 2011 г.).

7.7.5 Крайпътно озеленяване. Защитно и изолационно озеленяване

Планът предвижда доразвитие на **крайпътното озеленяване** по пътищата от републиканската и общинската мрежа, покрай съществуващи и при прокарване на нови пътни трасета в участъците с възможни снегонавявания се предвижда крайпътно озеленяване. Разполага се двустранно или едностранно на платното, откъм неблагоприятната страна, като от тази страна във всички случаи се предвижда етажно озеленяване с храстова и дървесна растителност. При двустранно озеленяване на срещуположната страна се предвижда разрежено редово озеленяване с дървесна растителност с оглед бързо разледяване и снеготопене по пътното платно.

При планирането на реконструкции или на нови пътища по протежението на трасето могат да се предвидят полоси с **изолационно озеленяване**. Прилага се в качеството му на шумозащитни екрани, за възпиране, ограничаване или смекчаване неблагоприятни влияния, изпълнение на санитарно-хигиенните стандарти и осигуряване комфорт на обитаването.

7.7.6 Устройство режим на териториите, защитени по Закона за защитените територии /ЗЗТ/ и Закона за биологичното разнообразие /ЗБР/

7.7.6.1 Защитени територии по ЗЗТ – Планът изцяло респектира границите на защитените територии, определени по реда на ЗЗТ. Те запазват предназначението си и подлежат на опазване и устройство съобразно режимите на дейности, определени със заповедите за обявяването им, респ. с планове за управление по чл. 55 от ЗЗТ след влизането им в сила, а за ПП „Шуменско плато“ – с действащия План за управление. Достъпът до защитените местности и природните забележителности се осъществява изцяло по съществуващи горски и полски пътища. Предвиждат се мероприятия по поддръжката и туристическо маркиране, без капитални благоустройствени работи.

7.7.6.2. Защитени зони по ЗБР – Планът не предвижда нова (допълнителна) урбанизация на земеделски територии, попадащи в защитени зони по Закона за биологичното разнообразие.

Нови устройствени мероприятия са предвидени в границите на защитена зона BG0002038 „Провадийско-Роякско плато” за опазване на дивите птици. Те се отнасят само за реконструкция на отсечка от съществуващ камионен горски път, свързваща село Ивански с експонираните антични гробници в землището на селото и благоустрояване на подхода към тях. В съответствие с предвижданията на действащия подробен план и други предходни разработки за част от територията, прилежаща източно на с. Мадара и включваща приемната зона експонираните обекти от НИАР „Мадара“, с оглед създаване на по-благоприятна среда за посетителите, се определя устройствена зона – озеленена територия за широко обществено ползване в НИАР (разновидност **Озп1**). Територията попада в BG0002038 и BG0000104 („Провадийско-Роякско плато”), които в тази част се припокриват. Допуска се изпълнение само на паркоустройствени работи.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Предвижданията на ОУПО по отношение развитието на зелената система на общината в и извън населените места и селищните образувания, основаващи се на единоедействието на естествени гори и култивирани насаждения във всичките им аспекти са насочени към поддържане и повишаване качествата на околната среда. Това се отнася за опазването на горските територии с въвеждането на забрана за промяна на предназначението им за голяма част от тях и за съхраняването на специалните гори. Тази оценка е валидна и за развитието на системата от озеленени площи за широко и специфично ползване чрез устройване върху паркове и зони за спорт и развлечения, при което се допуска ограничено капитално застрояване и се регламентира максимално съхраняване на естествените елементи на средата. В посока на подобряване на качествата на околната среда ще съдейства и устройването на редица места на изолационно озеленяване и развитие на крайпътното озеленяване.

7.7.7 Видове от Приложение 3 и 4 на ЗБР

Съгласно проектният баланс на територията, промените в структурата на територията на общината са следните:

- нарастването на урбанизираните територии със 70.9 ха представлява едва 0.14 % от общата планирана територия. Участието в него на населените места е ограничено до нарастването на площта на жилищните територии;
- нарастването на урбанизираните територии извън населените места е по-значително; тук най-висок е дялът на производствените и складови терени (с 57.41 ха), следвани от терените за извънселищни паркове и специфично озеленяване (15.8 ха), терените за обществено-обслужващи дейности (5.52 ха) и терените за рекреация и спорт (11.69 ха). Необходимостта от такова териториално развитие е мотивирана основно от стратегията за социално-икономическо развитие на общината през следващите планови периоди, но също така и от анализа на степента на задоволеност към настоящия момент;
- земеделските територии намаляват с 30.5 ха, основно за сметка на нивите (42.73 ха). Земите в категорията „други“ показват увеличение с 12.23 ха;
- горските територии намаляват с 2 ха, като не се засягат специалните и защитни горски територии по чл. 5, ал.2 и 3 на Закона за горите, а само други горски територии. Върху тях е

предвидено устройването на горски и други извънселищни паркове, като територии за озеленени площи за широко обществено ползване;

- съществено, на фона на останалите промени в баланса на територията е нарастването на териториите за транспорт и комуникации – с 31.5 ха. То произтича от необходимостта да бъде доизградена пътната мрежа и да бъдат усъвършенствани междуселищните връзки с цел подобряване на достъпа, осигуряване на по-добри условия за пътуване и ограничаване на вредното въздействие на шума върху хората;

- намалението на площта на депата за отпадъци с 69.9 ха е свързано с предвидената рекултивация на депата с приключено ползване и на други земи, подлежащи на рекултивация.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Може да се оцени, че ОУПО се стреми да реши устройствените проблеми на общината с неголеми промени на общата структура на територията ѝ. Най-съществената промяна е нарастването на относителния дял на урбанизираните територии, което става за сметка на намаляване на относителните дялове на земеделските и незначително на горските територии. Увеличаването на дела на урбанизираните територии за сметка предимно на земеделски земи означава, че не може да се очаква значително неблагоприятно въздействие върху видове, включени в Приложения 3 и 4 на ЗБР. ОУП не предлага устройствени решения, засягащи местата с висока концентрация на биологично разнообразие. Не се засягат известни и описани находища на включени в приложенията на ЗБР защитени растителни видове, световно застрашени растителни видове, български и балкански ендемити, реликти, растения от Червената книга, поради което не се налага и включването (в табл.№32 по-долу) на специални мерки за опазването им. Като цяло, предлага се устройство на територията, което предполага балансирано съотношение между рекреационни, средообразуващи и защитни функции на природните ресурси в района, поддържане на разнообразието на екосистемите, опазване и съхраняване на биологичното разнообразие.

7.8 ОТПАДЪЦИ И ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА. ХИМИКАЛИ

7.8.1 Отпадъци

ОУПО на община Шумен предлага следните модели на демографско развитие:

Таблица 30 Прогноза за броя на населението на община Белградчик за периода 2020-2037 г. (по варианти)

Прогнозен хоризонт по години	Варианти на прогнозата (брой)		
	Песимистичен	Реалистичен	Оптимистичен
2016 г. – базова	89 092	89 092	89 092
2020 г. – прогноза	88 700	89 000	89 200
2025 г. – прогноза	88 000	89 100	89 500
2035 г. – прогноза	87 400	89 300	90 025

За съответните нужди на ЕО, авторският колектив приема да се работи по реалистичен вариант.

Както беше споменато в Раздел 4.8 от настоящата екологична оценка, за целите на анализа на този фактор приемаме усреднена норма на натрупване от 330 кг/ж/год. В този случай, очакваното общо количество генерирани битови отпадъци за прогнозния период ще бъде 14 160 тона.

За депониране на битовите отпадъци ще се използва регионално депо за неопасни отпадъци – Шумен.

Строителни отпадъци

Депонират се на регионалното депо. Общинската администрация е приела Наредба за управление на дейностите по отпадъците на територията на общината, в която са имплементирани изискванията на ЗУО по отношение управлението на строителните отпадъци в т.ч. рециклиране и оползотворяване. Изпълнението на изискванията на Наредбата ще намали количества строителни отпадъци, предназначени за депониране, респективно ще намалее и емисиите във въздуха от ДВГ и транспортните разходи при транспортирането на строителните отпадъци.

Производствени отпадъци

Създаването на оптимални устройствени условия за социално-икономическо развитие на общината предполага и създаването на условия за развитие на промишлеността и в частност на вида и количествата генерирани промишлени отпадъци.

Прогнозата за структурата на промишленото развитие отразява приетата визия за целеви структурни промени като ускорено развитие на високотехнологични, ефективни и конкурентно-способни производства.

Развитието на нови, високотехнологични производства предполага и стремеж към подмяна на технологичните съоръжения и въвеждане на Най-добрите налични техники, от което следва постепенно намаляване на количествата на генерираните производствени отпадъци.

Предвиденото с ОУПО изграждане на нови локални ПСОВ в някои от населените места в общината ще доведе до генериране на утайки от пречистването на отпадъчните води, което налага и да се предвидят мерки за тяхното управление. Съгласно предвижданията на нормативната уредба, операторът на ПСОВ трябва да изготви план за управление на утайките от ПСОВ, което ще гарантира и екологосъобразното им оползотворяване и/или депониране (при условие, че анализът на утайките показва, че не са подходящи за оползотворяване).

Опасни отпадъци

Генерираните опасни отпадъци в предприятията и от сектор „Услуги“ (сервизи, ремонтни работилници и др.) се събират в специални помещения в самите предприятия, съхраняват се в тях и се намират под контрола на ръководството на предприятията и се предават само на лицензирани фирми за тяхното третиране въз основа на сключени договори.

Масово разпространени отпадъци

Кметът на Общината утвърждава на територията на общинския център площадки за разделно събиране на масово разпространени отпадъци като излезли от употреба батерии и акумулатори,

луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак, и др. местоположението и устройството, на които се съобразяват на по-ниски нива на устройствено планиране. На ниво Подробен устройствен план се определя и местоположението на нови:

- площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други;
- площадки за разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане,

за които кмета на общината има ангажимент и задължение по реда на чл.19 от ЗУО.

Съгласно изискванията на чл.38, ал.1 от ЗУО (ДВ, бр.53/2012г.) дейности с отпадъци от черни и цветни метали се извършват само на площадки, разположени на територии, определени с общи устройствени планове за производствени и складови дейности, на пристанища за обществен транспорт с национално и регионално значение и на обекти на железопътната инфраструктура със стопанско предназначение. Всяка площадка трябва да отговаря на нормативните изисквания за опазване на човешкото здраве и околната среда. На тази база, площадки за дейности с отпадъци от метали могат да се обособят и на други места в общината след одобряването на окончателния вариант на ОУПО.

7.8.2 Опасни вещества. Химикали

Предвижданията на предварителния проект на ОУПО няма да променят съществено съществуващата ситуация по отношение на опасните вещества.

ОУПО създава условия за строителство и рехабилитация на пътни трасета като препоръчва това да стане в сравнително краткосрочен план, което от своя страна ще доведе до увеличаване употребата на асфалт, категоризиран като „токсичен” съгласно Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси (обн. ДВ, бр.10/04.02.2000 г.).

Строителните дейности са свързани с използването на гориво и смазочни материали за строителната механизация, цимент, бои, изолации, смоли и др. които се характеризират с различен клас на опасност, но използването на които е неизбежно и присъщо.

ОУПО определя устройствени зони с производствено предназначение от разновидност „Предимно производствена” – Пп, в които могат да се изградят обекти за производствено-складови дейности, вкл. инфраструктура, обслужваща селскостопанските дейности, както и обекти на комуналното стопанство. Предвидени са територии за „Смесена обслужваща и производствено-складова зона” (Соп) в землищата на населени места, разположени на пътни и железопътни артерии, също в обхвата на бивши стопански дворове и ПИ с вече променено предназначение за сходни функции. В Соп се допуска изграждане на малки и средни предприятия за незамърсяващи производства и занаятчийски работилници; офис-сгради; обекти на деловото и търговското обслужване; пасажерски хотели; тържища; обекти на логистиката и

транспорта, в т.ч. обществени паркинг-гаражи. Допуска се и изграждане на жилище на собственика и на охраната.

Тъй като съгласно разпоредбите на Закона за устройство на територията (чл.103, ал.2) общите устройствени планове определят преобладаващото предназначение и начин на устройство на отделните структурни части на териториите, обхванати от плана, конкретното предназначение и начин на устройство на отделните поземлени имоти в обхвата на ОУПО се определя от подробни устройствени планове. На тази база, в проекта на ОУПО не може да се предвиди конкретна реализация (изграждане) на ново предприятие и/или съоръжение с нисък или висок рисков потенциал, както и да се предвидят данни за количествата на опасните вещества по Приложение №3 на ЗООС, които ще бъдат налични в предприятието/съоръжението. Такива предприятия и съоръжения могат да бъдат предвиждани в следващите нива и етапи на проектиране и при условие, че се прояви такава инвестиционна инициатива, се предприемат съответните действия по реда на ЗООС.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

При условие, че при реализацията на даден инвестиционен проект инструкциите за работа с опасни вещества се спазват стриктно, не следва да се очаква въздействие върху компонентите на околната среда от фактор „опасни вещества“.

7.9 ВРЕДНИ ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ

7.9.1 Предвиждания за изграждане на нови или корекция на съществуващи пътни трасета и съоръжения от РПМ

Предстоящо е доизграждането на участъка от АМ «Хемус», попадащ в границите на общината - между пътен възел «Белокопитово» и пътен възел «Буховци».

Предвижданията на плана за корекция на съществуващи пътища са свързани с трасето на Път I-2 /Русе-Варна/. Предвижданията на АПИ, участъка от път I-2 /Русе-Шумен/ да стане «скоростен път» е напълно възможно и няма пространствени или устройствени пречки за реализацията му.

Планът предлага преквалифициране на двата пътя / I-7 и II-73 / в участъка от тяхното пресичане в южно направление. Като път II-73 стане път I-7, а път I-7, съответно път II-73, базирано на:

- съществуващото и перспективно натоварване на движението;
- път II-73 има много по-добри технически характеристики от път I-7 в този участък;
- път II-73 минава през по-малко населени места;
- път II-73 минава през по-добри географски и климатични условия / липсват свлачища и наводнения /;
- път II-73 е по-късо трасе до АМ «Тракия».

Заявени са намерения за чуждестранни инвестиции за изграждане на скоростен път по направление ГКПП Лесово /Хамзабейли-Шумен-ГКПП Силистра/Кълъраш, както е определена в Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г.). Към момента няма проучвания за трасето на пътя.

Планът запазва възможността за изграждане по ново трасе на участък от РП III 2006 с дължина около 450 м., с оглед освобождаване на приемната зона на НКЦ – световно наследство „Мадара“, от автомобилно движение.

7.9.2 Предложение за развитие на локална пътна мрежа (общински и местни пътища)

Проекта предвижда изграждане на следните пътни трасета:

- общински път с. Велино-с. Правенци по съществуващо трасе;
- локален път, отклонение от пътя по предходната точка източно от с. Велино до място за отдих по съществуващ полски път;
- участък от локален път, отклонение от път III – 7301, южно от с. Ивански по съществуващ горски камионен път за достъп до експонирани археологически обекти и места за отдих източно от селото;
- локален път, отклонение от път SHU2186, северно от с. Коньовци «Център» до обекти на природното и на културното наследство по съществуващ полски път;
- локален път от с. Средня до обекти на културното наследство, по съществуващ полски път;
- локален път, отклонение от път I – 4 до летището при с. Градище, по съществуващ полски път;
- локален път, отклонение от път SHU1187, при с. Мараш до минералния извор по съществуващ полски път;
- локален път, отклонение от път II – 73 до манастира «Св. Петър и Павел» по съществуващ полски път; съществуващ ж.п. прелез;
- локален път от с. Черенча до пътя на стената на яз. Фисека в община Търговище по съществуващ полски път;
- реконструкция на път SHU2005, поради компрометирането му от свлачищни процеси в участъка от кръстовището с път SHU1187 до границата на община Шумен;
- прокарване на участък от път SHU1065 (за с. Велино) по ново трасе, с оглед разминаването му с ж.п. линия 9 (Русе- Каспичан) на две нива с оглед гарантиране на безопасността.

Предлага се също участъкът от общински път SHU 1185, преминаващ през селищната територия на с. Царев брод да се изнесе извън нея, като връзката с РП III 7003 стане по новоизградения обходен път до южната граница на селото. С изнасянето на автомобилния транзит ще се подобри екологичната обстановка и повиши безопасността в населеното място.

7.9.3. Велоалей и пешеходни пътеки

Планът създава условия за реализация на конкретна мярка, включена в Приоритет 3.1, Специфична цел 2 „Подобряване на свързаността и достъпа между градовете – центрове и разширяване зоната им на влияние“ от Областната стратегия за развитие на област Шумен за периода 2014-2020 г., като предлага мрежа трасета на вело-маршрути, свързващи най-изявените места на културно-опознавателен туризъм, като Мадара, Коньовец, Царев брод и Плиска (общ.

Каспичан) помежду им, както са показани направлението за свързването им с града и с предвидения къмпинг за кемпери и каравани край с. Белокопитово.

Велоалеите се провеждат по автономни трасета, успоредно на автомобилните пътища или по съществуващи полски пътища. Препоръчва се доразвитие на велоалейната мрежа и в границите на землището на гр. Шумен, вкл. в посока Велики Преслав, с оглед изпълнение предвиденията на стратегията и в частност за осигуряване на връзка и към туристическите обекти в тази община. Обособяването на мрежа от велотрасета по предвидения начин ще създаде условия за ползване на този вид транспорт и при ежедневните трудови пътувания от и към града, съответно обхванатите села и селищните образувания.

Пешеходни пътеки извън населените места са предвидени за осигуряване на достъп до обекти за туристическо посещение и за разходка в качествена природна среда.

7.9.4 Паркиране

Обществени паркинги в извънселищните територии са предвидени за устройване при обекти за туристическо посещение и при кътове за отдих, при отклоненията от пътищата на велоалеи или пешеходни пътеки към такива обекти. Паркингите се оразмеряват в зависимост от посещаемостта на обекта, но с не по-малко от 20 паркоместа. Устройват се при спазване на разпоредбите на Закона за пътищата.

Предвид масовото туристическо посещение на обектите в НИАР „Мадара“ и в частност – за освобождаване на приемната зона на обекта от паркиране на автобуси, Планът предвижда устройване на паркинг за мин. 20 автобуса в северозападната периферия на селото, където са налице подходящи свободни терени – държавна и общинска собственост (вж. графичните материали). Предвидена е възможност за изграждане на обществен паркинг и в района на бившата ж.п. гара Мадара, при началото на туристическата пешеходна алея. Запазват се и паркоместата за леки автомобили в приемната зона на комплекса. Необходимо е изграждане на подобен паркинг и при входа на с. Коньовец „Център“, като местоположението му се съобразява с началото на туристическия маршрут.

Край с. Белокопитово, с удобен достъп откъм АМ “Хемус“ и РП РПП-2, I-4, I-7 и пътища от общинската мрежа се определя зона за устройване на къмпинг за кемпери и каравани с цел обслужването на „туристи-номади“. Предвидена е връзка с велоалейната мрежа.

7.9.5 Обслужване с ж. п. и въздушен транспорт

Проектът не предвижда изграждане на нова ж. п. инфраструктура на територията на община Шумен, с изключение на реконструкцията и изместването на ж. п. арела на гара Шумен, които минават през централната част на града и го разделят на три части и напречни връзки между териториите липсват. Тя е пречка за нормалното функциониране на отделните градски структури и развитието на комуникационно – транспортните връзки между тях. В ОУП-гр. Шумен е предвидено радикално решение на проблема с изнасяне на ж. п. инфраструктурата извън града в района на гара Мътница.

Планът запазва и трите **летища**, като на летището при с. Градище се създават устройствени условия за автомобилен достъп и паркиране (по локален път, отклонение от път I – 4), както и за изграждане на приемна и обслужваща инфраструктура в съседство.

7.9.6 Друг вид обществен транспорт

В действащия подробен устройствен план на ИАР „Мадара“ е предвиден обществен асансьор за изкачване на посетителите от приемното ниво до платото. Необходимо е предвиждането да бъде запазено и в следващия ПУП, с допълнително проучване за евентуално прецизиране на разположението и вида на съоръжението.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Предложенията, свързани с развитието на транспортно-комуникационната система в общината ще имат благоприятно въздействие върху околната и в частност върху селищната среда. Това се дължи главно на възможността територията да функционира при относително намалена сумарна транспортна работа, на рационализирането на междуселищните пътища и на предвидените обходи на селищни територии. Благоприятното въздействие се очаква върху качеството на атмосферния въздух и на акустичната среда. Отнемането на земеделска земя за нуждите на посочените предвиждания реализирането им се компенсира напълно от предвидените за рекултивация значителни по площ нарушени терени.

7.10 КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

Общият устройствен план на община Шумен (без землището на гр. Шумен) респектира обектите на недвижимото културно наследство в пълния им обхват, като не включва устройствени предвиждания, застрашаващи тяхната цялост и физическото опазване. Планът създава устройствени условия за опазване на недвижимите културни ценности и тяхната среда и за реализация на социално-икономическия им потенциал като ресурс на туризма и достойние на населението, респ. за реализация на общинските намерения и инициативи в тази посока.

Планът предвижда опазване на единичните НКЦ и тяхната непосредствена среда в съответствие с изискванията и процедурите по ЗКН. В границите на населените места се предлагат режимите по чл. 35 от Наредба № 7/2003 г. на МРРБ, както следва:

- **РЕЖИМ „А“**, според който не са допустими благоустройствени, строителни, селскостопански, мелиоративни и други дейности, които биха нарушили целостта на почвения слой;

- **РЕЖИМ „Г“**, според който в границите на територията се разрешават всички дейности, като тези, свързани с изкопни работи, се съгласуват с органите, които следят за опазване на културно-историческото наследство при условията и по реда на ЗКН.

За опазване характеристиките на традиционния селищен ландшафт и вписването му в забележителната природна среда, за всички села на територията на община Шумен с ОУПО се въвеждат устройствени зони с режим на малкоетажно застрояване.

Обектите на археологическото наследство извън населените места подлежат на опазване в съответствие с определените им режими по чл. 79 от ЗКН.

За опазване на археологическите ценности извън резерватите в техния обхват се установява режим на превантивна защита по чл. 10, ал. 3 от ЗУТ и се изисква прилагане на режимите по чл. 35 от Наредба № 7/2003 г. на МРРБ, както следва:

○ РЕЖИМ „А“, според който в границите на територията не са допустими благоустройствени, строителни, селскостопански, мелиоративни и други дейности, които биха нарушили целостта на почвения слой, както и се допуска използването на земята като пасище; прилага се за всички селищни и надгробни могили (непроучени), единични и група могили, могилни некрополи, както и обектите с потенциал за експониране и включване в тематични туристически маршрути (крепости, укрепления и останки от култови обекти), за археологически обекти, разположени в земеделски територии с допустима промяна на предназначение.

○ РЕЖИМ „Б“, според който в границите на територията не са допустими изкопни работи, дълбочинна обработка на почвата, засаждане на дървета и култури с дълбока коренова система; допуска се плитка обработка на почвата (оран) до 0,25 м; режимът се прилага в обхвата на всички селища, селища и некрополи, единични постройки, единични гробове и каменноломни.

○ РЕЖИМ „В“, според който в границите на територията не са допустими изкопни работи, несвързани със селскостопанските работи; допускат се селскостопански дейности при условията на чл. 160 от ЗКН. Режимът се прилага в обхвата на три некропола.

По отношение експонирането и социализацията на археологическите обекти извън населените места планът предвижда включването на определени обекти в туристически маршрути, проучване, реставрация и експониране на други, изпълнение на определени благоустройствени работи и др. подобни с цел постигане на цялостна социализация и увеличаване на туристическата привлекателност.

Планът създава условия за подходяща социализация на други обекти на археологическото наследство, в случай, че последващите подробни проучвания и оценки потвърдят експозиционните им качества и потенциал за социализация като обекти на туризма.

Планът създава условия за доразвиване на мрежата от маршрути, в съответствие със стратегическите предвиждания за развитие на отрасъла и за социализация на природното и културното наследство. Планът създава устройствени условия за реализация на маршрутите, като отразява съществуващите и предвижда изграждане и подходящо благоустрояване на допълнителни пешеходни пътеки и велоалеи.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Всички предвиждания на ОУПО относно опазването и социализацията на различните видове недвижими културни ценности са в съответствие със Закона за културното наследство и в този смисъл не носят никакви рискове за околната среда.

7.11 НАСЕЛЕНИЕ И ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ

Територията, върху която е построено едно населено място, в много голяма степен предопределя възможностите за създаване на благоприятна жизнена среда, като отделните елементи на населеното място се характеризират със свои специфични от хигиенна гледна точка особености и функционални предназначения. За избягване на отрицателните и използване на положителните въздействия върху жизнената среда, елементите на града при съвременното градоустройство се групират във функционално обособени зони, обхващащи жилищните, промишлените, транспортно-складовите и крайградските територии. Тяхното разполагане едни спрямо други се подчинява на редица хигиенни принципи и норми, които следва да бъдат съобразени в общите устройствени планове (ОУП).

Съгласно Закона за здравето (ДВ бр. 70/2004г.), „Държавата, общините, юридическите и физическите лица осъществяват дейността си, като осигуряват опазването на жизнената среда от вредно въздействащите върху здравето на човека биологични, химични, физични и социални фактори“. Определени са и факторите на жизнената среда - води, предназначени за питейно-битови нужди; води, предназначени за къпане; минерални води, предназначени за пиене или за използване за профилактични, лечебни или за хигиенни нужди; шум и вибрации в жилищни, обществени сгради и урбанизирани територии; йонизиращи лъчения в жилищните, производствените и обществените сгради; нейонизиращи лъчения в жилищните, производствените, обществените сгради и урбанизираните територии; химични фактори и биологични агенти в обектите с обществено предназначение; курортни ресурси; въздух. Подчертано е важното място на устройството на урбанизираните територии като дейност със значение за здравето на човека.

Общините, вкл. община Шумен, следва да предлагат физическа и социална среда, която да отговаря на здравните потребности на техните жители чрез благоустрояване и рационално изграждане на различните териториални единици и развитие на комуналното стопанство.

Общото устройствено планиране следва да съобрази всички горепосочени фактори, с оглед отсъствие на вредно въздействие върху здравето на населението. С оглед опазване на човешкото здраве, от съществено значение са градоустройствените зони, които по силата на съответни наредби, следва да бъдат спазвани в процеса на планиране.

7.11.1. Териториален обхват на потенциалното здравно въздействие.

Потенциалното въздействие на новия ОУПО ще е основно върху населението на община Шумен (извън землището на гр. Шумен). ОУПО има и общонационално значение, като такъв както по отношение на брой население, така и от икономически позиции при формиране на брутният национален продукт.

В новия ОУПО са потърсени планови възможности за устойчиво развитие на общината и на практика отсъства засегнато население от евентуална рязка неблагоприятна промяна на условията на средата. Прегледът на ОУПО от комунално-хигиенни позиции позволява да се заключи, че са взети под внимание осигуряването на достатъчна здравна защита на населението

в т.нар. критични зони със специфичен хигиенно-охранителен статут - жилищните квартали и сгради, а също така на елементите на транспортната и инженерна инфраструктура, културни обекти и комплекси; спортни зони и терени за отдих, обекти на здравеопазването.

Общият комунално-хигиенен преглед на новия ОУП на община Шумен установи, че в проекта на документа, елементите на селищната мрежа са подходящо групирани един спрямо друг, при спазване на исторически утвърденото зонироване в селата и отстоянията за здравна защита между отделните устройствени зони. От хигиенни позиции не се установяват противоречия във функционално местоположение и съседства на жилищните терени и зоните за производствено-складови дейности, както и на земеделските и зелените територии.

7.11.2. Здравна оценка на устройствените предвиждания в ОУПО на община Шумен (без землището на града)

Положителна от хигиенни позиции е предложената от плана **структура на територията** на община Шумен. Запазват се благоприятните условия за бъдещото развитие.

Плановите предвиждания **значимо увеличават териториите за „рекреационни дейности“** от 1,9 на 7,13 ха., както и на териториите за **озеленени площи за широко обществено ползване** (от 86,96 на 102,76 ха.) и на **териториите за обществено-обслужващи дейности** (от 57,57 на 63,09 ха.). Това е с положително хигиенно значение, което ще позволи както подобряване на привлекателността и благоприятното рекреационно въздействие на територията на общината, така и съвместното развиване на социално-икономическа дейност. Определени са територии за изграждане на допълнителни озеленени площи в населени места, в които има недостиг на такива площи съобразно действащите нормативи, както и в други, вкл. в изпълнение на конкретни искания на местната управа (с. Царев брод, с. Коньовец (Депо), с. Благово, с. Черенча). Също такива са предвидени и в урбанизирани територии с жилищни функции, предвидени за включване в границите им (с. Ивански).

Горските територии понижават незначително дела си от 9 572,03 на 9 570,03 ха. ОУПО предвижда **увеличаване на териториите за производствено-складови дейности** от 733,2 ха. на 790,61 ха., а също и на териториите за спорт (30,71 ха.). Смесени зони за производствено-складови и обслужващи функции (Соп) са определени за стопанските дворове с най-подходящо разположение спрямо пътната и железопътната инфраструктура. Такива има в землищата на с. Градище, Белокопитово, Царев брод, Панайот Волов, Ивански, Радко Димитриево, както и край Мараш. За територията на ДП „Експериментална база“ към Институт по земеделие Шумен край с. Царев брод е определена високотехнологична устройствена зона (Пс) по чл. 26 от Наредба №7.

Запазва се делът техническа инфраструктура и комунално стопанство, а незначително се намаляват териториите с жилищни функции (от 1 526,57 ха. на 1 507,05 ха.). Тези изменения отразяват актуалните териториални и демографски дадености. Понастоящем във всички села съществуващата плътност и интензивност на застрояване, респ. брутната гъстота на обитаване

са много ниски. Освен това, в много от тях, напр. в Дибич, в Илия Блъсково, в Радко Димитриево, в Коньовец (депо) и др., са налице и незастроени жилищно-строителни УПИ. За всички жилищни територии в селата се определя устройствена жилищна зона с преобладаващо застрояване с малка височина (Жм), съгласно чл. 16 и следващите от Наредба № 7/2003 на МРРБ.

Напълно се запазват териториите за природозащита по ЗЗТ (465,6 ха.), с оглед съхраняване условията за бъдещо развитие на общината като културно-туристически център. Запазва се частта от ПП „Шуменско плато“, попадаща в разработваната територия при изцяло респектирани граници на защитените територии; същата се устройва в съответствие с Плана за управление. Също така, ОУПО не предвижда нова (допълнителна) урбанизация на земеделски територии, попадащи в защитени зони по Закона за биологичното разнообразие.

Обобщено, ОУПО не променя зониранието на община Шумен по начин, който да доведе до териториални дисбаланси и повишаване на здравния риск за населението. От хигиенни позиции може да се направи извода, че ОУПО зонира територията при съобразяване със здравните изисквания и с наличните комунални и топографски дадености на общината.

7.11.3. Потенциално въздействие на факторите на жилищната среда върху здравето на населението. Влияние на ОУПО върху качеството на компонентите на околната среда

По отношение водоснабдяването на населението на община Шумен, от представеното в новия ОУПО не се установяват нови и значими предпоставки за засягане на санитарно-охранителни зони и влошаване качеството на питейните води, като са предвидени необходимите здравно-профилактични мерки. В записката към ОУПО са представени водоизточниците и наличните санитарно-охранителни зони около тях и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване от подземни води.

Основният водоизточник за водоснабдяването с питейна вода в община Шумен е язовир „Тича“. От язовир „Тича“ се водоснабдява град Шумен, кв. Макак, кв. Дивдядово, с. Дибич, с. Панайот Волон и с. Белокопитово.

На територията на общината са изградени 42 броя напорни резервоари с общ обем 49415 куб. м. и 19 хлораторни.

При повечето водоизточници, водата се третира за обеззаразяване чрез хлориране в хлораторни станции. Мониторинг за качеството на питейната вода се провежда от „ВиК“ Шумен ООД за всички водоснабдителни зони.

Съгласно новия ОУПО, местоположението на наличните водохващания за питейно-битово водоснабдяване остава в отдалеченост от налични комунални обекти и потенциални нови застроявания на територията на общината, което е предпоставка за запазване качеството на доставяната питейна вода.

Реализирането на ОУПО не променя значимо количествените потребности на общината от питейно-битово водоснабдяване. Понастоящем, водопотреблението за всички села в община Шумен при население 12 125 жители към 2016 г. е 1 040 х. куб. м., което в съответствие с планираното в новия ОУПО и негативната демографска тенденция за община Шумен, от хигиенни позиции може да се приеме за достатъчно и в бъдеще. Необходими са спешни мерки за рехабилитация на най-амортизираните водопроводни клонове, тъй като към момента реалните загуби на вода по водопроводната мрежа се изчисляват на 49%, което се явява и основният проблем за водоподаването в общината.

За водоизточниците следва да се учредят санитарно-охранителни зони, където отсъстват такива, съгласно Наредба 3/16.10.2000 г., в които се съблюдават ограниченията за ползване и достъп, съгласно действащата нормативна уредба.

От хигиенни позиции, основна цел на дългосрочното планиране следва да е постепенното подобряване качеството и надеждността на цялостната водоснабдителна мрежа на община Шумен. Това включва запазване количеството и подобряване качеството на подаваната вода, чрез намалението на загубите, както и чрез рехабилитацията на износените водопроводи и полагане на нови такива. Основните приоритети са изграждането на ПСПВ за пречистване на питейните води от яз. Тича, рехабилитация на участъци от водоснабдителната система, отговарянето на изискванията по показател “нитрати”, търсенето на алтернативни решения за водоснабдителните зони с трайни отклонения в качеството на водата - населените места Кладенец, Маращ, Костена река, Овчарово и Струйно.

По отношение **пречистването на отпадните води**, населените места в община Шумен, с изключение на гр. Шумен и частично на с. Мадара са без изградена канализация. ПСОВ е изградена само в гр. Шумен.

Канализацията, изградена в с. Мадара е с недостатъчни диаметри, няма изградена ПСОВ и се зауства без пречистване.

Необходимо е изграждането на канализация на населените места. Предвид, че водоснабдяването на община Шумен се осъществява около 40 % от подземни води, то опазването им в добро състояние е от изключително значение. Освен това, населените места попадат в чувствителни зони, което изисква пречистване на отпадните води и заустването им във водни басейни в норми, съобразени с българското и европейското законодателство. Тази инвестиция ще има пряк и косвен положителен ефект по опазване здравето на населението на територията, обхваната от ОУПО.

По отношение на **атмосферния въздух**, значение за качеството му в бъдеще имат основно предвижданията на ОУПО относно социално-икономическото развитие на територията, предмет на планиране. В община Шумен, съгласно разглеждания ОУПО, няма и не се планират значими нови стационарни източници на атмосферно замърсяване, което заедно с активното целогодишно движение на въздушните маси в района и относително равнинния релеф е

предпоставка за запазване здравословни условия по отношение чистота на атмосферния въздух. ОУПО определя като водещи за общината леката и преработващата промишленост, търговията, транспорта, услугите и селското стопанство, които отрасли, при условие на модерно развитие, не са значими генератори на атмосферно замърсяване. Следва да се търсят възможности за ограничаване на атмосферното замърсяване от изгаряне на твърди горива за отоплителни нужди, особено през зимния период.

По принцип, замърсяването през зимния сезон е главно от горивни процеси при изгарянето на твърди горива, използвани за отопление от населението. Регистрираните превишения и съвпадението на най-високите среднодневни концентрации с активния отоплителен сезон е ясно доказателство за това. Другият основен източник на замърсяване са МПС.

Предвид планираното развитие за землищата на селата от община Шумен, при действието на новия ОУПО не се очаква поява на значими нови замърсители във въздуха на селищната среда, което е предпоставка за ограничаване на здравния риск. От комунално-хигиенни позиции е важно, че ОУПО предвижда запазване и създава възможност за развитие на всички елементи на зелената система, допринасящи за опазване качеството на атмосферния въздух.

Транспортът е основният източник на шум на територията на общината, съгласно „Доклад за шумовото натоварване на гр. Шумен през 2016г.“, където акустичната среда за населението се оценява като неблагоприятна. РЗИ отправя препоръки за подобрения относно организацията на транспорта; пътната инфраструктура; изправността на МПС; озеленяването; застрояването на териториите – да бъде насочено към създаване и поддържане на “тихи зони” и зони, подлежащи на усилена шумова защита, особено тези, прилежащи към детски, здравни, учебни заведения и местата за отдих. Необходимо е значимо подобряване на качеството на пътните настилки, с оглед понижаване експозицията на шум и отделянето на прахови емисии в жилищните зони и обектите, подлежащи на здравна защита.

Производствените зони в землищата на селата от общината са добре обособени, отдалечени от обекти, подлежащи на здравна защита. Еквивалентните бъдещи нива на шума е трудно да се прогнозира, тъй като шума ще е в пряка зависимост от интензивността на движението, скоростта и структурата на транспортния поток, пропускателната способност на пътните артерии, възрастта на автомобилния парк, вида и качеството на пътната настилка, ситуационното и нивелетно разположение на пътя и характера на терена встрани от него.

Благоприятно от здравно-профилактични позиции е, че ОУПО предвижда запазване и доразвиване на съществуващите крайпътни озеленени площи и поддържането на “тихи зони”. При възобновяване летищната дейност в землищата на селата Градище и Илия Блъсково с подробен устройствен план следва да се предвиди изолационно озеленяване, с оглед спазване на нормативните изисквания по отношение нивата на шум.

По отношение **транспортната инфраструктура**, от хигиенни позиции тя най-вече засяга състоянието и планирането на пътната и жп мрежа. Като цяло, пътната мрежа е развита и осигурява достъп до всички точки в общината, но на места е значимо амортизирана. Транспортно-географското разположение на община Шумен е много добро, но по отношение селата в общината пътната мрежа позволява да се избегнат неблагоприятните здравни последици от интензивните транспортни потоци и запазване на чиста околна среда. На територията в община Шумен има 16 общински пътя с обща дължина 142,524 км. Гъстотата на пътищата с общинско значение е 0,211 км/км², което значително надвишава средните показатели за страната (0,165 км/км²).

В голяма част от общинските пътища, пътните настилки са в незадоволително състояние. Наложителна е рехабилитация на тези пътища, включително от хигиенни позиции, с оглед намаляване на отделяните прахови и газови емисии от движението на МПС.

Състоянието на железопътната инфраструктура на територията на общината като цяло е незадоволително. Необходимо е подновяване на материалната база, с оглед повишаване качеството на услугата и осигуряването на безопасността на пътниците. Не се предвижда изграждане на нова ж. п. инфраструктура на територията на община Шумен, с изключение на реконструкцията и изместването на ж. п. арела на гара Шумен.

Община Шумен има на своя територия **източници на електромагнитни лъчения (ЕМЛ)**, които най-общо са радио и телевизионни предаватели с дълги, средни, къси вълни; подстанции за високо напрежение - открити и закрити разпределителни устройства; електропроводи; трафопостове, захранващи жилищни квартали и сгради; базови станции за мобилна комуникация. Наднормени стойности могат да се очакват главно в непосредствена близост до подстанции за високо напрежение, електропроводи, трафопостове и др. Няма данни от замервания, доказващи негативно здравно въздействие върху населението.

7.11.4. Потенциал за комбинирано, комплексно, кумулативно и отдалечено въздействие на вредности

С приемането на новия ОУПО не се създават условия за осъществяване на комбинирано, комплексно, кумулативно и отдалечено въздействие на вредности. Здравно-хигиенният анализ на ОУПО установи, че не са налични предпоставки за повишаване на здравния риск за населението при сравнение със сегашната ситуация. Не се предвиждат промени в устройственото планиране на територията, които да доведат до значимо и небалансирано индустриализиране на общината. Предложеният ОУПО запазва условията околната среда в община Шумен да се запази екологично чиста, с отсъствие на замърсяваща промишлена дейност, поради което не съществува вероятност за кумулативен ефект с индустриални замърсители.

При спазване на изискванията на националното и местно законодателство, реализирането на планираните нови устройствени предвиждания в ОУПО не се очаква да повиши здравния риск за населението.

7.11.5. Обобщена оценка на здравния риск и мерки за здравна защита за населението на общината

С новия ОУП на община Шумен (без гр. Шумен и землището му) успешно от хигиенни позиции се определят рамките за бъдещото планиране и управлението на устройствения процес. Поставени са изискванията към последващите подробни устройствени планове (ПУП) със съответните план схеми, определено е устройството на различните видове територии в съответствие със здравно-профилактичните изисквания. Предвидени са необходимите мерки за гарантиране и в бъдеще на здравословни условия за живот, като ОУПО не създава условия за повишаване на здравния риск за населението.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Новият ОУП на община Шумен не съдържа предпоставки да повлияе негативно здравно-демографското състояние на населението и бъдещото развитие на общината, като понастоящем отсъстват индикации за значимо вредно здравно въздействие от фактори от околната среда. В новия ОУПО са потърсени планови възможности за устойчиво развитие на общината и на практика отсъства засегнато население от евентуална рязка неблагоприятна промяна на условията на средата.

7.12 МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

7.13.1. Жилищен сектор

Поради обстоятелството, че изграждането на жилища към момента е изключително частна инициатива, ОУПО не съдържа прогноза за обема на жилищното строителство през перспективния период. С определените устройствени зони се създава възможност за жилищно строителство при необходимост със съответни, отговарящи на характеристиката на средата устройствени параметри, без това да е обвързано с точен брой жилища. Същественото е, че те са основно висококатегорийни. Очаква се основният дял от инвестиционните инициативи за жилищно строителство от страна на постоянното население през следващите години да бъде насочено към саниране, реновиране на личните жилища, респ. подмяна на съществуващите жилищни сгради с ново строителство.

7.13.2. Социална инфраструктура

7.13.2.1. Образование

Тъй като материалните активи на системата на образованието, изразени в брой места в детски градини и брой класни стаи в общообразователни и професионални училища, надхвърлят действащите нормативи за задоволеност, ОУПО не предвижда изграждане на допълнителна материална база за тази система.

7.13.2.2. Здравеопазване

И при здравеопазването – доболнична, спешна и болнична медицинска помощ и детски ясли - материалните активи на системата, изразени в работни места/кабинети, болнични легла и места в детски ясли превишават нормативно определените потребности, ОУПО не предвижда

изграждане на допълнителна материална база за тази система, освен ремонт и реконструкция и преоборудване на кабинети.

7.13.2.3. Социално подпомагане

ОУПО предвижда материалните активи на системата да нараснат с дневен център за лица с увреждания.

7.13.2.4. Култура

ОУПО не предвижда нови материалните активи в системата. Стойността на материалните активи на системата ще нарасне във връзка с предвиденото обновяване на част от сградите на читалищата и предвидените ремонти и саниране на сгради.

7.13.2.5. Спорт

ОУПО не предвижда изграждане на нова спортна база. Стойността на материалните активи на системата ще нарасне във връзка с предвиденото обновяване на част от съществуващите спортни обекти, вкл. и на училищната спортна база.

7.13.3. Транспортна инфраструктура

Развитието на материалните активи на транспортната инфраструктура включва:

- **по отношение на пътищата от републиканската мрежа:** доизграждане на АМ „Хемус“;
- **по отношение на общинската и местната пътна мрежа** усъвършенстването ѝ чрез:
 - реконструкция на част от съществуващите пътища; преквалифициране на двата пътя / I-7 и II-73 / в участъка от тяхното пресичане в южно направление. Като път II-73 стане път I-7, а път I-7, съответно път II-73.
 - изграждане на нови пътни връзки:
 - общински път с. Велино-с. Правенци по съществуващо трасе;
 - локален път, отклонение от пътя по предходната точка източно от с. Велино до място за отдих по съществуващ полски път;
 - участък от локален път, отклонение от път III – 7301, южно от с. Ивански по съществуващ горски камионен път; осигурява достъп до експонирани археологически обекти и места за отдих източно от селото;
 - локален път, отклонение от път SHU2186, северно от с. Коньовци «Център» до обекти на природното и на културното наследство по съществуващ полски път;
 - локален път от с. Средня до обекти на културното наследство, по съществуващ полски път;
 - локален път, отклонение от път I – 4 до летището при с. Градище, по съществуващ полски път;
 - локален път, отклонение от път SHU1187, при с. Мараш до минералния извор по съществуващ полски път;
 - локален път, отклонение от път II – 73 до манастира «Св. Петър и Павел» по съществуващ полски път; съществуващ ж.п. прелез;

- локален път от с. Черенча до пътя на стената на яз. Фисека, разположен в община Търговище, по съществуващ полски път;

- реконструкция на път SHU2005, поради компрометирането му от свлачищни процеси в участъка от кръстовището с път SHU1187 до границата на община Шумен;

- прокарване на участък от път SHU1065 (за с. Велино) по ново трасе, с оглед разминаването му с ж.п. линия 9 (Русе- Каспичан) на две нива. Предлага се, с оглед увеличаване на безопасността в сравнение с настоящото пресичане на ж.п.линията на неохраняем прелез.

- участъкът от общински път SHU 1185, преминаващ през селищната територия на с. Царев брод да се изнесе извън нея, като връзката с РП III 7003 стане по новоизградения обходен път до южната граница на селото.

- по отношение на трасетата за алтернативни форми на придвижване:

- o изграждане на мрежа от извънселищни пешеходни алеи;
- o изграждане на мрежа от извънселищни велосипедни алеи.

- **по отношение на ж. п. мрежата** - не се предвижда изграждане на нова ж. п. инфраструктура на територията на община Шумен, с изключение на реконструкцията и изместването на ж. п. ареала на гара Шумен.

- **по отношение на въздушния транспорт** – запазват се и трите летища, като на летището при с. Градище се създават устройствени условия за автомобилен достъп и паркиране, както и за изграждане на приемна и обслужваща инфраструктура в съседство.

7.13.4. Техническа инфраструктура

7.13.4.1. Водоснабдяване

Предвиденото от ОУПО развитието на материалните активи на водоснабдителната система включва:

▪ **ПСПВ за пречистване на питейните води от яз. Тича** за гр. Шумен и други, около 30 населени места извън границите на община Шумен. гр. Велики Преслав, с. Белокопитово, с. Панайот Волов, с. Методиево, с. Иваново;

▪ Рехабилитация на водопроводи, резервоари, помпени станции, черпателни резервоари и водоизточници.

▪ Рехабилитация на довеждащи водопроводи.

▪ Рехабилитация на помпени станции, довеждащи водопроводи и вътрешни водопроводни мрежи:

▪ Рехабилитация ВС язовир Тича:

▪ съоръжения за отстраняване на нитрати и рехабилитация на вътрешна водопроводна мрежа, СВО и съоръжения. **Мараш, с. Салманово, с. Струйно, с. Дибич, с. Костена река.**

7.13.4.2. Развитието на материалните активи на инфраструктурата на канализационните системи включва:

- изграждане/рехабилитация на канализационна мрежа и изграждане на ПСОВ за с. Мадара, с. Кюлевча, с. Мараш, с. Салманово, с. Дибич, с. Царев брод, с. Ивански.

7.13.4.3. Материалните активи на системата за електроснабдяване се допълват с:

- изграждане на преносни въздушни електропроводи средно напрежение – 20kV към новите урбанизирани територии извън населените места – производствени, обслужващи, паркови и рекреационни зони;
- изграждане на необходимите трансформаторни постове в новите урбанизирани територии извън населените места – производствени, обслужващи, паркови и рекреационни зони;
- изграждане на вътрешни разпределителни мрежи в новите урбанизирани територии извън населените места – производствени, обслужващи, паркови и рекреационни зони, чиято дължина ще се определя със съответните ПУП.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

По-нататъшното нарастване на материалните активи на жилищния сектор, социалната инфраструктура и благоустройството ще подобри жизнените условия на селищната среда. В същата посока ще бъде и въздействието от нарастване на материалните активи на системите на техническата инфраструктура. То ще окаже положително въздействие върху околната среда, тъй като ще осигури нормално питейно водоснабдяване на цялата територия, ще прекрати/ограничи вливането в реките на непречистени отпадъчни води, а заедно с доизграждането на комуникационно-транспортната инфраструктура ще съдейства за ограничаване на вредните емисии в атмосферния въздух и намаляване на дела на населението подложено на въздействието на наднормен шум.

8. СИНТЕЗИРАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ АНАЛИЗА НА ВЪЗМОЖНИТЕ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ ПРЕДВИЖДАНИЯТА НА ПЛАНА**8.1 РАЗВИТИЕ НА АСПЕКТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА С ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА**

Резултатите от анализа и оценката на компонентите и факторите на околната среда и възможните въздействия върху тях са представени в табличен вид по-долу.

Таблица 31 Очаквано развитие на аспектите на околната среда и възможни въздействия върху тях

Компоненти и фактори	Очаквано развитие на аспектите на околната среда и възможни въздействия върху тях
Климат и атмосферен въздух	Предложенията на ОУПО за подобряване на пътната инфраструктура, предвиденото озеленяване и запазване на горските територии в тяхната пространствена и функционална цялост ще имат положително въздействие върху качеството на атмосферния въздух
	Ограниченото развитие на урбанизираните територии в общината представлява подход, поддържащ екологичните качества на разглежданата територия и ще окаже положително въздействие върху околната среда
	Използването на ограничените теренни резерви на съществуващите производствени и стопански зони към населените места ще позволи контрол за евентуално неблагоприятно въздействие върху населените места; въздействието е положително
Повърхностни и подземни води	Проектните решения на Плана, свързани с доизграждане и реконструкция на инфраструктурата за водоснабдяване не са носители на рискове и отрицателни

Компоненти и фактори	Очаквано развитие на аспектите на околната среда и възможни въздействия върху тях
	<p>въздействия върху околната среда</p> <p>Реализацията на предвижданията за реконструкция на водопреносната мрежа ще доведе до намаляване загубите на вода, подобряване на водоснабдяването и качеството на подаваната питейна вода, увеличаване на полезно използваната вода и за други подходящи дейности – отдих и спорт, животновъдство и др.</p> <p>С изграждането на канализация на населените места ще се подобрят санитарно-хигиенните условия, качеството на водите и ще се намали миграцията на замърсяващи вещества от септични и попивни ями и други неорганизиран и неконтролирани източници на замърсяване</p> <p>Запазването на водните обекти и крайбрежията им като елементи на физическата среда, съобразяване на защитните режими, когато са в обхвата на защитени територии зони, съхраняване на естествените обраствания на бреговете им ще осигури максимално съхраняване на естествените им характеристики</p> <p>В резултат от предвиденото разширяване, реконструкция и рехабилитация на канализационните и водопроводни мрежи и ползването на регионално депо за битови отпадъци, инфилтрацията на замърсени води ще намалее значително</p>
Земни и почви	<p>Заявените общи постановки на ОУПО по отношение на земеползването и устройството на извънселищните територии показват подход, насочен към постигане на екологосъобразни устройствени решения и в този смисъл те не представляват заплаха за околната среда</p> <p>Планираното рекултивиране на нарушените територии е проектно решение с безспорно положително въздействие върху околната среда</p> <p>Въведеният с ОУПО режим на превантивна защита върху земите с висока бонитетна категория, трайните насаждения и поливните обработваеми земи, както и на тези, попадащи в обхвата на защитени зони по ЗБР, респ. на ограничаване само до определени случаи на промяната на предназначението им, способства за смекчаване на негативното въздействие на урбанизацията върху земите и почвите</p>
Зелени площи	<p>Предвижданията на ОУПО по отношение развитието на зелената система на общината извън населените места и селищните образувания се основават на единородството на естествени гори и култивирани насаждения във всичките им аспекти, което е насочено към поддържане и повишаване качествата на околната среда</p> <p>Планът въвежда режим на превантивна защита за защитените и специални гори, което ще гарантира тяхното опазване</p> <p>Планът въвежда принципа на „прекъсната урбанизация“ и осигуряване на непрекъснатост на природната среда, с което се гарантира по-висок стандарт на обитаване</p>
Ландшафт	<p>Запазването на относителния дял на ландшафтите с генетична устойчивост на ниво община е положително устройствено решение по отношение качествата на околната среда и ландшафта</p> <p>Решение на Плана с положително въздействие върху околната среда е и предвиждането за провеждане на съответната техническа и биологическа рекултивация на всички нарушени територии</p> <p>По отношение развитието и устройството на самите населени места Планът предвижда параметри на застрояване, което се оценяват положително т.к. ще съхрани типичния ландшафт, ще подпомогне доизграждането на социалната инфраструктура и повишаването на нивото на благоустроеност, както и създаването на</p>

Компоненти и фактори	Очаквано развитие на аспектите на околната среда и възможни въздействия върху тях
	висококатегорийна среда на обитаване
Биоразнообразие, защитени територии и зони	Въвеждането на режим на превантивна устройствена защита по чл. 10, ал. 3 от ЗУТ за горските територии и земеделските земи, попадащи в обхвата на защитена зона по ЗБР – Натура 2000 е гаранцията на ОУПО за тяхното опазване в съответствие с целите на обявяването им; оценява се положително
Отпадъци	На територията на община Шумен отпада необходимостта от устройствени мерки за управление на отпадъците. Независимо от това Планът създава възможности при неотложна необходимост да се използват терени за временни площадки за съхранение на строителни отпадъци и „зелени отпадъци“ от паркове и градини и тяхното предварително третиране. Такива дейности се допускат в предимно производствени зони – Пп или зони за смесени обществено-обслужващи и производствено-складови дейности - Соп, ситуирани в бившите стопански дворове в землищата на всички села в общината
Шум	Рационализирането на предложенията за усъвършенстване на пътната мрежа ще осигури по-благоприятен режим на пътуване на превозните средства, респ. с относително намалени вредни емисии – шум и замърсяване на въздуха
Други вредни физични фактори	Нейонизиращите лъчения имат локално въздействие и са свързани с развитието на предавателната мрежа на мобилните оператори, кабелните телевизии с техните ретранслатори и частично от някои радиостанции; не са установени вредни въздействия върху обитателите
Културно наследство	Цялостната концепция на ОУПО за опазване и валоризиране на недвижимото културно наследство на общината е съзвучна с постановките на Закона за културното наследство
Туризм, спорт и рекреация	Планът свързва по-нататъшното осъществяване и развитие на туристическата и рекреационна функция на общината със съответните устройствени зони за рекреационни дейности, което се оценява с положителен знак, свързано с възможностите за “дисциплиниране” на тези дейности
Устройствени параметри	Проектните решения обхващат в максимална степен обичайния набор от устройствени мерки за ограничаване на неблагоприятното въздействие върху околната среда от реализацията на Плана, както и за компенсиране на това въздействие.
Човешко здраве	Вследствие подмяната на водопроводната мрежа и ликвидиране заустването на непречистени отпадъчни води в различни приемници ще се ограничи опасността от здравен риск за населението; предвидените водоснабдяване и канализация на населените места и пречистването на формираните отпадъчни води ще подобрят значително условията за обитаване в общината

8.2 ВЗАИМОВРЪЗКИ МЕЖДУ АСПЕКТИТЕ С ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА

Съгласно изискванията на Заданието за обхват и съдържание на ЕО, в този раздел се представя характеристика на взаимовръзките на аспектите, изложени по-горе в доклада с нерешени екологични проблеми или такива, произтичащи от предвижданията на плана.

Заложените в **общата концепция** на Плана принципи, стимулатори и особено ограничителите за устройствено и строително усвояване на територията, го оформя като планов документ, насочен към екологосъобразно устройство на общинската територия. Планът е изцяло

ориентиран към ограничаване до минимум на неблагоприятните последици върху околната среда, произлизащи както от досегашната урбанизация на територията, така и от по-нататъшното протичане на урбанизационния процес.

Промените на **общата структура** на територията, чрез които Планът се стреми да реши устройствените проблеми на общината са незначителни. С предложенията се цели формиране на пълноценни устройствени структури, което дава основание да се приеме, че промените в общата структура на общинската територия са с минимално неблагоприятно въздействие върху околната среда.

По отношение на **земеползването** и устройството на извънселищните територии подходът на Планът е насочен към постигане на екологосъобразни устройствени решения и в този смисъл не поражда опасност за околната среда.

По отношение опазване на **водните течения, водните площи** и съхраняване характеристиките на средата на непосредствените им крайбрежия, Планът предвижда запазването им като елемент на физическата структура на територията.

По отношение на **нарушените земи**, Планът предвижда провеждането на техническа и биологическа рекултивация за всички, установени на територията на общината.

По отношение на **териториите, защитени по ЗБР и ЗЗТ** са създадени необходимите устройствени условия за тяхното физическо опазване.

По отношение на **обектите, защитени по ЗКН** е подходено диференцирано съгласно изискванията на закона.

По отношение на **селищното развитие**, проектните предвиждания са насочени към стабилизиране на селищната мрежа на общината и създаване на висококатегорийна среда за обитаване.

Предвижданията на Плана за развитието и устройството на самите **населени места** следва да бъдат оценени положително, предвид ограничаването на жилищните зони на населените места в досегашните им граници, параметрите и начинът на застрояване, доизграждането на социалната инфраструктура, повишаването на нивото на благоустроеност.

Планът свързва по-нататъшното осъществяване и развитие на **туристическата и рекреационна функция** на общината с съответните устройствени зони за рекреационни дейности.

По отношение на **извънселищни обществено-обслужващи, производствени и смесени обслужващи** и производствено-складови зони, планът предвижда да се използват ограничените теренни резерви на съществуващите селскостопански дворове към населените места.

По отношение на **комуникационно-транспортната инфраструктура**, предвижданията на плана включват развитие и усъвършенстване на общинската пътна мрежа, както и създаване на пешеходни връзки и вело-алеи, както и създаване на паркинги на подходящи места.

Като цяло, проектните предвиждания за по-нататъшно развитие и доизграждане на мрежите и съоръженията на **системите на техническата инфраструктура** са свързани с доизграждането на водоснабдителната и канализационна системи, изграждане на пречиствателни станции за питейни води и пречиствателни станции за отпадни води, развитие на системата за ел-снабдяване и газоснабдяване.

Промените на общата структура на територията, чрез които Планът се стреми да реши устройствените проблеми на общината са незначителни. С предложенията на Плана се цели формиране на **пълноценни устройствени структури**, което дава основание да се приеме, че промените в общата структура на общинската територия са с минимално неблагоприятно въздействие върху околната среда.

По отношение на обектите, защитени по ЗКН е избран диференциран подход, съгласно изискванията на закона и подзаконовите актове.

8.3 НЕРЕШЕНИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ ИЛИ ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ ПРЕДВИЖДАНИЯТА НА ОУПО

Реализацията на предвижданията на ОУПО ще има благоприятни последици за компонентите и факторите на околната среда. Предвижданията на Плана се базират на балансиран подход при устройството на територията и в този смисъл той представлява планова териториална основа за дългосрочно устойчиво и екологосъобразно развитие на общината.

9. АЛТЕРНАТИВИ, В Т.Ч. НУЛЕВА АЛТЕРНАТИВА

Съгласно ЗООС, т.27 от ДР, “нулева алтернатива е възможността да не се осъществява съответната дейност”, в разглеждания случай – предвижданията на общият устройствен план – предварителен проект.

Според т.8 на Допълнителните разпоредби на Наредбата за оценка на съвместимостта на планове и програми с целите на опазване на защитените зони “нулевата алтернатива” е описание на настоящото състояние и последиците от него в случаите когато инвестиционните намерения, които се прилагат не могат да бъдат осъществени.

Проектите за общо устройство на общинската територия не предлагат концептуални алтернативи. Развитие на територията на общината без прилагане на ОУПО не може да се приеме като нулева алтернатива, т.к. това би означавало общината да се лиши от един важен и законово регламентиран инструмент за управление на социално-икономическото ѝ развитие. Това би означавало също така отказ от някои мероприятия, насочени към повишаване на благоустрояването на селищната среда.

Общият устройствен план на община Шумен – предварителен проект не съдържа алтернативи. Като алтернативи, произтичащи от ЕО, биха могли да се разглеждат предложените в т.11 от настоящата екологична оценка мерки, касаещи обхвата и съдържанието на окончателния проект на ОУПО.

10. МОТИВИ ЗА ИЗБОР НА РАЗГЛЕЖДАНИТЕ АЛТЕРНАТИВИ И ОПИСАНИЕ НА МЕТОДИТЕ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА, ВКЛ. ТРУДНОСТИТЕ ПРИ СЪБИРАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ

Мотиви и използвани методи за оценка

При разработването на настоящата екологична оценка са използвани методически принципи, подходи и конкретни методики, както следва:

▪ Методически принципи:

- принцип на **териториалност**, съгласно който разглежданата територия е интегрираща категория, степента на усвояване на която определя характера на съществуването и развитието ѝ вкл. и на съседни и по отдалечени територии;

- принцип на **системност**, според който всяко явление се разглежда като част от единна система, независимо от водещата или подчинената му роля;

- принцип на **приемственост**, съгласно който проблемите на околната среда са предмет на анализ и оценка във всички фази на планиране, проектиране, строителство и експлоатация,

- принцип на **относителна оптималност**, съгласно който управлението на околната среда се осъществява на база оптимално съчетаване на процесите на урбанистично развитие с характера на приемната среда, капацитета на природните ресурси и условията за живот на населението,

- принцип на **приоритетност**, при който определен процес или фактор има предимствена роля пред останалите,

- принцип на **предпазване**, съгласно който, в случаите, когато за дадено въздействие няма достатъчно информация се приема и разработва най-лошият възможен сценарий.

▪ Методически подходи:

- при проучване на съществуващото състояние на компонентите на околната среда се прилагат основно аналитичните подходи;

- системно-структурния подход е в основата на диагнозата на състоянието на околната среда;

- прогнозата на компонентите се базира на сценариите на намеренията за развитие, групирани по съответен начин;

- подробен анализ, който е в основата на избора на мерки за предотвратяване или възстановяване на допуснати нарушения и изменения на околната среда.

▪ Конкретни методики:

- Ръководство за стратегическа екологична оценка, ЕС;

- Ръководство за екологична оценка на планове и програми, МОСВ, 2002;

- Методика за разработване на екологичните раздели към застроителните планове, Ек. Гюлеметова, 1986г.;
- Методика за определяне на разсейването на емисиите на вредни вещества от превозни средства и тяхната концентрация в приземния атмосферен слой, МОСВ, 2004г.
- Методи за определяне необходимата степен на пречистване на отпадъчните води, Ц. Цачев, част 1 и 2, 1991г.
- Класификатор на почвите в България;
- Класификация на ландшафтите по БДС
- Методика за ландшафтно-естетическа оценка, ЛТУ
- Харта за устойчиво развитие на българските ландшафти
- Общоевропейска стратегия за биологично и ландшафтно разнообразие
- Национална стратегия за екотуризъм.

11. МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО ОТСТРАНЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОТ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПЛАНА

Таблица 32 Мерки за намаляване, предотвратяване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици

Аспект	Мярка	Очаквани резултати	Фаза
Атмосферен въздух	Стимулиране ползването на алтернативни екосъобразни енергийни източници /т.н. зелена енергия/, вкл. и използване на покривните пространства на обществените сгради	Подобряване качествата на въздушната среда	При прилагане на плана
	Поддържане на пътните настилки и откритите площи в населените места през сухите месеци с цел недопускане на вторичен унос на прах	Ограничаване праховото замърсяване	При прилагане на плана
	Проектирането и експлоатацията на площадки и съоръжения за товарене и разтоварване, складиране или преработка на твърди прахообразни вещества и зърнени продукти да се извършва при спазване изискванията на ЗЧАВ и наредбите към него и осигуряване на достатъчно отстояние от жилищни зони	Ограничаване изпускането на неорганизираните емисии от прах в атмосферния въздух и опазване на човешкото здраве	При прилагане на плана
Води	В Текстовата част на ОУПО да се изведат изисквания за спазването на предвидените в ПУРБ и ПУРН конкретни мерки за подобряване на състоянието и запазване и защита от вредното въздействие на водите на водните тела и техния водосбор	Защита на повърхностните води от замърсяване	В окончателния проект на плана
	В текстовата и графична част на ОУПО да се отрази, че за населени места под 2000е.ж. /малки населени места/, нормативната база НЯМА задължителното изискване за изграждане на канализационна система с ПСОВ. Тези населени места следва да използват индивидуални водоуплътни съоръжения за битово-фекалните отпадъчни води /чл.87 от ЗУТ/. В случаите, когато в такова населено място има съществуваща канализационна мрежа /с. Мадара/, е задължително доизграждането на системата и пречистване на водите в подходящо пречиствателно съоръжение	Съобразяване с нормативните изисквания	В окончателния проект на плана

Земни недра; Подземни води	Съобразяване на проектите за обектите с резултатите, изводите и препоръките в докладите за инженерно-геоложките и хидрогеоложките проучвания и с изискванията на законовите и нормативните документи (Норми за проектиране на плоско фундиране, Наредба № 12/03.07.2001г за проектиране на геозащитни строежи, сгради и съоръжения в свлачищни райони, Наредба № РД-02-20-2/27.01.2012 г за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони и др.)	Създаване на предпоставки за опазване на земните недра от механично въздействие	При прилагане на плана
	При извънредни ситуации (земетресения, замърсяване при аварийно разливане на нефтопродукти и други опасни вещества и материали и пр.) да се предприемат действия за намаляване и ликвидиране на отрицателните последици, регламентирани в действащите закони и нормативни документи и да се сигнализират незабавно службите, пряко ангажирани в борбата с бедствия и аварии	Опазване на земните недра от замърсяване	При прилагането на плана
	Да се узакони водовземането от всички водоземни съоръжения за добив на подземни води, чрез осъществяване на процедури за водоземане, както и за учредяване на санитарно-охранителни зони около водоизточниците за питейно-битово водоснабдяване в съответствие с изискванията в Закона за водите и наредбите към него	Запазване на добро количественото и химичното състояние на подземните води	При прилагането на плана
	Проектирането и строителството на нови обекти и съоръжения, произтичащи от устройствените мерки в ПУП, да се съобразява с регламентирани в чл. 118а на Закона за водите забрани за прякото отвеждане на замърсители в подземните води, обезвреждането, включително депонирането на приоритетни вещества, които могат да доведат до непряко отвеждане на замърсители в подземните води, други дейности върху повърхността и в подземния воден обект, които могат да доведат до непряко отвеждане на приоритетни вещества в подземните води, използването на материали, съдържащи приоритетни вещества, при изграждане на конструкции, инженерно-строителни съоръжения и други, при които се осъществява или е възможен контакт с подземни води	Опазване на подземните води от замърсяване	При прилагането на плана
	Да се спазват забраните и ограниченията в охранителните пояси на учредените и предстоящи за учредяване санитарно-охранителни зони, съгласно изискванията понастоящем в Наредба № 3/16.10.2000 г за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване, и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, впоследствие в Наредба за зоните за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и на	Опазване на подземните води от замърсяване	При прилагането на плана

	минералните води по чл. 135, ал. 1, т. 6 от Закона за водите, изготвянето на която е предстоящо		
	Всички дейности, произтичащи от предвижданията в ОУП, следва да се съобразяват с изискванията в „Програмата от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването на водите с нитрати от земеделски източници“, утвърдена със Заповед № РД-141/07.03.2011 г на министъра на земеделието и храните и Заповед № РД 09-189/24.03.2011 г на министъра на околната среда и водите и „Програмата за мониторинг на нитратите в подземните води“, утвърдена със Заповед № РД-635/13.08.2013 г на министъра на околната среда и водите	Опазване на подземните води от замърсяване	При прилагането на плана
Други	Всички разработки, отнасящи се до инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии на следващ етап на подробност подлежат на процедура по ОВОС и ЕО по реда на глава VI от ЗООС.	Спазване на законодателството по околна среда	При прилагане на ОУПО
	При условие, че в новопроектираните „Предимно производствени“ устройствени зони на следващи нива на проектиране се предвижда изграждане на предприятие или съоръжение с висок или нисък рисков потенциал да се направи оценка на въздействието по реда на гл.7 от ЗООС	Спазване на законодателството по околна среда	При прилагане на ОУПО

12. МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО ОТСТРАНЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОТ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПЛАНА, ПРОИЗЛИЗАЩИ ОТ ДОКЛАДА ЗА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ПРЕДМЕТА И ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ В ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ

Възможните мерки и дейности за предотвратяване, смекчаване и възможно възстановяване на потенциалните неблагоприятни преки и косвени въздействия от осъществяване на ОУП върху консервационно значимите групи организми и местообитания, предмет на опазване в ЗЗ са представени по -долу в таблица № 33

Таблица 33 Мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици от реализацията на плана, произлизащи от доклада за оценка на въздействието върху предмета и целите на опазване в защитени зони

№	Мярка за предотвратяване, смекчаване или възможно възстановяване на негативното въздействие	За кое природно местообитание/вид се отнася мярката	За смекчаване на кое негативно въздействие се отнася мярката и/или ефект от прилагането и.	Пространствено местоположение, където мярката да се прилага
1.	Началото на строителните дейности при строителството и реконструкцията на пътните отсечки в землищата на с. Мадара и с. Ивански, попадащи в границите на защитената зона за	За видове птици, предмет на опазване в ЗЗ	Минимизиране на безпокойството	За пътните отсечки в землищата на с. Мадара и с. Ивански

	опазване на дивите птици, да са извън размножителния сезон на птиците, който е от 15.04. до 30.06			
2.	Да не се изсича дървесна растителност в УЗ за озеленяване Озп_1 в землището на с. Мадара, а ако се налага, то да бъде съгласувано с РИОСВ и специалист еколог (орнитолог) с оглед запазване на подходящи гнездови местообитания на видове птици предмет на опазване в зоната.	Сирийски пъстър кълвач, градинска овесарка, черночела сврачка	Загуба на гнездови местообитания	УЗ Озп_1 в землището на с. Мадара
3.	ППП/ИП произтичащи от предвижданията на ОУПО, за които се изисква провеждане на процедура по реда на глава шеста от ЗООС (ОВОС или ЕО) и/или по реда на ЗБР, да се одобряват по реда на съответния специален закон, само след произнасяне с акт за съгласуване от компетентния орган по околна среда.	За всички природни местообитания, видове и техните местообитания	Минимизиране на безпокойство, шум, фрагментация, вкл. минимизиране фрагментацията на биокоридоори	За всички устройствени територии в границите на ОУПО
4.	Към отделните планове или проекти, които по – нататък ще се изготвят за отделните устройствени зони и територии на ОУПО в проектна част „Озеленяване”, да бъде заложено същото да се извършва само с представители на характерните за страната или геоботаническият район дървесни и храстови видове, включително и по отношение на озеленяването покрай пътната инфраструктура. Общинската управа да съблюдава изпълнението на заложените изисквания и параметри в проектите при мероприятията по озеленяването и при неспазването им да налага санкции	Растителни съобщества в и извън границите на ЗЗ.	Предотвратяване на разпространението на чужди инвазивни видове храсти и дървета в района, които могат да навлязат и постепенно да подменят видовата структура на коренната растителност характерна за местообитанията, предмет на опазване	За всички устройствени зони в границите на ОУПО, за които се предвижда озеленяване
5.	Предотвратяване унищожаване на целеви видове - преди започване на строителни работи да се извършва обход и при наличие на видове от фауната, същите да се преместват на подходящи места, вкл. преместване на защитени видове растения	Видове, предмет на опазване в ЗЗ BG0000104 „Провадийско- Роякско плато“	За избягване на потенциални преки и косвени негативни въздействия върху целеви видове птици	За УЗ, попадащи в границите на в ЗЗ BG0000104 „Провадийско- Роякско плато“
4.	По време на строителните дейности на отделните обекти в съответната устройствена зона на ОУПО да не бъдат засягани пряко по какъвто и да било начин терените, оставащи извън определените им граници, като се съблюдава в тях да не навлиза безразборно и строителна техника. За целта да се маркират с трайни знаци и табели външните регулационни граници на тези територии и зони.	Прилежащо биоразнообразие	Предотвратяване на ненужни преки въздействия върху подходящи местообитания и местообитания на целеви видове от фауната.	Прилежащите терени, оставащи извън определените граници на устройствените зони и територии, които се обособяват с разглеждания ОУПО.
6.	За новите устройствени зони да се осигури приоритетно изграждане на водоснабдителни и канализационни	Подходящи местообитания на голяма част от	Влошаване качеството на съседни местообитания, както в	За целия обхват на ОУПО.

мрежи и съоръжения за пречистване на отпадъчните води	видовете предмет на опазване в защитените зони и всички естествени биотопи на видове, с които външните граници на населените места от ОУПО граничат.	33 така и извън тях.	
---	--	----------------------	--

13. ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ МЕРКИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА

Методическият подход, приложен при анализа и оценката на компонентите и факторите на околната среда е определящ и по отношение избора на мерките, които трябва да бъдат приложени по време на прилагането на плана. В следващата таблица са показани мерки за наблюдение и контрол по време на прилагане на плана:

Таблица 34 Описание на необходимите мерки за наблюдение и контрол по време на прилагане на плана

Мерки	Индикатори	Отговорност, Периодика
Подмяна и доизграждане на водопроводната мрежа	Изградена и реконструирана водопроводна мрежа – km.	Ежегодно Община, „ВиК” ЕООД
Проектиране и изграждане на канализационни мрежи на населените места	Дължина на реконструирана и нова канализационна мрежа – km.	Ежегодно, Община, „ВиК” ЕООД
Пречистване на отпадъчните води	Процентно съотношение на общото количество отпадъчни води спрямо количеството отпадъчни води, отведени за пречистване	Ежегодно Община, „ВиК” ЕООД
Мониторинг върху водоизточниците на подземни води	Изследване на физико-химични показатели по разрешителни за водоземане и Наредба № 9/16.3.001 г за качеството на водата, предназначена за питейно- битови цели	Ежегодно Басейнова дирекция, В и К, общината, титуляри на разрешителни за водоземане
	Контрол за водните нива и количеството на черпените води	
Изготвяне и изпълнение на проекти за укрепване на свлачища	Брой, площ/год.	Периодично, Община, ОД „Гражданска защита“
Рекултивация на нарушени терени	Площ/год.	Периодично, Община
Контрол за нерегламентирано депониране на отпадъци	m ² заети с нерегламентирано депонирани отпадъци площ	Периодично Община, РИОСВ
Опазване на културно-историческото наследство	Брой засегнати и нарушени културни ценности спрямо общия брой културни ценности на територията на общината	Община Регионален исторически музей
Контрол при издаване на разрешителни за строеж по реда на ЗУТ за обекти, разположени в близост до предприятия с висок или нисък рисков потенциал или за	Брой издадени разрешителни за строеж	Периодично, Община, съответните компетентни органи в

нови предприятия/съоръжения, класифицирани с висок или нисък рисков потенциал или за предприятия/съоръжения, при които е възможен ефект на доминото, с цел гарантиране на безопасни разстояния от тези предприятия/съоръжения до жилищни райони, обекти с обществено предназначение, зони за отдих и рекреация, съседни предприятия и обекти, райони и строежи, които могат да бъдат източник на или да увеличат риска или последствията от голяма авария и да предизвикат ефект на доминото, големи транспортни пътища и територии с особено природозащитно значение или значение за околната среда, защитени по силата на нормативен или административен акт		зависимост от типа/вида на обекта
--	--	-----------------------------------

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Анализът и оценката на предвижданията на предварителния проект на Общият устройствен план на **община Шумен** дава основание за формулиране на следните основни **изводи и констатации**:

- планът е ориентиран към осигуряване на устройствени условия за **екологосъобразно развитие** на общинската територия;
- предвидените с ОУПО **устройствени зони** по функционалното си съдържание и режимите (правила и нормативи) за устройство и застрояване са насочени към формиране на добре организирана и хармонично изградена урбанизирана среда и високостепенна среда за обитаване и в този смисъл са в унисон с целите на националната екологична политика;
- възприетото в ОУПО **зониране на земеделските територии** и устройствените им режими не представляват опасност за негативно въздействие върху околната среда;
- предвиденото с ОУПО **запазване на горските територии** без право на промяна на предназначението им се оценява като благоприятно за околната среда;
- запазване предназначението на всички съществуващи **водни пощи и течения** и недопускането на тяхната промяна е с положителен знак по отношение въздействието върху околната среда;
- **защитените зони от Натура 2000** получават режим на особена териториално-устройствена защита по чл. 10, ал. 2 на Закона за устройство на територията;
- заложените в ОУПО **ландшафтно-устройствени мероприятия**, както и предвидената рекултивация на бившите депа за отпадъци и други нарушени терени ще имат безспорно положително въздействие върху околната среда;
- предвиждането на ОУПО за опазване и социализация на **недвижимото културно наследство** и за развитието на различни форми на туризъм чрез създаването на съответстваща инфраструктура, не е свързано с рискове за околната среда;

- предвиждането на ОУПО за развитие и усъвършенстване на **общинската пътна мрежа** ще създаде условия за рационализиране на междуобщинския автомобилен трафик, респ. намаляване на сумарната транспортна работа, както и намаляване на шумовото въздействие върху хората, което следва да се оценява като благоприятно за околната среда;
- проектните предвиждания за по-нататъшно развитие и доизграждане на мрежите и съоръженията на **системите на техническата инфраструктура** се очаква да окажат подчертано положително въздействие върху околната среда и пестеливо отношение към ресурса „вода“;
- предвижданията на ОУПО относно ограничаване на вредните въздействия от **предвидимите природни бедствия** са с очаквано положително въздействие върху околната среда.

Оценката на въздействието върху околната среда на **община ШУМЕН** от предвижданията на плана са както следва:

- за опазване на **атмосферния въздух** планът ще допринесе чрез предвижданията за подобряване на пътната инфраструктура, на инженерните мрежи, вкл. развитие на газопреносна мрежа, както и от създаването на устройствени условия за териториално концентриране на производствени, складови и обслужващи дейности;
- за опазване на **водите и водните площи** се предвижда доразвитие и доизграждане на мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура – водопроводни и канализационни мрежи, пречиствателни станции за питейни и отпадъчни води, учредяване на санитарно-охранителни зони около водоизточници, предпазване от замърсяване на подземните водни тела; съхраняване на водните площи като физическа и природна структура на територията;
- за опазване на **биоразнообразието и защитените зони** се предвижда респектиране границите на съответната защитена зона; въвеждане на устройствени правила само по отношение на вече урбанизирани територии или участъците от тях с много висока концентрация на поземлени имоти с вече променено предназначение; защита на бреговете озеленени територии по протежение на естествените водни течения; максимално запазване на естествените и изкуствени залесявания;
- за опазване на **ландшафта** се предвижда запазване на относителния дял на генетично устойчивите ландшафти, чрез предвидени рекултивации на всички нарушени терени, запазване на ценните елементи на природния ландшафт, благоустрояване на селищните територии;
- по отношение на **туристическата инфраструктура** планът предвижда респектиране на поемната способност на рекреационните ресурси;
- по отношение на **недвижимото културно наследство** са въведени устройствени режими за опазването и социализирането им, които не носят никакви рискове за околната среда.

Във връзка с някои идентифицирани негативни въздействия при реализацията на ОУПО в **Доклада за оценка на въздействието върху предмета и целите на опазване в защитените зони са препоръчани и описани** смекчаващи мерки за предотвратяване на неблагоприятното им въздействие върху защитените зони от Натура 2000.

В заключение, авторският колектив, разработил Доклада за Екологична Оценка предлага на Експертния Екологичен Съвет към **РИОСВ-Шумен** да приеме следното решение:

СЪГЛАСУВА

предварителния проект на Общ Устройствен План /ОУП/ на община Шумен и разрешава преминаване към разработването на Окончателния проект, като при съставянето му се вземат в предвид и се отразят направените в Екологичната оценка и Оценката за въздействие върху предмета и целите на опазване в защитените зони анализи за състоянието на околната среда, синтеза на съществуващите и очаквани проблеми и мерките, предложени за преодоляването им.

*** **

П Р И Л О Ж Е Н И Я

I. ИЗПОЛЗВАНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

II. КАРТИ, СХЕМИ

- 1) Опорен план на община Шумен, М 1:25 000;
- 2) Общ устройствен план на община Шумен, Предварителен проект, М 1:25 000
- 3) Устройство на територии с особена териториално-устройствена защита, М 1 :40 000
- 4) Схема „Водоснабдяване и канализация“, М 1 : 45 000

III. ПИСМА И КОНСУЛТАЦИИ

- 1) РИОСВ-Шумен, Изх.№527/08.02.2016г.
- 2) РИОСВ-Шумен, Изх.№4871/10.10.2017г.
- 3) БДЧР-Варна, Изх.№08-00-217/2/02.10.2017г.
- 4) РЗИ-Шумен, Изх.№ЗК-153-1/11.01.2018г.
- 5) БДЧР, Изх.№08-00-217/4/22.01.2018г.
- 6) РИОСВ-Шумен, Изх.№132/07.02.2018г.
- 7) РИОСВ-Шумен, Изх.№132/09.03.2018г

IV. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ И ДЕКЛАРАЦИИ

ИЗПОЛЗВАНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ**I. Законови и нормативни актове**

1. Закон за опазване на околната среда (ДВ, бр.91/25.09.2002г. изм. и доп.)
2. Закон за чистотата на атмосферния въздух (ДВ, бр.45/28.05.1996г.);
3. Закон за опазване на водите (ДВ, бр.67/27.07.1999 г, изм. и доп.);
4. Закон за биологичното разнообразие, ДВ бр77/2002г, изм. и доп. Бр. 77/09.10.2012г;
5. Закон за защитените територии, ДВ бр.133/1988г, изм. и доп. ДВ бр.38/18.05.2012г;
6. Закон за горите, ДВ бр. 19/2011г, изм. и доп. ДВ бр.82/26.10.2012г
7. Закон за управление на отпадъците (ДВ, бр.53/2012г.);
8. Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и препарати (ДВ, бр. 10 от 4.02.2000г., в сила от 5.02.2002 г.);
9. Закона за паметниците на културата и музеите (ДВ, бр. 29/69 г., изм. и доп.);
10. Закон за здравословни и безопасни условия на труд (Д.В. бр. 124/1997 г. МЗ);
11. Закон за защита от шума в околната среда (ДВ, бр.74/13.09.2005 г., в сила от 01.01.2006 г., изм., бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г.)
12. Закон за здравето (ДВ бр. 70/04).
13. Закон за устройство на територията, ДВ бр. 1/2001, изм. и доп. ДВ бр.82/26.10.2012г;
14. Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (ДВ, бр. 57 от 2.07.2004г. изм. и доп.)
15. Наредба № 1/2007 г за проучване, ползване и опазване на подземните води;
16. Наредба № 9/19.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели;
17. Наредба № 1/11.04.2011 г. за мониторинг на водите
18. Наредба № 3/16.10.2000 г за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване, и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди
19. Наредба № РД-02-20-2/14.02.2012 г за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони
20. Наредба № 12/03.07.2001 г за проектиране на геозащитни строежи, сгради и съоръжения в свлачищни райони
21. БДС EN 1998-1/NA. Еврокод 8: Проектиране на конструкциите за сеизмични въздействия. Част 1: Общи правила, сеизмични въздействия и правила за сгради
22. План за управление на речните басейни в Дунавски район.
23. Регистър на издадените разрешителни в Басейнова дирекция за управление на водите в Дунавски район
24. ИАОС, Състояние на качеството на подземните води.
25. Басейнова дирекция за управление на водите в Дунавски район, Състояние на подземните води на Дунавски район за басейново управление
26. Програмата за мониторинг на нитратите в подземните води, утвърдена със Заповед № РД-635/13.08.2013 г на министъра на околната среда и водите
27. Директива 92/32/ЕЕС и Директива 97/67/ЕЕС за принципите за оценка на рисковете за хората и околната среда на опасни вещества;
28. Наредба №2 от2014г. за класификация на отпадъците;
29. Наредба за изискванията за третиране на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти (приета с ПМС № 230 от 2005г. ДВ, бр.90/2005г, в сила от 1.01.2006 г.);
30. Наредба за реда и начина за класифициране, опаковане и етикетиране на съществуващи и нови химични вещества, препарати и продукти (ДВ, бр.5/03.01.2003г.);
31. ПМС №12 за режима за въвеждане на опасни вещества (ДВ, бр.10/99г.);
32. Наредба №7 от 3.03.1999 година за оценка и управление качеството на атмосферния въздух (обн. ДВ, бр.45/1999г.).
33. Наредба №б от 26 юни 2006г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти на шума върху здравето на населението.” (ДВ, бр.58 / 2006г.)
34. Наредба № 7 от 22 декември 2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони (ДВ, бр.3 от 2004 г.)
35. Наредба № 1 /14.05.2007 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии (ДВ, бр.64/2005 г.)
36. Наредба № 11 /27.06.2005 г. за норми за арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух (ДВ, бр. 42/2007 г.)

37. Наредба № 12 /15.07.2010г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (ДВ, бр. 58/2010 г.).
38. Наредба № 6 от 09.11.2000 г за емисионни норми за допустимо съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти
39. Заповед № РД – 272 от 03.05.2001 г. за категоризация на повърхностните води във водните обекти или в части от тях.
40. Наредба № 3 от 16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване.
41. Наредба № 7 от 08.08.1086 г. за показатели и норми за определяне качеството на течащите повърхностни води.

II. Научни и специализирани разработки

- 1) Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България, МОСВ и др., 2002
- 2) Климатичен справочник на Република България
- 3) Хидроложки атлас на Р България, София, 1964
- 4) Хидроложки справочник на реките в България
- 5) Тримесечни бюлетини на ИАОС за състояние на околната среда в България
- 6) Утвърдени локални експлоатационни ресурси и проектен дебит на водоземни съоръжения за подземни води към 15.05.2006 г. МОСВ.
- 7) Гълъбов и др., 1999. Определяне ресурсите на подземните води (Методическо р-во), 1999.
- 8) Методика за определяне на разсейването на емисиите на вредни вещества от превозни средства и тяхната концентрация в приземния атмосферен слой, МОСВ'2003;
- 9) Почвено-географско райониране на България” (П. Петров, 1997);
- 10) „Легендата на почвите” на FAO (1988, 1999);
- 11) Екологична оценка и опазване на водните течения от замърсяване, Дядовски и колектив;
- 12) Генерални схеми за управление на водите по речни басейни, БАН, 2000
- 13) План за управление на водите по речни басейни, 2007
- 14) Справочник здравеопазване НСИ,
- 15) Население и демографски процеси, НСИ,
- 16) Здравна стратегия на област Шумен, 2016г;
- 17) Годишен анализ на здравно-демографското състояние и здравната мрежа в област Шумен, 2014г;
- 18) Доклад за шумовото натоварване на гр. Шумен, 2016г
- 19) Химия и опазване на околната среда, Г. Василев, 2001г.
- 20) Монография „Растителността на България, карта в М1:600000 с обяснителен текст, проф. И. Бондев, Университетско издателство „Св. Климент Охридски”, София, 1991 г.”;
- 21) Комплексна експертна оценка на ландшафта, БАН, 1985г.
- 22) Сдружение за екологично обучение и управление. “Оценка на риска”, София, юни 1994 г., материали на Агенцията за опазване на околната среда – САЩ. Раздели “Принципи при оценка на здравния риск”, “Характеристика на риска”;
- 23) Подземни води в НРБ, 1980, Антонов и др..
- 24) Национален план за опазване на биологичното разнообразие,
- 25) Ръководство за стратегическа екологична оценка – указания и методики на Европейската комисия /Интернет страницата на ЕК/;
- 26) Базисна геоэкологична класификация на ландшафтите в България, проф. П. Петров. София, 1989 г.;
- 27) Карта на почвени типове в България - източник АГРОНЕТ, 2006 г.;
- 28) Бондев, И., 1997. Ботанико - географски райони. География на България, БАН, София
- 29) Велчев, В., Бондев, И. 1984. Застрашени и редки растителни съобщества в България. – В: Велчев, В. (ред.) Съвременни теоретични и приложни аспекти на растителната екология, София
- 30) Регионални доклади за състоянието на околната среда РИОСВ-Шумен, 2014, 2015г.
- 31) Филипов Л. и др., 1992. Геоложка карта на България. Картен лист Разград М 1 : 100 000
- 32) Недкова Л. и др., 1992, Геоложка карта на България, картен лист Шумен, М 1:100 000;
- 33) Миланова В и др., 1989г, Геоложка карта на България картен лист Нови пазар, М 1:100 000
- 34) Миланова В и др. 1989г, Геоложка карта на България, картен лист Провадия, М 1:100 000
- 35) Годишен анализ на здравно-демографското състояние и здравната мрежа в област Шумен 2012, 2013 и 2014г., РЗИ Шумен
- 36) Справочници здравеопазване, НСИ, 2013, 2014 и 2015г.

Консултации с компетентни органи и заинтересовани организации и лица

Консултирани органи и лица	Същност	Прието	Отразяване в ЕО, мотиви
Консултации, проведени по реда на чл.19 от Наредбата за ЕО			
РИОСВ-Шумен, Изх.№527/08.02.2016г.	Относно Планово задание за изработване на ОУП на община Шумен	Да	ОУП подлежи на задължителна екологична оценка; посочени са изискванията към обхвата на ЕО, процедурните действия, които следва да бъдат проведени съгласно изискванията на Наредбата за ЕО; мотивите за разработване на ОС и изискванията към съдържанието на доклада
РИОСВ-Шумен, Изх.№4871/10.10.2017г.	Предоставена е обществена информация	Да	Предоставена е информация относно състоянието на компонентите на околната среда в общината, която е ползвана при разработването на ЕО и ОУП
БДЧР Вх.№08-00-217/2/02.10.2017г.	Предоставена е изходна информация	Да	Предоставени данни за СОЗ и ПВТ на територията на общината, която е ползвана при разработването на ЕО и ОУП
ДПП „Шуменско плато“	Предоставени на ръка схеми и приложения към ПУ на ПП	Да	Предоставена е информация, която е ползвана при разработването на ЕО и ОУП
Становища, постъпили като резултат от консултациите по чл.19а от Наредбата за ЕО			
РЗИ-Шумен, Изх.№ЗК-153-1/11.01.2018г.	Относно Задание за обхват на екологична оценка на ОУП на община Шумен	Да	Поставените указания са отразени в раздел „Здравно-хигиенни аспекти“ на ЕО
БДЧР, Изх.№08-00-217/4/22.01.2018г.	Относно Задание за обхват на Екологична оценка на ОУП на община Шумен	Да	Всички поставени изисквания и препоръки са отразени в съответните раздел на ЕО
РИОСВ-Шумен, Изх.№132/07.02.2018г.	Относно Задание за обхват на Екологична оценка на ОУП на община Шумен	Да	РИОСВ приема заданието като дава препоръки за някои допълнения на обхвата на ЕО.
РИОСВ-Шумен, Изх.№132/09.03.2018г.	Относно оценка качеството на ДОСВ	Да	РИОСВ дава положителна оценка на качеството на ДОСВ. Дадени са указания за допълване.